This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

600028676Z

& short, but interesting, memoir of the learned author of this work is given in Nichols' Illustrations of the Literary History of the 18th Century I. p. 764, accompanied with Dr Burton's pinture.

[illegible]

Dr. Nairn's autograph & stamp in the
back of the title page. D.S.

Dawson Turner
1829.

A rare book, which I have for 14 years been seeking in vain — The following note is in the handwriting of the learned Archdeacon Nares; from whose library the book came. In it and others [illegible] by him. — D.T.

Natus est Joh.s Burton
Anno 1696. ob. 1771. —

Note in Dr Parr's
Copy

"The Epistola ad Edw. Bentham, S.T.P. Coll. Oriel. Soc. à Johanne Burton S.T.B. Coll. Eton. Soc. printed in London, 1750, is not inserted in this Collection, made by Burton himself. It led to a violent dispute with Dr King, and is alluded to by Warton in the Triumph of Isis. The very learned Dr Butler, of Shrewsbury, lent me his copy, and he has also the witty answer of King." S.P. Evans's Sale Cat. 123.

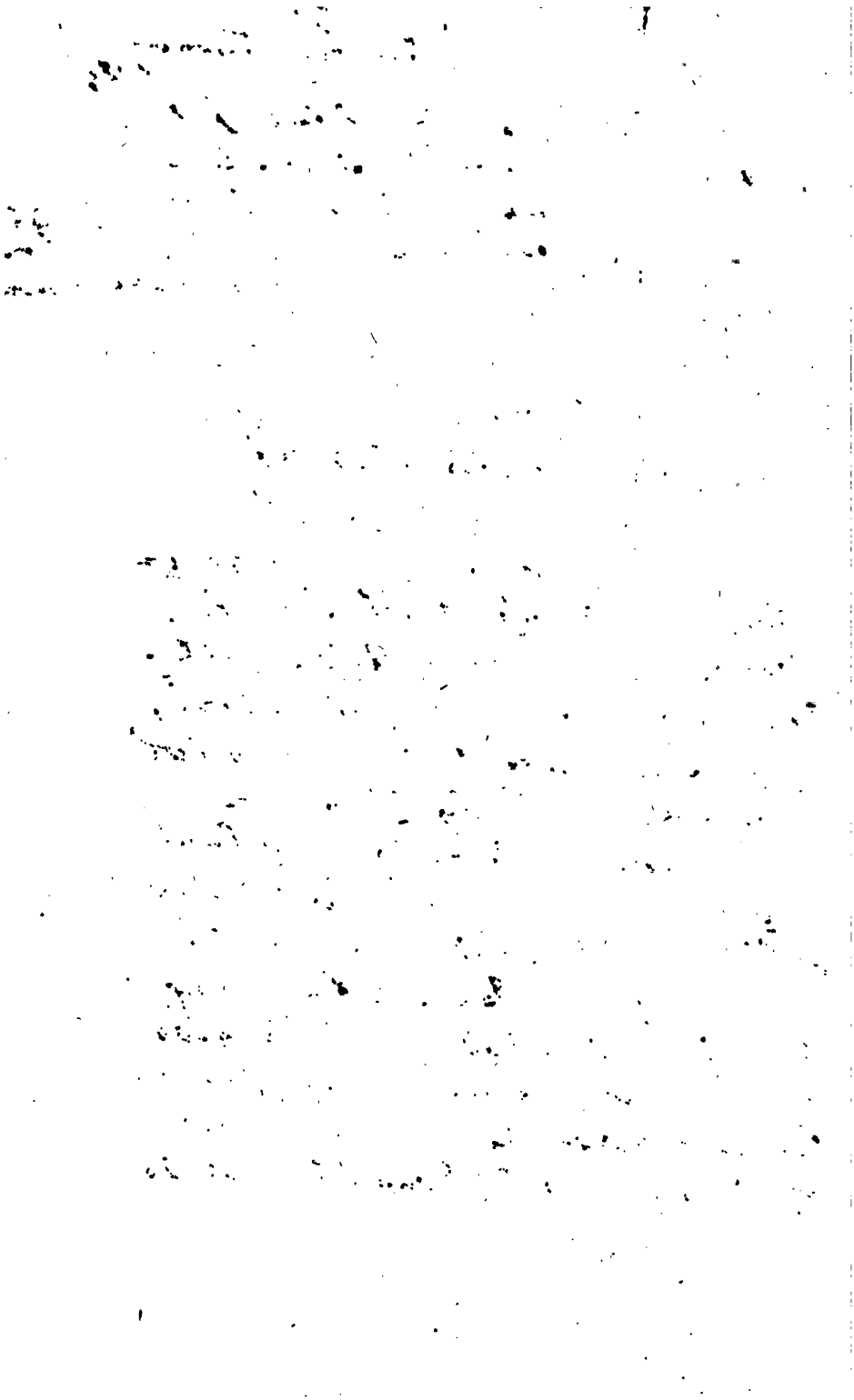

OPUSCULA MISCELLANEA

METRICO-PROSAICA

JOHANNIS BURTON, S.T.P.

Collegii Etonenſis Socii.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO;

Apud JAC. FLETCHER, MDCCLXXI.

296946. d 1.

Nov. 1805. 1 au

R. NARES.

LECTORI S.

OPUSCULA hæc fugitiva et diſperſa jam demum in faſciculum collecta exhibemus; miſcellanea quidem illa et multiformia, genere toto diverſa, dictionis etiam figurâ atque colore diverſa. In hâc rerum farragine multiplici haud certè deerit illa quæ legentibus tædium imminuere ſolet, varietatis gratia; utinam etiam, in partibus ſingulis exequendis, et illa, quæ legentibus expectationem erigat et æmulationem, ingenii pariter reſpondentis commendatio accederet. Hæc tamen noſtra qualiacunque in juſtam Voluminis formam congeſta libenter Tibi in manus tradimus, benignitate freti tuâ.

a short, but interesting, memoir of the learned
author of this work is given in Nichols' Illus-
trations of the Literary History of the 18th Century
v. p. 764, accompanied with Dr Burton's Epitaph

Dr. Nares' autograph & stamp in the back of the title page. P.S.

SACRÆ SCRIPTURÆ

LOCORUM QUORUNDAM

VERSIO METRICA.

OPUSCULA MISCELLANEA

METRICO-PROSAICA

JOHANNIS BURTON, S.T.P.

Collegii Etonenſis Socii.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO;

Apud Jac. Fletcher, MDCCLXXI.

296946. d 1.

Nihil certe magnificum aut admirabile Lectoribus polliceri videtur prima pagina. † — Verum qui invidiam non movet, minus provocat cenſuram: ubi magna expectatio non concitatur, minus fallitur fides: apponetur certo lucro quicquid præter ſpem laudis acceſſerit.

Sentio quam difficile ſit cuiquam de ſe ſuiſve non arroganter dicere; at certe licebit ſine invidia illam inſtitutionem ſaluberrimam prædicare, quæ efficit, ut adoleſcentibus otii ipſius ratio aliqua conſtet, & vacatio Academica adeo non ſit infructuoſa, omnium ſtudiorum penitus vacua, ut ſemper laboris cujuſdam poetici onus quoddam ſecum unà trahat conjunctum; atque adeo hoc ipſum, quicquid eſt opuſculi, horis hujuſmodi ſubſecivis natum protulerit.

Collegii Præſidem emeritus Tutor tali te donat munere, quale poſſet non tam privati cujuſdam obſequii, quàm ſolenne quoddam exemplum Diſciplinæ noſtræ communis exhibere, cujus famam omni laude tua privata potiorem ſemper duxiſti.

Juvat Vice-cancellariatus tui memoriam revocare & in illius decurſu labores tuos honeſtiſſimos prædicare, in priſtina Academiæ diſciplina aſſerenda, &, cum Præli Oxonienſis fama, Editorum quoque induſtria reſuſcitanda, haud infeliciter verſatos. Atque hæc quidem eò libentius commemoro, cum cognoverim illo te tempore extitiſſe autorem Tuis, ut auderent aliquando ultra

† Sciat Lector Verſiones inſequentes deſumi ex Delectu Exercitationum Poeticarum, quæ pro Diſciplinæ ſolennis ratione Adoleſcentibus C. C. C. Oxon. longæ Vacationis tempore præcipiuntur elaborandæ: qui prodiit Oxoniæ, 1736.

nidum

nidum pennas extendere, aliqua vel ingenii ſui monumenta in communem aſpectum lucemque proferre, vel ſaltem alienæ laudis aſſeclas comiteſque in orbis literati celebritatem prodire.

Quum igitur permulta viderem in ſcriniis paſſim neglecta jacere, in diverſa materie, ſacra pariter & profana, in diverſo Metri genere, Epico, Lyrico, & Epigrammatico, diverſo demum Linguarum, Græco, Latino, ſimul & vernaculo idiomate à noſtris haud temere elaborata, quendam è meis Adoleſcentem idoneum, (quem benevolentiæ & honoris ergô à me nominari oportuerat) ſedulo hortabar, ut, quæ in manus venerant, ex iis ſuo quæque genere optima excerperet, refingeret, publicaretque; ita ut Domicilio ſeverioris literaturæ ſtudiis ſemper florentiſſimo aliqua inſuper literarum humaniorum, aliqua laudis cujuſdam, pene dixeram, novæ commendatio accederet.

Id vero operis inchoatum præloque jam commiſſum cum ille aliam ad provinciam ſubito evocatus deſeruiſſet, neque mihi gravioribus curis occupato otium ſuppeteret, aliiſque porro ad exequendum deeſſet voluntas, ex eo tempore pependit interruptum, hæſitque in curſu per decennium imperfectus labor. Incommode quidem accidit hæc Editionis ſuſceptæ mora; ita tamen, ut potius conſilia mea privata, quam expectationem publicam fefellerit. Dolebam ſane inceptum hoc laudabile, cujus aliquando hortator atque adjutor fui, prorſus intercidere: & cupiebam ſimul meliore digna

fato

fato carmina ab interitu vindicare. At vero tam multa, tam diverſa genere, tamdiu omiſſa repetere, & quaſi disjecti membra poetæ tam longe lateque diſtracta recolligere, mutilata reſtituere, Epigrammata, & id genus difficiles nugas retractare, ad varios demum ingeniorum de momenti levioris re utcunque eleganter laſcivientium luſus deſcendere, in tam multiplici ſimul & minuto labore verſari non hercle vacavit mihi, neque libuit. Verum id negotii ita potius ad me pertinere ſenſi, ut nec nihil, nec omnia mihi putarem conficienda; non ut ex materie undecunque corraſa juſti voluminis moles conflari poſſet, ſed ut inſtar omnium pauca quædam melioris notæ congeſta proferrem.

En ergo, quæ tuum ſibi nomen præſcriptum gerunt, poematum delectum; eorum præcipue quæ videntur operoſiora & proinde minus vulgaria: gratiam fortaſſe aliquam ipſa novitas conciliabit, pretium certe quoddam & venerationem arrogare debet illa argumenti ſanctitas tanta, piis Chriſtianiſque auribus digniſſima, qualis inſuper hominis Theologi legentis ſive etiam ſcribentis curas non ſine fructu exercuerit. Et profecto ſiquid omnino præclarum & admirabile in ſe habeat Ars Poetica, quod poſſit animum ſententiarum pondere & fulgore, aut imaginum vividiſſimarum varietate illuminare, percellere, delectare, vel affectus demum in omnem partem mirifice commovere, id omne, quantum quantum eſt, complectitur ſacra illa plena Deo dictante pagina, auctiuſque & illuſtrius exhibet uber-

tate

tate locupletatum ſua. Ecquis ergo Poeſeos ſtudio deditus veram appetit famam? facile videat quam præcipue viam inſiſtere oportet. En illum ſapientiæ divinæ theſaurum, unde nihil non vel ad uſum vel ornamentum depromi poſſit: en materiem, in qua digne exercitetur illa mens divinior, atque os magna ſonaturum: en demum id ipſum, quo nihil majus meliuſve affectare valet ambitio Poetica. Quamobrem cohortandi ſunt adoleſcentes ut ad hanc unice ſtudiorum metam contenderent, in hoc curriculo ingeniorum vires periclitarentur, nec certaminis difficultate perterriti aliò ſe ad nugarum faciliorum curas avocari paterentur, ſatis ſe eſſe aſſecutos rati, ſi ex cantilenæ cujuſdam facetæ forſan & obſcenæ, vel carminis amatorii elegantiis populares plauſus non fruſtra captaverint. Conceptuum quidem divinorum ſublimitatem dicendo adæquare arduum quiddam eſt humaniſque altius viribus: verum enimvero, quæ pro merito deſcribi & illuſtrari nequeunt, eadem, quà licet, optime ſtylo adumbrare, facultatis Poeticæ adeo non eſt infima laus, ut opus ſit longe pulcherrimum, nec minorem afferens ingenii quam pietatis commendationem. Eſt profecto laudabile id aggredi, quod conſequi poſſe eſt glorioſiſſimum: nec turpe eſt ingentibus auſis excidiſſe, ubi non indecore decertaſſe eſt quodammodo triumphi inſtar.

Maxime vellem me hoc, quod ſentio quam ſit maximum, potuiſſe non tam ſterili verborum præconio, quam exemplo commendare. Verum cum ita res ſit comparata

comparata ut plures in hoc, quam in alio quopiam ſcribendi genere, incidant defectus, æquum proinde eſt ut eoſdem tanto facilior comitetur excuſatio, quanto hac in parte antecellere eſt difficillimum. Habet enim ſacra Poeſis propriam quandam laudem cum difficultate haud vulgari conjunctam. Ea eſt ipſius argumenti ratio plane ſingularis, quæ ſcribentis animo reverentiam quandam & ancipitem injicit ſollicitudinem, ne aut omni ornatu Poetico deſtituta infra rei dignitatem languida ſubſidat deſcriptio, aut nimia decorandi licentia corrumpatur veritas: atque adeo ingenii audaciam quandam excitat ita tamen ut ſimul reprimat, poſtulatque vividi & erecti ſpiritus ardorem religioſi Interpretis modeſtia & fide caſtigatum.

Proinde ſiquid in operis hujuſce decurſu nobis exciderit minus perfectum, ſiqua in Dictionis ornamento incuria, æquiori hæc animo feret Lector benevolus, cum interea viderit in gravioribus curis, in ſententiarum nimirum vi & fulgore exprimendo, à nobis quiddam ſedulo & haud infeliciter attentatum.

Hæc adeo, fortaſſe nimis multa tantilla de re, præfanda duxi, ut intelligi poſſet quo conſilio fuerit inceptum, cur deinde tam ſero, & à me, abſolutum, & quid demum iſthoc eſt, quod tibi rite dedicatum ornavimus, opuſculi. Contingat modo placere Tibi, Tuis eſſe ſaltem non dedecori, Academicæ demum juventuti aliquatenus uſui eſſe. Siquid ſit in exemplo laudabile, ſtudioſis accendat æmulationem, ignavis excutiat torporem;

porem; imo nec ipſi defectus ſuo careant fructu, dum ingeniis delicatioribus acumen criticum exercuerint. Si denique noſtra hæc qualiacunque quoquomodo profuiſſe intellexerim, ſatis habeo, neque hoc meo quicquid eſt ſive otii ſive laboris mihi plane abuſus videbor.

Quod Editoris munus hocce caſus aliquando ad me detulerit, video quidem exinde aliquid de operis deſtinati perfectione deceſſiſſe: verum hæc mihi non ingrata obtigit neceſſitas, quæ pauliſper animum ad illa ſtudia revocavit, *à quibus ego, nullum confiteor ætatis meæ tempus abhorruiſſe*; quidni enim liceat M. Tullii verbis uti, perinde ac exempli autoritate, hac præcipue in cauſa, quam ille tam præclare defendit, non unius modo Archiæ Poetæ, ſed facultatis poeticæ Patronus diſertiſſimus. Me quidem, utcunque rude jam donatum, haud piget antiquo iterum ludo pauliſper includi: & vetera repetentem officia iterum inter Diſcipulorum cathedras verſari, & in hoc juventutis meæ ſenio quodam repueraſcere, &, quod pro more aut jure quodam ſuo factitant effœti & emeriti milites, priſtina quodammodo certamina renovare, & præterita cogitatione recolentes vita priore frui.

Verum, ut, quod res eſt, loquar, hæc mihi occaſio obtigit, eo potiſſimum nomine jucundiſſima, quod Te mihi quaſi in via honoris ergô compellandum obtulerit. Næ ego me neque Tui neque mei ipſius adeo immemorem eſſe patior, ut non cupiam aliquod extare meæ erga te benevolentiæ, grati animi, & reverentiæ teſti-

monium. Juvat in adoleſcentiæ tuis ſub auſpiciis tra-ductæ memoriam redire ultimam: inde enim uſque repetens video te mihi atque adeo Tuis omnibus extitiſſe optimum ſtudiorum vitæque Ducem, Patronum, Moderatorem, conſilio, beneficentia, autoritate, exemplo; & continuo ævi progredientis hiſtoriam comes ſequitur tuorum recordatio beneficiorum. Hæc tibi ſemper adſunt non tam privatæ, quam publicæ vocis ſuffragia: en præconiorum inſtar omnium, Tuorum communis amor! Difficile quidem mihi eſt de te cogitanti vel tacere prorſus, vel in dicendo modum tenere, ita ut neque negligenter frigida, neque importune officioſa videatur oratio. Pro certo ſcias illam tantum abeſſe ab adulatione, quantum abeſt à neceſſitate. Vides quam libere & familiariter tecum egerim, dum hoc quicquid eſt epiſtolæ ita ornaverim, ut non tam Dedicationis, quam Præfationis ſpeciem præ ſe ferat, non tam Patrono pro more honores oſtentans ſuos, quàm Lectorem de opere inſtituto quædam ſubmonens. Quidni autem, dum Lectorem alloqui videor, fas erit de te, tanquam abſente, liberius dicere, &, quas tu ſolus omnium neſcire videris, laudes non diſſimulare? At vero, dum alii de nobis bona dicunt omnia, noſtraſque te ſoſpite, fortunas laudant, abſit ut ipſi interim tanti immemores beneficii videamur. Imo potius ad poſteros tranſeat hæc noſtræ gratulationis memoria, quod eum virum Coll. Corp. Chr. tot annos ſibi Præſidentem habuerit, qui in Academia continuo ita vixit, ut à

cultu

cultu divino vel Collegii ſui negotiis *nullo unquam tempore aut commodum ſuum aut otium abſtraxerit, aut voluptas avocârit, aut denique ſomnus retardârit:* cujus voluntas atque autoritas id habuit præcipuum, ut pietatis & literarum ſtudia foveret uſque & tueretur: cujus demum in moribus privatis nihil reprehenderit quiſquam, niſi forſan id ipſum, quod etiam amaverit, & quod in pleriſque habetur virtutum inſtar omnium, ingenii non pertinacis facilitatem, & teneritudinem quandam benignitatis. Scio nullam tibi minus placere, quam quæ de privatis, nec gratiorem eſſe ullam, quam quæ de Tuorum laudibus inſtituitur, orationem; verum ego utrafque video cognatione quadam meritorum adeo inter ſe devinctas, ut Præſidis ſui honores non invidendos teſtetur ipſa Collegii felicitas; ita ut, quam ſedulo vitare ſtudes, ad te tranſlata redundet gloria. Te quidem, Digniſſime Præſes, eodem ego, quo Tui omnes, animo intuens, ita alloquor ut Parentem propitium; ambitioſa encomiorum ornamenta nec tua deſiderat bonitas, neque meditatur genuina filiorum pietas, adulationis juxta ac timoris neſcia, & frigidas verborum moras antevertit voti properantis ardor. Quare ſiquid veræ laudis afferant honeſtæ pro capitis pretioſi incolumitate preces, id omne tibi cumulatiſſimum afferunt noſtræ. Tibi integram valetudinem, placideque decurrentis ævi honores diutiſſime conſervet Deus; & ad cætera virtutum tuarum teſtimonia ſero accedat illud longe triſti-

ſſimum, quod in amiſſi deſiderio continetur. Ita Coll. Corp. Chr. prout debeo, felicitatem comprecor maximam

Tibi

Multiplici honoris

Et grati animi

Officio devinctiſſimus

Dabam è Coll. Etonenſi
quinto Calend. Jun. 1736.

JOHANNES BURTON.

ΨΑΛΜ. ρλζ'.

Ἡμεθα δακρυχεοντες επ' Ευφρηταο ῥεεθροις,+
Ως σεο ἡμετερον, Σολυμη, ποθος ἱκετο θυμον·
Τας δε λυρας κρεμοωμεν επι δρυσιν ὑψοθ' αφωνȣς·
Καδδ' ἡμεις φιλον ητορ ετηκομεθ' αλγεῖ λυγρῳ.
Ωδε δε Χαλδαιων ειπεσκε τις αγρια παιζων·
Αρχετε μελπομενοι, Σολυμητιδος αρχετ' αοιδης.
Ω ποποι, η ῥα Θεȣ επιμελψομεν ἱερον ᾳσμα
Βαρβαρικην κατα γαιαν; Εγω σεθεν ει λελαθοιμι,
Ω Σολυμη, και εμειο λελησμενος ειθε γενοιμην·
Δεξιτερη λυρικων μοι ετ' ειη αμηχανος εργων,
Πριν με τεȣ, Σολυμη, κυδȣς ἱεροιο λαθεσθαι.
Γλωσσα δ' ετ' αστεμφης και αναυδος ανα στομα ῥιγοι,
Ει μη εγω τογε σον, παντων ανταξιον αλλων,
Ουνομα μελπωμαι, χαιρειν οτε θυμος ανωγει.
Αλλα συ γ' ȣρανοθεν, Πατερ, ἱπτεο ἡας Εδωμȣ,
Οἱα γ' εκαγχαλοων, Σολυμης κατα δȣλιον ημαρ,
Βαλλετε κακκονιην, προθελυμνȣς ἑλκετε πυργȣς.
Ω Θυγατερ Βαβυλωνος, οἰζυρη περι πασων,
Ολβιος, ὁς κακα σοι γ' αποτισσεται, ὁσσα μ' εοργας·
Ολβιος, ὁς τισων εμα δακρυα, νηπια ῥιψει
Τεκνα, ποδος τεταγων, ποτι λαϊνον ȣδας αγυιων.

PSALM.

+ Cur accentus omittuntur, v. pp. 168—179.

PSALM. CXXXVII.

SEDIMUS juxta Babylonis undas,
Flebilis, captiva cohors: tuique,
O Sion, dum corda recens ſubiret
Triſtis imago,
Flevimus multum; pius in ſequaces
Lacrymas fluxit dolor. O laborum
Dulce lenimen, lyra, jam vale damnanda ſalictis,
Nec loquax poſthac, neque grata! — Dum ſic
Hæſimus flentes, age, Victor urget,
Perfidum ridens, age, quis Sionis
Concinet hymnum?
O Deus! quî nos tibi dedicatum
Carmen hoſtili modulemur urbe? &
Audiat ſacra melos aure dignum
Barbara tellus?
Ah! tui me ſiqua dies honoris
Cernat oblitum, Solyme, canori
Immemor plectri ſtupeat peremni
Dextra veterno.

Faucibus

Faucibus ſiccis mihi lingua ſemper
Hæreat, ni rite memor Sionis
Uſque votivo recinat ſacratas
Carmine laudes!
Funditus muros rape, perde, noſtris
Dixit illudens lacrymis Idume.
Audin', O vindex Pater, audin' hæc? et
Fulmina ceſſant?
Teque devotam ſimili ruinæ,
Urbium Regina potens, viciſſim
Te triumphatam, Babylon, manebunt
Fata Sionis:
Illa tum plaudens, age, macte quiſquis
Neſcios fari pueros trucidas;
Macte Judæi patiens vocari
Nominis ultor.

DAVIDIS THRENODIA.

2 Sam. cap. 1.

OCcidit heu! Patriæ decus; ingenteſque cadentum
Heroum fatalis habet Gilboa ruinas!
Comprimite, o venti, crudelis murmura famæ!

Ne

Ne fors ne qua tuos, O Patria, forte dolores
Improba garrulitas hoſtilibus invehat oris:
Ne ſævo male læta joco Philiſtia noſtris
Illudat damnis: ne barbara terra ſuperbum
Erigat e noſtrâ ſurgentem clade triumphum.
Triſte ſolum, Gilboa, O tantæ conſcia ſtragis,
Æterni lacrymoſa geras monumenta doloris,
Infenſum paſſura Deum! ne fertilis imber,
Roſcida ne foveat ſitientes guttula terras:
Sed cœli pluat ira ſuper, ſteriliſque ruinæ
Funeſtus campis ſquallentibus incubet horror!
Scilicet his campis ingentia fulmina belli
Incaſſum cecidere, et inulto funere Saulum
Abſtulit atra dies. — Heu! quid divinus olivi
Juvit honos regale caput? quid ſacra cadentem
Majeſtas — O fama ingens invictaque bello
Dextera! non illi quiſquam ſe impune tuliſſet
Obvius armatæ. Quas tu, Jabeſha, videbas
Ammonidum ſtrages? et tu, Philiſtia, quantas
Feviſti pavitans ſeptena per oppida clades?
Te quoque bellorum comitem, Jonathane, ſagittis
Inſignem jaculoque levi, patris æmulus ardor
Impulit et pietas. — O quanti in bella ruebant!

Quantos

Quantos contempti per mille pericula lethi
Ira tulit generoſa, et vitæ prodiga virtus,
Fortior ungue leonum, aquilæque citatior alâ?
His amor unus erat, junxitque ſimillima morum
Gratia concordes animas, dum vita maneret;
Hei mihi! nunc etiam communi funere junctas!
O, queis purpureæ, Saulo præbente, fluebat
Veſtis honos, Tyriæque aurata ſuperbia lanæ,
Nymphæ, Judææ Nymphæ, jam ferte jacenti,
Ferte pium domino mœſti vectigal honoris,
Regia pullato decorantes funera luctu!
O Dolor! O quonam fatalis crimine belli
Fortia nequicquam crudeli pectora letho
Projecere animas! nec te tua plurima texit
Labentem virtus. — Heu celſos irrita virtus
Fuſa ſuper montes ingentibus excidit auſis.
Ante diem, Jonathane, cadis!
Te ſuper, O frater, tenero mihi corda dolore
Ægra recrudeſcunt; tua ſenſibus inſidet imis
Flebilis O ſemper, placituraque ſemper imago!
Heu pietas! heu rara fides! ſublataque tecum
Gaudia! et O noſtro reſpondens pectus amori,
Pluſquam virgineo reſpondens pectus amore!

O Dolor! O quonam lacrymosi crimine fati
Procubuit victis heroibus irrita virtus;
Grandiaque incassum ceciderunt fulmina belli!

ΨΑΛΜ. μϛ'.

ΑΜΜΙΝ αυτος αμφιβαινει αποτροπαιος πηματων
Θεος απ' ουρανοιο, κιων αστραβης σωτηριας·
Τουνεκ' ατρεστοι μενουμεν ευ πεποιθοτες φρεσιν,
Καν περ αρχαιων ὑπ' εκ γης σχημα ῥηγνυσθεν πεσοι
Πευθμενων· καν βυσσοθεν τα γ' ουρεων θεμεθλια
Ες θαλασσην συν ταραγμῳ προπροκυλινδωνται μεσην·
Καν ὑπερβιων δυσηχες κυματων βρυχοι σθενος,
Καν πετρων καρηνα μακρων ὑπο κλυδωνι ποντιῳ
Υποτρομωσι, βενθεων απ' εσχατων σεσεισμενα.
Ω μακαρ πολις Θεου, συ δ' ἡδονων βεβρεγμενη
Ρευμασιν τερπνοις χαρηση. Κειθι γ' ὑψιστου Θεου
Αφθιτον σκηνωμ' εν ἱεροις εγκαθισταται μυχοις·
Κειθι προστατης φυλασσει καμμεσην Θεος πολιν,
Πολεμιων βιην ερυκων· ἡ δε τ' ασαλευτος μενει·
Εξανεστη πασα γαια, κἀταρασσετ' αινοθεν·
Αλλ' ὁτ' ὁμοκλεσασκε βροντης Θεος εν οπι, πεφρικε χθων.
Αμμι συμμαχει και αυτος Θεος, ὁ πατρῳος θεος

Ερκος

Ερκος αμμι παγκρατιζον νωλεμες παρεισταται.
Δευτε λαοι, δευτε παντες, λευσατε θ' οια θαυματα
Ρεξεν εν χθονι παντοκρατορος χερ ὑπερμαχος Θεος
Ουτος επι γης τερασι πολεμια εργον αμπαυσεν βαρυ,
Ουτος εξεθλασσεν ὁρμην εγχεος δολιχοσκιου,
Τοξα τε συνεκρυσε, κηλεῳ θ' ἁρματ' εφλεξεν πυρι.
Ηρυχαζε γαια, Με Θεον ευσεβως Φοβεμενη·
Εθνεων ω Φυλα παντων προσκυνειτ' εμον κλεος,
Καμον εν σιγα τρομειτε το παντυπερτατον κρατος.
Αμμι συμμαχει και αυτος Θεος, ὁ πατρωος Θεος
Ερκος αμμι παγκρατιζον νωλεμες παρισταται.

PSALM. XLVI.

AT tu triumpha rebus in aſperis,
Dilecta tellus, cui vigilis Dei
Tutela præſens e propinquo
Præſtat opes animoſque cœlo:
Si fractus orbis corruat intimo
Divulſus a fundamine, ſi vagos
Depreſſa mirentur tumultu
Littora cum ſubito moveri

Montes in æquor diſſociabile:
Et ſi tumentes horriſonum mare
Attollat iras, montiumque
Quaſſa ſuper capita alta nutent:
At te caduci, te non pavidam ferit
Ruina mundi: dia tibi Salus,
Et Fauſtitas affuſa circum,
Flumen uti recreante lympha
Ripas ſerenans. Scimus ut in tuas
Cæleſtis aras ſpiritus incubet,
Suoque plenam numine hoſpes
Ipſe Deus tueatur urbem.
Tumultuantur regna rebellia,
Fremuntque Gentes. — Intonuit Deus
Iratus, et compage rupta
Diſſiliit liquefacta tellus.
Plaudat triumphans Abramidum genus,
Cui perbenigno numine præſidet,
Paciſque et armorum ſupremus
Arbiter, omnipotens Jehova.
Videtis? O quæ cladis inhorruit
Imago? terras jam videor gravi

Videre disjectas ruina,
Ima Deo quatiente rerum.
Illum vibrati fulguris ignibus
Currus cremantem, ſpiculaque, et graves
Haſtas refringentem tyranni
Compoſitis venerantur armis.
Dixitque tandem bellipotens pater:
Tellus ſileto; ſupplice me Deum
Agnoſcito cultu, timendum
Me populis ducibuſque Numen.
Plaudat triumphans Abramidum genus,
Cui perbenigno numine præſidet,
Paciſque et armorum ſupremus
Arbiter, omnipotens Jehova.

MOSIS EPINICION.

Exod. cap. 15.

FAS ſit canenti tergeminis Deum
Belli potentem tollere laudibus,
Qui victor æternos honores
Niliaco meruit triumpho.

Vindex

Vindex tyrannorum ille minacium
Inauſpicatos reppulit impetus,
  Late ſuperjecto fugaces
    Merſit equos equitesque ponto.
Salutis autor, dulce decus meum,
Votiva ſupplex templa tibi ſtruam,
  Nomenque laudabo timendum
    Gentibus, Oceanoque rubro.
Videre magnos jam videor Duces
Trahentis ad ſe cuncta voraginis
  Sinu laborantes profundo,
    Et trepidum Pharaona fegni
Curru frementem. Diluvies ſuper
Urget ruinas; et, lapidis modo,
  Ad ima ſidentes reſorbens
    Unda freto rapit æſtuoſo.
O clade quanta contudit hoſtium
Quantas phalanges armipotens Pater?
  Seri recenſebunt nepotes
    Mirificæ monumenta dextræ:
Disjecta retro plus viee ſimplici
Ceſſit rebellis turma, ſimul tua

Exarſit

Exarſit ultrix ira, qualis
Flamma levi metuenda culmo.
Erupit acer naribus halitus;
Repente concreto liquor æquore
Suſpenſus hæſit; ſegregatas
Eurus agens glaciavit undas.
Dixit Tyrannus, quidlibet impotens
Sperare, dixit, perſequar, aſſequar,
Et ſubjugatos luctuoſâ
Cæde Duces, populoſque perdam.
Tuus ſequaces Spiritus infremens
Afflavit undas; Arma, Viros retrò
Abſorpſit, ut plumbum cadentes,
Reflua congeries aquarum.
At, O! Deorum quis ſimilis Tibi?
Aut quis ſecundus? fulgida conſpici
Te Sanctitas veſtit, tremendum
Te Decus omnipotentis iræ.
Mirum vibravit dextra minaciter
Exerta ſignum: jam liquidos ſinus
Diducta tellus, et refuſa
Niligenas ſepelivit unda.

Nobis

Nobis reducti trans maris arida
Novum negata Ductor iter viâ
  Recluſit, ad certos triumphos
    Expediens per acuta Lethi.
En! Rumor aures antevolans ferit,
Et corda pulſans ſubſequitur Pavor;
  Cerno Palæſtinam frementem
    Inſolito trepidare motu.
Perculſa cerno regna. Quis occupat
Duces Idumæos tremor? en! vigil
  Horreſcit extremas ab alto
    Proſpiciens Moabita turmas.
Adverſa latè caſtra micantibus
Horrere telis vidit, et hoſtium
  Impune victrices catervas
    Marte novo peritura vidit
Hethæa tellus. Ut Stupor inſidet
Vires reſolvens, et ſilicis rigor
  Contracta ſtringens corda, preſſoque
    Ore furens taciturnus Horror!
At Nos, viarum Te duce et auſpice,
Impune per deſerta, per humida

Tranſimus.

Transimus. — O! promissa salve
Terra, novos habitura cives!
Hic præter omnes charior hospiti
Sedes Jehovæ: Collis ibi sacer,
Cultuque solenni verenda
Plena Deo propiore Templa.
Reges in ipsos imperium Dei
Agnoscet ætas ultima, et ultimæ
Gentes adorabunt Jehovam
Niliaco celebrem Triumpho.

ΔΕΒΒΩΡΑΣ ΕΠΙΝΙΚΙΟΝ.

ΚΡΙΤ. ε'.

Κεκλυτε μευ, βασιληες, επιχθονιοι τε τυραννοι,
Οφρ' ειπω τα μ' ανωγεν ενι φρεσιν ενθεος ὁρμη·
Φθεγξομαι οἱς θεμις εστιν ὑπερμαχȣ εργα Θεοιο,
Ος μεγα Αβραμιδαισι φοως και κυδος εδωκε·
Χωομενος δ' εχθροισιν επεμβαλε χειρα βαρειαν,
Καδδ' αυτȣς εδαμασσεν εν αινῃ δηιοτητι.
Ως ποτ' Ιδȣμηθεν μεδεων κατ' ορεσφι Σεειρος
Ηιε μακρα βιβας, κατα δ' ȣρανος ασπετον ὑδωρ

Λειβομενον καθυπερθεν εχευατο, νερθε δε γαια
Σειετ' ορινομενη, Σιναϊα τ' ετρεμεν ȣρη
Ποσσιν ὑπ' αθανατοισιν επειγομενοιο Θεοιο.

Ω ποποι, η μεγα πενθος εφικετο πατριδα γαιαν,
Και νυ κεν ολλυμεσθα κακως κακοι ηματι κεινῳ
Εξ ȣ̓ δη τα πρωτα δικασπολος εμβασιλευε
Σαμγαρος Αναθιδης, δημῳ τ' επετελλε θεμιςας.

Τις δ' αρα τονδ' ἡμιν πολεμον πολυδακρυν ενωρσεν;
Υψιμεδων Θεος αυτος· ὁ γαρ λαοισι χολωθη,
Αλλοδαπων ὁτι δαιμονιων αμενηνα καρηνα
Βωμοις ηδ' ἱεροισιν ετιμησανθ' ὑπερ αισαν,
Ουδε Θεον σεβασαντο πατρωϊον ὑψιμεδοντα.

Τȣνεκ' εφυβριζων απερεισιον αλγος εθηκεν,
Εχθροισιν μεν εδωκε μεγα κλεος, αμμι δε πενθος,
Και κρυοεντα φοβον· τρεσσαν δ' ανα δωματα λαοι·
Καδδ' ελιπον κωμας συν κτημασιν εμποροι ανδρες·
Αψ ὁροων εἱρπυζεν ὁδοιπορος, ηϋτε κλεπτης,
Λαθρα θ' ὁδων ανα δυσβαθ' ὑπεκφυγε κηρ' αλεεινων.
Ουδε τις εκ βȣνȣ πολυπιδακος ηλθεν απημων
Δȣλος ὑδωρ φορεων, αλλ' αυθις απεδραμεν εχθρων
Ουταμενος βελεεσσιν, ὑδωρ δε οἱ εκπεσε χειρος·
Ουδε τις εις αγοραν πωλεσκετο κυδιανειραν,
Αλλ' οικοι κατεμιμνε, και ὁν φθινυθεσκε φιλον κηρ·

Ουδε

Ουδε τις Ηγεμονων αμφιβροτον ασπιδα νωμαν
Αντιβιην τετληκε, και οβριμον εγχος αειραι·
Αλλ' αυτως αφαρ εζετ' αλυσκαζων πολεμοιο.
Και νυ κεν αν μοι πατρις απωλετο πηματι λυγρῳ
Οιτον αναπλησασα κακην και δυλιον ημαρ,
Ει μη εγω Δεββωρα γ' ανεστην, δια γυναικων,
Οία φιλων μητηρ επαμυνομενη περι τεκνων.
Δη τοτ' εγω, προφρασσ' επεσιν και χερσιν αρηξαι,
Ες πολεμον συνεγειρομενας ωτρυνα φαλαγγας·
Επραχθη δε μεγιστα, και ασπετον ειλομεν ευχος.
Ω φιλοι Ηγεμονηες, ὁσοι περι πατριδος αιας
Μαρναμενοι θυεσθε ανα πτολεμοιο γεφυρας,
Χαιρετ', ω ἡμετερῳ κεχαρισμενοι εξοχα θυμῳ.
Σκηπτυχοι λαων ἡγητορες ηδε μεδοντες,
Παλλευκοις επ' ονοισι φορυμενοι, οἱκε πυλῃσιν
Ιζετε δημογεροντες, ὁσοι τε περ εμποροι ανδρες
Βαινετε νυν ανα χωρον απημονες, ειπατε παντες
Μυθοις ηδ' ὑμνοισιν επιῤῥοθυ εργα Θεοιο,
Οσσα περ ερρεξεν ταλασιφρονι λαῳ αμυνων.
Ηνιδε γαρ πολεμοιο δυσηχεος εργα πεπαυτη,
Νικη δε χρυσεαισιν επικροτεει πτερυγεσσι,
Παρ, δε οἱ Ειρηνη χαριεσσα και Ολβος οπηδει,
Και Θεμις ὡς το παλαι χρυσοθρονος εν πυλεωνι

Αισιμα θεσμοθετει· σπευδουσι δε παντοθι λαοι
Φυλαδον εις αγορην, περι δ' αυ χαιρουσι πολ̣ηες.

Εγρεο, ω Δεββωρα, και αγλαου αρχε θριαμβου,
Αντιανειρα γυνη, λιγυρην εντυνον αοιδην,
Μελπομενη βασιληα θεων μεροπων τ' ανθρωπων.

Εγρεο αλκιμε υἱε δαϊφρονος Αβινοαο,
Εγρεο, δυσμενεων τε καρηατα δουρικτητων
Πομπευων αναφαινε δια πτολιν ευρυαγυιαν·
Λαοι δ' εισοροωντες ὑπερκεχαροιατο θυμῳ.

Δευτε Θεον μελπωμεθ' ὁου κρατος εστι μεγιστον,
Ος βριαει τα ταπεινα, τα δ' αυ βριαοντα ταπεινοι·
Ος κε μοι ενθαδε κυδος ὑπερτατον εγγυαλιξε,
Δωκε δ' αριστευειν, και ὑπειροχον εμμεναι αλλων
Εν βουλῃ πολεμῳ τ'. Εμε δ' εξοχα λαος ετισεν,
Ηγεμονες τε μοι αμφι παραστα δον ηγερεθοντο
Εις αγορην· μετα τοισι μετεπρεπε κυδεϊ γαιων
Αβινου κλυτος υἱος· ὁ δ' ες πεδιον κατ' ορεσφιν
Ωρνυτο πεζος εων, ἁμα μυριοι ανδρες ἑποντο,
Οἱς Θεος εν πραπιδεσσι μενος και θυμον ενωρσε
Νωλεμεως πολεμον πολεμιζεμεν· Αιθε γ' ἁπασιν
Οὑτος ενι στηθεσσιν ενειη θυμος αγηνωρ.

Ω πεπονες, κακ' ελεγχε', αναλκιδα θυμον εχοντες,
Τιφθ' ὁυτως εστητε πεφυζοτες; αλλα τι σε χρη,

Ω Ρουβην,

Ω Ρȣβην, οἴων βληχην αἴοντα καθησθȣ
Πατριδος ολλυμενης ὁτ' επεβρεμεν ȣασιν ηχη;
Τιπτ' εμενεν Γιλεαδος Ιορδανȣ αμφι ῥεεθρα;
Χώ Δανος γ' επι νηυσιν εχαζετο ποντοποροισι;
Καδδ' Ασηρος εβη παρα θιν' ἁλος ατρυγετοιο;
Ζαβȣλων και Νεφθαλιος πολυ φερτερω αλλων
Εςητην ψυχας παραβαλλομενω πολεμιζειν
Εν πεδιῳ, ὁθι πλειςα μαχη δριμεια δεδηεν.
Αλλ' ιεναι πεδιονδε μεγας εμε θυμος ανωγει
Οφρ' ιδω οβριμα εργα δυσηλεγεος πολεμοιο,
Μεσσηγος Θανααχα Μεγιδδȣ θ' ἱερον ὑδωρ.
Ενθ' ολοον Σισεραο θορεν μενος, ηδ' επικȣροι
Ωρμησαν βασιλεις, μνησαντο δε θȣριδος αλκης,
Ανδρασι παυροτεροισι φονον και κηρα φεροντες·
Καρτιςως δ' εμαχοντο, και εκπαγλως απολοντο.
Φευ φευ παντοθι παντα βιην Σισεραο δαμασσεν·
Αςερες αντεμαχοντο κυλινδομενοι κατα ταξιν,
Κ' ȣρανος εκτυπ' ανωθε παραισιμα σηματα φαινων,
Κ' αυτος ὁ τερπικεραυνος ερεμνην αιγιδα σειεν,
Σμερδαλεον δ' αραβησε βαλων πτεροεντα κεραυνον,
Καδδ' ἱππȣς εταραξε και ἁρματα σιγαλοεντα·
Ενθα τε λοιγος εην, Σισεραν Σισεραο τε λαον
Θεσπεσιη εχε φυζα, τρομος τε μιν ελλαβε γυια,

Ουδ

Ουδ' ἐτι σφας εια πτολεμιζειν θυμος αγηνωρ·
Αλλ' εφυγον συμπαντες ὁμιλαδον· ωρτο δ' αϋτη
Ανδρων, οἱ κεν ολοντο σαυ ἱπποισιν και οχεσφι,
Πρηνεες ες Κισωνα πεσοντες· τȣς δε βαθυῤῥȣς
Κισων εξαλαπαξεν ατυζομενȣς κατα δινας,
Κισων ὡ'ρχαιος, ποταμων προφερεςατος αλλων,
Οἱ προχεȣσιν ὑδωρ καλλιῤῥοον εις ἁλα διαν.

Χαιρε μοι, ω ψυχη, και αριπρεπες αιρεο κυδος,
Λαμπρον καζε θριαμβον αγαλλομενη περι νικης·
Ποιον γαρ ποσσον τε μενεπτολεμων σθενος ανδρων
Ποσσιν ὑπο ςιβαροις επατησα δαμωμενον εμπης;

Ηεριος κατεβη, και ανεκραγεν ȣρανοθι προ
Αγγελος Αθανατȣ, κρατερας δ' επετελλεν επαρας·
Δευτ' αγετ' εχθιςην ςυγεραις ατῃσι Μερωζαν
Περθετε, περθετε λαον ὑπερφιαλον και απιςον·
Σχετλιοι, οἱ ταρβησαν εναντιβιως μαχεσασθαι,
Τειρομενοις θ' ἑταροισιν αμυνεμεν αιπυν ολεθρον.

Αλλα συ γ' Ηβηρȣ Ιαηλη, δια γυναικων,
Χαιρ', ω ὑπερ πασων συ μακαρτατη, ὁσσαι αριςαι
Εἱατ' ενι κλισιῃσι τεταρπομεναι φιλον ητορ.
Τις γαρ ὁγ' εςιν ανηρ ὁς ανεδραμεν οιοθεν οιος
Δευρο σοι ες κλισιην, κεκμηκοτι φωτι εοικως;
Η Σισερας μεν ὁγ' εςι πελωριος οβριμοεργος,

Εκ

Εκ πολεμοιο φυγων· ὁ δ' επος τ' εφατ' εκ τ' ονομαζεν·
Υδωρ νυν μοι αειρε, φιλη γυνη, οφρα πιωμαι,
Διψη γαρ μοι ελυσε μενος, και φαιδιμα γυια.
Ως ολιγοδρανεων ειπεσκε κακοξενος Ηρως·
Τον δ' αγανοις επεεσσιν ερητυες ηδε και εργοις,
Λαμπρως ξεινισσασα, δολυ δ' υ ληθεο παμπαν·
Παρ' δε πιειν ετιθεις λευκοιο γαλακτος αωτον
Χρυσεῃ εν λεκανῃ· ὁ δ' εδεξατο δωρον αδωρον
Ασμενος, υδε πω οιδε γυνη ὁ, τι μηδετο εργον.
Αλλ' εις ὑπνον εκλινθη, ατερμονα, νηγρετον ὑπνον.
Ηδη γαρ μιν μοιρα δαμασσεν αεικεϊ πληγῃ
Αντικρυ κροταφοιν γε πεπαρμενον οξεϊ γομφῳ.
Τυπτομενος παρα ποσσιν εκυφθη, επιπτεν, εκειτο
Αμφιπεριςρωφων το πανυςατον, υδει ερεισθη
Υπτιος εν κονιῃσι μεγας μεγαλωςι τανυσθεις.

Αλλα φιλη Σισεραο γυνη και ποτνια μητηρ
Πυργυ απ' ηλιβατυ πεδιον δια παπταινυσαι
Νικητην παρεμιμνον ὑποτροπον εκ πολεμοιο.
Ωδε γυνη δ' ειπεσκεν ιδυσ' ες μητερα ποτναν,
Τιφθ' ὑτως οκνυσιν αεθλοφορων ποδες ἱππων;
Τιφθ' ὑτως ὑπερ αισαν εὐξοον ἁρμα βραδυνθη;
Αλλα τιη μοι ταυτα φιλος διελεξατο θυμος;
Η ῥα γε μαρναμενοι νικησανθ' ὡς το παρος περ,

Και

Και ταχα νοςησουσι φιλην ες πατριδα γαιαν,
Αθλοφοροι παντες, κειμηλια πολλα και εσθλα
Δασσαμενοι χαλκον χρυσοντε και ἱφια μηλα
Λῃϊαδας τε γυναικας, ἑλειν ἁς θυμος ανωγει.
Αλλα το μεν Σισερᾳ γερας εσσεται εξοχον αλλων,
Πορφυρεαι χλαμυδες τε και εἱματα, εργα γυναικων
Σιδονιων, χρυσῳ πολυδαιδαλα παμφανοωντα
Οἱα πρεπει βασιληα κεκασμενον εἱνεκα νικης.
Νηπιη ἡ φραζεσκεν ἁ ου τετελεσθαι εμελλεν·
Αιθε γαρ, ουρανοθεν μεδεων πατερ, αιθε γαρ, εμπης
Δυσμενεων πανδημος ὁμοιην μοιραν επισσοι·
Ευσεβεων δε θεῳ πεφιλημενος εξοχα λαος
Παντοθ' επικρατεοι αλκῃ και κυδεϊ γαιων·
Ως ὁταν ἡελιος μεσον ουρανον αμφιβεβηκεν,
Εσκιδναντο νεφη και εφαινετο νηδυμος αιθηρ
Φεγγους λαμπομενοιο, γελασσε δε πασα περι χθων.

DEBBORÆ

DEBBORÆ EPINICION.

Judic. cap. 5.

O Quas rependat ſoſpes ab hoſtibus
Plenas honorum patria vindici
Grates Jehovæ? — me canentem
Prœlia, me celebres triumphos,
Sacro canentem digna ſilentio
Audite, reges. — Surge potens lyræ,
Debbora, votivumque carmen
Ingemina graviore plectro.

At O! tremendum quis parili Deum
Sequatur audax carmine, dum ſuper
Montes Idumæos tonantes
Egit equos, volucremque currum;
Quo bruta tellus atque adamantina
Soluta mundi fabrica, quo Sina
Concuſſa mutavit, vagique
Deſuper intremuere colles?

Quid iſta fervent bella? — Novos, ſuum
Spernens Jehovam, terra colit Deos;

Hoc fonte derivata clades
Dura premit populum rebellem.
Ergo ſacratis ſedibus exulem
Vidit Jehovam Shamgar Anathides;
Et perfidis derepta vidit
Militibus ſine cæde tela.

Vos O, ſacrato quos venerabiles
Honore ſpectant oppida candidis
Vectos aſellis, vos, periti
Solicitæ dare jura plebi,
Laudes Jehovæ dicite; qui ſuis
Belli ſecundos reddidit exitus,
Legeſque, jam portis apertis,
Et veteres revocavit artes.
Quà multiformi clade ſagittifer
Oppreſſit agros hoſtis, ibi viget
Jocoſa Libertas, Honorque et
Ore Quies reticens ſereno.
Quàm nunc, ſub umbra fluminis ad caput,
Aut in reducta valle, revolvere
Juvabit immunes pericli
Dura fugæ mala, dura belli?

Antehac nefas attollere libera
Cervice vultum: degenerem pavor
Stravit popellum; vox tubarum
Attonitas tremefecit urbes:
Antehac viator tramite devio
Repſit tremiſcens, hoſtis ut inſolens
Impune deſertos per agros
Explicuit ſua victor arma.

Cum ſic jacebas, Patria, flebili
Devota cladi, non ſine numine
Debbora ſurrexi, ruentis
Grande decus columenque regni.
Jam tum ſuperbas contudimus minas
Hoſtilis iræ: me duce, priſtina
Virtus reviviſcens ab ipſis
Duxit opes animoſque damnis.
Mileſne, turpi languidus otio,
Ceſſit relicta non bene parmula;
Et nominis, laudiſque avitæ,
(Proh pudor!) et patriæ labantis
Oblitus? — Ah Te, Reuben, ovilia
Inter latentem quæ tenuit mora?

Cur nulla Jordan trans fremontes
Signa videt fluitare ripas?
Quæ Te marino littore diſtinent
Curæ morantem, Aſſerie, perfido
Cum fratre, dum mater laborat
Terra tremens propiore fato?

Vos Nepthalæi, Vos Zebulonii
Heroes, Q quêis laudibus efferam?
Quæ prodigos vitæ cruenta
Per medias rapit ira cædes?
Surge eia, ſurge, O Abinoa ſate
Barace, et ingens aggreditor decus,
Captiva deducens per urbes
Agmina non humili triumpho!
Cerno micantes fulgure bellico
Horrere campos. — Quis ſtrepitantium
Flictus rotarum? quanta quanti
Arma movent ſociatá Reges?
Sed quid citatis barbara curribus
Fidens juventus, conſciaque agmina
Gentis Palæſtinæ, quid audax
Siſera, et Hazoridum catervæ

Contra

Contra ſonantem numinis Ægida
Poſſunt ruentes? vidimus en Patrem
Cælo tonantem; ut fulminantis
Dextra truces jaculatur iras!
Quin et malignis ſidera militant
Armata flammis: Siſera, te petunt
Hæc monſtra, te cœli rubentes
Attonitum feriunt ruinæ.
Humi recumbit fracta minacium
Virtus tyrannorum. Auribus obſtrepit
Sono gementem rupta tundens
Ungula quadrupedante campum.
Jam tum Baraci bellipotens manus
Vaſto phalangas diruit impetu,
Curruſque ferratos, viroſque
Fulmineis agitavit armis.
Quantis ruinis ſtrata cadavera
Campos tegebant, quanta fugacium
Vis hoſtium ad ripas jacebat
Ambiguo peritura letho:
Teſtis Megiddi flumen, et amnium
Princeps Kiſhonus; teſtis adhuc pater

Kiſhonus,

Kiſhonus, unda decolori
Scuta virûm galeaſque volvens.

Io triumphe! O conſcia numinis,
Debbora victrix, ſume ſuperbiam,
Metuſque, et hoſtiles protervis
Subjiciens pedibus furores!
Audin'! miniſter fulminis aliger
Acclamat, eia! O perdite, perdite
Diris Merozam! vah nefandam
Excidiis abolete gentem!
Illa Illa fratrum funera viderat
Inulta, et in certamine martio
Linquens laborantes amicos
Fugit iners, timuitque mortem.

Jaela, multi fœmina nominis,
Dilecta cœlo fœmina! Siſeram
Tu ſplendide fallax recepiſti
Hoſpitio minus hoſpitali.
Benigna lactis quæ profugo duci
Indulſit hauſtum, cur trepidat manus?
Cum malleo clavus trabalis
Quid ſubiti meditatur ictûs?

Heroa cerno ſub pedibus tuis
Lapſum, volutum: ſub pedibus tuis
Lapſus, volutus, ſtratus heros
Purpureo vomit ore vitam.

En! per feneſtram, e mœnibus hoſticis,
Vigil, puellis cum popularibus,
Matrona bellantis tyranni
Proſpiciens per aperta campi,
Afflicta longas increpuit moras,
Dixitque tandem; Siſera, Siſera,
Ah! quæ triumphales moratur
Cauſa rotas? Spoliiſne currus
Gemunt onuſti? Quæ mihi, quæ tibi
Captiva virgo regia ſerviet?
Captiva quæ veſtis triumphos
Sidonio decorabit oſtro?
Deluſa mater, quidlibet impotens
Sperare! — Sic, O! ſic, Pater, occidat
Hoſtile nomen! ſed tuorum
Charior Iſacidum propago
Horrenda late bella per ultimas
Extendet oras, perque habitabilem

Illuſtris

Illuſtris orbem, ſolis inſtar,
Imperii jubar explicabit.

DEBBORÆ EPINICION.

Judic. cap. 5.

VOS O, purpurea qui majeſtate ſuperbi
Imperio premitis terras, audite canentem,
O reges, audite Dei magno ore ſonantem
Victoris laudes, debellatoſque tyrannos.
Formidande Deus, te conſcia ſenſit Idume
Inſolito trepidans motu, reſolutaque cœli
Te ſuper incumbente gravem traxere ruinam
Nubila, convexo nutavit pondere tellus;
Attoniti montes liquefacta mole fluebant,
Quaſſaque fumanti pavitabat vertice Sina.
Hei mihi! qualis eras, duris exercita fatis
Patria, triſte ſolum, timido dum regna capeſſens
Shamgarus Anathides dictaret jura popello!
Victor, agens prædam ſine vulnere, latro tenebat
Obſeſſas impune vias: per devia furtim

Serpſit

Serpſit humi cautus greſſu fallente viator:
Horrida ſquallebant expulſis arva colonis,
Nudaque mactatos plorabant oppida cives:
Atque humilis populos ſtravit pavor: — undique luctus,
Undique torpor iners, et plurima cladis imago;
Donec ego Debbora, recenti mater amore,
Illa ego ſurrexi, tanti dux fœmina facti.

Ergone degeneres populi pietate profana
Ignotos coluere Deos? — hinc debita culpam
Pœna premit vindex, et ineluctabile bellum
Fulminat ad portas. Quò nunc audacia ceſſit,
Iſacidæ? nemone tot inter millia, nemon'
Haſtamque, clypeumque, infeſtaque ſigna movere
Audet in adverſos, et aperto fidere campo?

At vos, illuſtres animæ, quas vivida virtus
Impulit accendens in dura pericula lethi,
Vos ego præcipuo recolens amplector amore:
Veſtrum rite memor, ſiquid mea carmina poſſint,
Semper honoratum ſervabit patria nomen.

Bella quis et pacem, quis vindicis arma Jehovæ,
Et claros memori celebrabit honore triumphos?
Vos, O ſceptrigeri Patres, qui ſacra frequenti
Jura datis populo, per apertas dicite portas,

Dicite quanta Deus nobis bonus otia fecit.
Nunc omnis longo ſolvit ſe Patria luctu:
Ire juvat, campoſque hoſtili cæde rubentes,
Infameſque locos, deſertaque caſtra videre,
Fragmiaaque armorum, vacuoſque in pulvere currus.
Surge age, ſurge, potens numerorum, præcipe feſtos,
O Debbora, modos, votivum præcipe carmen.
Surge age, tu mecum ſocios, Barace, triumphos
Aggredere, O magnum Abinoæ patris incrementum!
In trepidis multi quæſitum oracula rebus
Huc venere Duces: noſtræque ſub arboris umbra
Acclines longi finem ſperâre laboris;
Extimulans animos Ego multi nominis auſpex
Proſpera ſelectas hortabar ad arma phalangas.
Macte animis et laude nova, Zebulonia pubes,
Nepthaliumque genus; vos belli extrema ſecutos
Traxit amor patriæ, et vitæ bene prodiga virtus.
O ſi vivida vis et mens infuſa per omnes
Illa foret, toto populi ſe corpore miſcens!
— Sed timidus probroſa domi terit otia Reuben.
Quid juvat ah vanis ovium balatibus aures
Paſcentem fediſſe? Ah quæ te, Dane, latentem
Quæ tantæ tenuere moræ? Quæ cura peculî

Aſſerium

Aſſerium procul uſque marinis diſtinet oris?
Proh pudor, imbelles animæ, dum patria fruſtra
Poſcit opem, ſummo trepidans diſcrimine rerum!
Me vero vocat ingenti clamore Megiddi
Flumen, et armorum reſonans Taanaca tumultu.
Hazoridum video fulgentes ære catervas,
Et circum longo ferratos ordine currus.
Infert ſe minitans campis ſociata Ducum vis,
Et metuenda movent Cananæi prælia Reges,
Non cauponantes bellum, ſed belligerantes.
Maximus hæc cernens ſolio Pater intonat alto
Deſuper: omnis eo terrore Jabinia retro
Pulſa phalanx, omniſque adeo Cananæa refugit,
Horreſcens portenta manu vibrata rubenti,
Fulgores, et Vindictam, Sonitumque, Metumque,
Nimboſque, alatique ſequaces fulminis iras.
Nequicquam ſe tollit in altum quadrupedante
Cum fremitu bellator equus, campoſque fatigat
Calce premens; jam tundit humum moriturus, et unà
Provolvens equitem. En mediis in millibus ardens
Occidit, et curru Princeps excuſſus inani
Cum vita fractas in pulvere projicit iras.
Infelix Ductor, Te vindicis aſpera tanguat

Fata Dei; Te contra armatus militat æther,
Invida Te celeri volventia ſidera lapſu,
Iratique premunt armamentaria cœli.
Nec fuga nec virtus cladi devota futuræ
Pectora defendit, lateant ubicunque locorum,
Opprimit occurrens elementa per omnia fatum.
Ecce, jubente Deo, famulans Pater omnibus undis
Kiſhonus tumet, et, ſpumanti turbidus ira,
Abripit arma viroſque, et funere mergit acerbo,
Fluviorum Pater, et cœlo gratiſſimus amnis.
Surge age, et ingentes, victrix Debbora, triumphos
Aggredere, exhauſti jam vana pericula belli
Subjiciens pedibus, rabiemque Jabinis inermem.
Angelus, ætherea demiſſus ab arce, Merozam
Perdite, clamavit, ſceleratam exſcindite gentem.
Impia gens, fratrum quæ poſſet inulta videre
Funera, nec raptis voluit ſuccurrere telis!
Ante omnes mihi tu celebrabere maxima matres,
Heberi Jaela. Pedes tua Siſera victus
Tecta ſubit, profugus ſubit hoſpes inhoſpita tecta.
Solve metus, bone Ductor, honeſte perfida dicis:
Mens ſtruit inſidias, ſimulavit vultus amorem.
Poſcit aquam ſitiens; tua florem lactis opimi

Regali

Regali patinâ manus officioſa miniſtrat:
Quàm ſibi diſſimilis? jam clavum arrecta trabalem
Malleolumque vibrans ingentes concipit iras,
Inviſumque caput lethali dividit ictu.
Ingemit ille gravi trajectus tempora clavo:
Volvitur ante pedes, iterumque revolvitur, ægre
Contorquens tremulos in morte recolligit artus,
Stratus humi fixuſque ſupina mole recumbit.
Interea Mater, ſubjectos anxia campos
Proſpiciens, dubio curarum fluctuat æſtu
Inter ſpemque metumque: ah Siſera, Siſera, dixit,
Quàm mihi tarda fluunt ingrataque tempora, quæ te
Bellantem procul hoſtili remorantur in agro,
Invidaque in longum promiſſi certa triumphi
Gaudia depellunt? quæ cauſa indigna ſecundos
Tardavit currus? — at non ſine laude redibis
Armipotens victor belli ſpolia ampla reportans:
Multa tibi virgo captiva, et multa nitebit
Purpura verſicolor, ſponſo quæ dona futuro
Pinxit acu Nympha, atque intexens floribus aurum
Fulgentem vario telam diſtinxit honore.
Hæc te digna manent victorem præmia. — Sed me
Forte aliquis pius error imagine ludit inani.

— Si

— Si te fata premunt, — et me rape in omnia tecum,
Heu ſuper infando morituram funere matrem.
Sic inimicorum genus omne, profanaque regna
Funditus intereant! — O terque quaterque beatos
Solenni quicunque colunt pietate Jehovam!
Felices populi! vobis invicta vigebunt
Arma Deum ſortita Ducem, porrectaque regni
Gloria per domitum late ſpectabilis orbem.
Qualis ab Eoi procedens limite mundi
Sol micat, extemplo nebulæque malique vapores
Diffugiunt, ridet diffuſo lumine cœlum,
Lætaque perſentit vitalem terra calorem.

ISAI. c. 38.

ΗΠΙΟΣ Ἑξεκιας τετιηρυμος ελκεϊ λυγρῳ
Κειτο βαρυςεναχων· ολιγος δ' ετι θυμος ενηεν·
Ησαιας δε οἱ ηλθε θεοπροπιων αγορητης,
Ουκ επιηρα φερων, τοιον δ' επι μυθον ετελλε·
" Κλυθι μευ, ω βασιλευ, Θεοθεν δε τοι αγγελος ειμι,
" Ος σοι τοιαδ' ανωγε πανυςατα· — τῳ σε κατ' οικον
" Παντα περιφραδεως διαταττεμεν οττι ταχιςα,
" Ως πρεπει αυτικ' αποθνηξοντ', επει ουτι σ' οἰω

" Δηρον

" Δηρον ετ' οψεσθε λαμπρον φαος ἠελιοιο,
" Ηδη γαρ θανατȣ πεπρωμενον ἡμαρ επεςη."
Ως εφατ'. Εζεκιας δ' ολοφυρετο μυθον ακȣσας·
Αψ δ' οροων προς τειχος απετραπεν οσσε φαεινω
Κραιπνα γοων, θερμον δε κατειβετο δακρυ παρειων·
Ωδε δ' επειτα Θεῳ μεγαλ' ευχετο χειρας ορεγνυς.
" Κλυθι μευ, ȣρανοθεν μεδεων Πατερ, ειποτ' ερεξα
" Η επει η εργῳ ὁ,τι σοι καταθυμιον ειη,
" Τȣ νυν, ει γερας ευσεβιης ανταξιον εςαι,
" Ανταπομειβε χαριν μεμνημενος Εζεκιαο,
" Νȣσον ιασαμενος, και αμυνων μορσιμον ἡμαρ."
Ως φατο δακρυχεων; θεοθεν δε οἱ αυθι παρεςη
Αγγελος Ησαιας, και μειλιχιως προσεειπε·
" Θαρσειν σ', ω βασιλευ, κελεται Θεος, ωδε παραινων,
" Ειδον δακρυχεοντα και εκλυον ευχομενοιο,
" Ουδε ματην τογε σον μοι ες ȣατα πενθος ικανεν,
" Ου μεν γαρ σοι μοιρα θανειν, πριν γηρας επελθῃ·
" Σοι γαρ εγω δεκαπεντε περιπλομενȣς ενιαυτȣς,
" Τερμα βιȣ μακρυνθεν, επικλωςην ὑπερ αισαν,
" Προσθησω επιδȣς· ἱνα τιμησωσι και αλλοι
" Τον Θεον Ισραηλος, ὁȣ κρατος εςι μεγιςον
" Νȣσον ιασασθε, και αμυνειν μορσιμον ἡμαρ.
" Και σε μεν εξ αιδαο, τοδ' ἱερον αςυ Σιωνος

" Ρυσομαι

" Ρυσσμαι εκ πολεμοιο, και Ασσυριων πολιπορθων
" Τηλε Διασκεδασω Φυγαδην ες πατριδα γαιαν,
" Αρνυμενος Δαβιδι μεγα κλεος ηδε μοι αυτω.
" Αλλο δε τοι ερεω τοδε και τετελεσμενον εσται·
" Εξ εμεθεν νυν σοι τερας εσσεται ερανοθεν προ,
" Σημα νεον, τηλαυγες, ετητυμον, οφρα πιθηαι·
" Λευσσε τογ' ωρολογειον, αναξ ο, τ' Αχαζος ετευχεν,
" Ενθ' ιδε νυν καταβαντα δεκα σαθμους επι δυσμον
" Ηλιον· αλλα και αυτον ιδοις δεκαταιον ες ηω,
" Εξ ηπερ κατεδυσε, παλιντροπον εξαναδυειν.
" Θαυμα ιδειν· ο δε δημος εχει τους εισορωντας."

SACERDOS PAROECIALIS RUSTICUS.

Clerico Lectori S.

SCRIPTOR Patronum quæro, Sacerdos Paræcialis Epiſcopum; & quidem eum, qui officia, quæ deſcripſi, ſacerdotalia non ſolum pro imperio & autoritate Suis præcipit Epiſcopus, verum etiam re ipſa præſtat, & exemplo commendat, ipſe etiamnum Sacerdos Paræcialis.— Vide quorſum noſtra tendit ambitio.

Sed, ubi quæram, ubi inveniam, rogas? profecto nihil eſt tam prope tam procul que: habeo quem præ cæteris indigitem, quem deſignem oculis. Illum certe* Oxonienſes *noſtri, ad quos adminiſtrationum fructus pervenerint, non inviti recognoſcent.*

Equidem hæc noſtra qualiacunque in lucem publicam venire facile patior, quæ tibi aliquatenus uſui aut oblectamento eſſe poſſint; maxime vero, cum in illa materie ornanda verſentur, quam reipublicæ cauſa cupio eſſe colendiſſimam: Neque ſane ea te illubenter lecturum puto,

* Scilicet *Thomam Secker* eo tempore Epiſcopum Oxonienſem, brevi poſt ad Archiepiſcopat. Cantuar. evectum.

quæ à laudibus tuis haud aliena esse intellexeris. Illud certe efficere sedulo studui, ut Personis Rebusque sacris sua non modo dignitas & reverentia constaret, sed etiam aliqua nitoris atque venustatis externæ gratia accederet: atque adeo ut Sacerdos noster Paræcialis, quasi rubigine rustica sordibusque absterſis, ornatu plane novo & poetico indutus, in hominum celebritatem aliquanto commendatior acceptiorque prodiret.

Porro Sacerdos hic Paræcialis occasionem sibi haud incommode oblatam videt, ut de Diœcesano suo, & quidem absente, ea quæ vellet quæque sentiret, suo more libere palamque profiteretur: ut extaret aliquod non tam amicitiæ & benevolentiæ privatæ quam pietatis cujusdam publicæ testimonium; ut nempe, tanquam voce publica, communem Cleri nostri Oxonienſis *gratulationem prædicaret, per annos jam viginti eum nobis Episcopum præfuisse, quem Diœceses cæteræ nobis jure invidérent, in Ecclesia administranda tanta cum diligentiæ, sanctitatis, moderationis, & benignitatis laude versatum, ut quoquo modo decedens bonis omnibus ingens sui desiderium sit relicturus.*

Nefas foret virum talem in causa hujusmodi prorsus illaudatum præterire, plura vero officiose ingerere molestum. Quod superest, ut in commoda publica illum diu incolumem florentemque tueatur Deus, utque Clero Oxonienſi *virtutum tantarum lumen non frustra præluxisse videatur, tecum una voti haud sterilis officio comprecatur*

JOHANNES BURTON,

de *Mapledurham* in Com. Oxon. Vicarius. 1757.

SACERDOS PAROECIALIS

RUSTICUS.

SOcratem *Ariſtophanis* mordax jocus atque venenum
Perdidit, inſontem riſu damnante popelli:
Non Pietas, non, qua jampridem ſidera adibat,
Laus *Sophiæ*, teſtiſve reum ſervavit *Apollo*.
Te quoque, te, dilecte Deo, venerande Sacerdos,
Hiſtrio te petulans male ſalſo perdere riſu
In ſcenam trahit, et mores habitumque maligno
Scommate perſtringens in ludum ſeria vertit
Sacrilegus, ſocco peccans impune profano.
Ecquis erit vindex qui nominis hujus honorem
Aſſerat? — O, noſtræ merito pars maxima famæ,
Alma Sacerdotis nutrix, *Rhedycina*, futuri,
Tu mihi materiem geniumque accende canenti
Laudibus haud aliena tuis: Eccleſia quando
Prole tua gaudens cognatos jactat honores;
Sume animos: ſunt hic etiam tua præmia laudi

Aſpice, quos olim foviſti mater alumnos,
Aſpice Patronos et te mirator in Illis.
En! quoties feſtos inſtaurat Muſa triumphos,
Ille, theatralis pars non ingloria pompæ,
Noſter adeſt, placido venerabilis ore Sacerdos:
Gaudet adhuc priſco ſtudii juvenilis amore,
Muſarumque Choris, et pleni laude Theatri.
Ecce redux longo poſt tempore viſit *Athenas*,
Agnoſcitque libens veteres vetus hoſpes amicos,
Priſcarumque nova lætatur imagine rerum:
Miranti ſimilis caſtigantique recentis
Luxuriem ſæcli Collegia nota pererrat;
Singulaque explorans capitur novitate locorum:
O fortunati quorum jam mœnia ſurgunt!
Sive operoſa magis *Gothici* monumenta laboris
Suſpicit, admirans antiquæ laudis et artis
Mœnia — et "O mihi poſt nullas memoranda ſorores,
"Illa Domus, quæ me ſeptennem vidit Alumnum!"
Ut mira tactus dulcedine ſingula luſtrat,
Præcipue gaudens ſua quondam tecta ſubire,
Et notos habitare lares! ibi priſca recenſet,

19 *Comitiorum tempore.* 24 *Academiam inviſens.* 34 *Collegium præcipue ſuum.*

Multa

Multa ſuper ſociis recolens et Præſide multa,
Et Promo ſuper, atque Coquo veterique Culina,
Et — quorum pars magna fuit. — Juvenilior ætas
Juſſa redit: vitamque juvat renovare priorem.
Talis adeſt, noſtros præſens ornare triumphos,
Publica veraci commendans gaudia plauſu.
Non Illo melior quiſquam nec amantior hoſpes
Te ſtudio potiore colit, *Rhedycina*; viciſſim
Huic Tu, ſiquis honos pietatis amorque decori,
Huic affunde decus capiti, famamque tuere
Illæſam, ſacra præcingens tempora lauru.
Et Tu, Muſa, pio longum deſueta labori
Degener et laſciva, parumper caſta reviſe
Limina templorum, et mecum pete ſeria rerum,
Materiemque novam: ſed quam laudaverit ipſe
Chaucerus, quanquam monachos vexaverit hoſtis
Mordaci ſatira. — Nec erit te dignior ulla,
Quam quæ præſcribit reverendum pagina nomen.
Si dederit primus tibi vocem artemque Sacerdos,
Carminibus celebrans laudes hominumque Deûmque;
Huic artem vocemque memor, ſua dona, repende,
Semper honoratum ſervans in ſæcula nomen.
O felix ſtudii, qui non ingloria ruris

60 *Sacerdotis Ruſtici laus generalis.*

Otia

Otia tutus agit, procul ambitione metuque!
Qui recolens quicquid dignum ſapiente bonoque
Providus æternæ meditatur ſeria vitæ,
Gaudia deſpiciens peritura; — Deoque vocanti,
Cujus ſacra gerit magno lætatus honore,
Impendit curas, animamque relinquit in aſtris.
Non Illum potuit Siren damnoſa voluptas
Flectere, non miſeros agitans Diſcordia cives,
Nec maleſuadus Honos, nec lucri prava Cupido:
Sed Pietas, cœlumque Fides amplexa remotum
Ad majora vocat, fortunam dona ferentem
Subjiciens pedibus rigidique pericula fati,
Atque alio patriam monſtrans ſub ſole jacentem.
Felix qui, late turbantibus æquora ventis,
Civiles tuta proſpectat ab arce tumultus,
Immunis culpæ, ſimul immuniſque pericli!
Cætera ſecurus ſancto vacat uſque labori,
Sedulus et populo prodeſſe, Deoque placere.
Hanc olim in terris vitam *Gilpinus*[1] agebat,

1 *Bernardus Gilpin, Henrici, Edvardi, Mariæ, Elizabethæ* temporibus; inter Reformatores Vir magni nominis, Ingenio & Eruditione, Judicii, moderatione, Sanctitate vitæ, Liberalitate & Beneficentiâ imprimis clarus, Rector de *Houghton* in agro *Dunelmenſi*. Ibi quid Sacerdotis Chriſti ani efficere potuit & debuit Cura, ex omni parte, inſigni teſtabatur exemplo, adeo ut Borealis provinciæ, pro merito ſuo κατ' ἐξοχὴν, Apoſtolus appellaretur. Vitæ tam memorabilis non ſine pietatis & ingenii ſui laude fuſius deſcripſit *Gulielmus Gilpin*, A. M.

Hanc

Hanc *Hookerus*,[1] et hanc divino carmine Paſtor
Herbertus;[2] tum Tu, ſtatica mirabilis arte,
Naturæ verique ſagax interpres, *Haleſi*,[3]

1 *Richardus Hooker*. *Eliz.* & *Jacobi* primi temporibus floruit, Rector de *Biſhopsbourne* in agro *Cant.* Scriptor ille Eccleſiaſticæ Politiæ, cujus nomen qui audierit, de famâ nihil ultrà deſiderabit. Plura ſcire qui cupit, conſulat *Iſaacum Walton* Biographum.

2 *Georgius Herbertus* Domini Baronis de *Cherbury* Frater, aliquando in Academia *Cantab.* Orator Publicus, deinde Rector de *Bemerton* in agro *Wilt.* Pietate inſignis & Ingenio. Poema ſcripſit cui titulus *Sacerdos Parœcialis Ruſticus*, Ipſe Ticuli, quem libello præſcripſit, fidem moribus ſuis adimplens & officia Sacerdotalia omnia, quæ deſcripſit, exemplo ſuo illuſtrans. De eo itidem vide *Iſaacum Walton*.

3 *Stephanus Hales*. S.T.P. Paſtor de *Teddinton* in agro *Middleſex*, humili in loco magni Vir animi, humani generis univerſi curam complectentis. Quicquid erat aut ingenii aut fortunarum id unice utilitatibus publicis addixit.

Corporum pariter atque animarum ſaluti proſpiciens, in Phyſica & Medicina experimentorum mirabilium aut Inventor aut Autor, Scientiam Philoſophicam uſibus humanis famulari juſſit. De re privatâ parum ſolicitus, ſine dote, ſine mercede, reipublicæ commodis ſerviens. Extant pleraque ipſius ſcripta præclara de Static. Vegetab. Hæmaſtic. Ventilat. cum id genus compluribus, quæ omnium admirationem merito excitabant; Scriptor interim in umbratili vitâ conſenuit ſterili laude cumulatus.

Jam tandem a *Principiſſa Walliæ* Sacellanorum ſuorum Princeps accerſitur Septuagenarius ſenex, pene dixeram in opprobrium Aulicorum, ſingularis abſtinentiæ exemplum, Vir ſimplicitate morum, primæva; Sanctitate vitæ vere Chriſtiana; & placidâ ſeveritate venerabilis, lucri, famæ & honorum contemptor.

Omnibus modis Reipublicæ prodeſſe, Deo placere ea erat illi votorum atque curarum ſumma. Viderat aliquando pleraque a ſe ſolerter excogitata, quæ diu neglecta jacuerant, judiciis hominum atque uſu communi comprobata. Jam tandem laborum ſerie defunctus 1761. ætatis anno 84 decedens, bonis omnibus honorificum ſui deſiderium reliquit.

Viro

Contemptor famæ, non illaudatus abibis.
Te, venerande, ſequor, non inter limina regum,
Qua ſtupet inſanis acies fulgoribus aulæ,
Te per rura ſequor, tua regna, inopumque tabernas:
Qua vocat ægroto metuens ægrota marito
Uxor, opem medicam non uno nomine poſcens;
Tu mentem ſano firmas in corpore ſanam
Corda fovens, lapſiſque doces confidere rebus.
Seu Te Templa vocant, te nos ad Templa ſequemur:
Paſſus Muſa tuos læto comitatur honore
Per variæ pietatis opus ſeriemque laborum,
Summa minutatim carpens faſtigia rerum.

O Cœli Terræque parens hominumque Deûmque!
Te, Deus, antiqua te religione colendum,
Septima quæque dies agnoſcit, et uſque recurrens
Convocat indutos meliori veſte Colonos.

Viro de Republicâ, de ſe optime merito, honoris cauſâ, in Fano *Weſtmonaſterienſi* Monumentum poſuit *Principiſſa Walliæ*.

Hoc certe teſtimonium, & amicitiæ & meritis Viri venerabilis, debitum, libenter hîc appono, id cupiens ut, ſiquis noſtra hæc quoque ſiquis captus amore legat, cum boni Paſtoris, quæ paſſim prædicantur, laudibus unà conjunctam *Stephani Hales.* memoriam agnoſcat. Ιδε αληθως Ισραηλιτης εν ᾧ δολος ουκ εστι.

95 *Diei Dominicæ Celebratio.*

Ecce

Ecce inter medios placida gravitate severus
Presbyter incedit: late distinguit honestum
Circumfusa caput venerabilis umbra galeri,
Sanctaque pullatum Reverentia cingit amictum.
Alta Quies, strepitu cessante, Pudorque decorus
Dejecto tacitos comitatur lumine gressus.
Obvius abnormes ultro meditatur honores
Rusticus, obliquè nudato vertice nutans;
Ipse etiam, torvus qui cætera despicit, illum
Armiger alloquitur prior, atque assurgit eunti.
Jamque sacrum limen premit; en subsellia rauco
Consurgunt plausu, mentemque auremque paratam
Excitat arguto Campanula tinnula pulsu.
Jam redit ex adyto candenti clarus amictu,
Facundasque manus et conscia lumina tollens,
Composito gestu spectabilis, ora resolvit
Plena Deo, peragens præscriptos ordine ritus.
Quisquis ades, tu macte novâ pietate, parumper
Exue mortales curas, et te quoque dignum
Finge Deo. — Vitiis nunc excute pectus onustum,
Conscius, ostendens tibi te: peccata fateri

106 *Processio ad Ecclesiam.* 114 *Ingressio.* 116 *Preparatio.*
118 *Adhortatio.* 119 *Confessio.*

Ne dubita, atque oneris magnam deponere partem,
Triſtia ſuffuſus generoſo corda pudore:
Te — tua crede Deo, et veniam ſpe præripe certa.
Audin'! ut attentam lætabilis exit in aurem
Pacati vox illa Dei, recitante Miniſtro,
Æterna dubiam ſolvens formidine mentem?

Ergo age fidenter ſupplex in vota preceſque
Ire para, et Chriſti dictantis verba magiſtri,
Verba Deo placitura, hæc mecum rite perora:
O Pater humani generis, qui numine cælum
Illuſtras præſens, Tibi ſancti nominis uſque
Conſtet honos, ſceptrique decus: Tua regna triumphent,
Et nova pacato ſurgat gens aurea mundo.
Ne mea me trahat in vetitum maleſuada libido,
Tu mihi rector ades: Tua mî pro lege voluntas
Imperet obſequium, cæleſtes quale miniſtri
Semper amant præſtare. Caducæ pabula vitæ,
Sufficiat panem tua cura diurna diurnum.
Da veniam, Judex, peccata fatentibus ultro,
Debita ſic ut nos aliena remittimus ultro.
Infirmis ſuccurre; aut ipſa pericula pelle,
Invictoſve malis ſerva. Sic omne per ævum
Semper honos, regnumque tuum laudeſque manebunt.

123 *Abſolutio.* 129 *Oratio Dominica.* Hæc

Hæc genibus flexis, animoque et voce decenter
Supplice. — Nunc ſubito ſubſellia ſurgere niſu
Et læto videas cum murmure cuncta moveri,
Et populo plaudente ſacrum pæana ſonare.
En jubet exultare, Deique ornare triumphos
Rex idem et vates, divini carminis autor,
Jeſſides: auſus terras nubeſque volatu
Pluſquam Pindarico tranſcendere et ardua cœli,
Miſcerique choris ſuperûm, melos audiit ille
Angelicum, citharamque modos ediſcere juſſit,
Inſtituitque Choros: Illi Natura canenti
Præſentem teſtata Deum conſurgit, et omni
Prole Creatorem Servatoremque fatetur,
Divinas celebrans elementa per omnia laudes.
Ergo age, *Davidis* numeros animoſque ſecutus,
Digna Deo meditare, Deo vectigal honoris
Et grates ſolvens hoc mecum concine carmen.
O Anima, æterni laudes meditare Parentis:
Admirande Deus! te veſtit fulgor opacans
Lucis inacceſſæ, et diffuſo gloria tractu
Irradians rutilo prætexit numen amictu.
Tu, cortinæ inſtar, ſinuoſos ætheris orbes

146 *Pſalmi.* 160 *Pſalm.* 104.

Evolvis fluidumque jubes diffundere cœlum.
Tu dociles ventos revocanti flectis habena
Non auriga piger, vectusque jugalibus altis
Nimborum, cœli spatio decurris aperto:
Hinc glomerantur et inde Ministri, lucidus ordo,
Lucidior flammis, volucrique citatior Euro;
Fulguraque et nimbi peragunt mandata Tonantis.
Omnipotens opifex posuit fundamina terræ
Ponderibus librata suis: illa omne per ævum
Perstitit, et perstabit in omne immobilis ævum.
Olim subter aquas latuit circumflua tellus;
Spumea subjectos texerunt æquora montes:
Increpuit Pater altitonans; perterritus audit
Oceanus, trepidansque retro fugit omnibus undis;
Illæ indignantes magno cum murmure terræ
Circum claustra fremunt; at, Te moderante, quiescunt
Illico, et objectum metuunt transcendere littus.
Altior emergit montano vertice tellus,
Depressas sensim mirata residere valles,
Plurimaque è clivis tacito stillantia lapsu
Per riguos passim decurrere flumina campos:
Huc sitiens pecudum genus omne ad pocula tendit,
Quotquot ager vel sylva tenet; stat plurima circum

Populus

Populus, hoſpitium volucrum, per frondea tecta
Fit ſtrepitus, tremulumque perambulat æthera carmen.
Tu, Deus, in terram deſcendens humidus, omnes
Magnus alis, magno commiſtus corpore, fœtus.
Denſatæ pluvia ſtillant pinguedine nubes,
Seminaque in florem fœcundans evocat imber:
Herba frequens hominum pecudumque vireſcit in uſus,
Arvaque flaveſcunt Cerealia pane futuro,
Unde novæ redeunt vires mortalibus ægris:
Incluſo rubet uva mero, comes uva jocorum,
Solliciti præſens animi depellere curas:
Ornat oliva dies feſtos, nitidumque ſerenans
Explicat in riſum contractæ ſeria frontis.
Ecce inter ſylvas, genitali vivida ſucco,
Frondoſum, tua cura, cedrus Libanitica tollit
Læta caput, panditque volucribus hoſpita ramos;
Atque abies juxta ſimiles frondeſcit in uſus,
Qua ſtruit aerium paritura ciconia nidum.
Te, Deus, intonſi montes te ſaxa loquentur
Præſentem, dum montis amat juga pendulus hircus,
Saxorumque colit latebroſa cuniculus antra.
Auſpice Te variæ revolubilis orbita Lunæ
Tempora diſtinguit, certoque errore vagatur,

Et memor Heſperio properat ſol æquore tingi:
Tum nox circumfuſa nigrantibus incubat alis;
Tum ſpelæa feræ per opaca ſilentia linquunt,
Tum leo prædator per aperta, per avia ſylvæ
Suppliciter vehemens impaſto murmurat ore,
Debitaque expoſcit metuendo pabula queſtu.
Sol oritur: ſylveſtre retro genus ordine longo
Decedens antris immania terga reſolvit.
Inde Homini cum luce redit labor actus in orbem;
Donec ſera quies, grata vice noctis obortæ,
Solatur curas et corda oblita laborum.
O! quæ finxit alitque hoc rerum quicquid ubique eſt
Omnipotens Ratio, et Caſu prudentia major!
Alme Parens, en plena tuis hic omnia rident
Muneribus, late varios tibi dædala tellus
Submittit fructus, magnaque ſuperbit opum vi!
Seu Deus immenſi venias maris, — en tibi ſurgit
Oceanus Domino; tibi ſurgunt omnibus undis
Æquora, ſquamigeræque, informia corpora, gentes
Cæruleis ſtabulant thalamis, ſubjectaque paſſim
Mirantur per dorſa leves volitare carinas:
Hic fremitu ingenti circum balæna refuſas
Miſcet aquas ſaliens, liquidoque in turbine ludit.

Te

Te pecudum, quot pontus habet, quot terra, parentem
Infans ordo vocat, pendetque foventis ab ore,
Suavia delibans altricis munera curæ:
Extemplo nova vis vegetos infusa per artus
Diditur, et saturos pertentant gaudia sensus.
O Deus! ipse tuo Naturæ animatur ab ore
Spiritus: ah! quoties hunc subtrahis, illa fatiscit
Ægra, et alumnorum, nequicquam læta, propago
Interit, in cinerem fato revocante priorem:
At simul exanimes afflaverit halitus artus
Ille tuus, decus ostentat Natura renatum;
Ecce animæ incipiunt in corpora velle reverti,
Et rediviva novo surgit gens aurea mundo.
At tibi stabit honos perituri nescius ævi.—
Ah! bonus et facilis manuum monumenta tuarum
Respice; nonne vides oculi quàm torva tuentis
Terra truces quasso fundamine pertimet iras?
Parce gravi metuende manu! jam tacta sequaces
Per juga prorumpunt nebulæque et fumeus horror.
O! mihi dum maneat vitali spiritus ævo,
Dum memor ipse mei, votivo carmine laudes
Lingua Dei recinet, grato fruitura labore.
Sic, ubi divulsa compagine corruit orbis,

Impiaque

Impiaque infantem formidant ſæcula cladem,
Tu mea tunc inter labentis fragmina mundi
Servatore Deo fidens, ſecura ſedebis
O Anima, æternumque canes æterna Parentem.
Biblia pandantur. — Sunt qui formidine nulla
Imbuti ſpectent? — O rerum quicquid ubique eſt,
O Cœlum Telluſque, Jehovam audite loquentem!
Sic Præco, veluti demiſſus ab æthere, vates
Iſaias præfatur, et ore ſilentia rumpit,
Ore repurgato, cui fulgidus Ales ab aris
Candentes olim correptas forcipe prunas
Admovit Seraphus, et intima corda ſubegit,
Et docuit magnumque loqui, venturaque fata
Pandere, res cœlo merſas et luce profunda.
— Talis eras, *Iſaiâ*. — Sed O! tua ſcripta legenti
Quis Seraphus adeſt admoto cœlitus igne
Inſpirans animos, purgataque labra reſolvens?
Ne meus hac peccet deceptus parte Sacerdos
Prava ſequens exempla, Deoque indigna loquatur;
Vel cunctanter humi ſerpens, vel inania captans
Nubila: grandiloqui ſed mentem animumque Prophetæ

261 *Lectio prima.* 262 *Iſaias* C. 1. 265 *Iſaias* C. 6.
274 *De pronuntiandi modo Præcepta.*

Arripiat

Arripiat transfusum, et sensibus hauriat imis,
Pectoris interiora petens, et se quoque fingat
Afflatum propiore Deo. — Sic denique jussam
Dicta fidem faciunt, et habet facundia laudem.
Tunc Ego, magnarum distentus imagine rerum,
Tecum una, Vates divine, per ardua cœli
Cœlorumque rapi videor, cedentia retro
Sidera subjiciens pedibus, solemque minorem.
Ah! ne magniloquæ violetur gloria linguæ!
Nec sibi dissimilis, dum perditur ore legentis,
Languida fraudatam sententia deserat aurem!
O tua vivida vis atque entheus excitet ardor
Dictantem tua verba! et te tibi reddat, eundem,
Qualis eras, cum *Luciferum* de culmine cœli
Labentem, manesque *Erebi* de sedibus imis
In partes rapiens *Babylonia* fata canebas:
Aut, cum, venturi lætatus imagine sæcli,
Aurea Messiæ nascentis regna docebas
Surgere, et æterna florentes pace triumphos.
Sic meus orator dicendi quærat honorem:
Non, ut rhetorica spectabilis arte theatris
Invideat, magnoque leves cum pondere nugas

291 *Isai. C.* 14. 295 *C.* 60 *& passim.*

Proferat in ſcenam, populumque oblectet hiantem,
Voce manuque loquax, et plauſum captet inanem:
Verum ut id omne Deo ſubmittat, quicquid et artis
Jactat et ingenii, divinaque verba decoro
Conſcius ore ſonet, ſecernens ſacra profanis,
Majoreſque animos attollat, et imperet auri.
O laus eloquii, qua non præſtantior ulla,
Digna Deo recitare, atque emphaſin addere dictis!
Hactenus *Iſaias*: reverenda ſilentia ſuadens,
Occupat attentos. En læto cuncta triumpho
Jam reſonant, populique choro comitante viciſſim
Hic rite alternis celebratur vocibus hymnus.
Votiva te laude Deum, te rite potentem,
Te colimus Dominum: te linguis omnibus omnis
Æternum tellus veneratur grata parentem:
Te cœli chorus omnis, et Angelici comitatus
Carmine perpetuo gaudent celebrare; Cherubin
Te recinunt Seraphinque, una magno ore ſonantes
Sancte Deus, ter ſancte Jehova, Deus Sabaoth!
En! quacunque patet tellus cœlumque profundum,
Divinos famulans natura fatetur honores
Numine plena tuo. Te nobilis ordo, Prophetæ,

Agmen Apoſtolicum, et, vitæ bene prodiga turma,
Martyres, atque animæ Sanctorum, et quicquid ubique eſt
Gentis Chriſticolæ, magnum quæ ſparſa per orbem,
Te, Pater, immenſa Te majeſtate verendum,
Et Te, Nate, Patris verum de lumine lumen,
Teque ſimul, Paraclete, (triunum numen) adorant.
Circumfuſa ſuum te veſtit Gloria Regem,
O Chriſte; æternum æterni Patris incrementum!
Tu tamen, humanæ miſerans incommoda gentis,
Sponte Redemptor ades, mortali ſanguine natus,
Mortalis, caſtæ conceptus Virginis alvo:
Tu moriens domita miros de morte triumphos
Victor agis. — Medium video diſcedere cœlum,
Feliceſque domos aperiri et regna piorum:
Illic tu parili ſublimis numine fulges,
Chriſte Deus, cum Patre Deo. — Te credimus olim
Viſurum ſacro purgatas ſanguine terras,
Et formidandi reveremur Judicis ora.
Sis bonus O felixque Tuis! et honore perenni
Diſcretos aſcribe beatis ſedibus, inter
Plaudentes Sanctorum animas, atque agmina Divûm.
Nos O, ſiqua tui ſubeat te cura peculi,
Dirige, conſerva! tibi gratum ſemper honorem

Quælibet orta dies perſolvet, et ultima longe
Laudandum recinent volventia ſæcula nomen.
Hunc ſaltem duce te, ſiquid pietate meremur,
Immunem ſceleris liceat decurrere ſolem:
Parce, O parce pio generi, miſerere Tuorum:
Omnis ſpes noſtra et cœptæ fiducia vitæ
Auxilio ſtetit uſque tuo: miſerere Tuorum;
Adſis O! trepidiſque ſalutifer eripe rebus.

Et jam cuncta ſilent: en pagina ſacra loquentem
Exhibet ore Deum: non, quo de vertice montis
Sinæi, media nimborum in nocte, profundo
Cum tonitru et clangore tubæ, flammaque ſequaci
Fulguris, exanimi dictabat jura popello
Altitonans; jam tum ruere omnia viſa repente,
Et trepidare vagi quaſſo fundamine montes,
Ipſe etiam *Moſes* proſterni corda pavore.

At quam lene ſonans Evangelici Præconis
Vox audita ferit placida dulcedine ſenſus,
Pacem lætitiamque ferens mortalibus ægris?
Qualis vere novo deſcendens cælitus imber
Irrigat arentem pluviali nectare glebam:
Aut tacito lapſu nocturni guttula roris

Recreat effœti morituram graminis herbam:
Talis adeſt, talem ſeſe demiſſa per aures
Mentibus inſinuat mitis ſapientia Chriſti,
Melle fluens, oleoque animi penetrante medullas.
Quiſquis es, hæc recitans ades O! mihi ſæpe monendus:
Ipſum Te reverere, Deum reverere loquentem
Ore tuo. — Tibi quis meditanti talia ſenſus?
Nonne ardent tibi corda pio ſuffuſa calore,
Præſentem confeſſa Deum? — Quid? lingua, recepti
Interpres ſenſûs, quo more modoque regenda,
Nunc ſtimulos nunc fræna vocans, ut conſona voci
Reſpondens avidam ſententia repleat aurem,
Ut neque vis, neque honos dictis neque gratia deſit?
Hæc tacitos audire, infixaque cordibus imis
Verba decet mandare. --- Vocat nunc altera cura:
Ecce iterum feſtum vocat ad Pæana canendum
Jeſſides, totumque in gaudia conciet orbem:
O omnes gaudete Deo duce et auſpice, terræ:
Huc O! adeſte, Deo meritas perſolvite grates,
Dulce miniſterium perſolvite; et atria circum
Carmine lætiſono ſacros celebrate triumphos!

382 *Jubilate.*

Quid

Quid facies averſa, et non ſine ſupplice geſtu
Et graviore tono ſubmiſſæ murmura vocis?
Sacra quid iſta volunt? en! dogmata myſtica captu
Mortali majora, quibus cœleſtis origo,
Quæ non Socraticæ poterant oſtendere chartæ!
Hæc venerabundus purgatis auribus audi,
Hæc adhibe credenda, Deumque agnoſce triunum.
Quiſquis es, O! Chriſti de nomine nomen adeptus,
Nunc te diſcipulum Chriſti profitere magiſtri;
Primævam profitere fidem, miranda relatu,
Digna autore Deo myſteria: qualia et ipſi
Cælicolæ venerantur, inexpletoque tuendi
Incumbunt deſiderio, longeque verendum
Fontis inacceſſi de lumine lumen adorant,
Mortales viſus nimio fulgore perurens.
O mundi victrix, animis illabere noſtris
Omnipotens ratio, et ſenſu ſapientia major,
Cælitus orta, *Fides:* tu diſſita jungere præſens
Intervalla locorum, et nondum viſa videre:
Incertæ dux certa viæ: tu, lumen Abramo
Prætendens longe peregrina per arva vaganti,
Promiſſis ultro docuiſti fidere rebus,

390 *Fidei Chriſtianæ profeſſio.*

Oſtendens

Oſtendens patriam meliori ſole calentem.
Nos quoque, nos Patris veſtigia rite ſequentes,
Ignotæ per opaca viæ tu dirige præſens,
O cæleſte jubar, dubiæque crepuſcula lucis
Irradians, patriæ cœleſtis operta reclude;
Da propius prenſare retro cedentia regna,
Et nova venturi præſumere gaudia ſæcli!
Quod ſupereſt, genibus flexis et corde ſubacto
Rite Deum venerare, precum laudumque benignus,
Dona recognoſcens accepta, petenſque futura.
Sic divina tuæ trino de numine triplex
Cælitus allabens aſpiret Gratia menti!
Finierat jam vota perorans rite Sacerdos.
Ecce chori præcentor, acuta voce miniſter
Officioſus, ad egregios accingitur auſus,
Miraque proludens *Davidis* præcinit hymnum:
Crebreſcit ſenſim ſublatus ad æthera clamor,
Multaque ſufflati crepitat facundia naſi.
Parcius O ſacrum cantando perdite carmen!
Diſſona nec teneram Pſalmodia vulneret aurem!
O tua cantanti, Jeſſide, ſpiritus adſit
Ille tuus! tum vox divinior altiſonanti

417 *Precationes variæ.* 420 *Benedictio.* 423 *Pſalmodia.*

Reſponſura

Reſponſura lyræ, quæ me mihi ſurripit, omnem
Auribus inſtillans animam ad cœleſtia raptat,
Immiſtumque Choris Superûm, contemnere terras
Edocet, Angelicaque ſonorum veſcier aura.
Surſum oculos et corda, Viri; nunc Roſtra diſertus
Occupat interpres divinæ mentis, ab alto
Nil mortale ſonans, opera vehemente miniſter:
Sive, mali prima repetens ab origine labem,
Humani generis ſortem miſeratur acerbam:
Sive Redemptorem, tenebris ceu lumen obortum,
Cælitus oſtendens nigrantes diſcutit umbras:
Infenſumque novo placatum fœdere numen
Exhibet, atque hominem fato meliore renatum:
Seu deſcripta notat civilis munia vitæ,
Et dubias lites componit, et arbiter æquî
Quid fas atque nefas, quid turpe, quid utile monſtrat,
Flexanima ſtupidos obteſtans voce Colonos:
Diſcite juſtitiam moniti: trepidate ſceleſti,
Exultate Pii; diverſi fata coloris,
Et lethum vitamque gerens, affectibus ille
Imperitat, non vana docens, in utrumque paratus
Arbiter eloquii, ſedes aperire beatas

436 *Concio ad populum.*

Seu

Seu velit, et promiſſa perennis gaudia vitæ:
Sive Acheronta movens gravidas terroribus omnes
Pœnarum facies et inexorabile fatum,
Ultriceſque arceſſat in ipſo limine Diras.
O ſuadela potens! O Rhetoris arte profani
Major et ingenio facundia! cedite Graii,
Cedite Romani; priſcis incognita ſæclis,
Materies en ipſa novas animoſa miniſtrat
Eloquii vires, et non imitabile pondus,
Et vigiles oculos et corda ſequacia raptans.
Quare agite, et proprios animarum diſcite cultus,
Agricolæ, et fructus melioris reddite vitæ.
Finis adeſt. Vario muſſant rumore Coloni;
Crebra perorantem tacti ſuſpiria cordis,
Murmuraque et fremitus, ſimul ipſa ſilentia laudant.
Nunc animis opus arrectis, nunc pectore puro:
Grande miniſterium: procul O procul eſte profani!
Quo ſecretus abit? quæ tanta remotus ad aram
Cælituum veneranda Choris miracula promit?
Hebræus veluti ſanctorum ſancta Sacerdos
Annuus ingreditur: longe veneratur euntem
Exterior reſidens ſuſpenſo corde popellus;

469 *Euchariſtia.*

Dum metuenda Deo præſente ſedilia circum
Hinc atque hinc geminus prono ſuper ore Cherubin
Pendet, adoranti ſimilis ſimiliſque timenti,
Sacraque prætenſis obvelat myſtica pennis.
Non ego tanta meis myſteria verſibus auſim
Amplecti; non ſi mihi mens divinior, atque os
Magna ſonans, atque Angelicæ vox æmula linguæ.
O mihi tum preſſis attenta Silentia labris
Invigilent circum, dum ſupplice fuſus ad aram
Vota facit geſtu; generiſque piacula lapſi
Mira repræſentans placabile numen adorat!
Quam mihi tum placida trepidat formidine pectus,
Primævæque animum ſtringit pietatis imago?
Te ſequor O! quocunque vocas, divine Sacerdos,
Tu cor finge docens, et me rape in æthera tecum!
O pluſquam mortalis honos! hominemque Deumque
Inter, homo medius cœlum terraſque remiſcet,
Legatus gemini peragens commercia mundi.
Myſtica quid referam ſacrati dona lavacri,
Infantemque recens abſterſa ſorde renatum?
Hæc ego tum mecum preſſis agitare labellis:
O ego qualis eram? vitam mihi redde priorem,
O Pater, infantemque novato corde refinge,

Qua licet, immunem culpæ: ſic itur ad aſtra.
Ecce Catechiſtes humili ſermone tenellis
Os balbum format pueris animoſque, docetque
Et ſapere et fari. Sacro de codice ſumpta
Dogmata proponens, digitoque notante ſequaces
Attrahit inculcans oculos; ſtat parvula pubes
Expectans monitus, pendetque docentis ab ore,
Præſcriptas iterans voces et non ſua verba:
Dulces blanda ſonos inhianti devorat ore,
Et mirans docili matertera plaudit alumno.
O quantum eſt teneræ pietatis ſemina menti
Indere, Chriſtiadumque futuram condere gentem?
Ne mihi jam libeat mirari Rhetoris artem
Urbani, qui magna ſonans, plaudente popello,
Aſtruit inſidias deluſæ blandulus auri:
Te potius, ſacer interpres, te ſimplice cultu
Verba perorantem divina audire juvabit,
Atque inter pueros elementa revolvere prima,
Aurea diſcentes vitæ præcepta beatæ.
Macte Puer, firmata virum cum fecerit ætas,
Ipſe ſacramentum Chriſti jam miles adultus
Suſcipe: militiæ ſub eo tolerare magiſtro

500 *Catechizatio.* 519 *Confirmatio.*

 Diſce

Diſce rudimenta atque novis aſſueſce triumphis.
Votivæ pietatis adeſt Eccleſia teſtis;
Quin et Apoſtolicum ſervans ex ordine ritum
Antiſtes mitratus adeſt, non irrita vota
Concipiens, poſitaque manu ſuper, *Hoc tibi, Chriſte,*
Addictum defende caput. — Quin tu quoque, fili,
Macte nova virtute, Deuſque incepta ſecundet.
Ecquis vera cupit ſocialis gaudia vitæ?
Oderit impuram venerem, vetitoſque hymenæos,
Concubituſque vagos, neque turpi peccet amore:
Sed puro de fonte fluat ſincera voluptas;
Connubiique adeo, qui junctas continet omnes
Unus amicitias, caſtum experiatur amorem.
At ne te pudeat profiteri nomen honeſti
Fœderis, O! Virgo; jamdudum Sponſus ad aram
Te vocat, increpitatque moras; jam rite Sacerdos
Sacra parat, ſancti jus inviolabile lecti
Commendans, dextramque perenni fœdere dextræ
Conjunctam, digitoque addicti pignus amoris
Vinclum aptans omnique auro pretioſius aurum:
Et gaudere jubet diſcedens non ſine votis:
" Vivite felices: irruptaque nectat amore

530 *Matrimonium.*

" Copula

"Copula concordes animas dum vita manebit."

Quale Sacerdoti tali pro munere munus,
Sponſe, dabis? —Nec te, O! magnis erepta periclis,
Pœniteat, toties impune puerpera Mater,
Lucinæ meminiſſe tuæ melioris, ad aras
Rite Deo grates votivaque dona ferentem.
Sic vobis parili cum laude ſimillima proles
Floreat: illa ſimul crefcet, creſcetis amores.

Quiſquis es, O! vitæ finem ſpectare memento:
Diſce mori, ſubiens moribundi limen amici:
Ille miſer dubiæ fluitat ſpe pendulus horæ,
Et, propiora videns gemini divortia mundi,
Impatiens cæco curarum fluctuat æſtu,
Præteritæque memor vitæ metuenſque futuræ.
O quis in extremo diſcrimine ſublevet ægrum?
Quæ panacæa valet tantos lenire dolores?
Ecce vocatus adeſt mœſta pietate Sacerdos:
Ille bonus medicas voces et verba miniſtrat
Triſtia curarum mulcens, animumque labantem
Erigit, oſtenditque novum poſt nubila ſolem,
Sidereaſque domos, et lucida regna piorum:
Huc procul aſpirare et ſpe præſumere cœlum

545 *Purificatio.* 551 *Ægrotorum viſitatio.*

Haud

Haud vanus monitor docet, et prece ſedulus inſtat;
" Chriſte Deus, miſerere, tuo de lumine lumen
" Afferat irradians ægræ ſolatia menti!
" Puraque tranquillent fugientem gaudia vitam!
Nunc ades, extremo fratrem comitatus honore:
Aſpice, procedit pullati pompa doloris,
Siſtitur et tumuli lacrymabile funus ad oram:
Non conducta canit præſcriptum Præfica luctum,
Non Præco titulos mendaci voce recenſet:
Sed pius orator vocat ad cœleſtia mentem:
Vita caduca, valè: mortalis floſculus ævi
Jam viget, et jam nunc moritur ſucciſus aratro,
Præterit umbra levis, laſcivaque tranſit imago.
Proh dolor! in media viventes morte tenemur!
O miſerere, Deus! vitam ſperare futuram
Da, pater, æternique horroribus eripe lethi!
Nunc O! ſic poſitum tumulo ſubmittite corpus:
Sic redit in terram moles terrena parentem,
Et cinis in cinerem fato revocante priorem!
Ter projecta ferit crepitans lugubre ſonanti
Deſuper impulſu tabulatum gleba cadaver:
Ter lacrymas gemituſque ciet triſteſque ululatus

569 *Funebria.*

Hen

Heu moritura ſuper crudeli funere conjux.
Tum primum rigidi miteſcere corda coloni,
Aſperaque inſolitis humeſcere fletibus ora.
Ergo erit illa dies, cum te, venerande Sacerdos,
Te tua fata premunt, longique laboribus ævi
Defunctum nox ſera manet? — Jam frigida, greſſu
Obrepens, ceu triſtis hyems, fallente, Senecta
Membra minutatim morbo collapſa fatigat,
Affigens lecto morituri debile corpus.
Qualis humi laſſa cervice recumbit ariſta,
Quales maturi labuntur ab arbore fructus,
Talis ei juſto decurrit vita tenore,
Qualis ab incepto proceſſerat, et ſibi conſtans
Ad notam properat declivi tramite metam.
Quin et in extremo diſcrimine mitis eunti
Sternit iter placidum duro Patientia riſu, et
Recti conſcia mens, et Spes præſaga futuri.
Non queruli gemitus, non mæſtæ nubila frontis
Apparent, ſed cuncta ſedent tranquilla, Quieſque
Aſpera demulcens, ſupremo in fine, laborum,
Occiduo ceu ſole diem claudente ſerenum.
Felix, qui potuit rerum cognoſcere cauſas
Et vitæ mortiſque vias, cœlique profunda!

Fortunate

Fortunate ſenex, ergo tua vita recedit,
Et tibi longa ſatis, quia non ſine laude peracta,
Ergo nec lethi, qui cætera territat, horror
Mente quatit ſolida. Pauli jam cerno triumphum
Morte ſuper domita et vacuum terroribus orcum.
Qualis Hebræorum ductor jam morte ſub ipſa
Impavidus Nebonis adit fatale cacumen,
Viſurus longe promiſſa Nepotibus arva;
Atque ibi, venturæ lætatus imagine ſortis,
Mortales viſus occulto funere fallit,
Juſſa Dei quocunque vocant revocantque ſecutus.
Tu quoque, die ſenex, extremo in limine mundi
Regna Palæſtinæ cœleſtis, et arva Beatis
Proſpiciens promiſſa, velut peregrinus et exſul
Hæc ſubjecta retrò mortalia linquis, et ultra
Extendis curas, vitæ cœleſtis amore.

613 1 *Cor.* 15. 615 *Deut.* 32 &c.

EDVARDO BENTHAM, *S. T. P.*

Coll. Oriel. *Soc.*

QUÆ juventutis Academicæ in uſus edenda curavi, ea Tibi imprimis prælibanda trado: intelligas hac in re plus a me tribui judicio tuo, quam aut ingenio aut voluntati meæ. Et Te quidem, lubens Tutoris *nomine,* honoris cauſa, *compello, cum, quas tanti muneris ratio poſtulat, virtutes in moribus tuis exiſtere & ipſe ſentiam, imo et* invita fatebitur uſque Invidia. *Et quoniam in ſuperiorum temporum memoriam redire juvat, ibi ſane video quod jure mihi gratuler, cum Te Pupillum recognoſcam meum, non modo ſanguinis cognatione devinctum, ſed etiam officiorum honeſtiſſimorum, & amicitiæ neceſſitudine potiori commendatiſſimum. Hæc recolentem fateor mihi me placere, & priore frui vita,* Tutorem *jam olim emeritum, ſtudiorum interim ratione & affectu animi ſemper Academicum; qui etiam abſens laudibus veſtris adhuc intereſſe videor, nihil a me alienum putans, quod aut cum fama tua aut dignitate publica conjunctum viderim.*

Itane vero cenſes literarum humaniorum ſtudioſis opellam profuiſſe noſtram, aut prodeſſe poſſe? — Eam certe, qualis qualis fuerit, ſcias Tibi Tuiſque haud defuturam. En ergo ſcriptionis exemplar ſingulare; in genere qui-

dem laudatorio; *quod, cum ad laudationem unice comparetur,* Elogium *vocari ſolet.*

Probe noſti Opera quædam poſthuma Viri deſideratiſſimi, jam aliquot abhinc annis edita, hanc commendationem noſtram ſecum traxiſſe unà ſuæ comitem atque miniſtram famæ: Veruntamen iteratæ hujuſce editionis cur aut Lectorem aut Scriptorem pæniteat haud ſane video; ſiquidem aliqua aut laudis privatæ, aut utilitatis publicæ gratia quæratur. Namque ut, quod res eſt, loquar, nunquam cupio magis ut mihi exultet atque triumphet oratio, (veniam dabis arrogantiæ non inhoneſtæ) quàm cum virorum illuſtrium memoriam in famæ celebritatem atque ſplendorem revocare aggreditur, & præclara quædam aut virtutum aut ingenii monumenta poſteris imitanda commendat. Ita ſaltem de Eccleſia atque Republica bene mereri velim, ut viros de iiſdem bene meritos præconiis ſtudeam debitis cohoneſtare; adeo ut, quod fuerat pietatis privatæ teſtimonium, idem ſimul commodo inſerviat publico, efficiatque, ut Exempli tam laudabilis recordatio & Scriptoris inter primos eximii gloria celebretur, poſteris uſque profutura, quamdiu hominum animis inſederint præclari alicujus operis & admiratio & æmulatio. Et eo quidem animo hæc a me dicta intelligi velim, ut ad Theologi, cujus imaginem ante oculos poſui venerandam, opera omnia, quibus nihil fere habemus elegantius graviuſve, ſedulo perlegenda juventus Academica excitetur.

Jam vero de hac ſcriptionis noſtræ forma ſingulari hæc pauca mecum recognoſce. Unicuique nimirum ſtylo proprius

proprius eſt, ut ita dicam, color & figura. At vero Elogium, *utcunque ad genus Oratorium referatur, illud habet peculiare, ut in eo verborum non tam copia, quam delectus exigatur. Laudatio nempe exhibetur magnifica quidem, ſed eadem compendiaria; multum habens nitoris, neque ſimplicitatis minus; dictio ubique preſſior, atque elaboratior; ſententiæ denſiores atque argutiores; & plerumque in periodorum clauſulis acumen pene Epigrammaticum; ex quibus illa, quæ in Oratoribus ſæpius deſideratur,* δεινοτης *effici poſſit.*

Sentis profecto mecum una quàm ſit operoſum atque perdifficile hoc ſcribendi genus: vides quàm undique anceps cura & ſollicitudo exerceat de ſumma rerum caventem; ne ſcilicet infra argumenti dignitatem impar oratio ſubſidat — ne forte legenti aut hinc tædium pariat narrationis hiſtoricæ ſimplicitas inornata, aut illinc faſtidium Criticum provocet argutiarum frequens affectatio; ne forte aut in obſcuritatem abeat elaborata brevitas, aut in hyperbolen excreſcat ambitioſa nimis grandiloquentia.

De opuſculo quidem hoc noſtro nihil aliud Tibi polliceri auſim quam quod, prout Tituli, quem præfert, ratio exigit, exhibeat elogia mera: obtrectationem nullam, Partium offenſionem aut adulationem nullam, nihil denique ad odium aut invidiam ſiniſtre detortum; ſed Hominis Theologi virtutes ita laudatas proponat, ut Lectori ſedulo imitandas commendet.

Hæc præfatus, tanquam hoſpitem officioſus præco, ad ſepulchrale marmor te deduco, Elogii, quod inſcriptum vides, exploratorem curioſum, cenſorem benignum,

ELOGIUM

Sacrum MEMORIÆ

JOHANNIS ROGERS, *S. T. P.*

Eccl. Wellen. Canon. & Subdec.
Vic. de Cripplegate, Lond.
Reg. Maj. a Sacris. Ob. 1729.

CHriſtiane Lector, quicunque vel Eccleſiæ vel Reipublicæ Civis vixeris idoneus, Gratulationis ſimul & Doloris accede noſtri Particeps, Beatam recolens Memoriam JOHANNIS ROGERS; Viri, inter S. T. Profeſſores merito ſuo celeberrimi: Qui recenſet Titulos, idem ſimul laudat Virtutes.

In Scriptis, juxta ac Moribus, emínebat Gratia Pietatis vere Sacerdotalis. Aderat Animi Magnitudo, & Moderatio, cuilibet Muneri, Fortunæque, ſive ſuſtinendæ ſive ornandæ, par: — Ingenium porro ſingulare; cujus Acumen invita laudavit Obtrectatio; cujus vim auſpicatam teſtabitur uſque Defenſa Veritas, Refutatus Error.

Scriptor, Indolis Stylique juxta felix, Controverſias graviſſimas ſuſcepit, adminiſtravit, exhauſit; Chriſtianæ Religionis

Religionis & Libertatis Vindex, Licentiæ Refrænator; idem optimus & Sacerdos & Civis.. Quod erat Fortitudinis Chriſtianæ, Deo ſoli placere ſtudens: Quod erat eximiæ Moderationis, in Dogmatis ſtatuendis, Sectæ nullius vel Princeps, vel Aſſecla: in Controverſiarum Actionibus non Litigator, ſed Arbiter: Quod demum miræ erat Felicitatis, ſine offenſione Partium, ſine invidia Victor: Contentionis potius oblivionem quærens, quam Triumphi gloriam; Tranquillitatis publicæ ſtudioſior quam Famæ ſuæ.

Nihil arripere temere præjudicatum, ſed ex Meditationis ſeveræ officina omnia bene penſitata & explorata proferre, tueri: Veritatem unice oculo irretorto inveſtigare: antiquæ Stabilitatis Præſidia, non Errorum vel Perfidiæ Involucra quærere: non Hominum merita, ſed momenta Rerum perpendere: Offenſionum materiem non ſubminiſtrare, ſed præcidere; — *Diſputandi*, hæ illi erant Artes.

Quam in CHILLINGWORTHO jure mireris, Copiam & Subtilitatem; quam in eodem forte deſideres, Gravitatem & Conſtantiam; quæ demum in HOOKERO ſuo erant ſumma omnia, ad cauſſæ conſimilis defenſionem conjuncta feliciter adhibuiſſe, — hæ Illi erant Laudes.

Politia noſtra Anglicana, tum Eccleſiaſtica, tum Civilis, Incolumis uſque tuebitur Honoratam Vindicis ſui Memoriam: &, quæ rebus novis ſtudentium Commenta delet, ſera dies confirmabit Judicia JOHANNIS ROGERS.

Concionanti

Concionanti aderat nervoſa, ſimplex, flexanima, & ſpectabilis quædam Facundia; Stylumque neglecta ſequebatur Elegantia: Ita ut nihil ad docendum aptius audiverit Plebs Ruſtica, nihil popularius Londinenſis, nihil demum gravius ſubtiliuſve Academici. Ubique mirabundus agnoſcas Ingenii multiformis hominem, inter Oratores Dialecticum, inter Dialecticos Oratorem, omnimoda dicendi laude cumulatum.

Non Aures leviter delinire, ſed corda ferire, perdomare; ſuper rebus arduis Conſulentium animis ſcrupulos eximere; Pontificiorum fraudes & inſidias Simplicitate ipſa eludere, ſuperare; Schiſmaticorum pervicaciam Benevolentia frangere, expugnare; quoquomodo Diſſentientes conciliare; errantes dirigere; vacillantes confirmare; omnes demum Conſilio flectere, Auctoritate moderari; ea erat Illi *Curarum privatarum* ſumma; id erat illi Eloquentiæ Sacerdotalis Palmarium. In hac præſertim parte triumphabat Orator vere Chriſtianus, Divini Juris Conſultus, Interpres fidiſſimus.

In *Conſuetudinis Domeſticæ* officiis quam amabilis fuerit, Maritus, Parens, Frater, Amicus, etiamnum teſtantur ſuorum Lacrymæ & ſuſpiria. En, laudis inſtar ampliſſimæ, commune Deſiderium!

Rei Familiaris Diſpenſator prudens, ab Oſtentatione Luxuque abhorrens, ex honeſta Parſimonia Liberalitatis melius collocandæ ſubſidia quæſivit. Magni erat inſtar Beneficii illum habuiſſe Anteceſſorem, quem nulla fere

Domus

Domus Eccleſiaſtica aliquandiu exceperat Incolam, quæ non poſtmodo agnoverit tantum non Fundatorem.

Publico Splendore, Dignitate, Commodo gaudebat, ut ſuo: Ptochotrophiis, Eruditionis Chriſtianæ Scholis, Clerici nominis Viduarum et Orphanorum Hetæriis aderat Fautor, Vindex, Patronus, Conſiliis, Eloquentia, Liberalitate.

Otio florebat nec inerti nec infructuoſo, Artium etiam Mechanicarum Cultor; in ipſis Studiorum oblectamentis ea aſſecutus, quæ induſtriæ alienæ Laudem adæquaverint.

In *Negotiis* obeundis ea erat, quam in homine Politico laudaveris, Solertia: ea interim, quam in Eccleſiaſtico poſtulaveris, Innocentia.

In *Colloquiis* inerat vivida quædam, et, quæ Sodalem maxime commendat, Hilaritas faceta.

In *Congreſſibus* porro *quibuſcunque* ea, quæ hominem Liberalem decebat, Comitas: quæ Academicum, Simplicitas: quæ denique Clericum, Severitas reverenda. Illuſtrabat hæc omnia Animi ingenita Celſitudo, laudabilis Superbia, generoſa quædam Dignatio, poſthabitæ ſecura Famæ: qualem profecto neque jure quiſquam reprehendere, neque forſan ſine reprehenſione imitari potuerit.

In curriculo Gloriæ multiplici non fruſtra exercebatur Hominis tanta Virtus; inter Aulicos ſine Ambitione, inter

inter Superiores ſine Invidia, inter omnes ſine Faſtu ſpectata, adulari prorſus indocilis, Laudum pariter & Obtrectationum Contemptrix, Injuriarum ſedulo inſcia, ſponte immemor, ignoſcendo certe pluſquam Victrix.

In hominum frequentia negotiiſque jamdiu multa cum laude verſatus, Vir pius & ſapiens voluit aliquando Otio frui, ſibi aliquantiſper vacare, publicis interim utilitatibus non deeſſe. —— Verùm (quod Eccleſiæ bene verteret) ex amabili ſeceſſu in urbis celebritatem pene invitum revocavit Benevolentia ſingularis Patronorum, quibus ita placuiſſe Meritorum erat Commendatio plane invidenda, Elogio omni longe honorificentior.

Ibi, cum quod reliquum erat temporis Deo conſecratum impenderet, Animæ magnæ plus æquo prodigus, &, quod fuiſſet prudentiæ opus mirificæ, CRIPPLEGATENSIUM etiam ſuorum Animos aliquando conciliaturus, in ipſo honorum aditu, Famæque creſcentis flore, Temporibus Eccleſiæ certe alieniſſimis, Conſilia ſua honeſtiſſima, & ingentes bonorum omnium ſpes, Febre præreptus luctuoſa fefellit. —— Fortiſſimi Vir Animi, in ancipiti illa trepidatione, in ſupremo illo diſcrimine, ſibi conſtans, quod ſupererat Spiritûs in pias pro Eccleſia preces moriens efflavit.

Mecum ergo, Lector Chriſtiane, hæc damna luge publica; tam pretioſi capitis deſiderio tangi Pietatis

laus eſt non infima : at æmulari potuiſſe, illa fuerit Ingenii, illa Morum, Laus pulcherrima.

Faxit Deus ut Virtutum tantarum, unde ad Eccleſiam, ad Rempublicam, fructus redundârunt uberrimi, honeſtiſſima vigeat uſque Memoria, poſteriſque proſit Exemplum ; ut aliquando minus deſideretur ille quem nunc requirimus, JOHANNES ROGERS.

LECTORI S.

LIBET tecum, Lector benevole, paucis præludere. En tibi legenda exhibentur Μελετηματα, *quæ quidem ὁ δεινα noſter diverſimode ſcripſit, non tam de induſtria ingenii laudem quærens aliquam, quam animo obſequens ſuo, & e proluſionibus hujuſmodi moleſtiarum levamen petens honeſtiſſimum. Eodem plane affectu conſilioque uſus Editor in lucem nunc prodire jubet, ita tamen ut rem tibi nec ingratam nec inutilem facturus videatur. Quid autem? quid ipſo in limine moraris, & pro conſuetudine forſan ſcriptoris anonymi nomen quæris? profecto, mi homo, curioſius id facis quam cauſa poſtulat; quin ipſa potius ſcripta mecum recognoſce: ſiquidem in illis nihil homine ingenuo & liberali vel etiam Theologo indignum compereris, quid eſt quod & te Lectoris, & me Editoris officio functum pæniteat?*

Ego quidem in republica literaria civem me verſari ſentio ita animatum, ut quacunque in re prodeſſe me poſſe exiſtimem, in ea libenter operam omnem impendam: atque adeo, M. T. Cicerone *uſus autore, cum ſtili,* qui eſt optimus & præſtantiſſimus dicendi effector & magiſter, *in genere diverſo exercitationem continenter adhibendam præceperim, id interim egi ſedulo ut præceptis atque cohortationibus exemplorum quoque lumen quoddam accederet; & proinde ut ſcriptionum diverſa linguis, dictione, metroque*

exemplaria, quæ in manus venerint ſuo quæque genere præſtantiſſima, in medium prodirent ſcribentium uſibus accommodata; & eo præcipue conſilio, ut adoleſcentes literarum ſtudioſi, tum ſubſidiis hiſce inſtructi, tum etiam incitamentis provocati, ad honeſtam alienæ laudis æmulationem erigerentur, in eodem curriculo ingeniorum vires periclitarentur, &, quas haud fruſtra admirantur, ſcriptiones imitando exprimere & exſuperare contenderent.

Atque utinam, qui ingenii & eruditionis fama florent maxime, iidem animo magis liberali rebus noſtris ſuccurrerent, nec, quæ in materie diverſa præclare ſcripſerint, ea nobis faſtidioſe inviderent: ſed potius in communem uſum fructumque efferre non dubitarent, laudeſque recognoſcerent ſuas cum utilitate publica conjunctas. Interea vero hac in parte mihi laudanda videtur illa hominum noſtrorum curioſa ſedulitas, quæ ανεκδοτα pleraque e ſcriniorum latebris hinc & inde conquiſita produxerit, & quidem permulta notæ melioris poemata, alioquin forſan peritura, ab interitu vindicaverit. Hoc ipſum meditans cupienſque libellulum hunc lectioni commendo tuæ: an hac in parte opera fuerim abuſus mea, diſquiſitione habita tu judex videris.

Quid enim? an rei novitas *placet? an* rariuſculum *quiddam & ſingulare requiris? haud ſane eo nomine ſua opuſculo deerit commendatio. Vide enim ipſam Scriptionis occaſionem, &, quæ aliquando ſcribenti inſidebat, affectionem plane ſingularem. Ecquid ea rarius & inuſitatius noſti? en, quod mireris, homo febri peruſtus, exſanguis, vigiliis, inedia, & medicinis prope enecatus, in hac rerum ſuarum trepidatione & diſcrimine ultimo intrepidus & tranquillus*

quillus ita animo imperavit ſuo, ut cogitationes turbidas in ordinem, & quidem metri vinculis aſtrictas, componeret, &, in carcere ſuo Manl. Sever. Boethii *mores & ſtudia ſecutus, e philoſophia malorum conſolationem & remedia depromeret, muſaſque haud invitas in ſubſidium & oblectamentum vocaret, ægritudines in carmina effunderet, atque adeo ipſis e doloribus dolorum lenimen quoddam placidiſſimum eliceret! Quidni hic cum* Horatio *exclamare libeat,* O te, Bollane, cerebri felicem, *qui cum inſania tua neutiquam inſanieris; cui in corpore morbido & moribundo mentis interea ſanitas conſtiterit illæſa; qui etiam in aſperitatibus rerum luſui haud illiberali vacare poteris, ita ut ingenii febricitantis æſtus in furorem quendam poeticum ultro tranfuſus effluxerit. De pathemate hujuſmodi quid ſtatui oportet haud facile dixeris: unde homini ſic affecto tam rara contigit felicitas? Vobis præcipue, O Medici & Phyſiologi, qui ſapientiæ cujuſdam profundioris ſpeciem verbis voltuque prætenditis, problema hoc expediendum relinquimus.*

Ne autem nugas tibi venditare videamur, ipſum opuſculi hujuſce Argumentum *perpende: haud leve quidem illud aut vulgare, ſed arduum & cura ſeveriore dignum; quale tibi haud temere incuſſerit ſollicitudinem nec injucundam nec infructuoſam. Nempe tua res agitur, dum aliena deſcribitur; &, ſiquidem animo tuo aut humanitatis, aut amicitiæ, aut pietatis ſenſus aliquis inſederit, ad te cognationis quodam jure dolores tranſlati redundant.*

An porro Varietatis *gratiam quæris? hæc certe in ſpatio brevi tibi exhibetur uberrima: vide enim ſcriptionis colorem & figuram, non unam illam ſimplicemque, ſed pro*

re

re nata variam & multiformem, permulta genere & ſpecie diſcreta, Vernacula, Latina, Græca: en linguarum ſtili metrique diverſitatem, quæ ſaltem legenti tædium minuere, vel forſan acumen criticum non fruſtra exercere potuerit!

Quinetiam hoc mecum denique recognoſce; nempe quam pauci in hoc ſcriptionis genere præclarum aliquid effecerint: ex quo illius difficultas *intelligatur. Quid autem? forte inquies: "ineſt grande dolori ingenium, & mira quædam "ſententiarum & verborum copia; neque Scriptori faci-"lior & paratior ulla videtur laus quam in cauſa hujuſ-"modi, in qua difficile eſt omnino* non *ſcribere." — Itane vero? at experiendo mecum una ſenties, in qua re animus vehementius commovetur, in ea quam difficile ſit in ſcribendo modum tenere. Itaque ergo tam pauci id ipſum, in quo ſcriptionis vera laus continetur, attigerunt. Utrobique ſcilicet objicitur diſcrimen anceps, & peccandi periculum. Delicata quædam res eſt ægritudo; nihil mediocre, nihil vulgare recipit patiturve: ipſa in taciturnitate neſcio quid* ἐμφατικωτάτον *ſpirat: aliquando etiam in querelas teneriores ſolvi gaudet, & lacrymas elicit* Simonideas, πολυδάκρυν ἄδονην, *flebile gaudium, triſtitiamque dulcedine quadam temperatam. Equidem το παθητικον, veluti totius animam, ubique dominari velim; nec minus interim ſtili caſtitatem & continentiam quandam ſervari: & profecto haud paulum intereſſe cenſeo, an ex animo omnia, ut fert natura, facias, an de induſtria. Dolor fictus & affectatus ſpiritu poetico ut plurimum deſtituitur, rerum evanida languet adumbratio, & nimium caſtigata friget deſcriptio. At vero altera ex parte Dolor genuinus plus æquo exuberare geſtit latiuſque*

latiuſque ſe effundere & exultare, & in effrænem quandam verborum licentiam & luxuriem præcipitari. Inde adeo præcipue Elegorum ſcriptoribus hoc incommodi toties contigiſſe videmus, ut, in quo ſibi placebant maxime, in eo lectoribus minus placerent; cum nempe affectibus ſuis plus tribuerint quam judicio alieno, & plerumque minus nota pro notioribus, & domeſtica pro publicis, & extra cauſam nimis multa, male officioſi, ingeſſerint: ipſa profecto dicendi copia inopes fecit & indiſertos; ita ut in loquacitate tanta veræ interim eloquentiæ laus deſideraretur. Quæ cum ita ſint, qua in re difficile eſt non peccare, in ea leviter & non ultro peccanti venia facilior indulgeri debet. At vero ſiquid hac in parte ὁ δεινὸς noſter feliciter aſſecutus fuerit, eſt profecto quod ſibi gratuletur, &, quicquid præter ſpem laudis obvenerit, id omne lucro apponat.

Hæc adeo præfanda duxi, ne forte viderer tibi leviuſcula in re operam temere collocaſſe; utque porro intelligeres ſiquidem ullatenus valeat argumenti *ipſius* dignitas, *aut* ſcribentis affectio fingularis, *aut denique ſcriptionum hujuſmodi* novitas, *aut* difficultas, *aut etiam* varietatis *gratia, ex omni parte cauſas totidem occurrere, quæ opuſcula hæc pro merito ſuo e ſcriniorum latebris in reipublicæ literariæ lucem evocarent.*

Quinetiam rationes quædam privatæ & fortuitæ acceſſerunt, quibus fateor me adductum ut hoc ipſo tempore id fieri ſtudioſius cuperem. Nuper enim ruſticanti mihi cum recens doloris domeſtici vulnus recrudeſceret, animuſque ingrata ſollicitudine totus occuparetur, haud ſane incommode mihi μελετηματα *hæc in manus venerunt: pro eo, qui tum*

erat,

erat, colore mentis, umbram & ſolitudinem potius quam ſolem & celebritatem quærentis, haud parum placebat illa rerum triſtiſſimarum concolor deſcriptio; placebat meditationum ſeveritas tranquilla, & ſententiarum pondus, tum etiam ſtili rythmorum varietate exultantis caſtigata luxuries. Videbar ego mihi cum ægrotantibus & afflictis haud illibenter verſari, cognata ſentire damna, & in doloris tralatitii ſocietatem admitti; homo cum ſim nihil humani à me alienum puto:

Sunt lacrymæ rerum & mentem mortalia tangunt.

Et quemadmodum tenebrarum, ſolitudinem, & periculorum in tabula deſcriptus horror ſequaces trahit oculos, animumque affectu dubio ſuſpenſum ita conturbat & percellit, ut etiam recreet & oblectet, ſic, quæ humanitus acciderint, rerum etiam luctuoſarum hiſtoria ipſius humanitatis cognatione quadam devinctos tenet, & ſenſibus noſtris atque judiciis ſe inſinuat. Ut Pictura, Poeſis quoque animum capit, imaginum varietate amabiliter deluſum ab omni moleſtiarum ſenſu ad tempus abducit. Mæſtitiæ præſentis oblivionem inducit præteritorum haud inſuavis recordatio: quæ perferre pigebat, mala eadem poſtmodo incolumes meminiſſe juvat; & tempeſtatem exhauſtam multo jucundior ſubit tranquillitas.

Ineſt profecto curis ſevericoribus dignitas quædam, quæ reverentiam conciliat, quæ ingenii temere laſcivientis ineptias caſtigat, & rerum pondere ipſo impreſſo locum ſibi vendicat, & etiam invitis ſe commendat: Ut in Muſica, graviores toni non tam auribus illuſis adblandiuntur, quam interiores

teriores feriunt ſenſus, mentique animoque ſe ingerunt, & affectibus ſedatis dominantur. Quid Tragœdia? etiam, dum το ελεεινον και φοβερον ingenerat, nonne itidem oblectamenti quiddam una admiſtum affert; nempe lacrymas tibi exprimit; ſed eas, quas tu nullo fere pretio cohiberi velles. Quid porro MILTONI Il Penſeroſo? *qualem tibi legenti ſive triſtitiam ſive tranquillitatem obrepere docet, ita ut, uno quaſi in obtutu defixus, aliquandiu te tibi ſurripi gaudeas, liberum & otioſum & ſollicitudine placidiſſima perfuſum huc illuc expatiari? Nempe ut laborum, ita & luſionum quotidianarum & gaudiorum tumultuantium aliquando ſatietas ſubit & faſtidium: aliquando geſtit animus conquieſcere, è celebritate ſtrepituque in otium & ſolitudinem, è ſole & pulvere in umbram imo & tenebras recedere, ſibi totus vacare, & ſecum una philoſophari. Aliquando placet & ſubfuſcus vitæ color, imo pene dixerim &, ille Morbus Anglicus,* Melancholia; *ea certe, quæ* Miltoni *carmine elegantiſſimo deſcribitur, Matrona geſtu compoſito decora, veſtitu pullato venerabilis, aſpectu non molli aut blandiente, nec tetrico nec inamabili, ſed placide ſevero, ſed reverendo; Matrona, meretrici diſpar atquè diſcolor, ab impura levitate omni prorſus abhorrens: quam ſequitur nocturna comes, philoſophiæ nutrix,* Meditatio, *animique ſeipſum caſtigantis quaſi in nodum collecta* Cogitatio. *Severitati huic tranquillæ propria quædam ineſt gratia & dulcedo, ipſâque è triſtitia hujuſmodi bene temperatâ, neſcio quomodo, voluptas quædam delicata naſcitur. Sylvas caligantes formidine demulcet Philomelæ cantus, attentam aurem animumque capiunt querelæ ſuaviſſimæ, noctique ina-*

 mœnæ

mœnæ miram affundunt amœnitatem: Haud aliter animo languenti Muſa philoſophica medicinam amabilem adhibet, efficitque ut horror omnis miteſcat, & ipſæ ægritudines minus diſpliceant.

Quamobrem deſine mirari ſiquando æger animi & perturbatus in his Meditationibus defixus conquieverim, in illarum lectione ita verſatus, ut exinde curarum levamen & ſolatia peterem, atque adeo ſcribenti comes aſſiſtere viderer, illius in partes tanquam Advocatus ultro tranſire, illius affectus omnes ad me tranferre profecto à re mea haud alienos, cum illo una malorum quaſi veſtigia relegere, priſtina renovare pericula,

— Quæque ipſe miſerrima vidi,
Et quorum pars magna fui.

Quid in Carthagine Æneas *è naufragio hoſpes attonitus? qualem illi affectum ineſſe dicas, dum picturato in pariete*

Defixus videt Iliacas ex ordine pugnas,
Se quoque principibus permiſtum agnovit Achivis?

Scilicet animum pictura paſcit inani, hoc meditationum pabulo refici ſe & recreari ſentit, ita ut, qui jamdiu inveteraverant, dolores ſpectaculi recentis admiratio prorſus abſorberet, & è præteritorum memoriâ inſtantium malorum conſolatio quædam ſuboriretur. Quidni Ego itidem animum picturâ inani paſcerem, & ex hiſtoriâ flebili aliquid excerperem, quod mihi uſui fuerit vel oblectamento? quidni fraudem hanc belliſſimam mihi ultro

fieri

fieri paterer, & hoc mentis errore gauderem gratiſſimo, qui mihi moleſtiarum ſenſum omnem fefellerit vel lenierit? Scitum profecto illud eſt ita philoſophari poſſe, ut incommodis ex alienis imo & tuis aliqua compares commoda: quod ipſum mihi hâc in re ut contingat velim. Nollem certe, præter quæ res ipſa fert, alia inſuper mala accerſere; ſed quæcunque humanitus acciderint ea patienter feram, aut arte corrigam; donec aut longa dies dolori callum obduxerit, aut novæ occupationes quædam interjectæ animum, quaſi ſui immemorem, à curis moleſtioribus avocarint. Non mærore vano me proſterni, aut otium mihi prorſus languere patiar: cogitationum pabula quædam generoſa quæro, materiemque dignam, in qua mentis & ingenii vires exercitentur, ita ut ſtudiis liberalibus occupatus animus ſibi placeat luſu delectatus ſuo; atque adeo, quicquid habet miſeriæ domeſticæ, id omne aliorſum traducat ejiciatque, & tanquam ex peregrinatione aliquando tranquillior & hilarior ad ſe redeat.

Ab homine quidem Chriſtiano unde certiſſima ægritudinum ſive remedia ſive ſolatia hauriri poſſunt & debent, experiundo ſentiens mecum una intelliges,

Εισιν δ' ἐπωδαι και λογοι θελκτηριοι·

Quid enim divina docent oracula? Ecquando animus tibi male ſe habet? ecquando dolorum aculei vehementius cruciant? quid reſtat? in Deo fiduciam repone omnem: huc animum advorte totum; hinc tibi è tenebris lumen affulgebit, in re deſperatâ ſalutis ſpes unica, vitæque demum vitalis gaudia. Num vere philoſophari cupis?

en ſapientiæ cæleſtis dogmata & præcepta τα δογματα σοφιας εις ζωην αιωνιον· *Mortalis immortalitatem cogitationibus & deſideriis amplectere, fatiſque contraria fata rependens corporis fragilitatem & ruinas diſce minus perhorreſcere. En* ψυχης ιατρειον, *diſciplinam ſalubrem certe, ſed nec ingratam; quæ, humanâ ſorte major & ingenio, corda ſubigit excutitque, oſtendens tibi te, curarum lenit acerbitates,* & te tibi reddit amicum.

En materiem, cui pro dignitate ſuâ verbis ornandæ non ipſa M. Tullii *eloquentia ſuffecerit? Permulta quidem ab illo de philoſophiâ ſuâ morali in* Tuſculanis *præclare dicta accepimus: ſed quanto verius & magnificentius eadem de ſapientiæ noſtræ cæleſtis laudibus prædicare potuiſſet? Vide quo te deduci velim, — ad id ipſum, quo nihil in votis ſtudiis prius potiuſve poſueris; quippe quo nihil ad felicitatem veram conſequendam accommodatius.*

Verum enimvero ex omnibus, quæ aliunde *petuntur, hanc certe, quam Muſa philoſophica præſtat, animi remiſſionem longe humaniſſimam & liberaliſſimam jure exiſtimabis. Aliquam ſane levationem requiemque ægritudo omnis deſiderat: in querelas, gemitus, lacrymaſque ſolvi impotentis eſt animi & mollitiæ plane muliebris: mala vero perferre, contemnere & ſuperare poſſe, eſt cujuſdam ſapientiæ ſingularis & fortitudinis; ſed conſilio regere & moderari, meditando lenire & conſolari, atque adeo triſtitiæ ſerenitatem quandam affundere — illud eſt præclarum quoddam Philoſophiæ opus, non quidem illius jejunæ, ſubtilis & contentioſæ, quam apud* Græcos *veteres Sophiſtæ coluerunt, ſed illius, quam* Socrates *è Scholis in*

vitam

vitam civilem, uſumque reipublicæ communem traduxit: quam M. T. Cicero *non ſine exultatione quâdam* vitæ ducem, morumque magiſtram *agnovit: cujus ad bene beateque vivendum vis latiſſime patet, cum animorum motus omnes tranquillet, & ipſi fortunæ dominetur, caſus etiam adverſos corrigat, & è malis eliciat bona, vitæque demum tenorem & decurſum æquabilem conſervet; quemadmodum Ars Muſica lenia cum ſeveris, acuta cum gravibus temperans, varios æquabiliter concentus efficit. En efficacem animi ægrotantis medicinam! huic diſciplinæ te aſſueſcere atque ita demum philoſophari velim, ut verus aliquis ſapientiæ fructus quæratur cum ingenii laude conjunctus.*

Quare cum M. T. Ciceronis *mentio toties inciderit, video mihi occaſionem haud incommode oblatam, ut, quod de operibus illius philoſophicis magnifice ſentio, id libenter prædicem; atque adeo juventuti præſertim Academicæ præ cæteris quibuſcunque ſtudio acri & conſtanti legenda imo & animis inſerenda commendare non dubitem; non modo, quia ex iis & multa ſapientiæ dogmata & ad mores regendos & conformandos præcepta ſaluberrima hauriri poſſunt, verum etiam quia hoc æquabile & temperatum dicendi genus abſque offenſione ullâ in obvios hominum ſenſus atque judicia incurrit, ad omnium captum uſumque communem accommodatius, ac proinde faciliùs imitatione conſequendum. Quam mira in eo philoſophante cogitationum celeritas atque comprehenſio, rerumque perceptarum perſpicuitas & lucidus ordo? in promptu verba & ſententiæ, quaſi in medio poſitæ, quales*

ad

ad quamlibet fere rem tuam aptiſſime transferas! Quin hoc age ſedulo, ita ut lectioni inſtitutæ accedat inſuper ſtili exercitatio nec infrequens nec indiligens: ſenties transfuſam ultro inſinuari dictioni novam quandam puritatem & elegantiam, atque adeo demum effici genuinum orationis Latinæ colorem & figuram. Vide id ipſum quod in ſcriptoribus hodiernis ut plurimum deſidero; quod quidem deſideratum hâc præcipue operâ corrigi vel ſuppleri velim. Hoc proinde conſilio Ciceroniana *hæc noſtra præ cæteris ſtudioſe legenda tibi commendamus: non* oratoria *quidem illa, quæ & laude & ingenio noſtro majora imitationem omnem fulgore ſuo extinguunt obruuntque, ſed* philoſophica, *ſed exemplar quoddam imitabile, ſed quæ, ad mores uſumque communem pertinentia,* Ciceroni *filio pater prudentiſſimus ſtudioſe legenda commendavit. De utriſque vero ipſe auctor, quid ſentiat ſic mecum collige; nempe ut illa quidem ſint ſplendida magis & magnifica, plus gloriæ & admirationis habitura, at hæc noſtra plus ſapientiæ & utilitatis, imo &, quantum ſatis eſt, eloquentiæ.*

Quare ſiquidem M. T. Ciceronem *pro ſe & ſua loquentem audire velis, non ad Forum, non ad Curiam, non ad Tribunalia te voco, ubi auribus attonitis clamor quidam obſtrepit, ubi ad ambitionem, & ad aliena potius judicia componitur illa flexanima oratio; ſed in ruris otium & ſolitudinem, in* Tuſculanum *te comitem abduco. Juvabit ibi colloquiis intereſſe, quibus nihil fingi poteſt liberalius honeſtiuſque; juvabit hominem audire doctiſſimum de rebus graviſſimis graviter & diſtincte, cum dignitate ſimul & familiariter*

familiariter differentem, quicquid dignum ſapiente bonoque, quod & ipſe ſentit, quod tibi placeat ſimul & proſit. Oratori Romano *laudem quanta quanta fuerit, minus invidemus; at eundem philoſophum ruſticantem, & ſapientiæ magiſtrum, non admiramur modo, ſed etiam ut amicum quendam & familiarem amamus.*

Hic forſan interpellans inquies, quorſum hoc de M. T. Cicerone *επιτοδιον? horſum nempe, ut occaſione quâvis oblatâ non fruſtra ſubmonerem quæcunque juventuti literarum ſtudioſæ uſui fore exiſtimarem; ut ſcribentibus hoc e penu deprompta aptior uberiorque tum ſententiarum tum verborum copia & delectus adeſſet. —— Verum enimvero quidni Ego hâc in parte animo obſequerer meo, & hoc ſtudiorum genus teſtimonio meo qualicunque commendarem, in quo, per dies aliquot haud fruſtra verſatus, ægritudinum quæ inciderant levationem quandam & ſolamen liberaliſſimum reppereram? & fortaſſe porro tibi ingratus & immemor beneficî viderer, qui* Ciceronem *philoſophantem pro meritis non prædicarem, nec aliquid illi de ſuo rependerem, qui mihi hanc ipſam dicendi materiem & facultatem ſuppeditavit.*

Video te jam ad finem properare, & quid, inquis, hoc rei eſt? ὁ δεινα περι τε δεινε? —— & quid porro de tantilla re tam multa? —— Imo vero hoc id ipſum eſt quod volui: profecto & Scriptoris & Editoris anonymi cauſa eſt eadem; nec hujus nec illius gratia ulla aut autoritas —— ſed nec odium nec invidia; eam, quæ in nomine ſolo, quæ ſentio quàm ſit exigua, continetur, commendationem

mendationem non quærimus —— ſed nec in offenſiones incurrimus: res ipſa potius pro ſe loquatur. Interim, quam aliis ſæpe præcipio, ſtili exercitationem nolui ipſe defugere; quæ pro re natâ in mentem venerunt cogitationes calamo exaravi; libuit nempe tecum, lector benevole, paucis proludere: at ſentio proluſiones noſtras in latius excreviſſe quàm inſtituti ratio poſtulavit, & eas fortaſſe identidem nimis juveniliter exultantes; facile veniam dabis ſiquid nimio placendi ſtudio fuerit peccatum. Scriptionum certe exempla in genere diverſo rariora exhibentur; ſcitum eſt periculo ſapere alieno, ita ut ſiquid laudabile videatur, id ad te transferas, ſiquid vero ſecus, ut devites ſedulo.

Interea τῳ δεινι noſtro hâc in parte mecum una gratiam habebis, quod aliqua ſaltem lectione tuâ ſtudioque dignissima indigitavit, cum aliorum quorundam poemata in ſubſidium citata ſic laudaverit, ut ſuis potiora recognoverit. Et ſane neſas foret non & illud etiam accenſere nuperum de immortalitate Animæ *vere* Lucretianum *ſive potius* Virgilianum *poema, in quo ſententiarum pondus, & dictionis puritas, & vis poetica reperitur tanta, quantam fere in cæteris quibuſcunque hujuſce ævi poetis fruſtra quæſieris: illud certe effecit, ut præclarum illum poetam* Anti-Lucretianum *tam ingenio quam dignitate eminentiſſimum Galliæ minime invideamus.*

Poſtremo quod ad hæc Μελετηματα *attinet —— nollem equidem ut tibi legenti placerent perinde ut mihi non ita pridem placuerunt; quia nollem animo accidere tuo ægritudinem*

tudinem illam, quæ potiſſimum hujuſmodi lectionibus delinitur & recreatur: ut tibi placeant tamen valde cupio: quod ſi fiat, τῳ δεινι noſtro, homini certe nec maligno nec illiberali, pro benevolentiâ tuâ fævebis, hæc unà mecum vota concipiens, ut illi in poſterum morbi contingant non niſi ſanabiles, —— non niſi quos ipſe ſtylo deſcribere valeat, —— vel potius, ut omnis deinceps ſimiliter ſcribendi occaſio præcidatur.

ΤΩι ΕΝ ΟΞΟΝΙΩι

ΠΑΝΤΩΝ ΑΝΤΑΞΙΩι ΑΛΛΩΝ

ΑΡΧΙΗΤΡΩι

ΡΙΧΑΡΔΩι ΦΡΕΥΙΝΩι

Ο ΔΕΙΝΑ

Ο ΑΝΩΝΥΜΟΣ

ΤΩι ΠΟΛΥΩΝΥΜΩι

Ευημεριαν και Ευθανασιαν.

Οι μεν Ελληνες επι τον Αισκληπιου ναον Φοιταειν ειωθησαν, οἱ τε νοσεοντες, οἱ τε των νοσων απαλλαγεντες· οἱ μεν, ὡς της ιητρικης δεομενοι, οἱ δε, ὡς τῳ θεῳ ευχαριστησοντες· ὡσαυτως και εγω, ὁ αμφοτεροιν γε ἑνεκα επι σε, ω των Αισκληπιαδων πρεσβιστε, πολλακι Φοιταειν ειωθως, εν τῳ νυν, τυχῃ συν αγαθῃ, αυθις παρειμι σοι, και των παλαι μεμνημενος συνηδομαι, και χαριστηρια θυω, ανθ' ὡν ευ επαθον χαριν ανταποδιδοναι βουλομενος ὡς καλλιστα.

Ποιην

Ποιην δε ταυτην λεγω; και δη μεγαλην νη Δια σοι οφειλω, ειπερ το νȣσηματων θανασιμων ιαθεντα ὑγιαινειν ποθεινοτατον τι χρημα παρ' ανθρωποισι νομιζεται· τοιαυτα ὑπο σȣ ωφεληθενος ευλογιην ταυτην εικοτως ανακηρυττω.

Και τοι γε ȣ μονον ἡ εκ φιλοφροσυνης ιδιας προαιρεσις ἡμετερη, αλλα και αυτη ἡ τȣ συγγραμματιȣ ὑποθεσις τȣ σκοπȣ ȣκ εξαμαρτανειν μοι δοκεει, ορθως προς ανδρα τοιονδε φερομενη, τον εν τῃ ιητρικῃ ευδοκιμωτατον, τον τε και αιτιολογεειν ἁμα και θεραπευειν επισταμενον· ορα γȣν ὡς εκ τȣ προσηκοντος επι σε προστατην τα ἡμετερα προσαγεται.

Και εγω μεν τȣθ', ὁτι καλοις κ' αγαθοις ανδρασιν ἡδιστον ακροαμα νομιζεται, εν τῳ παροντι ἡδεως αν επαδοιην. Αλλα πως ανδρα τοιωυτον οντα κατ' αξιαν τις επαινοιτ' αν; ȣ μην εγωγε ῥητορικως σεμνολογων, αλλ' εργῳ μαλλον αντιχαριζομενος, και αντ' επαινων ευκτηρια προσφερων φιλοφρονεστατα. Τοιγαρȣν, κατα το Ἱπποκρατειον εκεινο, τον τ' Αισκληπιον, και Υγιειαν, και Πανακειαν διαμαρτυρομενος επικαλεω, ἁμα δ' επισπενδων ὡδ' ευχομαι· "Ω θεοι αλεξικακοι, διασωζετε ἡμιν τȣτονι τον αρχιητρον "ανδρα εις το των καμνοντων κοινωφελες· και ειη αυτῳ απαυ- "ρασθαι και βιȣ και τεχνης δοξαζομενῳ παρα πασιν ανθρωποισιν "εις τον αει χρονον."

Τȣ Δεινος

ΝΟΣΟΥΝΤΟΣ

Και περι των νοσȣντων

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ.

Προς τον εν τοις μαθηταις παιδα φιλτατον ὁς πυρεταινοντι μοι ὑπηρετων παρεστη.

ΘΩΜΥΛΑ, παιδων πολυ φιλτατ' αλλων,
Δευρο μοι θελγετρα φερων νοσȣντι·
Και λυραν, παι, κρȣε, και ȣασιν μοι
Τερψιν ιαλλε·
Ειγε πως ψυχης μοι αναξιφορμιγξ
Μȣσα κοιμωη δυσανεκτον αλγος·
Αλλα τι χραισμει μελιγηρυς ὑμνος
Ουατι κωφῳ;
Παννυχος παν ἡμαρ ὁλος πυρεπτω,
Οστεα φριττει, λελυτ δε νευρα,
Χρως πυριπνειει, περι δ' αυ δυσωδης
Ειβετ ἱδρως.

Ανοχεο,

Ανοχεο, ψυχη, βραδεως ιȣσαν
Νυκτα, φευ ποιων οδυνων γεμȣσαν,
Οφρα, δυσθυμων και αωρονυκτος
Οιοθεν οιος,
Τηκομαι· κοιλῳ δε μοι ωτε βομβῳ
Πυκνα θρυλλειτον· περι δ' αἱμα θερμον
Αλλεται· τις μοι κεφαλαλγεοντι
Λοιγον αμυνοι;
Αλλ' εμῳ μαλλον θεοι εςε παιδι
Ιλεω, χαιροντα τε Θωμυλαν μοι
Σωζετ', αλλ' αυτῳ, ὁσα μοι φθονεατε,
Τερπν' επιδοσθε.

Αψλ' Μȣνιχ. φθιν. εχατ.

Ταυτῃ τῃ ἡμερᾳ οἱ παρ ἡμιν Κωλληγιαρχαι, εν τῃ επι τῷ Ριχαρδῳ τῳ Ουιντωνιῳ δικαςῃ ἡττηθεντες δικῃ, οικονδε κατηλθον· ενταυθα ὁ δεινα, ως τοθ' εἰχε, πυρεττων, και περι τȣ παθȣς μελετων, μεσονυκτιαις εν ὡραις ταδ' αμετρα μετρα ερραψωδησε.

Ω χρυσοπτερυγων, μεγας ȣρανε, δωτερ ονειρων·
Τι τȣτο μοι, τ' ενυπνιοις εφιζανον,
Ειδωλον αμφιβαινει ως γερασαιον;
Ποθεν μολον μοι προς λεχος ηρεμα
Σεμνον προσωπον. τȣτο παριςαται,
Θεοσδοτῳ παμφαινον αιγλῃ,
Αμβροσιην ανα νυκτος ορφνην;

Τις

Τις ὅτος ἐστι μοι σεβασμιος Γερων;
Ιεροπρεπες δεμας ποδηνεκει στολη
Λευκοχροῳ ηθημενος, καδδ' αυ καρη
Δεδημενος τιαρᾳ τετραγωνιῳ,
Φρυδων τε κυκλως ομματων τυφλεμενος,
Αλαω προτεινων χειρε, καμ βακτηριῳ
Επισφαλη ποδων διευθυνων βασιν,
Τις ὅτος ἐστι μοι σεβασμιος Γερων;
Μελισσοφορβος ὅτος ἐς' ὁ ΦΩΞΙΟΣ.

Ω πολλα χαιρε, ποτνι' οικοδεσποτα,
Ως ασμενως ἱρον σεβομαμ καρη!
Αλλ', ω μακαρ, τιφθ' ὡδ' απο δωματων
Ελθων Ολυμπᾳ νυν τεηνδε
Αμφι Μελισσοπολιν βεβηκας;
Η παιδας οικτερων επαιτιῳ δικη
Υπερβιως παρ' αξιαν ηπεωμενους;
Η ἱνα ὑβριν ιδῃς Ουιλλεσιοιο ανακτος,
Ος σεο θεσμοθετης πολυ φερτερος ευχεται εἰναι,
Ης ὑπερηνορεηοι παρ' αισαν παντα διωκων;
Ο δ' αυ προσωπῳ σεμνος εσπεν ἡσυχῳ·
" Ω παιδες, οντες μη κακοι, πρωως κακα
" Ανεχετ', εφ' ὑμιν τοδε χαρ, ως σοφους πρεπει·
" Καλως δε παχειν εξ αναγκης ερχεται.

" Νικ

" Νικᾳ δ' ὃς αὐτῳ μη συνοιδε φαυλος ων·
" Αλωσιτιν δε πας εφυβριζων κριτης·
" Χρησῳ μεν ην πειθεσθε μοι δικαιοπολῳ·
" Θεμις παρεδρος ὑμμι των βυλευματων·
" Ες τελος εξελθυσα Δικη δ' ὑπερ ὑβριος ισχει.

ΠΡΟΣ ΥΓΙΕΙΑΝ.

Μακαρων μακαρτατη θεα,
Ανθρωπινε περψις βιε,
Υγιεια, πολυν πολυν
Χρονον ηδη σ' επιπεθω,
Και τηνομαι ματαιως προσδοκων.
Αλλ' ελθε νυν, ω φιλτατη,
Απ' αλσεως Περσιδ
Φερυσ' αμπαυμα νοσυβλι·
Ομυ δ' εταιρων ελθοι χορος,
Ελθοι δε και Φιλοφρων Ησυχια,
Και μακρα βιβαν Σθενος,
Γελως τε Φαιδρῳ γαιων ομματι,
Θαλερων τ' ερυθημα γενειων,
Χαριτων τ' επιλαμπετω εαρ.

Μετα

Μετα σε, περισσια μακαρων,
Το λοιπον ναιοιμι βιᾳ·
Το γαρ ζῃν τι γ' εστιν; ου πνεειν,
Αλλ' ὑγιαινειν, και χαιρειν ἁμα.

Το Σχετλιαστικον.

Ιω ἡμαρ! ω ποσημαρ!
Μια νυξ! ποσον το νυκτων!
Αμα νυκτες ἡμεραι τε,
Ανερασαι ως εμοιγε,
Φθινυθουσιν ισομοιροι.
Αμα φως σκοτος θ' ὁμοιον,
Ὑπο Πηλιᾳ και Οσσης
Καταχειμαι ἡμιφλεκτος·
Τις απ' οσεων λυθειλων
Αφελοι το δεινον αλγος;
Ο δε τηκεται μοι αιων,
Τα τε νδωρ' ανδρα ναρκοι,
Δεμας ολλυται μαραν θεν·
Αμα και Φρενες νοσεουσι.
Το δε μοι ταραπον ὑπνου,
Πολυ δειμα νυκτιπλαγκτον

Λεχης

Λεχος αμφι και καρηνον
Μελανοπτερον ποταται.
Το κυνων δ' αωρονυκτων
Ολολυζον αμβοαμα
Στυγα πασαν ϐασιν μοι
Επανηγεν εμβρεμϐσαν.
Αγε, φιλτατ', ει φιλεις με,
Κυνας αιρε τϐμον αλγος·
Υγιων τε και νοσϐντων
Τοδ' ολεθριον μελημα,
Ακαδημικων τ' ονειδος,
Κυνας αἱρε τϐμον αλγος.

Το Νϐθετικον δια παραδειγματος.

Τι παθων ποτ' η τι ῥεξας
Αμεριμνος ἡσυχωμι; —
Οτε ταυτα μεμψιμοιρος
Ανεμωλεως εβαζον,
Τοτε Κϐλεειος ηλθε
Χαριεστατος λυρῳδων·
Αμα δ' ειπε μειδιασας.
" Τι ματην σεαυτον αλγεις;
" Ποτε τις βροτος πεφυκως
" Τις ανευ κακων ποτ' εζη;

" Σοφος ων το χειρον οιδεν
" Επι βελτιον κατορθων
" Το δ' ὁπως τοποις διδαξω.
" Βλεπε τὴν μελῳδον ορνιν,
" Ποτ' ελευθερην, τα νυνδε
" Δολιῳ σχεθεισαν οικῳ·
" Αμα νιν βλεπων μαθοιο
" Παραδειγμα πραυτητος,
" Παραμυθιαν τ' ανιων.

Carceris impatiens furit indignata volucris
Ignoti circum pellucida mœnia tecti:
Obſtrepit aſſurgens, & roſtro ſævit inermi,
Sauciaque adverſis affligit pectora clathris;
Ungue tenax hæret plauſaſque reverberat alas,
Summa ferit, ferit ima, fugamque per omnia quærit.
Heu nihil iſta juvant! animi tum victa quieſcit;
Et fruitura malis iterat miſerabile carmen,
Multa gemens libertatem ſublataque ruris
Gaudia; dulciſonans querimonia temperat iras:
Servitio ſenſim conſueſcit mitior hoſpes,
Suaviter exhauſtos cantu ſolante labores.

Προς

Προ Εμαυτον.

Ποθεν ουν ποθεν τις εὑροι
Αναπαυσιν; ω βεβαιως
Ανεχȣ το λοιπον αλγων,
Φιλον ἡτορ· ἡ δε μοιρα
Τελεσει θεοιο βȣλην.

Cum sexta vice secaretur vena.

Ecquis erit modus? O miserere jacentis, Iesu,
In nostro mors est sanguine, vita tuo.

Το Ευκτικον.

Μετα δακρυων γοωντε
Μετα Πιςεως Δεȣς το
Επι σε βλεπων θ' ἑμαυτον
Ικετης, αλιτρος, αυτο —
— καταρατος ἱςαμαι· φεῦ
Τι ποτ' ειπω; ω Ιησȣ,
Επι σοι γ' ολως πεποιθα·
Ελεησον, ω Ιησȣ.

Εις ταυτες τις του Πινδαρου,

Επαμεροι· τι δε τις; τι δ' ουτις;

Τι τις εςι; και τι δ' ουτις;
Οναρ ως σκιας ἁπαντα·
Αι, εφημερον γενεθλον,
Βροτοι ολλυμεσθα ζωντες·
Κενα παντα κ' αβεβαια.
Επι κυμα κυμ' επεισι·
Χρονος οιχεται Διαῤῥων·
Εαρ ηλθε, και παρηλθε·
Δεχεται το γηρας ἡβην·
Βιοτον δ' απροσδοκητος
Θανατος φθανει διειργων.
Οτε δ' ουρανου φαεινη
Θεοθεν κατηλθεν αιγλη,
Τοτε μειλιχος μοι αιων,
Τοτε μοι βιος βιωτος·
Βροτοι οντες ουδεν εσμεν·
Θεος ἱλεως μοι ειη
Επαρωγος ασθενουντι!

Προς

Προ τους Ιατρους.

Δοτε μοι πιειν, Ιατροι,
Δοτε μοι το φιλτρον ὑπνου·
Βαθυν ὑπνον ὡς καθευδω
Απαθης δεμας φρενας τε.
Αφετ' ὡδε κειμενον με,
Κεφαλαλγεες μεριμναι.
Θελω ἡσυχως καθευδειν.
Το γαρ ἡδονων κρατιστον
Απολωλεν ως εμοιγε·
Μονον ἡδυ μοι το λοιπον
Το λεληθοτως διαιταν.

Ω τ' απαθες και αναισθητον! μακαριζομεν ὑμας,
Νηπιοι, οἱ κεδνῃ παρα μητερι νηδυμον ὑπνον
Ευδοντες κνυζατε, τεταρπομενοι φιλον ἡτορ·
Αλλα μοι αυτοματη φερεται φρην αλλοπροσαλλος,
Φροντισι κυμαινουσα, και ομματος ὑπνον απειργει·
Ουδ' αρα θαλπωρη κακου εσσεται· αλλα συγ' ισθι
Ιλεος, ω ψυχων ιατρε, και αλγος αμυναι·

Παρωδικον
Περι Σιτησεως.

Παντα Γρυηλ, και παντα Σαγω, και παντα Παναδω.

Δευτεραι φροντιδες σοφωτεραι.

Sept. 13.

Nunc melius dormire puto quam ſcribere verſus.

Τῃ φιλτατῃ γυναικων Φ. . Β. . ως αυτικα αποθανουμενῃ ο ανηρ παρατας και εποδυρομενος μελετηματα τοιαδε εμελετησε.

Οιμοι! τι ποτ' ειποιμ' αν ὁ δυσμορος; ερρει τα πραγματα· ηδη γαρ μοι το Φαννιδιον, Φιλτατον καρα, αποθνησκει. Παραλυσις, ἡν καλουσιν, αφνιδιως επιπεσουσα πληγῃ ἁπλως θανατηφορῳ, καθαπερ ουρανοθεν, κατεπληξε ψυκτηριῳ βελει διαμπερως μεσην διατμησασα, και παντελως εξενευρισεν. — Οιμοι του απροσδοκητου παθους! Καγω μεν πεμπταιος ηδη παρισταμαι, κειμενην παραφυλαττων και θεραπευων, ἑκαστων αυτοπτης, αυταγγελος, και δη τῃ προνοιᾳ τα των συμφορων δυσχερεστατα πορρω ηδη προκαταλαβων. Φευ! Φευ! ιδου τουτοι το νευροσπαστον, ως ἁπλως ανευρον, το σωματιδιον διαλελυμενον — ψυχην αψυχον — πνεουσαν, αλλ' ὁμως αποθανουμενην. Τοιαυτ' εισορων εγω πως ουκ αχθοιμην αν και το οικειον παθος, αμα και το κοινον του ανθρωπινου γενους αποδυρομενος; ενιοτε δε ενθυμουμαι το Πινδαρικον τουτο γε

Επαμεροι· τι δε τις; τι δ' ουτις;
Σκιας οναρ ανθρωποι. . .

Ενιοτε δε και το χορικον Σοφοκλειον τουτο γε

Ω γενεαι βροτων, ὡς ὑμας ισα και το μηδεν
Ζωσας εναριθμω;

Και μην επι σοι, ω Φαννιδιον, πως ουκ ανιωμην αν ὡς ἁπαλωτατα, μεμνημενος των βεβιωμενων, και ἑκαστα, ἁπερ χαριεστατα ποτε σοι ενην, ματαιως ηδη επιποθων; Φευ! Φευ! ποι κεν ωχετο σοι

το Φαιδρον και το Φιλομειδες των ομματων; — το ελευθεριον και το γανυσσον των τροπων; — το φιλοκαλον και το φιλοτιμον τε σχηματος; — το δημιον της αγχινοιας — το γλαφυρον της ευεπειας και το ψυχαγωγικον; — και ολως τα απορρητα των χαριτων μυρια ουκ;

Αλλα τε ουδεν δεομαι αιθανομενην ουδεν σαυτου δοκειν προσφωνω, θεραπευω, επευχομαι· Και τοι γε οπως τας φρενας διακειμαι ουκ εχω σαφως ειπειν· καινον δηλαδη παθημα πεπονθεναι δοκω· και γαρ αυτικα εγω, ὁ χαλκεντερος ουτος, υπερφυως μαλακιζομαι, ουτε θεαματι τουτω τω ελεεινοτατω διατηκομενος γυναικειως πως δακρυχεω, και την μεγαλοψυχιαν ατεχνως διαλυομαι· και, ως επος ειπειν, αυτος σαυτου μοι δοκω ωσει μερος σαυαποθνησκων, κ' αυτος ημιπληκτος, αμα και παραλελυμενος, ατε της ομοπλευρου φιλτατης απεζευγμενος. Αλλ' εν τουτω γε ευδαιμονιζω σε της απαθειας και της αναισθησιας, επει εγωγε εν τω παροντι τω ψυχην διακειμαι ως ανθεζεται, φροντιδων κεντρομενων βελεσιν ως διανταιω τετρωμενος.

Τηδε τη ημερα, ως φασιν, οι εν τω Λωνδινω Ιατροι, ως εικος, τον αγλωτατον Λυκα μεμνημενοι, εορτην πανηγυρικην εορταζουσι· και παρ' αυτοις κατα το νομιζομενον ρητως τις αναξας την ιατρικην επισεμνυνων εγκωμιαζει· —— Αλλα σε, ω φιλτατη, ταυτ' ουδεν ωφελει· — αγετ' Ιατροι, αγετ' αλεξικακοι, ει ποτιμον τι, — ειπε και επιπασον τι ωφελοιη· παν ὁτιουν μηχανατε· αλλ' ουτων δ' οφελος ουδεν· και γαρ πασα ἡ Ιατρικη ουδεν εξεργαζεται αλλο, ἡ ψευδεις ελπιδας, ὑπνον αϋπνον, και βιον αβιωτον· συ δ' αυ μεταξυ κοιμωμενη αποθνησκεις· Της γαρ τεχνης κρειττων ἡ μοιρα· επει μεν συ τα ανθρωπινα ελλειπει παντα, ἱλεως ουν εγω ὁ των ψυχων Παντατρος.

Καγω

Καγω μεν ταυτ' εισορων σωφρονιζομαι ὡς αληθεςατα, και ȣκ εικη φιλοσοφειν μοι δοκω περι τȣ θανατȣ μελετων· το γαρ τελος σκοπειν ανδρος εςι φρονιμȣ και φιλοσοφȣ, αλλως τε και μαλα γε χριςιανȣ οντος, ȣτω τον βιον διαβιȣν, ὡςε καθ' ἡμεραν αποθνησκειν. Το λοιπον ες αει συνοιδα μοι θνητος ων, αλλα και αθανατος, τον εις το μετεπειτα αιωνα βιωσομενος αενναον· και, προς τα θεια αποβλεπων, ȣδ' επι τοις δυσχερεςατοις ȣδεν δυσχεραινω, αλλ' ὡδε πως ενθυμȣμαι, ω Πατερ, ὁ εν τοις ȣρανοις, γενεθητω το θελημα σȣ! Τοιγαρȣν περι των παροντων ȣτω τὴν γνωμην διατιθεμαι ὡς πεπεισμενος παντα ποτε επι το βελτιον συνοισειν· και μην ανθρωποπαθως επι τῃ συμφορᾳ εικοτως αν ὁδυρομαι "και λυπȣμαι σφοδρα· αλλ' ȣ καθως οἱ μη εχοντες ἐλπιδα· "των γαρ εν Χριςῳ κεκοιμημενων αναςασιν πιςευω και προσ- "δοκω."

v. Επιταφιον επιγραμμα *in æde D. Petri Weſtmonaſt. juxta portam Auſtralem.*

Ad *S. W.*

Febricantis Epiſtola.

TU monitor veri præſagus : — at O Ego lævus !
Heu ſcio nunc diræ febris adeſſe vices !
Ilicet heſternas greſſu fallente per umbras
Perculit obrepens frigus inerme caput.

Ah,

Ah, male credula mens, præſibans omne futurum,
Da promiſſa mihi gaudia, pelle metus!
Nempe magis ſano lux craſtina reddet amicos!
Cras ego dum vivam, nunc periiſſe juvat.
O Cras! quando ego te aſpiciam? quandoque dolores
Innocui liceat fallere fraude joci?
Alloquiiſque fruî reverendo de grege fratrum,
Multa ſuper Decimis quærere, multa queri?
— Hei mihi! cur gelidus coit ad præcordia ſanguis?
Quis luxata recens concutit oſſa pavor?
Labra tremunt, rigidamque cutem novus occupat horror;
Ætna mihi flammas, & parit Ætna gelu;
Horreo et accendor; requiem non lectulus affert,
Sed querulus triſtes increpat uſque moras.
O latus! ô creber mihi ſpiritus ilia ducens!
Proh! cerebri qualis ſævit in arce furor?
Quæ mihi jam vigiles perturbant ſomnia ſenſus?
Monſtra parit Febris me mihi ſurripiens.
Mille meum Lethi corpus violabile telis
Sentio: — at ô medicam quis mihi præſtat opem!
Tu, modo jejunæ nutrix animoſa ſalutis,
Tu, BUCKLANDA, vale; jam placitura minus.

O fruſtra laudata ſalubris gratia campi!
Heu ſpirare mihi ſola venena datur!
O tectum fragili congeſtum ſtramine, morbi
Te, niſi pauperiem, rebar habere nihil.
O fruſtra dilecte mihi, decus hortule veris,
Nulla viret Domini quæ levet herba malum?
Ah magis atque magis dolor ingruit! — at tibi Muſa
Haud ſterili voto dicit, Amice, Vale.

Sic poſitum affati diſcedite Corpus.

NESCIO qua præter ſolitum formidine lethi
Horreſcit refugitque animus; tua ſenſibus imis
Sic hæret, miſerande puer, morientis imago.
Quæ te cunque premunt propiora pericula, trado
Ipſe mihi timido ſpectator triſtis ocello.
Me pia fraterni ſpes irrita tangit amoris,
Officioſaque ſedulitas & inanis opella
Sollicitæ nutricis, et ipſa ſilentia terrent.
Ah tecum diræ poſuere cubilia Curæ,
Et gelidus Pavor, et demiſſo vertice Languor,

Et

Et queruli Gemitus, et plurima Mortis imago!
Quo Riſus tener, et, quæ plurima luſit, ocelli
Gratia dulce micans, quo pulchris Suada labellis
Et lepidi fugere ſales? et quicquid amores
Inſpirans animum varia dulcedine mulſit?
O triſtes experte vices! nunc pallidus horror
Obruit extinctum dejecto lumine vultum:
Nunc vox in mediis conatibus ægra fatiſcit,
Averſumque caput laſſa cervice recumbit;
Nunc preſſum male pectus iniquo pondere contra
Subſilit obluctans, dum ſpiſſus et ilia ducens
Singultim trepido prorumpit anhelitus ore.
Interea refugus coit ad præcordia ſanguis,
Laxaque inæquali trepidans arteria pulſu
Inſtantis fati prænuntia denotat ictum.
O quis labenti præſens ſuccurrere vitæ
Præſtet opem? fruſtra circum famulantur Amici,
Triſte miniſterium! atque animis atque arte magiſtra
Inclytus HIPPOCRATES ſtudio ſe jactat inani
Omnia proſpiciens, ſeu docto pollice venam
Explorat, gelidiſve infundit pocula labris.
Ah te fata trahunt, atque immedicabile vulnus
Intus agens peredit lethali tabe medullas!

Nec pietas, nec vota juvant, arteſque medendi.
Sic, ubi languidulo Veſtalis flamma labaſcit
Lumine, et extremum vibrat moritura calorem,
Virgo, fuſa ſuper tepidamque amplexa favillam,
Ore fovet, flammamque invitat anhela ſequacem,
Et languenti animos inſpirat; at illa vacillans
Incertum quatit ægra jubar, labefactaque ſenſim
Deficit, et tenues evanida cedit in auras.

Ad *J. H.*

Febricitantis Epiſtola.

ECquid, Amice, novi ſi quæras:—Ille Ego fortis,
Siqua fides, pereo. Morbi quæ cauſa moduſque
Hoc tibi Pharmacopola, aut grandiloquus *Vice-Princeps*,
(Ille viæ comes aſſiduus ſociuſque laborum)
Interpres vehemens digito inculcante docebit:
Quin Ego pauca tamen calamo currente notabo.
Neſcio quid triſtis dudum præſaga mali mens
Urbis inurbanæ fumoſa relinquere tecta
Jufſerat;

Jusserat; at augæ mihi mille, negotia mille
Ingratas peperere moras. Tum denique posco
Æger equum, cupide discedens, haud sine votis,
O quis me placida Rhedyciæ sistet in umbra
Ultra Urbis populique vias, strepitumque rotarum?
Sed reditum mihi fata negant; hoc quintus ab urbe
Digresso mihi claudit iter lapis imperfectum,
Hospitaque effœtum recipit Putneia cadaver.
Jam lateri dolor et capiti stupor insidet altus,
Et tractim membris obrepit frigidus horror,
Atque oculos hebetat dubiæ caliginis umbra;
Mox, ubi discussæ tenebræ & lux reddita menti est,
Proh quantus cum luce maligna pertigit artus
Febrilis calor, & liquefacta per ossa cucurrit!
Jam dubio fervens arteria subsilit æstu:
Oh furiale malum dominatur in ante cerebri!
En Medicaster adest cum Carnificum comitatu,
Præsago mire sapiens dignoscere tactu
Abdita morborum, sapiens non visa videre;
Explorante sagax oculo vultuque minaci,
Et quassans caput "edisti nimis atque bibisti:
"Tempus adire tibi medio sub sole cubile.
"Eia age, quis mecum incisis emittere venis

"Apparat

" Apparat ardentem turbato flumine peſtem ?
" Pocula quis miſcet reſtinguens ignibus ignes,
" Eliciens liquidum tenui ſudore venenum ?
Captivas do ſponte manus, αικοντι γε θυμω.
O quam tarda fluunt ingrataque tædia lecti,
Dum mihi neſcio quæ terrorum monſtra reſurgunt,
Atque oculis animoque negant inimica quietem !
Jam pavidas tinnire aures, et tempora circum
Triſtia turbato geminari murmura pulſu.
Illuc irrequietus et illuc volvor ; at idem
Hæret ubique dolor : vitiatas febris adurit
Igne malo fauces —O quis pomacea vina
Afferet, et largo ſitientem proluet hauſtu !
Interea vigiles ſenſus volitantibus umbris
Somnia deludunt ; variâ ſub imagine Morpheus
Laſcivit gravidi ſtupidum per inane cerebri,
Multaque per pictum tranſcurrit pompa theatrum.
Tu quoque, noſtrorum ſermonum candide judex,
Tu quoque nugantis aderas pars parva catervæ.
—Hei mihi ! tanquam hæc ſint noſtri medicina doloris!
Vive, vale, tibi ſincera pietate ſalutem,
Quam mihi fata negant, ægrotus et integer opto.

Non

Non eſt vivere ſed valere vita.

Ægrotantis deſideria
Ad SALUTEM.

DULCE ſolamen pereuntis ævi,
O SALUS, vultu roſeo decora,
Blandulum ridens viridis perenni
Flore juventæ,
Vita vitalis mea, Te fugacem
Anxius quæro; ſine Te ſuperſtes
Hei! mei pars parva moror, cadaver
Flebile ſpirans,
Heu! mihi diſpar Ego diſcolorque.
Torpet effœto mihi ſenſus omnis,
Non adhuc ſervant generoſa notum
Vina ſaporem:
Ah! viret fruſtra, mihi ſuave fruſtra
Hortulus ſpirat: FARINELLUS ipſe
Diſſonum ſtridens male delicatam
Vulnerat aurem;

Debilis

Debilis furtim ſenii malignum
Frigus obrepit, melioris ævi
Flos abit tecum; ſubeunt tenebræ, et
Mortis imago.
O redi, vitæ geniale lumen!
Leniens mordacis acuta morbi,
Ος καταμυχων και ες οστεον με
Αχρις ιαπτει!
Redde camporum per aperta curſus
Liberos, hauſtumque ſalubris auræ:
Redde ſubjectum Thameſin volante
Stringere remo.
Te latus quaſſans Jocus, et Cupido
Nequiter ludens, Chariteſque mille,
Mille te circum ſpatiantur aureis
Gaudia pennis:
Te juvat Clamor, validuſque Luſus,
Te vigor plantæ meditans choream, et
Acer obliquum jaculantis ictum
Fulgor ocelli:
Te manus plauſu reſonans ſecundo,
Te Quies duro reſupina lecto, et

Læta

Læta Paupertas, humeriſque denſum
Robur agreſte:
Spirat æterni tibi veris aura;
Lætius ſoles tibi, Diva, fulgent;
Pulchra ſuffuſo tibi Virgo ridet
Pulchrior ore.
Erigit laſſum caput Ægritudo;
Ridet invito Dolor ipſe vultu;
En tibi exultat Senium renato
Fortius ævo!
Vita vitalis mea, te fugacem
Invidus multa prece, te querelis
Perſequor, quæcunque latens tenes ſe-
creta locorum;
Seu colis fontes liquidi calentes
Sulphuris flammâ, Dryadumvè gaudes
Dicier Regina PERUVIANÆ
Incola ſylvæ;
Sive CHELSEÏO reſidens in horto
Ebibis ſuccos animaſque florum,
Sive ſtillantem Chymico liquorem
Decoquis igne, —

Te per Herbarum ſequar Igniumque
Devios tractus. Mihi me redona
Soſpitem, gaudere jubens fruique,
Quod datur, ævo.
Dona Fortunæ minus invidenda
Auferat Dives, — ſimul et podagram,
Splendide infelix: Ego Te, dolorum
Suave levamen,
Te voluptatum generoſa Nutrix,
Pauperem pauper ſine dote quæro:
O SALUS, adſis et inempta ſemper
Rite vocanti!

Conjugi morituræ aſſiſtens ὁ Δεινὰ animi ægritudinem in hæc carmina effudit. v. p. 118.

SUAVE rubens nitido mihi Perſica malus in horto,
Multa fronde virens et multo floris honore
Læta, diu viguit: laudat Vertumnus amatque
Dulce decus, Pomona, tuum, et ſpe gaudet inani
Promiſſos numerans fœtus, ſobolemque futuram:

Ecce

Ecce repentino penetrabilis ingruit ictu
Eurus, Tartareoque afflavit membra veneno:
Ilicet omnis abit laudatæ gratia formæ!
Infelix arbos, vitæque oblita prioris,
Languida jam morienſque, caducos plorat honores,
Arentes fibras ſemiuſtaque frigore membra.
Sic Te dulce meum decus, O FRANCESCULA, ſic Te
De cœlo tactam rapit inclementia fati:
Te præmaturæ frigus lethale ſenectæ
Invadit, mediamque ſiniſtro dividit ictu.
* Ah vegetos fœtus rediviva reſuſcitat æſtas;

---

v. *Job.* cap. 14. ———

* Αι! αι! ται μαλαχαι μεν, επαν κατα καπον ολωνται,
Η τε χλωρα σελινα, το τ' ευθαλες ουλον ανηθου,
Υστερον αυ ζωοντι, και εις ετος αλλο φυοντι·
Αμμες δ', οἱ μεγαλοι και καρτεροι η σεφοι ανδρες,
Οπποτε πρωτα θανωμες, ανακοοι εν χθονι κοιλᾳ
Ευδομες ευ μαλα μακρον ατερμονα νηγρυτον ὑπνον·
— Και συ μεν εν σιγᾳ πεπυκασμενος εσσεαι εν γᾳ —

E *Moſch.* epitaph. *Bionis.*

Sententiam hanc elegantiſſime illuſtravit Cl. *Jortinus* Luſ. poet.

Hei mihi! lege ratâ ſol occidit, atque reſurgit,
Lunaque mutatæ reparat diſpendia formæ:
Aſtraque, purpurei telis extincta diei,
Rurſus nocte vigent: humiles telluris alumni,
Graminis herba virens & florum picta propago,
Quos crudelis hyems letali tabe peredit,

Cum

Atque manu medicâ ſuccisa repullulat arbos,
Miratura novas frondes ſeramque ſenectam:
At Te ſemianimem mihi nulla reſuſcitat æſtas,
Inſpirans vegetum labefacta per oſſa calorem!
Eheu! quam luteus macilento pallor in ore
Flaveſcit, dubioque natant tibi lumina ſomno!
Illa olim laſciva, & multi conſcia riſus,
Hei mihi! in æternam clauduntur lumina noctem!
O ubi vivida vis, & diæ mentis acumen,
Ingenuuſque lepor, χαριτων μια, tota merum ſal!
Illa arguta, faceta, volubilis ore rotundo,
Lingua repentino torpet conſtricta veterno,
Quam ſibi diſſimilis? balbæque infantia vocis
Effœti prodit deliria vana cerebri.
En oppreſſa jacet divinæ particula auræ,
Nervorumque miniſteriis orbata fatiſcit:
Vis agit interea miros Phantaſtica luſus,

Cum Zephyri vox blanda vocat, rediitque ſereni
Temperies anni, fœcundo è cæſpite ſurgunt.
Nos, Domini rerum, nos magna & pulchra minati,
Cum breve ver vitæ robuſtaque tranſiit ætas,
Deficimus; nec nos ordo revolubilis auras
Reddit in æthereas, tumuli neque clauſtra reſolvit.

Ludibrium

Ludibrium ventorum, excuſſo cymba magiſtro,
Fluctuat, et varia ſectatur imagine nugas.
Jam primo, FRANCESCA, tibi ſtupor inſidet altus;
Heu conſanguineus leti ſtupor omnia tractim
Obrepens hebetat gelido ſenſoria tactu.
Agnoſco lentæ necis omina conſcius auſpex,
Præcipienſque animo longe ventura peregi.
— Heu miſeranda jaces, exangui mole cadaver
Flebiliter ſpirans! O amans, O amabilis Uxor,
Æternum, FRANCESCA, vale! ——
Quod ſupereſt, fugientem animam mihi velle videbar
Fidâ mente ſequi noctis per opaca profundæ,
Et procul ignoti metuenda ſilentia mundi.
Sed mihi neſcio quæ prærupta vorago ſequenti
Obſiſtit, circum caliginis obruit horror
Sollicito vanas agitantem pectore curas.

—— αλλ' ατεχνως ατοπον τι μοι παθος παρην και τις αηθης κρασις, απο της ἡδονης συγκεκραμενη ὁμȣ και της λυπης, ενθυμȣμενῳ ὁτι αυτικα εκεινος εμελλε τελευταν· και παντες οἱ παροντες σχεδον τι τȣτῳ διεκειμεθα, ποτε μεν γελωντες, ενιοτε δε δακρυοντες.

Plat. Phæd.

To a Dying Friend.

GOD's will be done! yet, gentle friend, forgive
A foolish tenderness which bids me grieve,
O well prepar'd to die! O fitter still to live!
I fain wou'd come to take my last farewell:
But can I speak th' anxieties I feel?
What a dread point! — it sets my thoughts at strife,
This pause 'twixt mortal and immortal life:
An *Isthmus* 'twixt the known and unknown seas;
Where the two worlds at once thy soul surveys,
The streights of mortal life behind — before —
The ocean of eternity, which knows no shore.

Teach

Teach me to live and die; like thee ſerene
And unappall'd to view th' amazing ſcene,
With thee on verge of life, thy *Piſgah*, ſtand
At nearer diſtance from the promis'd land:
Look down with ſcorn upon this earthly Ball:
Where now is all, which good or great we call?
All *all is vanity, vexation all!*
Our wiſdom folly, and our pleaſure pain:
Thy ſweeteſt Muſick too, my friend, is vain.
I hear the Royal Preacher, and with ſhame
Reflect on what I do, and what I am.
More happy Thou in th' evening of thy day,
Refin'd by ſickneſs, ſtrengthen'd by decay.
Death is become familiar to thy ſight:
Its horrors vaniſh at the dawn of light.
A Chriſtian's life is daily thus to die:
This the ſoul's triumph o'er mortality.
Who then ſhou'd grieve? yet grieve I muſt, as man:
David bewail'd the fall of *Jonathan*.
A ſorrowful complacency it is
To count what once we lov'd, what now we miſs.
I'll ſooth my grief, and write thy Epitaph: —
O may'ſt thou read it ſome years hence — and laugh!

Enjoy

Enjoy th' inſtructive praiſe: and think the man,
Who died ſo honour'd, ſhou'd not live in vain.
'Tis ſomething like ſelf-love to praiſe a friend;
Thus in thy merit I my own commend.
Thy Youth at once fair fruit and bloſſoms bore,
Much in poſſeſſion, in expectance more;
Our *Oxford* joy'd to ſee ſuch goodneſs thrive.
O for her ſake may thy example live!
A blameleſs life with many a virtue crown'd,
But chiefly that, which all the reſt diſown'd:
Candid, ſincere, and gay without offence,
With old man's Wiſdom, the child's Innocence,
True Piety, which ſham'd the Methodiſt's pretence.

Be this thy praiſe: I tell thee what thou art:
Thus I ſpeak comfort to thy penſive heart.
Can'ſt thou the view of thy paſt life enjoy?
Then haſt thou liv'd a good old age, my Boy.
Then fearleſs wait the ſummons of thy Lord:
O faithful ſervant, great is thy reward!

Χαιρε μοι, ω Πατροκλε, και ειν αϊδαο δομοισι·
Ου τευ εγω ζωοντος ακηδης, ουδε θανοντος.

To

To a Friend at *Bath.*

To Health.

LIFE of this mortal life, all-chearing Health,
Thou ſpring eternal through the wintry year,
Thou ſunſhine through this little world of Man:
Or hear'ſt thou rather, jolly Mountain-Nymph,
Daughter of Temperance and Fortitude,
With roſy-tinctur'd cheek and ſparkling eye,
Immortal youth and never-fading bloom?
Sole friend of poverty, unbrib'd by wealth,
Myſterious Gueſt! when preſent, ſcarce perceiv'd;
When loſt, moſt valued: then in vain recall'd
With ſacrifice of many a Prayer, and Fee:
Hither O come with vig'rous graceful ſtep,
Lead up the merry dance, and with thee bring
The Queen of Loves and all her ſportive Train,
The gay Deſire, which brightens *Hebe*'s eye,
The ſanguine joy-anticipating Hope,

The gentle Smile which ſmooths the brow of Care,
The rapt'rous Song, and laugh-provoking Jeſt,
And all the pretty wiles of heart-dilating Mirth.
Where is thy reſidence, coy fugitive,
O long in vain with weary ſearch explor'd
Through every element, in every clime?
Or where *Montpelier* calls thee forth to baſk
In warmer ſuns, and breathe a purer air?
Or where thou ſitteſt hid from vulgar ſight,
Enwrapt in common matter, groſs diſguiſe,
Till gentle torture of th' Alchymick fire
Leaves the dull maſs behind, and bids thee riſe
Spirit refin'd, elab'rate quinteſſence:
Or chooſeſt thou the vegetable world
Of Plants and Herbs, where *Galen* led the way;
Where er'ſt the wily ſons of *Loyola*
Found thee enſhrined in *Peruvian* groves,
Supreme of *Dryads?*
Or rather, where through ſubterraneous ways
In heat-engendring conflict wondrous ſtreams
Smoke from the boiling Fount, where thou enthron'd,
Sulphureous *Naïd*, in the liquid heat
Breatheſt around vitality and joy.

Here

Here in thy temple of *Thermopolis*,
Amidſt the trophies of mortality,
Receive my votive tablet fair-inſcrib'd,
This for Franceſca *to lifegiving Health.*
O, not in vain invok'd, if now thy ſp'rit,
Through the warm fluid vehicle transfus'd,
Can reinvigorate the nerve-ſtrung frame;
If the great humble mind and generous hand,
Secret and ſilent as nocturnal dew,
Diſtilling fatneſs on the far-ſpent ſoil,
If modeſt worth e'er merited regard, —
Preſerve my friend; reſtore him to himſelf;
Raiſe the dejected head, and bid him ſmile;
And ſay, in all magnificence of glee,
Methinks I'm *handſome, and I've liv'd to day.*
Preſerve that voice, which beſt can ſpeak thy worth,
Or ſoothing pain ſuſpend the ſick'ning hour; —
That voice, which, when the dedicated bowl
Pours the libation to preſerving *Jove*,
Shall animate our mirth. Thrice welcome Gueſt,
Mix thou his draught, allume the roſy cheek,
Swell the bold note, and with applauſe enjoy
The well ſung praiſe, and love thyſelf in Him.

Ψυχης Ιατρειον.

INſtructive Pain! thou med'cine of the ſoul,
Kind cruel monitor! I hear thy voice,
Perſuaſive terrors! — Now the Prodigal
Repentant homeward to himſelf returns:
I recollect my diſſipated thoughts,
And feel my mortal and immortal Being.
O ſanguine Health, mother of Jollity,
Thou flatt'ring ſunſhine of our cloudy days,
Gilding the face of Care, miſled by Thee
How have I ſtray'd along the flowry paths
Of pleaſing Folly, in amuſements vain
Bewilder'd, and excentrick to myſelf?
Preſumptuous Health, time-waſting Prodigal,
Bold menacer, bankrupt in promiſes,
Thou traitor to thyſelf, ſelf-murtherer,
Thou *Ulyſſean* ſwine intoxicate
With the *Circean* cup of brutal joy!
— And is this Happineſs? — 'tis madneſs all:

Folly

Folly thy wit, thy pleaſure vanity,
Thy mirth vexation. — See with ſure ſlow pace
A Magdalene, with ſelf-condemning look,
And ſcourge of chaſtiſement, comes Penitence,
Handmaid of wiſdom, hight *Sophroſyne*;
Sage Miſtreſs, who, recluſe from vulgar ken,
Shuns noiſe and ſport, and in pure intellect
Surveys th' unbodied forms of True and Good,
And in juſt balance weighs the moral world.
Thee, Royal Preacher, her degenerate ſon,
She, plucking by the ear, from moral death
Reclaim'd, and many a golden leſſon taught;
Taught thee to know thyſelf, to know the world,
Know *all is vanity, vexation all.*
O fav'rite child of Nature, Fortune, Grace,
Let *Sheba*'s Queen admire thy regal pomp,
And Fame extoll thy philoſophick wit;
But let me praiſe thy heav'n-enlighten'd mind
In the contempt of Greatneſs truly great:
O not in all thy glory ſo rever'd,
As in this ſolemn penitential ſtate,
This triumph of thy reaſon over ſenſe,
O *Solomon*, now wiſeſt of the wiſe!

Dear-

Dear-bought experience ſpoke th' important truth,
Which now * afflictive Pain in ſick'ning hour

---

* The following verſes are taken out of Sir J. *Davie*'s poem on the Immortality of the Soul, written in 1592, dedicated to Q. ELIZABETH.

Yet if Affliction once her wars begin,
And threat the feebler ſenſe with ſword and fire,
The Mind contracts herſelf, and ſhrinketh in,
And to herſelf ſhe gladly doth retire.
As Spiders touch'd ſeek the Webs inmoſt part:
As Bees in ſtorms back to their hives return:
As blood in danger gathers to the heart:
As men ſeek towns when foes the country burn.
If aught can teach us aught, Affliction's looks,
Making us pry into ourſelves ſo near,
Teach us to know ourſelves beyond all books,
Or all the learned ſchools that ever were.
This Miſtreſs lately pluck'd me by the Ear,
And many a golden leſſon hath me taught:
Hath made my Senſes quick, and Reaſon clear,
Reform'd my Will, and rectified my Thought.
So do the ſtorms and thunders purge the air:
So working ſeas ſettle and purge the wine:
So lopp'd and pruned trees reflouriſh fair;
So doth the fire the droſſy gold refine.
Neither *Minerva*, nor the learned Muſe,
Nor rules of art, nor precepts of the Wiſe,
Cou'd in my brain thoſe beams of ſkill infuſe,
As but the glance of this Dame's angry eyes.
She within liſts my ranging mind has brought,
That now beyond myſelf I will not go:
Myſelf am center of my circling thought,
Only myſelf I ſtudy, learn and know.
I know my Body of ſo frail a kind,
As force without, fevers within may kill:

I know

Afreſh inculcates on th' awaken'd mind,
And bids me feel conviction; and with thee,
O Royal Preacher, ſearch for truths divine,
And Proverbs in example realiz'd:
Look down on human life, a motly ſcene,
Solemn impertinence, a waking dream,
And all our cares, all, but Religion, vain!
O may that ſp'rit correct my wandring ſenſe,
Reform the Brute and reinſtate the Man,
In all the dignity of intellect,
And teach me wiſdom! to my reaſon-eye,
As in priſmatick glaſs, diſtinctly ſhew
The pure unblended forms of Good and Ill,
Stript of the gay confuſion which deludes
Th' unwary ſight. Teach me to look on life

I know the heavenly temper of my Mind:
But 'tis corrupted both in wit and will.
I know my Soul has power to know all things,
Yet is ſhe blind and ignorant in all:
I know I'm one of Nature's little kings,
Yet to the leaſt and vileſt things am thrall:
I know my life's a pain, and but a ſpan:
I know my ſenſe is mock'd in every thing;
And to conclude, I know myſelf a Man,
Which is a vain, and yet a wretched thing.

With

With a true Chriſtian philoſophick view;
With ſhame and wonder mark the vain purſuits,
The devious hurry of the toilſome chace,
Which ſelf-deceiving people Buſineſs call,
Strange irony! Think, O immortal man,
Pilgrim on earth, and denizon of heaven,
What is the buſineſs of this mortal life;
'Tis for eternity. — Dread pleaſing hope,
Awful anxiety poſſeſs thy ſoul,
And make thee ſerious! —Hence then, trifling cares,
And thou, my fair deluder, *Phantaſy*,
Air-fed *Chamæleon*, colour-changing monſter,
I'll mock thee in my turn: vain *Phantaſy*,
Hence thou gay Folly to ſome female brain,
There flutt'ring triumph in thy native ſeat,
Sing in the ear, or ogle in the eye,
Plait the *French* head, and form the various dreſs,
Bid each diſtorted feature look a charm,
Create a *Venus* with her roguiſh Boy,
Or trip it o'er enchanted Fairy-ground,
Fruitful of wonders, ſadly pleaſing woes,
Diſtreſſed Damſels, and advent'rous Knights.

Thou

Thou idly buſied curious Butterfly,
Coquetting viſiter, with wanton choice
Roving from flower to flower, (O fruitleſs ſearch
To view the plant, yet leave th' untaſted ſweets!)
What joy to flutter in the midday ſun,
Proud of new livery and admiring eyes?
What triumph to contemn the buſy Bee,
Homebred, plebeian, trading animal?
But ſee the lowering ſky and rainy cloud!
Alas! where's now thy ſhortliv'd glory flown?
Thy life, the ſunſhine of a ſummer's hour!
Contemptible, unpitied in decay,
By birth a maggot, and in death a moth:
Candle-light gueſt: ſome worn-out Beauty's ſhade,
That in th' extreme of life with trembling wing
Still hovers round the bright-aſcending taper,
Coquetting, ſtill purſuing as ſhe flies,
And in th' embraces of her flame expires.
Such are the pleaſures of Imagination!
The ſport of Fancy! while Reflexion ſleeps,
And the fond mind in brutal ſenſe is loſt,
Forgetful of itſelf, and life's true end;
Lull'd into pleaſing ruin by the voice,

The Siren voice of Pleaſure, Fairy-Queen,
Enchantreſs of the world: who holds her Court
In Town, and Country, Theaters, and Groves,
Vaux-hall, and Ranelagh; where merry fools
Frolick and laugh, unconſcious of their fate.
O rather come, rigid *Sophroſyne*,
Miſtreſs of penitential diſcipline,
With frowning aſpect, and reflected eye,
Come reinvigorate the mental powers;
And ſpeak thy leſſon to my purged ear,
A leſſon, ſweeter than the Siren's ſong;
Refine my thoughts and lift the ſoul to heaven;
O ſhew me to myſelf, ſhew what is life,
A wiſe man's life — 'tis ſtudying how to die.

Conjugi deſideratiſſimæ monumentum Iambis hiſce inſcriptum poſuit ——

RELICTUS Ille, nec ſuperſtes integer,
Neceſſitudinis memor ſuaviſſimæ,
Nexûſque in ipſâ morte non ſolubilis,
Pietatis hoc, Doloris hoc tenerrimi,
Mortalitatis atque Virtutum ſimul
Μνημειον exhibet perenne poſteris.
Cognata quiſquis damna tecum ſenſeris
Te, Chriſtiane Lector, in partes vocat
Socium doloris, et ſpei teſtem piæ.
Huc ad ſepulchri limen excubans vocat,
Addictus huic inemori ſpectaculo,
Curæ levamen curâ in ipſâ quæritans;
Et uſque charam Conjugem deſiderans
Vitalis ævi raptą plorat gaudia;
Sequi paratus Illa qua monſtrat viam,
Per atra Mortis, perque Cœli lucida,
Ducente Chriſto: Hîc Conjugem Conjux petit,
Vitamque ſpe præſumit una poſthumam
Diuturnioris particeps conſortii.

De Literarum Græcarum Inſtitutionibus Diſſertatio Critica.

Ad EDVARDUM BENTHAM, S. T. P.
Ædis Chriſti Canonicum,
Haud ita pridem Coll. Oriel. Socium & Tutorem.

IN reipublicæ literariæ celebritatem prodiens, Te imprimis, vir amiciſſime, compello: ſiqua ego vel παιζων vel αποδαιμολογων ſcripſiſſe videar, Tuis quæ uſui ſint, ea qualiacunque ad Te libenter defero; Te mihi & Cenſorem & Patronum adhibere velim, quem in hoc ſcriptionum genere verſatiſſimum cognoverim. Hæc itaque ἀδιατριπτος μελετηματα, laboris otioſi fœtus tenues, Tibi ſive caſtiganda ſive approbanda commendo: aliquem certe ſive benevolentiæ ſive judicii ſeverioris fructum experiri cupio; quorum alterum efficiet ut ipſe mihi magis placeam; alterum, ut Lectoris Critici cenſuram minus petimeſcam.

Ego quidem, cum literarum *Græcarum* ſtudioſos, qua potui, opera omni adjuvare vellem, in eo, quod maxime deſiderabatur, maxime mihi elaborandum eſſe intellexi; ut nempe ſcriptionum in hac parte aliquarum non tam præceptionibus, quam exemplis quibuſdam,

dam, propoſitis, lumen aliquod præferrem; ita ut Juventus veſtra Academica ad exemplarium *Græcorum* imitationem excitaretur, atque ut in *Græcis* perinde ac *Latinis* * ſtyli, qui quidem eſt *optimus & præſtantiſſimus dicendi effector ac magiſter*, exercitatio frequens adhiberetur. Hoc id ipſum eſt quod unice deſidero, quod, cum magni ſit laboris, *quem plerique fugimus*, ſentio a pleriſque prætermitti: quod tamen, cum magni ſit momenti, imo & id ipſum, ex quo præcipue hac in diſciplina efficitur ακριβολογια, ideo adoleſcentibus veſtris omni opera commendari ſive imperari velim.

Dolerem ſane, ſiquo aut fato veſtro, ſiqua ſive diſcentium ſive etiam docentium culpa contigerit, ut literarum *Græcarum* ſtudia apud vos conſeneſcerent. Et certe vobis turpe quiddam & jure pudendum videretur, ſi, quo plura acceſſerint adjumenta, eo magis induſtriam vobis languere pateremini. Utinam illa, verborum facibus admotis, aliquatenus a me reſuſcitari &

* M. T. C. *De Oratore*, lib. i.

Periodum integram, cum ad rem noſtram faciat, tranſcriptam exhibere libet. "Caput autem eſt, quod, ut vere dicam, minime facimus, (eſt "enim magni laboris quem plerique fugimus) quam plurimum ſcribere: "*Stylus optimus & præſtantiſſimus dicendi effector & magiſter*. Neque inju- "ria; nam ſi ſubitam & fortuitam Orationem commentatio & cognitio fa- "cile vincit, hanc ipſa profecto aſſidua ac diligens Scriptura ſuperabit. "Omnes enim, ſive artis ſint Loci, ſive ingenii cujuſdam atque pruden- "tiæ, qui modo inſunt in ea re de qua ſcribimus, inquirentibus nobis "omnique acie ingenii contemplantibus oſtendunt ſe et occurrunt; om- "neſque ſententiæ verbaque omnia, quæ ſunt cujuſque generis maxime "illuſtria, ſub acumen ſtyli ſubeant & ſuccedant neceſſe eſt. Tum ipſa "collocatio & conformatio verborum perficitur in ſcribendo," &c.

accendi

accendi poſſit. Interea vero iſthoc haud facile tolerandum reor, ut adoleſcentes veſtri ultro ſibi fraudem in hac re facerent, atque ita *Græcis* operam darent, ut libelli alicujus in manus traditi lectione (ſterili forſan illa & deſultoria) perfuncti mirum quiddam ſe effeciſſe putarent; aut, cum, oculo properante & ad *Latina* furtim detorto, pauca quædam perceperint, interpretes idoneos ſe haberi velint; qui interim diſciplinæ hujuſce ſe prorſus rudes & ignaros arguunt, neque vocum ſingularum neque ſententiarum vim, neque dictionis idiomata & elegantias, neque denique ſcriptoris mentem ullatenus aſſecutos. Nolo, inquam, ut perfido induſtriæ alienæ ſubſidio malè uſi incerta pro certis captarent; vellem potius, ut omnia marte proprio elaborata ſuperare diſcant, diſcere, ingenii ſui vires periclitari, & ex ipſis demum fontibus derivatam orationis Atticæ puritatem & ἀκρίβειαν omni ſtudio exquirere & haurire.

Quibus potiſſimum modis, rogas? — iiſdem profecto, quibus acquiritur linguarum omnino omnium cognitio accuratior: ſcilicet non tam lectione multiplici & curſoria (hanc enim a pleriſque fruſtra adhiberi video) quam meditatione quadam caſtigata, quam acuminis Critici animadverſionibus iteratis, & crebra ſtyli imitatoris exercitatione. Quid de *Latina*, quid etiam de *Vernacula* cenſes? Quorſum in utrâque Scriptio tam frequens præcipitur, niſi ut acquiratur perceptio promptior, & intellectio penitior? Quid autem eſt, cur non in *Græca* pariter eadem valeat diſciplina? —

Quin

Quin vide homo homini in hac parte quid præstat, exercitatus imperito, & quid efficiat ipsa scribendi consuetudo. Quis non experiundo sentit multa nos tum Legentes tum Colloquentes fugere & latere, multa itidem elabi? At vero Scribentibus eadem sponte occurrunt: universa & singula sub acumen styli subeunt: delicatum quoddam fastidium Meditantibus adhærescit, stylusque, ut ita dicam, mira quadam præsensione solœcismi & inelegantiæ cujusvis speciem refugit. Scribenti non monitor, non præceptor, non castigator deerit; ipse sibi quæque tradet, tanquam αυτοδιδακτος: scriptionis studiosus suæ in alienis plus sapiet, quæ adhibet tanquam sua. Et profecto in omni parte domesticæ hujusce meditationis permagna est vis: involuta explicantur, difficilia expediuntur, nec ipsæ minutiæ latent: expenduntur omnia: dictionum idiomata, ellipses, verborum vis, delectus, copia, collocatio, & orationis totius apta constructio: hæc omnia scriptor diligens circumspiciet, meditabitur, elaborabit.

Illud porro præcipuum habent *Græci*, cum ex ingenio suo priores scripserint, παραδειγμα μαλλον αυτοι οντες τισιν, η μιμουμενοι ἑτερους, quod in suo genere quisque præstantissimus proprio quasi charactere signetur, atque adeo in singulis singulare quiddam reperiatur, quod cum laude quisquam imitari possit. Quicquid universi habeant commune, quicquid singuli sibi proprium, id omne sedulo animadvertet, quod ad se transferri gaudet; collationibus his institutis judicia sibi confirmari sentiet, scriptionis demum cujuscunque colorem & figuram

guram exprimet: unde efficitur illud, quod rerum omnium caput eſt, *ſapere*.

Quæ cum ita ſint, ſiquidem literarum *Græcarum* ſtudia debito cum fructu ſuo excoli & promoveri velimus, inter cætera induſtriæ inſtrumenta præcipue ad hanc ſtyli exercitationem, cujus vim tam late patere ſentio, adoleſcentes noſtri ſunt cohortandi, ita ut, quemcunque Legentes admirantur, eundem etiam Scribentes ſibi imitandum proponant. Ecquis igitur in Philoſophia, *Platonis* copiam & ſplendorem, *Ariſtotelis* ſubtilitatem & ἀκριβειαν, — Ecquis in Oratoria, *Iſocratis* dulcedinem & lenitatem, *Lyſiæ* nitorem & tenuiores elegantias, *Demoſthenis* vim & δεινοτητα, —— Ecquis demum in Hiſtoria, *Herodoti* ſimplicitatem & exuberantiam, *Thucydidis* ſententias & elaboratam gravitatem, *Xenophontis* puritatem & æquabiliter profluentem ſuavitatem, —— Ecquis, inquam, (ne plura commemorem) in ſingulis hæc maxime præclara cenſet? en totidem videt, quæ ipſe ſequatur, exempla!

Exercitationum porro hujuſmodi fructus ſiquis quærat — mecum modo recolat velim quid hac in parte effecerint *Græcorum* imitatores *Romani*. Hæc ipſa commemoratio mihi videtur eſſe quaſi exprobratio quædam, cum videamus nos ab illis non tam ingenii, quam induſtriæ laude ſuperari. Erat enim, erat profecto in illis incredibilis quidam ſtyli labor, & ambitioſa æmulatio, quidlibet aggredi feliciter audax, aliquando etiam et ea, quæ non ſequebatur, quaſi devio itinere conſecuta. Unus hac in parte à nobis prædicabitur

bitur *M. T. Cicero*, quem in *Græcis* ita verſatum novimus, ut eorum quaſi ſuccum & ſanguinem in ſcripta ſua transfuderit, & ab ipſis demum omnem tum philoſophiæ tum eloquentiæ laudem ad ſe derivaverit. Ille adeo, quid ſtyli exercitatione effici poſſit et debeat, non tam præceptis quam exemplo ſuo commonſtravit; ita *Græcos* imitatus, ut illum deinde imitari poſſe laudis fuerit ampliſſimæ.

Ne vero exempla domeſtica nobis defuiſſe putes, redi aliquando mecum in temporum præteritorum memoriam, & in illud præcipue ſæculum, ſuperiore ſuperius; quod ſane *Ciceronianum* haud fruſtra appellaveris. Miraberis profecto talem in omni genere literatorum proventum extitiſſe: imo vero & fœminas, & quidem ſanguinis nobilitate illuſtriſſimas, ea, quæ viri etiam doctiſſimi non ſine invidia laudarent, ingenii monumenta protuliſſe. Quibus vero artibus, quave diſciplina uſi homines in tantum profecerint, in *Pædagogo* ſuo & *Epiſtolis* docet autor graviſſimus, *Aſchamus*. Hoc nempe, quantum quantum erat, præcipue effecit illa, optima dicendi magiſtra, ſtyli exercitatio. Non illi lectione quadam ſolitaria frigidaque, non, interpretationis alienæ ope vicaria freti, per ambages vel compendia, neſcio quæ, ad *Græcorum Latinorum*que intellectionem tam accuratam pervenerunt; ſed meditatione ſevera, ſed expendendo ſingula & elaborando, &, quod cætera fere complectitur omnia, plurimum ſcribendo: atque ita quidem, ut e *Latinis Græca*, e *Græcis Latina*, ex omnibus *Anglica* redderent: qua

quidem in exercitatione ipsa & acrius explorantur singula, & intelliguntur penitius. Video equidem laborem nobis hac in parte objici haud mediocrem, *quem plerique fugimus*; at video simul exinde fructus oriri haud mediocres, cum his ipsis ex difficultatibus distinctior & expressior prodeat orationis vis omnis & gratia. Et sæculi quidem illius scriptores jure prædicamus; quippe qui illud imitando consecuti videntur, ut præ cæteris *Latinissimi* & Ατ]ικωτατοι merito habeantur, cum unice ad exemplaria in omni genere præstantissima stylum conformârint, & in scriptis, perinde ac moribus, commercii popularis contagionem refugerint.

Hæc de styli exercitatione ita a me dicta sunt, ut scias, non tam rebus novis me studere, quam antiqua revocare velle, atque ita exempla majorum laudare, ut etiam imitanda proponam, & adolescentibus vestris industriæ simul & gloriæ consimilis æmulationem accendam.

Haud profecto ea mihi est aut animi vis aut dicendi exercitatio, ut, quæ olim in *Latinis Famianus Strada*, eadem in *Græcis* exsequi me posse confidam: id operis, arduum sane præclarumque, & nostro majus ingenio, linguæ *Græcæ* Professoribus, iisque qui plus & otio literisque abundant, intactum relinquo. Interea, quæ potui, pauca quædam prolusi, satis habens, si, quæ hac in parte facio aut fecerim, Tibi Tuisque aliquatenus prodesse aut placere possint.

Jam

Jam vide mecum Editionis conſilium: atque adeo vide id ipſum, quod tecum commune habeo, ut, quacunque in re noſtra deſideretur opella, adoleſcentibus veſtris adjumento eſſe poſſim. Malo equidem arrogantem me haberi, quam ita maligne verecundum, ut quod vobis uſui ſiet, invidere videar. Utinam profecto veſtris in *Athenis*, quas omni laudis genere florentiſſimas eſſe cupio, qui ingenio et eruditione valent maxime, iidem præ pudore, neſcio quo, faſtidioſo, lucem publicam minus refugerent; nec ita ſe literis abderent, ut nihil ex his ad communem fructum efferre vellent! utinam et famæ ſuæ et utilitati publicæ melius conſulerent, atque adeo, prout res poſtularet, in omni, quam profitentur, arte vel facultate, aliquod in medium educerent, ita ut nihil deſideraretur quod diſcentibus ſubſidio eſſe poſſit aut documento.

Te quidem video inter Academicos exemplo laudabili præeuntem, atque ita in republica literaria verſatum, ut in omni fere diſciplinarum genere aliquod in Tuorum uſus protuleris. Atque, ut philoſophica omittam tua, libet ea unice, quæ ad rem philologicam ſpectant, breviter attingere, et, quæ *Græca* tua perlegenti in mentem venerint, commemorare. Scias adeo me non ita pridem in manus ſumpſiſſe libellum, editum a Te tempore, ni fallor, ſatis opportuno, et conſilio mehercle ſatis ſolerti, ut nempe Militibus noſtris, pro patria honeſte morientibus, quaſi in Funere Publico, Λογοι Επιταφιοι inſtituerentur; et ad eorum laudes celebrandas Rhetorum *Atticorum* eloquentia tranſlata

redundaret. Titulum præſcriptum inſpiciens laudo protinus materiæ haud vulgaris delectum, præclarum ſane illum: ſiquidem Oratorum diſpari in genere præſtantiſſimorum præclara ſit oratio. Neque ſane quidquam exhiberi poterat vel ad admirationem pulchrius, vel ad uſum accommodatius, quam hæc ingeniorum diſſimilium in cauſa conſimili quaſi concertantium æmulatio. Quamobrem haud vereor laudare hoc Editoris conſilium; qui per compendiariam hanc συνοψιν, in genere diverſo eloquentiæ *Atticæ* exempla totidem protulerit, et Lectori notandum indigitaverit illum ſtyli diſſimilem colorem et figuram, illum ſententiarum ſive ſplendorem, ſive pondus, ſive acumen; ita ut, ex hujuſmodi collatione inſtituta, ille virtutum in dicendo diſſimilium ſenſus atque judicium eliciatur. Iſthoc eſt *ſapere*.

Rogas porro de Editione tua quid ſentiam? imo ego viciſſim ea, quæ Editor quilibet non tam ſoleat quam quæ debeat præſtare, imprimis quæro.— Quod ad textus genuini fidem ſtabiliendam ſpectat, video ſane quod lucro apponas, cum id operis aliena induſtria jam olim haud infeliciter abſolverit. Vide porro quid mecum una Lector æquus flagitat: non ſane ut eruditionis Criticæ farraginem oſtentes (ſpecioſam forſan et inutilem) laudum interea tuarum potius quam orationis alienæ Editor, ſed ut ſcriptoris cujuſque mens præſtetur integra, atque adeo Orator exhibeatur ſuo modo Oratorie perorans. Peregrinus interpretem quæro; non hominem *Romanum*, ſed *Atticum*, qui per

Athenas

Athenas ſuas hoſpitem deducat, et erranti comiter commoniſtret viam. Ecquid ergo in rebus ipſis occurrit difficile cognitu? ecquid reconditum, et ab uſu communi remotum?— quà poteſt, lumen aliquod obſcuritati affundatur: ex hiſtoriæ monumentis eruatur quicquid eſt indiciorum; Locorum, Temporum rationes, Populorum ingenia, mores, conſuetudines explorentur, intelligantur; ita ut pauliſper, quaſi cives inter *Athenienſes* aſcriptus, concionibus publicis intereſſe videar, perorantium auditor atque applauſor.

Ecquid porro in Oratione ipſa, in Verbis ſingulis, ſive Sententiis, occurrit aſperum & intractabile? ecquid in illis novum atque inauditum? ecquid in his impeditum, atque involutum?— elucidentur incognita, definiantur dubia, impedita expediantur, involuta explicentur. Ecquid idiomaticum? — ad communem uſum revocetur id quod erat quaſi privati juris. Ecquid denique ellipticum? (quod ſane linguis omnino omnibus incidat oportet) reſarciantur mutila, ſuppleantur defectus, & oratio demum ſubſtituatur integra; ita ut eadem opera legentibus & ſyntaxeos grammaticæ ratio conſtet, & ſcriptoris recondita mens aperiatur. Hæc præcipue ut editor doctiſſimus imbecillitati condonet noſtræ, lectorum rude vulgus haud temere flagitamus.

Sed quid interim Editio tua? haud ſane video cur examen refugiat, cum ita ſit adornata, ut, quæ maxime requiruntur, ea nobis ſubſidia adminiſtret. Etenim in materie ſubjecta ſiquid forte obſcurius videatur,

ad

ad illud, qualecunque fuerit, illuſtrandum video ex hiſtoriæ monumentis lumen aliquod a te adduci: video Tabulas adjectas, quæ rerum geſtarum ſeriem εν συνοψει exhibent ordine chronologico digeſtam. Et quidem res ipſas, quarumcunque mentio inciderit, Annotationes quædam hiſtorico-politicæ, & quidem ſermone vernaculo conſcriptæ, fuſius exponunt elucidantque; ita ut ad civitatum *Græcarum* πολιτειαν, hominumque mores & ſtudia dignoſcenda, hoſpes haud penitus rudis accedam.

Dictionis porro *Atticæ* vis ne non intelligi poſſit, ſatis a te cautum eſſe video: duplex enim adhibetur inſtrumentum; tum Lexicon, in quo vocum ſingularum definitio profertur, tum Phraſeologia quædam inſuper annotationibus intertexta, quæ ſententias explicet difficiliores; quæ quidem, cum facultatem Criticam in ſe complectatur, utinam *Græcis* omnino omnibus jam editis plenior atque diſtinctior acceſſiſſet. Identidem etiam, ubi dignus vindice nodus inciderit, interpretationem apponi video, haud ſane, qualem ſæpius exhibent *Latini*, ambiguam atque fallacem; ſed paraphraſticam & apertam, quæ rem ipſam attingat, &, quicquid perplexum & involutum ſententiæ ineſt, id omne expediat; ita ut ellipſes & idiotiſmi quilibet notentur, & membrorum, qua fas eſt, ad normam Grammaticam analyſis inſtituatur. Quid multa? libello tuo ad diſcentium uſus nihil excogitari poterat accommodatius; neque quidquam aliud deſiderari ſentio — præter Lectoris induſtriam.

Satin'

Satin' hæc laudi tibi fuiſſe putas? — ſed heus, mi amice, ne tibi nimium placeas! infelix operis ſumma nihil adhuc egiſti: fordet tibi adhuc ſpecioſa hæc editio, neque paginae nitor, neque typorum magnificentia, neque ulla decoris externi valet commendatio. Nihil, inquam, egiſti; deeſt enim id ipſum, quod eſt inſtar omnium, interpretatio *Latina*; Diſcipuli reclamant; Præceptores muſſitant, merceſque minus vendibiles queritur Bibliopola. Quid tu contra? audire videor hanc expoſtulantis reſponſionem æquiſſimam: " Ego quidem editor diſcentium captui potius quam " hominum criticorum faſtidiis ſatisfacere volui: ſubſi- " dia, quæ potui, maxime idonea adhibui, Lexicon, " Phraſeologiam, Annotationes: ut nempe & Verbis " ſingulis, & Sententiis, & Rebus ipſis aliqua explicatio " non deeſſet. Quid ultra quæritis? interpretationem " *Latinam?* — atqui videte & *Platonis* & *Lyſiæ* orati- " onem ita eſſe perſpicuam, ut nulla indigeat; *Thu-* " *cydidis* vero ita obſcuram, ut non recipiat: nullam " certe reperio, quæ, quod *Thucydidis* ſit proprium, " exhibeat: video potius pro re nata paraphraſin quam- " dam vel analyſin confici oportere, ut ſententiarum " vis atque ratio luculentius aperiatur. Quis neſcit " quam fere nullo cum fructu ſuo Lectores plerique in " *Græcis* verſentur, cum interpretis *Latina* ita ſoleant " percurrere, ut *Græca* vix omnino attigerint? Nolo " vobis ut noceat fraus hæc blandiſſima: ad Lexica " potius & ad Grammatica revoco: *Græca* oculo ir- " retorto ſpectare, ingenii proprii vires & judicii acu-

" men

" men exercere jubeo: en vobis induſtriæ adjumenta " paro, non ignaviæ lenocinia: quicquid commodi " afferre poſſint verſiones *Latinæ*, non illud vobis in- " video: ſed, quicquid apportant incommodi, illud " amoliri cupio."

Hæc fortaſſe Tu;— & quidem recte philoſopharis: utinam vero in republica *Platonis*, potius quam in fæce *Romuli!* Verum enimvero nihil agis: tibi invito ſe comitem ingeret *Latinus* interpres: miraberis profecto Tibi Te præferri, novamque libello tuo gratiam pretiumque acceſſiſſe. ſcilicet omne iſthoc effecit ille autor, qui *quid ſit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non*, tota philoſophantium gente plenius & melius novit,—iſthoc, inquam, effecit ille Criticorum princeps, Bibliopola; eadem opera & adoleſcentium deſidiæ, & lucello proſpiciens ſuo.

Quorſum, inquis, hæc?—& Ego?—& ad Te?—& quonam animo?—ridens vel indignans?—at certe iſthoc, cum de Inſtitutionibus *Græcis* ſcriberem, prætermittere non potui, quod adoleſcentibus veſtris, quod diſcentibus plerumque fraudi & impedimento fore duxerim.

Haud profecto is ſum qui Verſionum *Latinarum* uſum omnino tollendum eſſe ſtatuam, quando in eis nonnunquam cernitur facultatis criticæ compendiaria quædam laus: verum idem ſentio, quam imperitorum animis periculum anceps inferatur, & quam difficile ſit ſubſidiis iſtiusmodi oblatis non abuti. Quis neſcit ea, quæ res ipſa fert, incommoda? interpreti *Latino* cedunt

cedunt exules Lexicographi, & quicquid eſt ſtudii operoſioris. Quorſum enim cum labore illud foris quæritur, quod facili ſumptu paratur domi? Hinc fit ut adoleſcentes plerumque, ultra interpretem *Latinum* ſapere non auſi, ſenſum illum tralatitium qualemcunque & ſententiam præjudicatam pro genuina temere arripiant; imo & ſibi & docentibus fraudem facere gaudeant, quoties in ſalebroſa & difficiliora quædam inciderint; & tum demum ſibi plaudere & triumphare videantur, cum quoquo modo ſe expediverint, ſive ambiguæ Latinitatis nebula tecti, ſive, velut in lucis dubiæ crepuſculo, nec obſervati nec deprehenſi evaſerint.

Interea vero, cum, quod in *Græcis* eſt idiomaticum, id interpretatio *Latina* neutiquam exhibeat, videntur mihi quidem cum apparatu illo ſuo non tam *Græca* quam *Latina* percipere; adeoque, tanquam peregrini ducem peregrinum ſortiti, oculo feſtinante ignota percurrunt, ipſiſque in *Athenis Athenas* deſiderant.

Ne vero mea tibi ulterius ingeram, libet potius Editoris cujuſdam doctiſſimi fortius atque melius de Verſionibus *Latinis* judicium ſubjungere: qui inter alia hæc inſuper præfatur: — " tantum abfuit ut novam " verſionem mihi conficiendam eſſe putarem, ut pro" pius nihil factum ſit, quam ut nullam ederem; quippe " qui & omnibus verſionibus de lingua *Græca* in *Lati*" *nam*, de utravis in Vernaculas, quibus hanc cum " doctorum incredibilem paucitatem, tum ſemidocto" rum & ſciolorum multitudinem præcipue, ni fallor,

" debemus, capitalis hoſtis ſim, & hunc ridiculum
" morem adjungendi libris *Græcis Latinas* interpreta-
" tiones *Græcarum* literarum labem & perniciem exti-
" tiſſe ſemper exiſtimaverim. Sed quid facerem? li-
" ber *Græcus*, ſine verſione *Latina* editus, quam cito
" vel in magnorum Doctorum bibliothecis ſitum ducat?
" & quis vermibus & araneis ſcribere velit? Quid quod
" & compendii bibliopolæ habenda ratio erat; qui
" confirmavit, *Græcum* codicem, incomitatum verſio-
" ne *Latina*, omnium malorum mercimoniorum eſſe
" longe indivendibiliſſimum; quare ſe magnopere mihi
" auctorem ſupplicemque eſſe, ut peſtiferum illud con-
" ſilium abjiciam," &c. Hæc clariſſ. *Thirlbæus in Præfat. ad Juſtin. Mart.*— Jure mireris rationum allatarum vim, præclaram ſane illam & ineluctabilem! ſcias adeo, quamdiu libri fuerint vendibiles, verſiones has *Latinas* nunquam vobis defuturas.

Egon' igitur ut quidquam opponam contra? —— at pace veſtra, bibliopolæ, id ſaltem, quod expertus ſenſi, liceat commemorare, merces haſce veſtras diſcentibus adeo non fuiſſe documento & ſubſidio, ut ſæpius incommodo fuerint & impedimento. Quid enim? ex quo illæ in omnium manus venerint, ecquid incrementi literarum *Græcarum* ſcientiam accepiſſe putatis? πολλά γε καὶ δεῖ· imo vero in hac tanta omnigenæ eruditionis luce hominum *Græce* doctorum miram paucitatem exiſtere querimur. Adoleſcentium noſtrorum opera vos abuti querimur, qui a *Græcis* ad *Latina* (& illa quidem ambigua utplurimum & infida) oculorum

& ani-

& animorum aciem detorquetis. Quid enim aliud efficit hæc diſciplina, quam ut prodeant non tam *Græci*, quam interpretum *Latinorum* interpretes, atque adeo multa intelligendo nihil intelligant.

Quid? quod de *Græcæ* linguæ artificio ſingulari, de Particularum argutiis, variiſque Idiotiſmorum elegantiis jam olim à ſummis viris prædicatum accepimus, id omne, quod ſentio quam latiſſime pateat, idem ſentio in Verſionibus veſtris exhiberi non poſſe, ſed altius eſſe petendum, & quaſi mediis ex *Athenis* eruendum. Querimur denique hac fraude lenonia veſtra adoleſcentibus induſtriam corrumpi; ita ut non jam Lexica evolvere, ut nihil ipſi meditando extundere, nihil de ſuo promere aut recondere ſtudeant,---ſed longe ſatius habeant labore alieno ſapere quam ſuo,---ingenii alieni opes, tanquam hæreditatem a proavis relictam, invadere, diſtrahere,—&, quicquid ad manum parabile acciderit, temere arripientes, nihil ultra quærere & allaborare. Videte adeo quid præclara compendia veſtra effecerint! propter exercitationis deſuetudinem debilitatur ingenii vis, & hebetatur acumen: ſcientiæ incremento obeſt ipſa diſcendi nimia facilitas, copia reddit inopes, & moram parit feſtinatio; ſpecies recti incautos decipit, & pro rebus ipſis inanes captantur umbræ. Itaque ergo tam pauci linguæ *Græcæ*, cujus ſtudium præ ſe ferunt, peritiam atque cognitionem intimam ſunt aſſecuti. Ecquod huic malo remedium adhiberi cupis? fac idem ut priſtina majorum in ſtudiis inſtituendis induſtria reſuſcitetur, patientia exercitetur;

ut adoleſcentes veſtri omnia marte proprio aggrediantur & elaborent, quaſi nulla ſibi eſſent in promptu ſubſidia; ita demum ingenii ſui viribus uti conſueſcant, ut auxilio alieno neutiquam indigeant. Haud profecto illis ſervitutem *Ægyptiacam* impero: cognitionis certe in omni genere inſtrumenta illis nulla invideo; at idem cavendum puto ne conceſſis abutantur; ne forte, quæ induſtriæ incitamenta eſſe debent, eadem ignaviæ lenocinia & alimenta ſubminiſtrent. Quamobrem verſiones *Latinas* cautius adhiberi, neque tironibus, niſi diſcrimine habito, & quidem rarius, indulgeri velim.

Hæc vero intelliges ita a me eſſe dicta, ut qui non tam hominibus *Criticis* quid liceat, quærere videar, quam *Diſcentibus* quid expediat, quid ſit incommodo. Quare Editores illos præcipue laudo, qui, cum facultatis criticæ laudem ampliſſimam fuerint conſecuti, ad humilitatis interea noſtræ conditionem deſcendere non dubitarunt, qui ſcilicet (ne quid de annotationibus operoſioribus dicam) ſcriptori ſuo *Attico Indicem Atticum*, & phraſeologiam comitem adjunxerint; ita ut vocum ſingularum definitio & ſententiarum difficiliorum explicatio proponeretur; quæ quidem duæ res efficiunt ut interpretatio *Latina* minus deſideretur; cum ex utraque parte probe cautum ſit, ne tirones veſtri aut opibus alienis nimium confidant, aut ſuis prorſus diffidant: ut neque horum imbecillitas adminiculis idoneis deſtituatur, neque illorum induſtriæ ſtimuli deſint & incitamenta.

Poſtremo,

Poſtremo, quoniam, quod *Græca* habent difficillimum, illud fere totum aut in Ellipſibus, aut in Idiotiſmis, aut denique Particulis, & id genus argutiis, continetur, hujus certe diſciplinæ adoleſcentes veſtros haud prorſus ignaros eſſe volumus: atque adeo illa potiſſimum, quæ his de rebus *Lambertus Bos* & *Vigerus*, & *Devarius* præclare ſcripſerint, perlegenda commendamus. Siquis vero nos majus quiddam atque operoſius exigere putet, quam quod pro facultatibus, pro ingenio, atque otio, ab ipſis præſtari poſſit, idem nobiſcum una quærat, quænam inſtrumenta magis commoda & idonea ſubſtitui poſſint. Quid ergo? quid ſi e ſcriptoribus modo laudatis, delectu ſolerter habito, *Enchiridion* quoddam excerperetur, ita concinnatum, ut generis cujuſlibet exempla, quæ occurrunt maxime memorabilia, velut archetypa quædam, & capita magis generalia, exhibeat, ad quæ ſingula ejuſdem ſpeciei, vel etiam cognatæ gentis, revocari poſſint; ita ut tirones veſtri, hiſce documentis inſtructi, ea, quæ aliquandiu involuta & incondita latuerunt, penitius explorare diſcant, & ad intima Grammaticæ, ut ita dicam, myſteria inveſtiganda haud prorſus *αμυητοι* accedant.

Quoniam vero in hanc materiam incidimus, libet porro noſtratium unice in gratiam aliud quiddam adjicere. Illud adeo mecum recognoſce, quod de præceptis omnibus quibuſcunque eſt judicio communi conſtitutum, ut ſint brevia, & ſimplicia, & diſcentium captui convenientia. Jam vero homines Criticos Grammaticoſque ſentis utplurimum *Latine* ſcripſiſſe, & quic-

quicquid eſt præceptionum ab iis ſermone plerumque *Latino*, & eo quidem non communi & populari, ſed ſcholaſtico & acroamatico fuiſſe traditum: ita ut in id intuens percipere videar non tam Præceptoris ad Diſcipulum, quam Philoſophi cum philoſopho differéntis orationem; præclaram illam fortaſſe & admirabilem, verum non tam ad aliquem diſciplinæ fructum, quam ad eruditionis reconditæ oſtentationem pompamque comparatam. Quid igitur vero velim rogas? ut nempe quicquid eſt in hac parte præceptionum, id omne plenius & diſtinctius proponatur idiomate non *Latino*, ſed *Anglicano*: ut quod uſui communi inſervire debeat, idem quoque communi ſenſui atque intellectui accommodetur; & proinde *Enchiridion* iſthoc, quod adoleſcentium noſtrorum in gratiam concinnari velim, dictione exprimatur pura atque didactica, neque minus philoſophica, imo &, ſi res poſtulet, ſcholaſtica, modo per ſynonyma vel paraphraſin commoda adhibeatur explicatio. Illud denique præcipuum quæro & curo, ut ſententiæ cujuſque vis & facilius percipiatur, & diſtinctius intelligatur; atque adeo cum vernacula et noſtra iſthoc longe felicius præſtet quam *Latina*, illius ideo hac in parte, quam hujus uſum, longe potiorem reor.

Quoniam autem de Præceptionibus dixi, libet itidem de Exemplis pauca quædam ſubjicere. Atque adeo quoties illa e *Demoſthene*, *Platone*, *Ariſtotele*, *Xenophonte*, vel alio quolibet ſcriptore laudato viderim citata, toties ſubiit votis ſaltem præcipere, ut itidem e noſtratium idiomate parallela quædam dictionum exempla, *Græ-*

cis

cis maxime reſpondentia, ſimul adducerentur; ita ut Particularum, Idiotiſmorum, Ellipſium noſtratium mira cum *Græcis* convenientia atque cognatio perſpici, adeoque e linguæ alterius intellectione ad alteram via facilior aperiri poſſit. Inſtitutione hujuſmodi nihil certe ad docendum aptius excogitari poteſt, cum a notioribus uſque ad minus nota fiat progreſſio, certior quidem illa & auſpicatior, & hæc ſive cognata ſive oppoſita ita ſe invicem illuſtrent, ut tiro noſter, quæ in vernacula familiariter adhibere conſueverit, eadem in *Græcis* minus difficilia experiatur. Illud certe ſcitum eſt *Anglicanam* hanc noſtram ad linguæ *Græcæ* indolem propius accedere quam *Latinam*, & exempla quidem hac in parte adeo non deeſſe, ut etiam ſæpe aliud meditantibus ultro ſe ingerant: & certe eadem nobis omni ingenii acie contemplantibus atque ſedulo exquirentibus haud invita occurrunt.

Quid vero eſt quod homines etiam κριτικωτάτους pudeat ea, quæ ad uſum communem pertinent, ſermone communi & populari efferre, cum ille Noſter philoſophiam tum *Græcam* tum *Latinam* haud incommode recipiat, imo aliquando etiam & auctiorem redonet ubertate locupletatam ſua? Et ſcriptionum quidem ejuſmodi video neque exempla deeſſe neque incitamenta. Ut enim de cæteris taceam, quid noviſſime † *Hermes* noſter, qui quod Galli plerique celebres in vernacula ſua, id ipſum in *Anglicana* noſtra, pari cum ακριβολο-

† *Hermes*, by *James Harris* Eſq; 1751.

γιας

γιας laude eſt aggreſſus? Et profecto præclarum quiddam mihi videtur præſtitiſſe, qui, *Græcorum* opibus undique congeſtis, ſermonem patrium ditaverit, — qui acroamata recondita e Scholis in lucem communem & celebritatem eduxerit, — ſubtilitates metaphyſicas ſtyli elegantiis urbanioribus ornaverit, — de popularibus philoſophice, de philoſophicis populariter differuerit; &, quod demum rei caput eſt, & quidem maxime deſideratum, Grammaticos de arte ſua argutius philoſophari docuerit.

Hæc habui, vir amiciſſime, quæ ad te ſcribens de linguæ *Græcæ* ſtudiis recte inſtituendis libere pro re nata dicerem; eo unice animo, ut diſcentium utilitatibus aliquatenus inſervirem: atque adeo id imprimis egi, ut ſtyli exercitationem, quam maxime deſiderari ſentio, tam exemplo quam præceptionibus commendarem; — ut deinde, qui tironibus noſtris ſæpius fraudi & incommodo fuerit, verſionum *Latinarum* abuſum præciderem, vel moderarer; — ut poſtremo diſciplinæ hujuſce inſtrumenta magis idonea ſubſtituerem.

Alia mihi adhuc dicenda reſtant, quibus oratio noſtra præmuniri, aut excuſari, aut etiam offenſiones declinari poſſint.

Imprimis itaque, quod ad *Græca* attinet — nonnulli me νεωτεριζειν exiſtimabunt, qui apices iſtos vel πνευματα, quæ vocibus *Græcis* grammaticorum neſcio quæ autoritas jamdiu affixerat, auſus ſim refigere, literaſque nudato capite quaſi inermes in artis typographicæ opprobrium proſtituere. Ecquis interea facti hujuſce rationem

tionem quærit? ſciat adeo hoc me feciſſe ſedulo: haud ſane laboris alicujus devitandi cauſa (ſentio enim et iſtum, qui his argutiis impenditur, haud prorſus fructu ſuo deſtitui) neque vero præ arrogantia aut faſtidioſo rerum novarum ſtudio, ſed hominum quorundam vere criticorum autoritate ſimul & rationum hac in parte graviſſimarum momento adductum: & ea quidem mente, ut, qua fas eſt, ſcriptionis antiquæ verior facies, & ſyllabarum in dicendo genuina vis conſervari poſſit; atque adeo ut iſtius ψευδοπροσῳδίας, &, quæ exinde orta jamdiu inveteravit, pronuntiationis vitioſæ conſuetudo paulatim abrogata exoleſceret. Utcunque vero intermortua ab interitu revocare, aut vetuſtate dilapſa in integrum omnia reſtituere non liceat, at certe laudis erit non infimæ in hujuſmodi diſquiſitionibus ad rei veritatem aliquando propius acceſſiſſe: at ſaltem levius peccare minuſque inter *Græcos* βαρβαριζειν videbimur, qui linguæ priſtinam ſimplicitatem redintegrari volumus, quam iſti literatores, qui operoſum iſthoc accentuum artificium invexerint, qui nova quædam ſigna, ſonoſque auribus *Atticis* plane ignotos, ultro citroque affixerint, &, licentia pluſquam poetica abuſi, longa corripuerint, brevia produxerint, incongrua demum compoſuerint, & μετρον αμετρον, ῥυθμον αῤῥυθμον exhibuerint. — Haud certe video quid aliud effecerit hæc noſtra accentuum tam inconcinna pronuntiatio.

Sentio equidem in quæſtionem me jam incidiſſe a Grammaticis diu multumque agitatam; de qua quidem neque nihil, neque ſane multa libet dicere. Ac-

centuum itaque duplex atque diverſa mihi videtur ratio; tum eorum, quos, *Græcia* adhuc florente, ars Muſica ſibi proprios adhibuit; tum eorum, quos ſæculis deterioribus linguæ obſoletæ & tantum non emortuæ affinxit Grammaticorum obſcura diligentia. Nullus ſane dubito, quin apud *Græcos* perinde ac *Italos* proprius quidam pronuntiandi modus, & certa quædam vocis modulatio fuerit uſurpata: imo vero, ſi quid uſpiam ingenii ſolertia & artis præcepta ad linguæ alicujus varietatem & ornamentum afferre potuerint, facile intelligo id omne uberrimum *Græcæ* acceſſiſſe; ita ut præ cæteris quibuſcunque jure ſuo habita fuerit μετρικωτατη, & μουσικωτατη. Atque adeo, ut de aliis taceam, Tragœdias, & id genus poemata ſentio ita ab ipſis fuiſſe recitata, ut etiam cantari viderentur; & hanc inſuper vocis modulationem qualemcunque, quam pro re nata Choragi juſſu αυλητης vel φωνασκος aliquis præceperit, id cavens præcipue nequid extra numerum Hiſtrio pronuntiaret, certis quibuſdam notis fuiſſe deſignatas; quæ quidem, quoniam in Muſica adhibitæ tonorum varietatem indigitarent, προσῳδιαι ſive Accentus nominabantur. At quales illæ fuerint, neminem puto e doctiſſima *Meibomiorum* gente conjectura aſſequi. Qualeſcunque autem illæ fuerint, hoc ſaltem in genere videmur intelligere, ſcilicet ad Muſicæ uſus fuiſſe illas præcipue comparatas, (quod ipſum & rei ipſius & nominis ratio ſatis indicat,) & e Theatro poſtea ad Colloquium populare neſcio quomodo traductas.

Siquis

Siquis forte miretur in hujuſmodi rei tam apertæ ignoratione tanta nos verſari, idem velim mecum recolat, hæc ipſa, cum in hominum ſenſus indies incurrerent, *Græcis* omnibus fuiſſe notiora, quam ut deſcriptione ullâ indigerent. Proinde *Ariſtoteles* in *Poetica*, cum cætera fuſius explicaverit, de hac re pauca modo obiter & parce nimis, μελοποιιαν δε — ὁ την δυναμιν φανεραν εχει πασαν. Itaque ergo contigit ut, quod olim Vulgo erat notiſſimum, id ipſum Poſteris jam prorſus incognitum interciderit. Quid igitur? de rebus obſcuris & incertis, quarum nec monumenta extant ulla, neque ſatis explicata commemoratio, pro certo aliquid fidenter ſtatuere animi foret arrogantis & temerarii: & certe ſatius eſt negativa quam affirmativa aſtruere, & problemata potius, quam dogmata efferre. Proinde neque de *Græcorum* arte muſica, cujus vim ſentio quam fuerit maxima, neque de illa oris rotundi pronuntiatione, quam tantopere laudatam accepimus, quidquam definire auſim. Interea vero, ne prorſus omnia neſcire videar, ea, quæ inveſtiganti veriſimiliora videbantur, ſecutus, adducor ut credam Accentus illos primævos & genuinos, quibus ſolis appellatio iſta (προσωδια) κατ' ἐξοχην conveniebat, cum arte Muſica, quam comitabantur, una intercidiſſe. Si quos inde a * Grammaticis

* Iſ. Voſſ. *De Accentibus Græcanis.* —— Olim quippe, florentibus etiamnum *Græciæ* rebus, longe alia Proſodiæ & Accentuum erat ratio quam quæ poſtmodum a magiſtris reperta & introducta fuit. Non veteres tantum Grammatici, ſed & ipſum vocabulum manifeſtè teſtatur proſodiam verſari circa cantum verborum, ideoque in antiquiſſima & primaria ſignificatione ſic definitur, προσωδια ἐστι τοῦ φωνης πρὸς ὁ ᾀδομεν, *proſodia eſt tener vocis ad quem canimus.* Hinc facile colligitur non gramma-

antiquioribus invectos compereris, facile intelliges eos, qualescunque demum fuerint, artis metricæ usibus in-

Grammaticorum, sed vero Musicorum olim fuisse officium, notas seu diagrammata prosodica unde cantus cognosceretur, appingere poematis. Cum vero omnis sermo sit veluti cantus quidam, translatum est ad quorumvis etiam verborum pronuntiationem hoc vocabulum: unde demum occasionem arripuere Grammatici, ut accentus musicos suis usibus accommodarent, ad declaranda Tempora & syllabarum Quantitatem. Primus grammaticorum qui accentus istos usurpavit, is, si *Apollonio*, *Arcadio*, aliisque *Græcorum* magistris fidendum, fuit *Aristophanes* literator, circa tempora *Ptolemæi Philopatoris*, & *Epiphanis* . . . . . Usque ad tempora *Antonini* & *Commodi* impp. perstitit nihilominus antiqua & fere integra loquendi ratio: ut opus non fuerit totidem apicibus scripturas onerare, ac posterioribus factum sit sæculis, cessante nempe & penitus collapsa vetere pronuntiandi ratione. Quam recens sit usus apponendi istiusmodi accentus quibusvis scripturis, hoc satis declarat, quod in nullis Marmoribus, nullis Numismatis, nullis denique Codicibus qui quidem mille vel nongentis annis antiquiores sunt, virgulæ aut apices ulli compareant: unde satis evidenter patet toto intermedio tempore, quod ab *Aristophane* grammatico effluxit, usque ad id tempus, quo accentus adscribi cœperunt, per spatium nempe octo vel novem sæculorum, haud aliis usibus adhibitas fuisse a grammaticis accentuum notas, quam ad erudiendam in arte metrica juventutem. Nec tamen existimandum similem, ac nunc passim recepta est, olim quoque fuisse accentuum rationem; qui enim cantus aut lectio subsistere possit, siquis Homericos versus ita ut vulgo fit, pronuntiet?

Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε λιπὼν περικαλλέα λίμνην
Οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

Longe aliter Veteres: sic nempe illi accentus digerebant,

Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε λιπὼν περικαλλέα λίμνην
Οὐρανὸν εἰς πολυχάλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζειδώρον ἄρουραν.

Vera esse quæ affirmo libenter agnoscet is, qui veterum grammaticorum, *Dionysii Thracis*, *Apollonii Alexandrini*, *Ælii Dionysii Halicarnassensis*, *Aristarchi* junioris, & aliorum, quæ supersunt, scripta & fragmenta evolvat. Sed & ex iis, qui omnium manibus teruntur, compilatore videlicet Etymologici magni & *Eustathio*, idem observare est, utpote qui non uno loco testantur, in antiquis exemplaribus & præceptis veterum grammaticorum longe diversam occurrere accentuum rationem ab ea, quæ postmodum placuit. In iis enim monent non scriptum fuisse ἑτοιμος, ἑρημος, πρόπαιος, sed ἑτοῖμος, ἐρῆμος, προπαῖος. Item non ταχύτης, ταχύτητος, & βραδύτης, βραδύτητος, sed ταχυτῆς, ταχυτῆτος, βραδυτῆς, βραδυτῆτος· & sic in cæteris omnibus, ita ut Accentus veræ & naturali syllabarum semper convenirent

mensuræ

ſerviiſſe, à linguæ *Græcæ* præceptoribus eo conſilio adhibitos, ut leges metricæ & juſta Syllabarum quantitas, &, qua fas erat, priſtinus Pronuntiationis tonus conſervari poſſet. At vero quid hoc ad illos, quos hodierna ſcriptio exhibet, Accentus? illorum certe cauſa eſt longe diſpar & ratio diſſimilis. Quid enim? num illi in muſicæ vel metricæ ſubſidium advocantur? nihil certe minus: imo vero utrique nihil magis advorſum: nihil utriuſque rationes perturbat magis & peſſundat. —Ecquis demum rogat cui bono fuerint? haud ſane in promptu eſt reſponſio. An ad *αμφιβολογιαν* diſtinguendam? *ερμαιον αν ειη τουτο γε* imo vero utilitatis alicujus, ubicunque affulſerit, ſpeciem omnem libenter amplectimur: at profecto rarior erit iſtius beneficii gratia. — Ecquid porro ad orationis ornamentum conferunt? at profecto, ſiquid nos recte digitis callemus & aure, nihil tale demonſtrari poſſe confidimus: ubi enim contra genuinam ſyllabarum vim effertur pronuntiatio, *ευρυθμια* & *ευφωνια* prorſus omnis corrumpitur.

Si porro de Accentuum noſtrorum autoritate inſtituatur diſquiſitio, quid a nobis ſtatui oportet? haud certe illam Antiquitas veneranda aſtruit: haud diuturnus Uſus confirmavit: ſed nec ulla adſtipulatur Ratio. Non illam Marmora, non Numiſmata, non Codices ve-

menſuræ . . . . . Illud firmum fixumque manet, Veteres Accentuum habuiſſe rationem longe diverſam a ſpuriis iſtis accentibus, qui hodie in uſu ſunt, quos ſi admiſeris, nunquam efficies ut vel cantus, vel forma carminis ſibi conſtet. At vero, ſi antiquos revoces accentus convenientes veræ & antiquæ ſyllabarum quantitati, tantam numerorum ſenties ſuavitatem, ut vel ſola carminum lectio cuicunque hodierno cantui invidiam poſſit facere.

tuſtiores

tuſtiores uſpiam agnoſcunt. Scias adeo iſtiuſmodi *σημεια* fuiſſe ævi ſequioris figmenta. Ecquis autem illorum, qualia nunc adhibentur, originem accuratius inveſtigare cupit? — reperiet profecto eam, qualis utplurimum gentis ſpuriæ & adulterinæ eſſe ſolet, indefinitam prorſus & obſcuram: haud ſane a *Græciæ* florentis temporibus repetendam, ſed potius e ſæculis deterioribus, imo forſan & ipſis Barbariæ fæcibus depromendam; & tum demum ab hominibus grammaticis excogitatam & inductam, quando imperio *Romano* ſimul & *Græcæ* linguæ ſtudio jam indies conſeneſcente, neque muſica theatralis neque ars metrica jam amplius incorrupta conſiſteret: tum demum, cum populi auribus male affectis cantores nova quædam lenocinia afferrent, &, nulla quantitatis ratione habita, neſcio quo plaſmatum & frequentamentorum artificio ſyllabas temere diſcerperent, protraherent, confunderent: Perverſa hæc modulatio aliquando etiam & pronuntiationem popularem vitiavit: e Theatro ad grammaticorum Scholas ſeducta tranſiit corruptela; ipſa rei infelicis nova peperit artem. Cavebant quidem illi ne *Græca* prorſus intercíderent, ne, tanquam in regione ignota, ſine duce, ſine lege juventus rudis vagaretur; atque adeo, nequid ipſi de re incerta ignorare viderentur, pronuntiandi normam quandam inconcinnam & abnormem ex idiomate forſan vernaculo hinc inde conflatam, & ad aurium præjudicia accommodatam inſtituerunt. Uſque adeo a fautoribus ſuis violata & deformata eſt hæc lingua. Non jam amplius *Graiis* ore

rotundo

rotundo Musa dedit loqui, sed obstupuit illico, tralatitios mirata sonos novamque plane prosodiam, &, ut ita dicam, Barbaros vicissim de *Græcia* triumphantes.

Licebit saltem rei dubiæ atque obscuræ originem indaganti quaslibet pro re nata conjecturas efferre. Verum enimvero, utut hæc fuerint, haud sane lubens committam ut apices isti, quos vocibus *Græcis* appingi videmus, pro genuinis agnoscantur; aut ut linguæ, qua nihil arte elaboratum magis perfectumque excogitari potest, pronuntiatio ad normam, quam modo dixi adeo abnormem & inconcinnam, componatur. Quidni jure indignemur, quoties ordinem illum, quem vel natura vel diuturnus usus præceperat, perturbari & inverti videamus? Ipsæ mehercle syllabæ injuriam sibi illatam queruntur: sonos peregrinos dissonosque *Atticæ* aures neutiquam patiuntur; imo res ipsa reclamat. Quid enim incongruum magis absonumque, quam ut lingua eadem, & quidem τεχνικωτατη a seipsa discreparet? ut eâdem in syllabâ tonos reciperet contrarios, aliud sonaret in oratione soluta, aliud in carmine? quid? sonorum quantitatem & qualitatem, extensionem, &, ut ita dicam, intensionem minime distingui? ea, quæ natura ususque discreverat, promiscue confundi? Non isthoc Dialecticorum leges tolerant. Quid denique? Dactylos medio in cursu retardari, Spondæos præcipitari, corripi demum longa, brevia produci * — hoc-

* Libet hac de re pauca quædam ex *H. Chr. Henninii* Ελληνισμ. Ορθωδ. transcripta exhibere, p. 50.

Quid enim ineptius, quam insumere in *natura longis* syllabis morulas brevissimas, ob solam virgulam obliquam hic illic pictam? cum tamen omnes

cine credibile eſt aut memorabile? — nemo profecto, nemo ſanus *Græcos*, homines aurium ad faſtidium uſque delicatarum, in pronuntiando uſque adeo βαρβαρίζειν potuiſſe exiſtimabit.

Interim haud ignoro, quantitate ſalva adhuc & incolumi, vocis tonos variari poſſe; neque hac forſan in parte *Græcos* veteres permagnum quiddam pronuntiando efficere potuiſſe negaverim; & is ſane erit mihi magnus Apollo, quiſquis antiquam illam & genuinam προσῳδίαν reſtituerit: — at vero, cum ab accentoribus hodiernis nihil tale effici videam, deſines mirari, ſi, quas illi præſcripſerint, legibus obſequium ſervile non præſtiterim. Imo vero facile patior Grammaticos ſuo uti judicio, & inſtitutiones, unde utilitas aliqua percipiatur, inculcare: itidem facile patior Typographos uſitatas vocibus *Græcis* virgulas appingere, & ſolitis oculorum præjudiciis ſatisfacere: verum ea interim lege, ut nota ſyllabarum quantitas non violetur; ut Metri Rhythmique rationes a pronuntiantibus incorruptæ ſerventur.

Quolibet, inquies, in vocabulo propriam quandam ſedem habet Accentus: habeat ſane; at qualem? &

omnes, quotquot unquam extitere apud *Græcos*, Grammatici, ad unum omnes, liquidiſſime profiteantur, τα Η & Ω διφθογγους *natura ſua* eſſe *longas*, nec ulla ratione fieri breves. Quid eſt aliud *natura eſſe longum* quam morulam longiorem conſumere in pronuntiatione? Atqui per Accentum vulgo videmus etiam longiſſimas ſyllabas præcipitari, & volubili lingua corripi. Pronuntiet quis ſecundum morem vulgarem ὑπέχωρεν· aurium horror docebit eum veloci lingua tranſiliiſſe το ΚΑΥΣΤ, quod quam abhorreat, non dicam, a ſuavitate modulationis (*Græca* enim lingua ſuaviſſima habetur) ſed a natura διφθογγου, (id eſt ſoni duplicati) nemo non, ſi modo non ſit ſurdaſter, audit.

quibus

quibus legibus definitam? quid? ἄνθρωποι, ἀνθρώπων &c. — Ecquis eadem in voce talem pronuntiationis diſcordiam tolerari potuiſſe crediderit, &, ubi par utriuſque eſt ratio, talem ἀνωμαλίαν? Utcunque demum de argutiis hujuſmodi ſtatueris, at certe nolo propterea, ut illud, quod immobile eſſe debet, loco moveatur; nolo, inquam, ſyllabarum quantitatem mutari. Siquis vero interim apices iſtos, ut ſcriptionis ornamenta, aut diſciplinæ alicujus utilis inſtrumenta, adhuc retinendos putet, haud ſane repugno; modo idem ſimul & Quantitatis notas vocibus affigi curet: quod ipſum ſi fecerit, nullus dubito, quin poſtmodo, cum pronuntiantis vocem in diverſa ſimul & contraria diſtrahi ſenſerit, præ perplexis hæc ſimplicia noſtra, præ incertis certa amplectatur, & Grammaticorum de Accentibus præceptiones operoſas haud invitus dediſcat. Quod ſupereſt, quoniam hac in parte diſcentium commodis præcipue conſulendum puto, Lexicographis futuris id negotii commendare liceat, ut, quod in *Latinis* quibuſdam factum vident, id ipſum in *Græcis* aliquando præſtent; ut ſcilicet, literatorum operis in hanc rem collatis adjuti, quolibet in vocabulo ſyllabarum Quantitatem dubiam notulis quibuſdam inſcriptis definitam exhibeant. Ita fiet ut Tyro noſter ad Metra intelligenda aliquanto paratior accedat, & in pronuntiando illam regularum, quæ vulgo ingeruntur, fallacium opem minus deſideret.

Age vero, recognoſce jam mecum illam, quæ in academia *Cantabrigienſi*, duobus abhinc ſæculis, de linguæ *Græcæ* pronuntiatione excitata fuit, * controverſiam memorabilem. — Rogas quorſum ſpectat hujuſce rei hic a me injecta mentio? ut nempe intelligas nihil adeo abſurdum & incongruum excogitari poſſe, quod ſciolorum arrogantia venditare, — aut imperitorum hominum decepta credulitas arripere — aut imperantium autoritas præcipere — aut denique inveterata conſuetudo confirmare non potuerit. Utrinque diſputantium mira erat vehementia: errori fœdiſſimo non patronus defuit, ſed nec oppugnator. Verum aliquando tandem autoritatem vicit ratio, conſuetudinem antiquitas: & de Cancellarii pervicacia triumphavit Prælectoris Academici facundia, veteriſque *Græciæ* linguam ſervitute quadam nova oppreſſam aliquando liberavit. Quamobrem & nobis, uti ſpero, venia facilior concedatur, ſi, dum ad rei veritatem propius accedere ſtudemus, a conſuetudine vulgari penitus receſſerimus; cauſæque non abſimilis defenſioni ſimilis aliquando exitus reſpondebit. In diſputando non opinionis præjudicatæ gratiam, ſed rationis momenta quærimus; & in re philoſophica cum paucis recte ſapere, quam cum vulgo fidenter errare malumus. Quid ergo? quid ſi deſinamus aliquando errorem agnitum tueri, nec vereamur, quod rectum ſentimus, id ipſum conſtanter defendere? Proinde, ψιλοπροσωπίαν iſtam, &,

* Vide *Stephani Wintonienſis* & *Joh. Cheki Cantab.* de hac re epiſtolas.

quos,

quos iſti apices affixi deſignant præcipiuntque, Accentus, utpote a *Græcorum* indole prorſus abhorrentes, e pronuntiatione tollendos ſtatuamus: & antiquitatis genuinæ veſtigia, imo & *Etonenſium* noſtrorum diſciplinam, ſecuti, jure cautum habeamus ne legentis ab oculo ad aurem linguamque tranſeat ille familiaris & præjudicatus error: nequid porro in pronuntiando contra ſyllabarum germanam vim & quantitatem peccemus, ſed ut Rhythmi Metrique leges inviolatæ conſerventur: ut denique ſublata iſthac, quæ jamdiu inveteravit, κακοφωνιας conſuetudine, juſtior quædam ευφωνια, &, qua fas eſt, ὁμοφωνια reſtituatur. Hoc adeo, quod omnium fere tacito quodam judicio votiſque expeti ſenſerim, fuſius explicandum & aſtruendum duxi: plura ſcire qui cupit, autore utatur *Iſ. Voſſio de Poematum cantu & viribus Rhythmi*, &, qui deinde hac de re diſertius ſcripſit, * *Hen. Chr. Henninio.*

Hæc de *Græcis*, & plura quidem fateor quam inſtituti ratio poſtulabat. Vereor ſane ne in offenſiones aliquas incurrat quiſquis aut opinionibus præjudicatis aut conſuetudini receptæ adverſari auſit; ſive nova quædam invehere ſive obſoleta revocare videatur. Rec-

* Ελληνισμος Ορθοφοδος· 8vo Edit. ſcu, *Græcam* linguam non eſſe ſecundum accentus pronuntiandam, Diſſertatio paradoxa. In qua, oſtenſa accentuum novitia origine, ac diverſiſſimo uſu, quem alium obtinuere apud primos illorum inventores, alium apud ſequiores eorundem frequentatores, evidentiſſime docetur *Græcam* linguam ſecundum accentus, ut vulgo ab omnibus hucuſque fieri conſuevit, pronuntiandam non eſſe: cujus pronuntiandæ vera genuina & antiqua ratio firmis & inconcuſſis argumentis aſſeritur, & ab exceptionibus, quæ contra eandem opponi poſſent certiſſime vindicatur. — *Habes quæ libelli titulus pollicetur: vide porro, quæ in epilogo rei ſummam repetens ſcriptor ſe præſtitiſſe confidit.*

tane ſit illa quam nos inſiſtimus via an ſecus — diſpiciant οἱ κριτικωτεροι. In medium omnia proferimus non tam dogmata quam problemata; ſententiarum rationes excuti, & perpendi volumus; τα μεν γραφεντα καλως μη μετεχετο φθονῳ, τα δε αγνοηθεντα τυγχανετο διορθωσεως ὑπο των δυνατωτερων. *Diod. Sicul.*

Jam aliquando tandem ad illud, quod in primis inſtitutum habui, revertor, ſcilicet, id agens ut juventus veſtra Academica tum cohortationibus tum etiam ſcriptionum exemplis quibuſdam propoſitis ad ſtyli diverſo in genere exercitationem habendam dirigi & exſtimulari poſſit. Neque ſane hac in re periculum me feciſſe piget: & hinc & inde redundabit aliquis

Sect. 162. Cum itaque accentus *Græcanici* eſſent recepti primum pro re metrica in ſcholis privatis, deinde poſt etiam publice pro facilitate diſcendi *Helleniſmi*; labente *Græcia* & *Græciſmo*, pronuntiatio & modulatio hujus paulatim declinavit; & nativus ille *Græciſmi* decor, illa *Helleniſmi* ſuavitas tandem novo *Romaniſmo* invecto fiderata ſtetit, deſcivit, obmutuit; tandemque incuria *Græculorum* & fatali linguarum mutatione, ex vernaculæ barbariæ more, ipſe quoque veterum *Helleniſmus*, ſub Accentuum tormenta vocatus, ab imperitis ad eos apices & faſtigia eſt pronuntiatus & emodulatus in noſtram uſque ætatem, errore, ut ita dicam, œcumenico: cujus origo ipſis *Græculis* debetur, ſenſim paulatimque barbaræ modulationi aſſuefactis; a quibus *Itali*, *Germani*, *Galli*, *Belgæ*, *Angli* vitioſam modulationem acceptam infauſto fidere eandem modulando *Helleniſmo* intulerunt.

Sect. 163. Ergo, cum hæc ita ſe revera habeant, pronuntiatio & modulatio *Græciſmi* purioris ſeu *Helleniſmi* veteris conſiſtit non in προσῳδια ad vulgares *Romanorum* accentus, ſed in rationali pronuntiatione, ſecundum rationem veri valoris literarum & quantitatis, & in rationali modulatione ſeu intenſione vocis tonica ſecundum rationem quantitatis; ſyllabæ ipſius in monoſyllabis; prioris in diſſyllabis, penultimæ in polyſyllabis ad regulas illas quatuor modulationis a nobis traditas & aſſertas, quæ apud *Græcos* & *Latinos*, omneſque populos rationali modulatione gaudentes ſunt æternæ veritatis.

Hæc libuit exſcripta proferre ut libelli, qui quidem rarior hominum manibus verſatur, ſcopus & ſententia intelligi poſſit, & quid demum ſcriptoris doctiſſimi meditata fuerit & aſſecuta diſſertatio paradoxa.

conſilii

conſilii mei fructus; ſi quidem noſtra hæc placuerint, habent quæ imitentur; ſin minus, habent in quibus acumen adhibeant criticum: ego interim, quod peto, videbor mihi conſecutus, cum arrectos quoquo modo ad ſcribendum provocaverim. Hoc profecto id ipſum eſt (iteranda eſt enim hæc querela) quod apud vos ut plurimum deſiderari ſentio. Itaque ſæpius illud *Ciceronianum* auribus inſtillare libet, *caput rei eſt plurimum ſcribere — ſtylus dicendi magiſter optimus*, &c. excutiendum vobis eſt hoc quicquid eſt ſive ſegnitiæ, ſive timiditatis, ſive mali pudoris, ſive etiam faſtidii delicati. Ad exemplaria *Græca*, ad *Latina* revoco: ſtylum in manus trado: Eccui aliqua ineſt ingenii vel judicii facultas? experiendo periclitetur: quæ non fruſtra admiratur, ſcripta eadem imitando exprimat: intelligat e crebris exercitationibus novam quandam in exequendo facilitatem elici, operique ſæpe retractato perfectionis laudem aliquando accedere.

Utinam profecto, quæ poſt literas modo renatas vigebat, eadem apud Vos nunc quoque ſtudiorum liberalium æmulatio vigeret, eadem utraque in lingua ſtyli prompta exercitatio; atque adeo pro re quavis nata inter literatos commercium vere literarium intercederet: ita animus ad ſcribendum erectior & paratior accingeretur, &, cum non ſine gloria negotium, tum nec otium ſibi eſſet prorſus infructuoſum, aut omni laude vacuum. Utinam profecto ſuperiora illa tempora ita poſſem laudare, ut ſimul recentiora non tacite reprehenderem, in quibus tum Ingenii, tum

Induſtriæ

Induſtriæ conſimilis exempla deeſſe queror! Quæ a majoribus diverſo in genere ſcripta accepimus, jure admiramur, non operoſiora ſolum illa, & labores plane Herculeos, ſed ipſas etiam Proluſiones & παρεργα, quæ quidem noſtræ παιδιολογιας laudem omnem exſuperare videntur. Extant eorum Epiſtolæ & Orationes, quali ingenio excogitatæ, arte elaboratæ! extant profecto illæ, antiquitatis *Romanæ*, ut ita dicam, monumenta totidem, in *Latinitatis* hodiernæ opprobrium extructa. Quid enim ad ſuperiores illos reſpiciens de hominibus noſtris dicam? Quam pauci dictionis *Latinæ* ακριβειαν exploratam habent & perſpectam, qui ipſis e fontibus puriores hauſtus ducere, quam aliunde derivatos & tralatitios ſequi malint? imo plerique ſatis habent in ſecundis vel tertiis ſubſiſtere, imitatorum imitatores imitari, Declamatorem quemvis Academicum pro *Cicerone*, Muſaſque *Anglicanas* noſtras pro *Romanis* admirari. Quotuſquiſque demum reperitur, qui, vel ad ſcribendum, vel ad roſtra vocatus, non ipſo in limine perturbatur & hæret illico, verborum copia & delectu plane deſtitutus? Unde hoc contigerit, rogas? Dicam id quod res eſt: Nos ipſi nobis deſumus: per nimiam deſuetudinem paulatim imminuitur & pene extinguitur ipſa ſcribendi facultas; deſinamus mirari, ſi, quod ſequi nolumus, id ipſum minime aſſequamur; aut, ſi, in tanta ſententiarum inopia & ingenii ſterilitate, vera eloquentiæ laus deſideretur.

Sed ſatis hæc: ne forte videar non tam admonere & cohortari, quam reprehendere & exprobrare velle. Verun-

Veruntamen hac in cauſa quod uſui fiet, nihil diſſimulandum puto, nec in erroribus ibi quidquam leve aut tolerabile, ubi omnia cupio eſſe perfectiſſima.

Ad te demum, vir amiciſſime, rediens ea quidem video quæ Almæ Matri noſtræ jure gratuler. Nunquam certe de ea republica deſperaverim, quæ viros complures tui ſimiles protulerit. — Sed parcius hæc, ad te ſcribens, cogitatione potius quam ſtylo proſequenda. Perge porro, quod facis, rem literariam & præceptionibus promovere & exemplo ornare; muneriſque, quod ſuſtines, graviſſimi partes adimplere & univerſum ἀξίωμα tueri: quicquid inde invidiæ tibi accreverit, id omne laudibus appone tuis. Gaude interim ingenio tuo animoque bono, &, ſi nihil aliud mercedis acceſſerit, recte dictorum factorumque conſcientia. Præclarum quiddam eſt de republica bene mereri: at vero, dum ſeris alteri quæ proſint ſæculo, utinam eorum fructus aliquis ad te redundet: ut, quod fore æquum arbitror & ab omnibus jure conceſſum, cum in negotio, & quidem honeſtiſſimo, non ſine gloria, ſed nec ſine offenſionibus, verſatus fueris, aliquando etiam in otio cum dignitate & emolumento quodam eſſe poſſis. Ego quidem pro pietatis tam publicæ quam privatæ officio tibi bona comprecor omnia; & ſiquid forte ambitioſius noſtra affectent vota, id omne in felicitatis tuæ deſiderio profiteor contineri.

Scriptionis hujuſce conſilium fuſe ſatis expoſui, jam tandem & occaſionem libet proferre; & eo libentius, cum ſimul in memoriam redeo jucundiſſimam *Gulielmi Greenaway*,

Greenaway, viri deſideratiſſimi, quo ego ſemper uſus ſum amiciſſimo, & ſtudiorum communium duce & adjutore. Redeo ſimul in colloquii veteris recordationem, in quo permulta ab illo de literarum *Græcarum* inſtitutionibus egregie diſputata acceperam. Ille adeo, cum, pro more ſuo animoſe atque magnifice declamitans, non ſine aliqua tum diſcentium tum etiam docentium reprehenſione interpoſita, literarum *Græcarum* ſtudia aut negligi prorſus aut male corrumpi quereretur, ejuſque rei cauſas paulo altius repetitas inveſtigaret, id ſcilicet præcipue cavens, nequid damni aut dedecoris caperet reſpublica literaria; in eo demum permanſit ut oſtenderet, "Non ſubſidia ad hanc "rem idonea, ſed nos ipſos nobis deeſſe, ſed præci- "puum quiddam deſiderari, in quo cætera fere omnia "continentur, nempe eam ipſam, quam ſupra deſcrip- "ſimus, ſtyli exercitationem: niſi enim hæc acceſſe- "rit, minus firmam eſſe rerum verborumque percep- "tionem; atque adeo minus valere & legendi ſeduli- "tatem, & Grammaticorum præcepta, & quicquid "demum adjumenti attulerint & Lexicographi & ver- "ſiones *Latinæ*; proinde hac potiſſimum in parte la- "borem nobis eſſe impendendum, ſiquidem aut *Lati- "niſſimi* aut Ατticωτατοι eſſe velimus."

Quæ cum eſſent ab eo conſtanter dicta, neque diſſentire quiſquam videretur, tum ille, "Quin ergo Veſ- "trûm aliquis, quod diſcipulis præcipiendum putat, "id ipſum experiundo oſtendat; ut intelligi poſſit, "rem illam, de qua agitur, non eſſe momenti tam "levis

" levis ut negligi debeat, neque vero laboris tam mo-
" leſti, ut, velut opus intractabile quoddam, a quo-
" piam ſedulo devitetur; ſed ſtudio noſtro materiem
" haud indignam proponere, & fructum aliquem af-
" ferre cum jucunditate conjunctum. Tum, me in-
" tuens, ad Te, inquit, omnium ignaviſſime, hæc noſ-
" tra præcipue ſpectat provocatio: haud certe ego Te,
" qui in *C. C. C. Græca* publice prælegis, impune di-
" mittam, quin ad aliquod hac in parte opus præ-
" ſtandum adigam, nec ab honeſto, quod adminiſtras,
" munere, neque ſtudiorum ratione alienum: at Tui
" aliquando ſentiant in *Xenophonte* explicando operam
" te non fruſtra poſuiſſe."

Quid multa? adhortationum hujuſmodi ſtimulis excitatus rem ipſam aggredior: atque adeo hæc ὁδοιπορέντος μελετήματα qualiacunque adorno. Ego quid imitando aſſequi potuerim, penes Te Tuoſque judicium eſto. Εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τῆς προαιρέσεως εἴρηκα, ὡς ἐβούλομην· εἰ δὲ ἐνδεέστερον, ὡς ἐδυνάμην.

Græcis hiſce Latina quædam ſubjeci, quippe, prout ſubmonuit Bibliopola, *mercimonia minus indivendibilia* & Adoleſcentium noſtrorum captui accommodatiora, quæque Iter Suſſexienſe ingredientibus faciliorem ſternant viam. De his neque nihil neque multa præfari libet.

Vereor interim ne illa in quorundam reprehenſionem incurrant, quippe quæ leviora & minus elaborata videantur, imo & ad Scriptionis plane *Petronianæ* ſive varietatem ſive negligentiam compoſita. Forte & non-

nulli haud ſine riſu opinabuntur, ut *mercimonia minus indivendibilia*, fuiſſe illa a me, bibliopola hortante, emiſſa. Verum utut hæc fuerint, ſiquidem noſtra hæc adoleſcentibus veſtris uſui fuerint vel oblectamento, haud ea certe illis invideo: nec, quæ illi haud inviti legerint, ea me emiſiſſe piget. Et, quoniam Illorum gratia præcipue ſcriptionum diverſo in genere exempla proponi velim, me quoque in imitationibus, quas illis præcipio, facile verſari patior. Neque ſane illubenter fateor hac in parte ſtyli *Petroniani* imitationem me affectaſſe. Utinam illius ubertatem & elegantias tam prope noſtra attingere poſſet oratio, quam longe animus abeſt a rerum dictorumque turpitudine. Nihil enim illo aut popularius aut ornatius, nihil tam ad ſeria quam ad ludicra, &, quæcunque demum in conſuetudine communi occurrunt, deſcribenda aptius afferri poteſt; cum varietatem fere omnem, quæ pro re nata adhiberi ſolet, tum metri tum orationis ſolutæ pari cum gratia & dignitate ſuſtineat. Quod quidem a *Boethio* præclare vides præſtitum; qui hanc dictionis figuram coloremque diverſum in rerum ſacrarum diſquiſitionibus tranſlatum feliciter exhibuit, & ſeveritatem philoſophicam hoc Rhythmi variabilis condimento ſuaviſſimo temperavit.

Siquis porro noſtra hæc reprehendat, quod privata quædam & domeſtica, &, quæ ad ſe nihil attinent, in lucem publicam produxerim, utinam ille pauliſper in noſtras tranſeat partes, recolatque quid Epiſtolas ſcribentium & ſuggerit & recipit familiaritas; & eo demum

demum animo ad legendum accedat, ut nihil humanitatis a ſe alienum putet. Quoties ergo noſtræ aut erga Parentes pietatis, aut animi erga Hoſpites grati benevolique teſtimonia viderit, toties videt quæ pari quodam cognationis jure ad ſe ſuoſque transferat: &, ſiquidem indole gaudeat liberali & ingenua, virtutibus alienis favebit, laudeſque agnoſcet ſuas. Ubi nihil aſpere, nihil maligne dictum ſentit Lector æquus candiduſque, parcius acumine critico ſcripta caſtigabit: quin potius ſcribentis affectibus ultro indulgebit, ut ſuis; atque adeo peregrinationum comes, rerum, locorum, hominumque hiſtoriis deſcriptis intereſſe videbitur, & cum illo una viciſſim dolere, & ridere, & philoſophari.

Me quidem ſcribentem fateor non tam expectationi alienæ, quam animo ſæpe obſequi meo; & vereor ſane, qua in re difficile eſt modum tenere, ne amicorum in cauſa dicenti juſto latius ſe effuderit oratio. Noli autem propterea hanc exemplorum commemorationem a me temere & ſine documenti alicujus fructu allatam exiſtimare. Ubi nempe Sacerdotis Chriſtiani mores a me deſcriptos videris, ibi forte occurret quiddam, quod cupias aliquando ad laudes traduci tuas. In eundem porro intuens, emeritum, exortem, indotatum, ſive miſericordia, ſive indignatione commotus, intelligas ad opes & honores adipiſcendos quam parum profuerit aut vitæ ſanctitas, aut eruditionis theologicæ commendatio, ſi interim aut magnatum favorem, aut gratiam popularem abeſſe contigerit. Licebit ſaltem

Reverendo huic Seni, veluti vita jam defuncto, parentalia quædam perſolvere, cum ita ſemper vixerit ut mortuus, fortunæ contemptor atque famæ: imo etiamnum marmore epitaphio ſurdior præconia non agnoſcat ſua.

An porro fruſtra ego te ad *Gul. Greenaway*, τὸν μακαρίτην, memoriam recolendam vocare videor, cum intelligas virtutum fere omnium quotquot in homine academico requiruntur, commemorationem in illius deſiderio contineri? quam & poſteris, ad quos exempli fama pervenerit, uſque profuturam ſpero, quamdiu hominum animis recti verique ſenſus inſederit, & in Academia religionis & literarum ſtudia floruerint. Ego quidem reipublicæ veſtræ ita bene cupio, ut ſimul cupiam civem nunquam vobis defore, tali ingenio animoque præditum: quo ſane nemo unquam extitit diſciplinarum liberalium ſtudioſior & autor & hortator; quo Præceptore nihil ſcholæ unquam διδακτικώτερον; quo Sodali in conſuetudine domeſtica nihil candidius, nihil χαριέστερον Charites ipſæ; in officiis demum publicis quibuſcunque nihil Ακαδημικώτερον protulerit Academia.

Haud ſane patienter quidquam diſſimulare ſoleo, in quo animus mihi aliquanto commovetur; atque adeo, cum nihil fere antiquius, nihil jucundius habeam, quam amicitiarum, quibus uſus ſum honeſtiſſimis, memoriam, fateor mihi hac in parte ſtylum licentius evagari & exultare. Et ſane virtutum, quaſcunque habuerim caras aut venerabiles, commemoratio ipſa me

me recreat uſque & delectat, quam etiam tibi non inutilem nec ingratam fore confido.

Illud certe & æquum & a pietate noſtra haud alienum judicabis, ut, quos tu in vita cognoras optimos, iiſdem teſtimonii noſtri commendatio accederet, ut, quibus virtutum præmia malignior inviderat fortuna, iidem debito laudationum noſtrarum officio non deſtituerentur. Licebit ſaltem homines de republica bene meritos honore tanquam ſupremo proſequi:

His ſaltem accumulem donis & fungar inani
Munere. ——

Poſtremo ſi quid forte de Armigeris ruſticis aſperius dictum videatur, ita id intelligi velim, ut non in univerſum cenſura ad *Suſſexienſes* omnes pertineat (ſentio enim in regione illâ ſicubi uſpiam elegantiarum & liberalitatis exempla reperiri) ſed ad certum quendam hominum agreſtium gregem, quibuſcum me præcipue verſari contigerit; hominum, qui cum ſupra vulgus, quocum unice rem habent, haud plus ſaperent, quippe literarum humaniorum plerumque rudes, nihilominus magna ſibi arrogant, & inter Armigeros ſcilicet ſe adnumerari poſtulant. Facile veniam dabis ſi hujuſmodi hominum humilitatem & ſuperbiam ridiculam plane & abnormem riſu exceperim. Hæc orationis præmuniendæ cauſâ præfatus lubenter te in partes meas voco itineris hujuſce comitem & fautorem.

AD

GUL. GREENAWAY, A. M.

Aulæ Cervinæ in Acad. Oxon.

VICE-PRINCIPALEM.

Amici ruſticantis Epiſtola.

QUEM rite ſolvam ruſticus Aulico
Supplex honorem? munditiis age
Utcunque ſimplex, i, ſaluta,
Muſa, tuum *Viceprincipalem*.
Non ille noſtræ ſic male Stoicus
Cenſor juventæ (rite licet nova
Ad jura ſancti *Principalis*
Compoſitus veterumque normam)
Ut non facetis plaudat ineptiis
Lætum cachinni ter crepitans ſonum,
Frontiſque contractæ ſevera
Temperet innocuo lepore

Fallente

Fallente curas. — Quam placeo mihi
Veſtri, ſodales *Oxonidæ*, memor,
Actaſque vobiſcum recenſens
Delicias melioris ævi ?
Dum vos, libellos inter & otia,
Inter jocoſi munera Liberi,
Dulceſque amicos invidendi
Gaudia deproperatis ævi,
Suſſexienſes agricolas ego
Inter, virorum terrigenûm pecus,
Infenſa Clero corda, & inter
(Proh pudor!) Armigeros colonos,
Illiterato pulvere ſordidos,
Labore fungor, pol neque ſerio,
Sed nec jocoſo: nempe riſum
Sæpe movent mihi, ſæpe bilem.
Ergo iſta fallo tædia clericos
Fratres reviſens; hic ſapientiam
Laudo facetam, vel ſeveram:
Et *Decimis* ſuper atque *Garbis*,
Sacro loquentes digna ſilentio
Admiror; — heus! *Eccleſia floreat*

Propino,

Propino, & applorans minoris
Jura queror violata Cleri:
Aut forte lecto quod tacitum juvet
Domi reſidens: hic placide mea
Virtute me involvo, fruorque
Alloquio patris orthodoxi.
Nunc lene ſpirans aura Favonii
Invitat. —— O quis me prope litora
Marina ſiſtet, quà frementem
Unda quatit decumana ripam?
Jucundus horror quàm dubio mihi
Pavore pulſat corda reciprocans?
O turbidum, Neptune, ludens,
Parce, gravi metuende ſceptro!
Sic ruſticanti ingloria defluit
Ætas — at, olim ſiquid amabile
Spiret, vel altum, te ſonabit
Muſa ſuum *Viceprincipalem.*

Hæc ego tibi, *Viceprincipalis* magnificentiſſime, jamdudum voti reus promiſſa luſi carmina. Neque ſane quidquam majus habeo jucundiuſve quam & de Te & ad Te properante ſtylo ſcribere, quicquid aut ridenti aut philoſophanti in mentem venerit. Verum, quod mihi

mihi hac in parte palmarium deputo, Ego fortaſſe primus *Viceprincipalem* oſtendi *Latio*, *Romanæ fidicen lyræ*; heroa quendam novum; quem deinceps nec *Romana* nec *Attica* Muſa celebrare erubuerit. Sed, heus! mi amicule, pol tu ἐργοδιώκτης mihi aliquando durior videris, qui alia quædam efflagitas, & onuſto nova inſuper onera imponis. Siccine vero ruſticanti rubiginem abſtergi jubes, & exercitationum novarum periculo ingenii vires acui vel accendi? —— At vide quantum tua apud me valet autoritas: ignaviam expugnavit meam provocatio tua blandiſſima; illico juſſus accingor, tibi quod placere potuerit autori & judici quidlibet auſurus. — Ad exemplaria ſcilicet *Græca* me revocas? ad alicujus ſcriptionis *Græcæ* imitationem hortaris? næ tu jam currenti calcar addis: id enim ipſum jam meditor moliorque. Et, niſi *Xenophon* ille noſter ſua mihi prorſus inviderit, Iter meum tum *Surrienſe* tum *Suſſexienſe* deſcriptum proximus fortaſſe tabellarius exhibebit. Proin te ἀνάβασιν ſive κατάβασιν meam poſt aliquot dies expectare jubeo. Vides me grandia quædam & præclara minantem, & forſan viribus majora. Verum facile me patior arrogantem potius quam ſtupidum & inertem videri. Vehementer certe metuo mihi, ut aliquid proferre poſſim expectatione tua & auribus *Atticis* haud indignum. Sed interea mihi erit laudis inſtar non infimæ id ipſum, quod tu laudabile judicâſti, aggredi voluiſſe.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΥΝΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ.

ΧΛΩΡΩΔΙΩι+

Χαιρειν και Ευπραττειν.

ΟΞΟΝΙΗΘΕΝ ὁρμωμενοι τῃ καθ' ἑω προς μεσημβριαν ελαυνομεν, τȣ Θαμισεως εκ δεξιων παραῤῥεοντος ȣ πορρω απολειπομενοι· και, ἡμερας ηδη μεσȣσης, εις Ἡνλειαν ἡκομεν, ὡς αριστοποιησοντες. Και τῃ ξενοστασει ταυτῃ χρωμεθα ὡς ἡδιστῃ, αλλως τε και μαλα φιλοθεωροι γε οντες. Εξ εναντιας γαρ το ορος λευκοπετρωδες ανιστται ορθιον, τα μεν φαλακρον και αποτομον, τα δε και πολυδενδρον, τῃν τε κορυφην και το μετωπον φηγοις διηνεκως ημφιεσμενον· εν δε τῳ πεδιῳ λειμωνες καταῤῥυτοι, αεναω θαλλοντες εαρι· και γαρ δια τȣτων ὁ Θαμεσις διαῤῥει, το μεν ευρος ὡς δυοιν πλεθροιν,

Θαμεσις ὡρχαιος ποταμων προφερεστατος αλλων
Οἱ προχεȣσιν ὑδωρ καλλιῤῥοον εις ἁλα· διαν.

Παρ' αυτῳ δε ενθα και ενθα των ευδαιμονων οικιαι τε και κηποι, και ὁσαπερ φιλοκαλος τις ἡδοιτο αν εισορων. Επεστι δε γεφυρα, ȣ μεν οἱα κατ' αξιαν εδει, λιθινη, αλλ' εκ ξυλων διαλελυμενως σανεζευγμενη. Ταυτην ȣν διαβαντες και σταδια ὡς ἑκατον προϊοντες, τȣ ἡλιȣ ηδη ὡς επι δυσμον καταῤῥεποντος, εις τῃν Ουινδησȣριαν ερχομεθα.

Ενταυθα δ' επ' ομφαλῳ της γης ἱδρυται Ακροπολις ὑψηλη τε και παμμεγεθης, εκ μακρȣ γε παταχοθε περιβλεπτος, και το

χωριον

+ Greenaway. Scil. ἀχλωρος et ὁδος.

χωριον ἁπαν περικειμενον, ὡσει Βασιλισσα τις, καθυπερθε βλεμματι ὑπερσεμνῳ περιφρονουσα, και δη, ὡς το σαυτομως ειπειν, (επει εν τῳ αυτικα ουκ ενι τα ἑκαστα κατ' αξιαν διεξιεναι) μεγαλοπρεπεστατον τι χρημα, και εν τοις βασιλικοις βασιλικωτατον.

Εκειθεν απαλλαγεντες, καθως τῃ προσθεν, προς μεσημβριαν ὁρμωμεθα, τον τε Θαμεσιν ὡσαυτως συμπαρακολουθον λαβοντες, και τα περι Ἀμπτωνην παρελαυνομεν· ενταυθα εκ δεξιων και αλλα ἱδρυται βασιλεια, μεγαλα μεν και πολυτελη, ουχ ὑπερηφανη δε και περιοπτα, ἁτε εν τῳ πεδινῳ οντα και παραποταμιῳ· ἑκατερωθε δε φαινονται οἱ τε παραδεισοι, και θηρια παμπολλα τρεφομενα, των τε δενδρων κατα στοιχους θαυμασια τις ευκοσμια.

Και το τελευταιον αρτι τον Θαμεσιν διαβαντες εις την Βασιλιπολιν ἡκομεν· και εντευθεν, ὡς εικος, τα της Συῤῥιας ορεινα διοδευομεν, ὡς εις την Συσσηξιαν πορευσομενοι· και δη εις τα περι την Βανστηδιαν αφικνουμεθα· ηδη γαρ εκ των ευωνυμων ἡ του ναου πυραμις εφαινετο, σημα τι πορρω ευοπτον και περιφανες· εκ δεξιων δε πεδιον γλαφυρον ὡς την οψιν και ανωμαλως ὁμαλον, αλλα και ἱππασιμωτατον· διο και εκει μαλιστα τους ἱππικους αγωνας αγωνιζονται. Αρα γε μεμνησαι ποτ' ακουσας περι του κατ' Εψωμην ἱπποδρομου; ὁτος ουν τῃ τοθ' ἡμερᾳ ετυγχανε

——— διαμετρητῳ ενι χωρῳ
Παντων, ὁσσοι εασιν εν Αγγλοις ἱππιοχαρμαις,

καλλιστος, ὡς φασι, και πολυανθρωποτατος· εικοτως αγασθειης αν ὁμιλον τοσουτον ὁρων· πανδημει γαρ εκ των εν περιχωρῳ κωμων, καθαπερ εις αγοραν, σπευδουσιν ανδρες τε και γυναικες, και γεροντες και παιδαρια· και προσετι εκ του Λωνδινου εκκυμαινει πληθος παμμιγες αναριθμον, και συναθροιζονται ἁμα οἱ τε χαριεστεροι και ευγενεις, και γεωργοι και βαναυσοι, οἱτε πολυχρηματοι

ΟΔΟΙΠΟΡΟΥΝΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ.

ΧΛΩΡΩΔΙΩι+

Χαιρειν και Ευπραττειν.

ΟΞΟΝΙΗΘΕΝ ὁρμωμενοι τῃ καθ' ἑω προς μεσημβριαν ελαυνομεν, τȣ Θαμισεως εκ δεξιων παραῤῥεοντος ȣ πορρω απολειπομενοι· και, ἡμερας ηδη μεσȣσης, εις Ἡνλειαν ἡκομεν, ὡς αριστοποιησοντες. Και τῃ ξενοστασει ταυτῃ χρωμεθα ὡς ἡδιστῃ, αλλως τε και μαλα φιλοθεωροι γε οντες. Εξ εναντιας γαρ το ορος λευκοπετρωδες ανισταται ορθιον, τα μεν φαλακρον και αποτομον, τα δε και πολυδενδρον, τῆν τε κορυφῆν και το μετωπον φηγοις διηνεκως ημφιεσμενον· εν δε τῳ πεδιῳ λειμωνες καταῤῥυτοι, αεναω θαλλοντες εαρι· και γαρ δια τȣτων ὁ Θαμεσις διαῤῥει, το μεν ευρος ὡς δυοιν πλεθροιν,

Θαμεσις ὡρχαιος ποταμων προφερεστατος αλλων
Οἱ προχεȣσιν ὑδωρ καλλιῤῥοον εις ἁλα· διαν.

Παρ' αυτῳ δε ενθα και ενθα των ευδαιμονων οικιαι τε και κηποι, και ὁσαπερ φιλοκαλος τις ἡδοιτο αν εισορων. Επεστι δε γεφυρα, ȣ μεν οἱα κατ' αξιαν εδει, λιθινη, αλλ' εκ ξυλων διαλελυμενως συνεζευγμενη. Ταυτῆν ȣν διαβαντες και σταδια ὡς ἑκατον προϊοντες, τȣ ἡλιȣ ηδη ὡς επι δυσμον καταῤῥεποντος, εις τῆν Ουινδησȣριαν ερχομεθα.

Ενταυθα δ' επ' ομφαλῳ της γης ἱδρυται Ακροπολις ὑψηλη τε και παμμεγεθης, εκ μακρȣ γε παταχοθε περιβλεπτος, και το χωριον

+ Greenaway. Scil. ἀχλωρος et ὁδος.

χωριον ἁπαν περικειμενον, ὡσει Βασιλισσα τις, καθυπερθε βλεμματι ὑπερσεμνῳ περιφρονουσα, και δη, ὡς το σαυτομως ειπειν, (επει εν τῳ αυτικα ουκ ενι τα ἑκαστα κατ' αξιαν διεξιεναι) μεγαλοπρεπεστατον τι χρημα, και εν τοις βασιλικοις βασιλικωτατον.

Εκειθεν απαλλαγεντες, καθως τῃ προσθεν, προς μεσημβριαν ὁρμωμεθα, τον τε Θαμεσιν ὡσαυτως συμπαρακολουθον λαβοντες, και τα περι Ἀμπτωνην παρελαυνομεν· ενταυθα εκ δεξιων και αλλα ἱδρυται βασιλεια, μεγαλα μεν και πολυτελη, ουχ ὑπερηφανη δε και περιοπτα, ἁτε εν τῳ πεδινῳ οντα και παραποταμιῳ· ἑκατερωθε δε φαινονται οἱ τε παραδεισοι, και θηρια παμπολλα τρεφομενα, των τε δενδρων κατα στοιχους θαυμασια τις ευκοσμια.

Και το τελευταιον αρτι τον Θαμεσιν διαβαντες εις την Βασιλιπολιν ἡκομεν· και εντευθεν, ὡς εικος, τα της Σουῤῥιας ορεινα διοδευομεν, ὡς εις την Σουσσηξιαν πορευσομενοι· και δη εις τα περι την Βανστηδιαν αφικνουμεθα· ηδη γαρ εκ των ευωνυμων ἡ του ναου πυραμις εφαινετο, σημα τι πορρω ευοπτον και περιφανες· εκ δεξιων δε πεδιον γλαφυρον ὡς την οψιν και ανωμαλως ὁμαλον, αλλα και ἱππασιμωτατον· διο και εκει μαλιστα τους ἱππικους αγωνας αγωνιζονται. Αρα γε μεμνησαι ποτ' ακουσας περι του κατ' Εψωμην ἱπποδρομου; ὁυτος ουν τῃ τοθ' ἡμερᾳ ετυγχανε

—— διαμετρητῳ ενι χωρῳ
Παντων, ὁσσοι εασιν εν Αγγλοις ἱππιοχαρμαις,

καλλιστος, ὡς φασι, και πολυανθρωποτατος· εικοτως αγασθειης αν ὁμιλον τοσουτον ὁρων· πανδημει γαρ εκ των εν περιχωρῳ κωμων, καθαπερ εις αγοραν, σπευδουσιν ανδρες τε και γυναικες, και γεροντες και παιδαρια· και προσετι εκ του Λωνδινου εκκυμαινει πληθος παμμιγες αναριθμον, και συναθροιζονται ἁμα οἱ τε χαριεστεροι και ευγενεις, και γεωργοι και βαναυσοι, οἱτε πολυχρηματοι

και αχρήματοι, και πόρναι τε και πόρνοι και πορνοβόσκοι· πολλή μὴν ἂν των συμμεμιγμένων ἡν ἰσονομία, και καθόλως πολυποικίλος ἐδόκει ἡμιν ἡ πανήγυρις ἐκείνη, τα μὴν, δια των ευδαιμονων φιλοτιμιαν και πολυτέλειαν, μεγαλοπρεπης, τα δὲ, δια των σασιαζοντων θυρυβον, και παραχωδεστατη.

Παρεσω νυν σοι των περι τον Πινδαρον ἀοιδων ὁσις ποτ' ἱκανος εἰη τα Ολυμπια ἡ Ισθμια ταυθ' ἡμέρα καθ' ἀξιαν ἐγκωμιαζειν, και ἀκαμαντοποδων θενος ἱππων, και ἀγηραον κλεος νικηφορων ἱπποδαμων μελιγαρυσιν ὑμνοις γεραιρειν. Ἐμοι μὴν, ὡς εἰχον επι γηλοφῳ ἑκαστε θεωρων, πανυ θαυμαστον ἐφαινετο το πραγμα· αὐλικα γαρ ἁμα τῳ τυς ἱππυς ἀφιεσθ ἀπαξαπαν το πεδιον ἑκινειτο, και πολλη τις ὁρμη ἑτεραλκης και ἀντιρροπος των κατα κρατος ἐλαυνοντων, και εἰδος ἡν ὡσπερ στρατοπεδυ ἀναθορυβμυ, και μυριων ἀπακτως πως μαχομενων, των τε ἁρμαλων, τεθων τε και ἱππεων, ἐνιστε καθαπερ εις φυγην τρεπομενων, ἐνιοτε δ' αυ και διωκοντων.

Παρα δὲ τυ πεδιυ το κατωτερον καθορατα ἡ Ἐψωμη, κωμη ευοικυμενη, και πολυθρυλλητος, και το παλαι επι τῃ των ὑδατων ἰατικῃ ἐφυμνυμενη· Φασι γαρ εἰναι αὐτα και συπηριωδη, ἀλλ' ὁμως και καθαρτικα, ἰσως δὲ και ἀμφοτερα, επει και ἀμφοτερα κελευουσιν οἱ ἐνταυθα προεσωτες Ἰατροι· πολλων μὲν ἂν ἐκεισε ἐπιφοιτησεις ὑδροποσιας ἑνεκα· νυνι δὲ τα ἰατρικα ταυτα πεπαυται, και κωμαζουσιν ἐνθαδε ὐκ οἱ ἀσθενουντες και ὑδροποται, ἀλλα μαλλον οἱ οἰνοποται και κυβευτικοι, οἵτε παντοιων φιλεπαιγμονες και φιληδονοι.

Ὡρα δὲ ἡδη εις τα προς ευωνυμα ἀναβαινειν· και ὡδε πως εις χωρια ἡλθομεν ἐργασιμα και ευδενδρα, δρυσι τε και μελιαις και φηγοις δασεα· ταχα δ' ἂν εἰδειης ἂν παρ' ἀνδρασιν ὀλβιοις ἐπιδημων ἀρτι των χρηματων ευποριαν τοσαυτην και ευκοσμιαν ἐρων

ἐκειθεν

εκειθεν δε εν τω ορων ακρω μεταστρεφομενοι τα οπιθεν χωρια περιβλεπομεν, εις εω τε και εσπεραν, και βορραν αορισως πως εκτεταμενα, κωμας τε εν τω πεδιω παμπολλας, και περι τον Θαμεσιν τα τ' ανω τε και κατω οικοδομηματα, παμπολλα δ' ανδρων ιδιωτων βασιλεια, παμπολλα δε ωσει διηνεκως συνηρημενα πολιεθρα, και δη αυτην την υπερμεγεθη μητροπολιν.

Και τη τοθ' ημερα τω ξενιω Δι χαριν μεγαλην ωφειλαμεν ανδρι εντετυχηκοτες καλοκαγαθω και φιλοξενωτατω και εν τοις επιχωριοις το πλειστον ευδοκιμουντι· ητος γ' αν εδεξατο ημας ως φιλοφρονεστατα, επειπερ γαρ ην και ελευθεριος τα ηθη, α μεν ο τυχων ανηρ, αλλα το παιδειας σχημα πολυτροποτατος, ο αυτος ων και γεωργος και βυκολος και ιπποφορβος, αλλ' ομως, ει γε τα δει, εν τη των χαριεστερων ταξει α μειονεκτων, την μεν δικαιαν ως πλειστα ευτελης, αλλα και φιλοκαλος, και προς καλοκαγαθιαν απασιν πεπαιδευμενος, ως' αυτω παγε Πινδαρικα ταυτα εικοτως τις αν προσαρμοσαι

Θεος ευφρων

Ειη λοιπαις ευχαις· επει μιν
Αινεω μαλα μεν
Τροφαις ετοιμον ιππων
Χαιροντα τε ξεινιοις πανδοκοις,
Και προς ησυχιαν φιλοπολιν
Καθαρα γνωμα τεθραμμενον.

Τον μεν αν οικοδεσποτην τοιονδε πως αν επαινοιην, τοιαυτην ιδων αυτα εν τοις ομιλητικοις χρηστοφιλιαν και ευπρεπειαν, και των οικετων ευπειθειαν, των τε τεκνων αιδω τινα γλυκειαν, τοις γονευσιν, ωσπερ τοις αρχουσι, πειθομενων, και ομως, καθαπερ φιλους οντας

οντας και ἑταιρους, αντιφιλουντων; Τα τοιαυτα εισορωντι τερψις τις ἡσυχαια μοι ενεγενετο, και αυτικα συνηδομενος εφην, ευδαιμονιζω σε, ω πατερ, των τεκνων, και, ω τεκνα, μακαριζω ὑμας του πατρος.

Αξιον δε μνησθηναι και της περι τα οικονομικα ευταξιας· επει ουδεν πωποτε ιδοις αν εικαιως αναλισκομενον, ουδεν εκ φιλοτιμιας η περιουσιας εκδαπανωμενον, αλλ' ἁπαντα προς την εν σωφροσυνῃ ἡδυπαθειαν ευτελως παρεσκευασμενα. Και ατεχνως παρ' αυτῳ ἁπαντα ὁπουδηποτε διοικουμενα εικοτως επαινοιης αν, ουκ ἡκιστα δε τα εν τοις ὑδατων πορoις μηχανηματα. Τα χωρια ὁρᾳς οἱα εστιν, αυχμωδη δηλαδη και ἁπλως ανυδρα, ἁτε ορεινα γε οντα και λευκοπετρωδη, ου φρεατα, ου ποταμον, ουδε πηγην εὑροις, αλλ' ὁμως ὑπαρχει ὑδατων αφθονος ευπορια· ποθεν δε τουτο; αλλ' ω 'ταν, ιδοι

Ουδεν τοις συνετοισιν αμηχανον, ουδεν αελπτον·
Μηχανικη δυναμις γαρ αναγκης εγγυθι ναιει.

Το μεν ουν Πινδαρικον τουτο γε το εφυμνουμενοι ΑΡΙΣΤΟΝ ΜΕΝ ΥΔΩΡ οἱ ανδρες ενταυθα, Πινδαρικωτατοι οντες, ὡς ακριβεστατα καταμεμαθηκεναι δοκουσι· οντως γαρ προς το ὑδραγωγειν παντων εισι δεινοτατοι· ὁποτ' αν γαρ αἱ θ' ὑαδες ανατειλωνται, και επιβρισῃ Διος ομβρος, ουμενουν εωσι το ὑγρον ουδοτιουν η ὑπο της γης καταποθεν, η αλλως πως αναλισκομενον, εικη διαῤῥειν, αλλα παρατηρουσι θεραπευοντες ὡς σπουδαιοτατα· και γαρ φθανουσιν απο των ὑπερτερων προκαταλαμβανοντες, κακειθεν επι την λεωφορον η ἁμαξιτον, η ὁπη εστι τα στερεωτερα των δαπεδων, παραγουσι· και το τελευταιον δι' ορυγματων εκ πλαγιου ὑπεκδεχομενοι εις τα κοιλοτερα των αρουρων παροχετευουσι· συχνον ουν ὑδωρ εκ των παροχετευματων τοιουτων συναθροιζεται· ὁρα γ' ουν ὡς εκ των

ολιγων

ολιγων τα μεγιστα συγγινεται, εκ ψεκαδιων και σταλαγμων συρ-
ροαι και ρεεθρα, και δη πολυ τι των ὑδατων χρημα, ὁπερ εικοτως
εν δαπεδῳ τῳ λευκοπετρωδει και ανυδρῳ θαυμασειας αν, λιμνης
τροπον συσταν. Ἡ μεν ȣν εν τοις αγροις ὑδροποσια εκεινη των τε
ἱππων και βοων, και ὁσα περ εστι των ὑποζυγιων εις χρειαν απο-
θησαυριζεται. Ὡδε πως κατορθοι παντα της φυσεως κρειττων ἡ
τεχνη.

Αλλ' ȣδε μειονος σπȣδης αξιαι αἱ περι τον οικον ὑδραγωγιαι·
και γαρ ενταυθα πανθ' ὡσαυτως μηχανωσι μηπως εκ τȣ επι το
στεγος ȣρανοθε καταφερομενȣ οιχηται τι παραῤῥυεν, μαλλον δε ὡς
θησαυρον διοσδοτον ὑποδεχομενοι επιμελως διασωζȣσι. Καιτοι
τις ποτ' οἱοιτ' αν το ὑγρον το ολιγοστον τȣτο, το επι το στενοχωριον
τοιȣτο καταβαινον, εις οικετων τοσȣτων χρειαν εξαρκεσειν; αλλ'
εξαρκει ταυτα, και δη εκ περιȣσιας. Το μεν ȣν ανθρωπων εὑρημα
κατανοησον, ὡς ευτελες αυτο, και, ὡς επος ειπειν, αυτοφυες, ἁμα
δε και επιτηδειοτατον· αμφοτερωθε γ' ȣν παρα τας των προστε-
γισματων προβολας ὑδραγωγεια τινα ὑφιενται (τῳ γαρ ιδιῳ ονο-
ματι κυριως ονομαζειν ȣκ εχω) ȣ̓τωσι πω διακειμενα, ὡστε προς
αποστομωσιν μιαν ῥεπειν· ειεν. τι ȣν επειτα; ὁποτ' ȣν ὁ ὑετος
συνεχης η ὁ νεφεληγερετα Ζευς δια κοσκινȣ ȣρων κατακλυζῃ πȣ,
τοτ' ευθεως απο τȣ στεγȣς αμφοτερωθεν αἱ των ὑδατων συῤῥοαι,

Ως δυο χειμαῤῥοι ποταμοι κατ' ορεσφι ῥεοντε
Εις μισγαγκειαν συμβαλλετον οβριμον ὑδωρ,

προς την παγκοινον αποστομωσιν αθροως κατασπευδȣσι, και απε-
κειθεν εις μολιβδαιναν τινα, ȣ̓ς εικος, ὑποκειμενην καταβιβα-
ζονται· βαβαι· φαιη τις αν, ὡς επιπολαιον τȣτο γε και πανδη-
μιον; αλλ', ω 'ταν, συνιοθι μοι και ταυτα· κατανοεις αρα εν

τῳ

τῳ ὑγρῳ πως το τε ῥυπαρον και το γεωδες ἁπαν, ἁτε τῃ φυσει βαρυτερον ὑπαρχον, εις το κατω φερεται, και το ὑπερβαινον τȣ ὑδατος εντευθε πολυ καθαρωτατον προχειται· ετι δε ιςεον ὁτι εφ' ὁσον πολλαπλησιαζεται τα ὑδροδοχεια τοιαυτα, και εξ αυτων επαλληλως παροχετευσεις τοιαυται, επι τοσον πολλαπλασιως το ὑδωρ διυλιζεται εν τῃ πορειᾳ, μεχρις αν εις το πανδοχειον το τελευταιον εμβαλληται. Ποιον δε εςι τȣτο γε ισως ερεις αν· ισθι μεν ȣν ὁτι ἱδρυται τȣτο ισχυρως περιτετειχισμενον, ὑπογειον ον, ὡςε μηποτε τȣ ἡλιȣ ομματι αντιβλεπειν, επει φθαρτικον τȣτο γε· αλλ' ὁμως ευδιαπνοον, επει προς το ὑγιες τȣτο συμφερει· και ενταυθα μεν θησαυριζεται το πληθος των ὑδατων ακινητον, αμεταβλητον, αδιαφθορον, κτημα ες αει· και καθαπερ το πολυθρυλλετον εκεινο το Εἰδελβȣργικον, ὑπεραντλον διαμενει εις των επιγινομενων χρησιν ταμιευθησομενον.

Αρα γε περι σμικρων δοκω τοι μακρολογειν; ȣμενȣν· αλλ', ω 'ταν, οιδα σε κἀμοι τ' αυτα συνειδοτα, ἁτε ȣκ απειροκαλον οντα, ἁμα δε προς τȣς φιλȣς ὡς φιλικωτατα διακειμενον· ει τι γȣν τυγχανῃ η πȣ εν τοις επιτηδευμασι μηχανικοις αγχινȣςερως εξευρημενον, η εν ηθεσι καλοκἀγαθον και χρηςοφιλωτατον, η αλλως πως αξιαγαςον, τȣθ' ἡμεις και ενθυμȣμενοι και διηγȣμενοι ἡδομεθα, και ȣ παυομεθα επαινȣντες, χαριν ὡν ευ πεπονθαμεν ανταποδιδοναι βȣλομενοι. Και μην εικοτως χαριςηρια εθυομεν μεμνημενοι της τοθ' ἡμερας και της επιȣσης· ἡδεως γαρ διετελȣμεν οικῳ εν ευδαιμονι φιλοφρονȣμενοι και φιλοφρονȣντες· και ἡ μεν διατριβη ενταυθα, ἁτε τερπνοτατη ȣσα, εδοκει ἡμιν και βραχυτατη. Ἀλλ', ω Ζευ εταιρειε, και εφεςιε, και ξενιε, τον των ΒΟΥΚΕΛΙΔΩΝ οικον ες αει μοι διασωσον.

Τῃ δ' ὑςεραιᾳ εκειθεν απαλλαγεντες, ὡς εικος, τῃ προς μεσημβριαν προχωρȣμεν ȣ μην αμετατρεπιςι, ȣδε της φιλοξενιας

επιλησμονες

επιλησμονες· και εκ των ξενοχωριων ηδη εις τα της ορεινης ευρυχωρια ελαιωμεν, ψιλα μεν ταυτα και αδενδρα και απλως ερημα και ακαρπα·

Ουκετι ζειδωρον εριβωλακα βωτιανειραν,
Αλλα μιαν πλακα γης μελανθριχος ατρυγετοιο
Πολλ' ακαχομενοι διοδευομεν.

Δυσδιακριτον γαρ και ατερπη θεαν παρειχεν ἡ ερημια· και "γαρ "ανδες εσι το αγνωστον και το απειρον, το γαρ τελος παντες "βελονται καθορᾶν." Αλλ' ευ γνωμονολογεις, ω * Φιλοσοφων Φιλοσοφωτατε, και τοι ρητορικιζων· και ηδη τοι και ἡμεις συνωμολογημεν ταυτα πεπονθοτες, αλλως τε και μαλα γε εν τῃ νυνι ὁδοιπορια. Και γαρ ξαδια προχωρησαντες ηδη ὡς εικοσι τα παντα ὁρωμεν παντοθεν ισα, παντα ὁμοιοτελευτα, παντα δηλαδη ερημα, περιβλεπτον δε και αξιολογον ουδεν· ει μη ισως εξαιροι τις τον κορυφαιον εκεινον, τον ανεμοσκοπον γιγαντα, ὃ μεν τον εκατονχειρα Βριαρεων, αλλ' ὁμως τεσσαρας βραχιονας, μειζονας η κατα το ανθρωπινον, ροιζηδον περιδινουντα, τῳ απο Μαγνης Κασιῳτῃ αξιομαχητον τι χρημα.

Ταυτῃ μεν αν δια χωριων τοδε το ατερπες ταχυτερως ἡμιν διαβατεον, ὡς ευθεως επ' αμεινω μεταμειψομενοις· και ωδε πως εκλεπτετο ἡμιν τα δυσαρεστα των ὁδων, και αρτι δε επι τα ορεων εσχατα και εν αυτῳ τῳ ακρωτηριῳ ελαθομεν προβεβηκοτες. Βαβαι! το χρημα των θεαματων ὁσον απεραντον και πολυδαιδαλον! οια δε φαινεται παντοθεν θαυματα, και μυριαι οφθαλμων αλγηδονες και τερψεις; των τε ὑψεων το υρανομηκες, των τε βα-

* Ariſtotel. Rhetor. lib. iii.

θεων το σεμνον και Φρικωδες· ενθα μεν των ορεων, καθαπερ βρενθυομενων, δασεα συνοφρυα, ενθα δε πετρων αποῤῥωγων ερειπια και κεφαλιδια φαλακρα, τα τε πλευρων διαστηματα και τα κολπωδη ποικιλως περιεσκιασμενα, και εν τῳ κρημνωδει τα προβατα ὑπερανω ὡσει ανακρεμωμενα και αεροβατουντα· ενερθε δε των πεδινων χωριων θαυμασιον, ὁσον και των φαραγγων τα κοιλα παμμεγεθη ὑπο χειρος, ὡς εοικεν, παντοκρατορος το αρχαιον εκκεχαραγμενα — τοια και τοιαυτα εισορωντι πως ουκ επισεμνυνεται μοι ἡ οψις, και μεγαλοψυχια τις εγγινεται θεαματων τοσουτων κυριῳ οντι; Η δε θαλασσα προς μεσημβριαν απεχει σταδια ὡς διακοσια, αλλα ταυτην διειργει, μεσοτοιχιου τροπον αντιτεταγμενα, τα της Σουσσηξιας ορη παραθαλασσια· τα δε εν μεσῳ κειμενα ἁπαντα, ἁτε πεδινα οντα, ὡς εξ ὑψηλου ῥαδιως περιβλεπομεν, και μαλα γε τερπομενοι· αὑται δε αἱ των αρουρων εν τῃ ὑποκειμενῃ περιφραξεις και αἱμασιαι ευταξιας ιδεαν παρεχουσι καλλιστην· ἁμα δε φυτων παντοδαπων χρωματα και σχηματα ἡμιν ποικιλλει την θεαν, και τα ευειδη πολυ ευειδεστερα αποφαινει.

Δια δε λευκοπετρωδους τουτου καταβασις εστι διπλη, και διπλη ἁμαξιτος· ἡ μεν εξ ευωνυμων δια την Ρυγατην, ἡ δε εκ δεξιων, δια Δαρκιγγην· ἑκατερα δε καταγει εις την Κοιλο-Σουῤῥιαν ὡς εικοτως παρονομαζοι τις αν, και δη επεκεινα εις την Σουσσηξιαν, την βορβορωδη χωραν, και εριβωλακα, και ὡς πλειστα βουκολικην, ὁμαλον μεν ὡς ποῤῥω ιδειν και πεδινην, ουχ ἱππασιμον δε ουδ' ευδιαβατον· ὡστε δια τουτο και δυσωνυμος γινομενη εις παροιμιαν οιχεται, και το δυσβατον πανοτιουν και το δυσπαλαιστον των ταλαιπωριων, απεικαζων τις αν ειποι, το Σουσσηξιακον των ὁδων. Και τοι το γε της Σουῤῥιας, ὁμορου ουσης, το κοιλον ἁπαν εκεινο, ουδοτιουν τῃ φυσει διαφερει· το γαρ χωρας δαπεδον, ἁτε παντως αλιθον ὑπαρχον, και του ὑγρου ισχυρως καθεκτικον, ουδεν πω εᾳ διαῤῥειν.

διαῤῥειν. Τοιγαρȣν εν αυτῳ, και περ βαθυπεδιῳ οντι και ενυδρῳ, ȣκ ενι πηγας η ποταμȣς ιδειν· αλλ' ὁμως ποταμος τις ȣ ποῤῥω εὑρισκετ), δυσοπτος δε και αποδιδραςικος, ᾧ απο των τροπων ονομα Ασπαλαξ· και γαρ ενιοτε, ασπαλακος τροπον, ὑπογειος φερετ), και αυθις αναδυει, και το τελευταιον κατα Μωλεσην, ὁπη την Ἀμπτωνην αντιβλεπει, καταῤῥεων εις τον Θαμεσιν εμβαλλεται.

Καθ' ὁ δε προς ἑσπεραν ῥεπει το ορος, ενταυθα χρημα τι ὑπαρχει αξιοθεατοτατον, ὁ, τι εικοτως αγασθειης αν φιλοκαλος γαρ ων. Πολλη μεν ȣν εςι χωρα τοις Πυξινοις δασεια· παμμεγεθη μεν εκεινα και ὑψικαρηνα, οἱα περ ȣκ αλλοθι φυεται πȣ. Ου μεντοι, ὡσει ὑλῃ εν αγριᾳ, σποραδην και εικη διεσκεδασμενα, αλλα, καθως εν παραδεισῳ, ςιχηδον και διηνεκως συμπεφυκοτα, και ευκοσμιως διατεταγμενα· ἑκατερωθε δε πειπατοι και επεισοδια πολλα προς την των χαριεςερων ἡδυπαθειαν παρεσκευασμενα· ȣδε ὁμματα μονον, αλλα και αἱ ῥινες αηθες τι πασχȣσι· και γαρ ἡδυ τι ἁμα και αηδες τα Πυξινα αποπνεȣσι· και πανταχȣ διερχεται δυσωδης τις ευοσμια.

Και ὁλως ἡ χωρα εκεινη πανυ θαυμασια ἡμιν εφαινετο· τα γαρ εν κυκλῳ ἁπαντα ην ορεινα και ερημα και φρικωδη· οἱα ναιειν δικαιοι εισιν ȣ μεν ανδρες γεωργοι και βȣκολοι (επει ȣκ εικος εςι τοιῳδε εν χωριῳ φιλοπονȣς οντας λιμῳ απολλυσθαι;) αλλα θαυματȣργοι εκεινοι και αεροβοσκοι ποιηται, οἱ περι Ἑλικωνος και Παρνησȣ θεσπεσια μυρια ὁσα μυθολογησαντες.

Παραπλησιον δε ὁ Ασπαλαξ αυθις κατα το πεδιον φαινεται περιπλανωμενος· τȣτον ȣν διαβαντες, και προς λιβυν ελασαντες, επ' ορος ηλθομεν, ᾧ ονομα Λειθη, ἁπαντων των εν περιχωρῳ ὑψηλοτερον, και δη, ὡς εοικεν, αυτων των νεφελων ὑπερτερον· ισως αν με παραδοξολογειν οιει· αλλ', ω 'ταν, τȣτȣγε αυτοπτης

 ειδον

ειδον τεκμηρια ὑπερφυως αγαςα· ὡς γαρ ειχον τα ακρα ταυτα διοδευων, ὡς Ὁμηρικως ειπειν,

Ουρανῳ εςηριξα καρη, και επι χθονι βαινων·

Και ηδη συνοιδα μοι μετεωριζομενος, και αεροβατων, και περιφρονων τὴν γην ἁπασαν, επι μακρον αναπεπετασμενην, και των θεαματων ȣδεν τοις ομμασι φθονȣσαν· ταυτα μεν ȣν, ὡς εικος, εν τῳ ευρυχωρῳ οντα παμπολλα και ποικιλοχροα εφαινετο· αλλ' ευθεως ἁπαντα ταυτα ῳχετο ηφανισμενα· ηδη γαρ ὁ νοτος, Βραμβηριῃθεν επιβριζων, αερος κελαινεφȣς θυγατερας ομβροφορȣς συνηθροιζε, ομιχλην τε περιεχευε πυκνοτατην, ὡςε τῳ περι την Δαρκιγγην πεδιῳ πολυν τινα επικεισθαι χειμωνα και ζοφον ὑετωδη· εγω δε εν τῳ μεταξυ δια τα ακροτατα πορευομενος ȣδεν επαθον, ȣδ' ολιγοςον πω διαβεβρεγμενος· απεκειθε δε τας νεφελας ειδον ὑπο ποσιν ὡς αμφι δεκα πηχεις κατω φερομενας· αυται μεν ȣν, ανεμȣ επειγοντος, προς τȣ ορεος πλευραν τὴν προβεβλημενην επικρȣσαμεναι, εις ψεκαδας δροσωδεις ῳχοντο διαρραγεισαι, και ὡδε πως εν τῳ περιχωρῳ ὑετον πολυν περιεσκεδασαν. Εγω δ' εν τῳ μεταξυ, καθαπερ εκ σκοπιας, καθ' ἡσυχιαν τα ενερθεν ἑκαςα κατεθεωρȣν αεριωδη γε οντα, και μελαμβαθη, και κατομβρα· τα δ' ὑπερθε παντα ἁπλως αιθρια, και δε ευδιαν ὡς ανεφελον ἡμιν απεφηνεν ὁ ἡλιος ηδη μεσημβριος απαυγαζων ὡς λαμπροτατα. Τι μεν ȣν εκ τȣτων φαιης αν; αλλ' αγε νυν συνισθι μοι το παραδοξον τȣ φαινομενȣ, η γαρ αγασθειης αν τȣτο ιδων· εν ὑψηλῳ γ' ȣν εμοι παραςας τα εξ ευωνυμων κατωτερω και ὡς ὑπο ποσι παρακειμενα εννοει· των τε νεφελων το αεριον τȣτο το παραπετασμα, το σκοτεινον ἁμα και το δροσωδες· επι τȣτο γ' ȣν καταφερεται ὁ ἡλιος, και εν τῳ διαπεραν ανακλωμενος συμμιγνυται τῳ ὑγρῳ, και ȣτως επιφωτιζων ἑκαςα

θαυμασιαν

θαυμασιαν παρεχει την θεαν· και γαρ αἱ ςαγονες νεφεληφι καταλειβομεναι τας ακτινας επιφερομενας ȣτως ὑποδεχονται, ὡς' αυτας εκπεπρισμενας αποφαινειν, και δι' αυτων το νεφωδες πεδιον τȣτο ἁπαν, Ιριδος τροπον, ὡς κυριωτατα κεχρωματισμενον διαλαμπειν· και μην ατεχνως ιριδας ειδον παμπολλας, καθαπερ αραχνια, φωτι τριχροῳ διατεγγομενας, ενθα περιποτωμενας, ȣ μεν επȣρανιȣς εκεινας και τοξοειδεις, αλλ', ὡς εκ της ὑπερανω σκοπων εικαζοι τις αν, χαμαιπετεις και επιπεδȣς, και προ οφθαλμων δοκȣσας αλλυδις αλλῃ κινεισθαι, και προιοντι μοι συμπαρακολȣθειν.

Τȣτο το φαινομενον εγω μεν, ιδιωτης τις ων, ὡς παραδοξον τι και τερατωδες εθαυμασα. Συδ' αυ, ω περι των φυσικων φιλοσοφειν δεινοτατε, συ μοι ταυτ' αιτιολογει. Εγω μεν τῳ ἡλιῳ και νυμφαις ταις ορειναις χαριν οιδα μεγαλην, ὁτι ατεγκτος ȣδε πω ὑποβρεχομενος την ὁδον ταυτην διηνυσα· και γαρ προς μεσημβριαν καταβαντι αιθρια παντα ὡσαυτως ετυγχανεν· αἱ τε μελανοπτερυγες νεφελαι, καθαπερ τα εν τῃ σκηνῃ παραπετασματα ευθυς αναςελλομεναι ανεχωρȣν, και ευδια αυθις ανεφαινετο· κἀγω συνηδομενος μοι της τυχης καθ' ἡσυχιαν επορευομην, και ενιοτε μεν εθαυμασα το γιγνομενον, πολλα ιδων ὑδατα απο τȣ ορȣς καταλειβομενα, συῤῥοας τε ἑκατερωθεν της καταβασεως ἡμετερας συνακολȣθȣς.

Επειτα εις κωμην τινα εν πεδιῳ κειμενην αφικομην· και ὁ κωμαρχης, ἁτε κατα την τεχνην και διαιταν φιλοξενος ων, φιλοφρονως αντιασας, και των ἱματιων αψαμενος, και το αβροχον θαυμασας, Ω δεσποτ', εφη, ποθεν ἡμιν δι' ομβρων τοσȣτων αυτος ὡδ' ανομβρος κατεληλυθας; Κἀγω, ȣ μεν κἀππεδιον, ω 'γαθε, ȣδε νεφεληφιν, αλλ', ὡς εοικεν, ȣρανοθεν κατεβην Διος Ομβριȣ

βελη

βελη ὑπεκφυγων, και, ὡς τις απο μηχανης, παρειμι νυν ὡς αριστοποιησων.

Ἡ δὲ κωμη εκεινη * Λιθοστρωτος εκαλειτο, δηλονοτι κατ' ἐξοχην λιθοστρωτος ονομαζομενη, ἁτε χωριῳ εν αλιθῳ σπανιωτατον και πολυτιμον τι χρημα. Αυτη μεν ȣν ἡ ὁδος ποτ' ην δημοσια στρατιωτικη, ὑπο των Ρωμαιων ετη απο τȣδε, ὡς φασι, χιλια και πεντηκοσια ἱδρυμενη, απο της Αρȣνδηλης και των σταθμων παραθαλασσιων μεχρι της των Τρινοβαντων μητροπολεως καθηκȣσα· το δὲ πλειστον αυτης ηδη εκ πολλȣ γ' ηφανισται ὑπο των γεωργων, ὡς εοικε, των δια πλεονεξιαν τα δημοσια ταυτα σφετερισαντων, και αἱμασιαις περιφραξαντων· μεριδιον δὲ τȣτο το περιλειπομενον, σταδιων ὡς τριακοντα, ȣδὲ πω ὁ μακρος αιων διελυσεν, αλλ' ετι και νυν βεβαιον και αῤῥηκτον διαμενει, μνημειον τι ες αει κοινωφελες· ἁμα δὲ προς τα εν τῃ περιχωρῳ ονειδιστικον, επει αυτο μονον καθ' αὑτο ὑπαρχει ἱππασιμον και ευδιαβατον. Περι δὲ αυτȣ σκοπων ταχ' αν ειδειης ȣ των επιχωριων (ȣδὲ γαρ πανδημει οἱοι τε ησαν τοιȣτο τι εξεργασασθαι) αλλα τȣ λαȣ τȣ παντοκρατορος εργον πολυτελεστατον.

Ερεις ισως, Ποθεν επεισεφερετο το στερεωμα τȣτο, και ποθεν χωριῳ εν αλιθῳ το λιθινον επιχωμα τȣτοϊ παμμεγεθες; θαυμασεις δηλαδη ακȣων ὁτι ορη τα λευκοπετρωδη, τα ποῤῥωθε προς μεσημβριαν, και ακτη ἡ παραθαλασσια ὑλην τηλικαυτην επεχορηγησε· τεκμηριον δὲ οι τε λιθοι και ἡ ψαμαθος, το, τε φυκος και βρυον και κογχυλια, ἁπερ ετι και νυν εν τοις αποσπασματιοις και ερειπιοις πȣ εὑρισκεται· αἱ δὲ στρατιωτων χειρες, ὡς παρα τοις επιχωριοις λογος, μυριαι γε ȣσαι και ενεργοταται, απο της θαλασσης αρξαμεναι, και ȣτω εις τα προσω προχωρȣσαι, το εργον τȣτοϊ το δυσμεταχειριστον εξηνυσαν. Καγω μεν Ρωμαιȣς σκοπων, επι

* Stoneſtreet Cauſeway.

πολλοις

πολλοις τȣ μεγαλοψυχȣ και τȣ μεγαλοπρεπȣς των φρονηματων επαινω, ȣκ ἡκιστα δε εν τοις δημοσιοις επιτηδευμασι και εργοις, και μαλιστα γε τηδε τη ἡμερᾳ τα λιθοστρωτα ταυτα διοδευων· εξ ȣ γαρ ταυτα εξελιπεν, ευθεως επι τα χειριστα εξεπεσον, εις χωραν δηλαδη ερημον και πηλωδη, ὑπ' ανθρωπων η θηριων οικȣμενην ȣ σαφως διαγνοιη αν ξενος τις ων, και εις ὁδȣς (ὡς συντομως ειπειν τα δυσχερεστατα) τας Σȣσσηξιακας. Ταυτας δε ȣ μεν λεωφορȣς η δημοσιας τις οιοιτ' αν, αλλα των ιδιαζοντων τας παροδȣς, μαλλον δε τας των βοηλασιων ατραπȣς· βοων γαρ ιχνη πανταχȣ εφαινετο εντριβη· και ἡμεις οἱ ἱππηλατȣντες, μονονȣχι βȣστροφηδον περιφερομεθα, και ὡσπερ αναχωρȣντες προχωρȣμεν, τα στρεβλȣμενα των τριβων διωκοντες· ȣ γαρ ετι νυν, καιπερ θεριναις εν ὡραις, το χειμερινον των ὁδων εξηλειπτο, αλλα το ὑγρον, και μεχρι νυν εν τῳ πηλωδει τȣτῳ κατεχομενον, και ενιοτε ὑποκατωθεν αιφνιδιως απεπτυσμενον, ηνωχλει πορευομενȣς· ὡστε δια τα σφαλερα ταυτα, ἁμα δε και τραχεα των ὁδων, οἱ ἱπποι ἡμιν ȣκ οἱοι τ' ησαν ορθοποδειν, αλλ' ολισθαινοντες, και σφαλλομενοι την βασιν, και ὡσει ὑποσκελιζομενοι, βραδεως εσπευδον· και ὡδε πως σταδια ὡς ογδοηκοντα ελασαντες ακονιτι μεν, ανιδρωτι δ' ȣ, εκ δεξιων ειδομεν ȣ πορρω απεχȣσαν ναȣ τινος πυραμιδα ηλιβατον πλινθιων εκ ξυλινων λιθοειδως πως συνηρτημενην.

Αὑτη δε ἡμιν ηδη επεφαινετο ἡ Ὡρσαμη, ἡ των εν τῃ δρυμωδει Ανδηριδων ἁπασων μητροπολις, αρχαια τε ȣσα και πολυανθρωπος· ενταυθα γαρ ἱδρυται δεσμωτηριον το πανδημιον, και το δικαστηριον· και ενταυθα επι τας πανηγυρεις δικανικας ενιαυσια τελετȣργȣμενας οἱ επιχωριοι φοιτωσιν, ἁμα δε και εις αγοραν ἑβδομαιαν, ὁθεν τȣ αλεκτρυονειȣ γενȣς μυρια ὁσα αργυρῳ εμπραττȣσιν οἱ Λωνδινοθεν εμποροι. Αλλ' ȣδε τȣτο ἡμιν παραλειπτεον (επειδη και ὁδοιπορȣντες τῳδε εχρωμεθα ὡς επιτηδειοτατῳ) ὁτι περι την πολιν

εν αυτῳ τῳ πηλωδει πεδιον τι ανιςαται ψαμαθωδες και ἱππασιμον, ςαδια περιεχον ὡς τριακοντα· αλλα και εκει θησαυρος τις εὑρισκεται πολυτιμος, ἁτε σπανιος εν τῃ χωρᾳ· λιθοτομιαι γαρ ενθαδ' εισιν, ὁθεν πλακας απεσχισμενας εξεργαζονται, και ταυταις αντι κεραμων χρωμενοι τας οικιας επιςεγαζουσιν. Επι τουτων ουν ὡς μαλιςα ἡ πολις αυτη επισεμνυνεται. Εν δὲ τῳ Φαραγγιῳ, ὁ των ποταμων βραδυπορωτατος, ὁ Αρουν, εν ᾡ και αἱ τριγλαι Φυονται, επεκεινα προς λιβυν Φερομενος, και περι τὴν Αρουνδηλην πλωιμος, κατωθε δη που εις τὴν θαλασσαν εμβαλλεται.

Εντευθεν δια ναπος ελαυνομεν, το απο του εν ἁγιοις Λεωναρδου ονομαζομενον, ευρυχωρον αυτο και ευδιαβατον· τουτου δ' απαλλαγεντες εκπιπτομεν αυθις εις της Σουσηξιακης τα κατ' εξοχην δυσβατα· και της ὁδοιποριας ταυτης το λοιπον, και τοι καθ' αὑτο σμικρον γε ον και βραχυ, εδοκει ἡμιν αεικως παρα το δεον μακρυνεσθαι, και ἁπλῳς αηδης ην ἡ ἱππηλασια τοιαυτη, αλλως τε και μαλα ἡμιν των δυσποριων τοιαυτων απειροις ουσιν· εσφηλε γαρ και ενεποδισε προβαινοντας το επιπολαιον της γης· ξηρον γαρ ὡς τὴν οψιν, και βεβαιον δοκουν, ὁμως εξηπατησεν εις ολισθηματα και προπηλακισμον πολυν καταγομενους· ὡσθ' ἡμερας ηδη φθινουσης, απειρηκοτες αρτι ες τὴν εκ πολλου ζητουμενην ξενοςασιν εφικνουμεθα.

Κἀγω μεν ευθυς,
Μελαθρα χαιρετ' οικιας πατρωιας,
Ως ασμενος —
Αιδοιος τε μοι εσσι, φιλε ἑκυρε, δεινος τε —

Και σμικρα τοιαυτα αττα προλογισας εισερχομαι. Και ὁ μεν οικοδεσποτης, αντιασας εδεξατο ἡμας ὡς φιλοξενωτατα, ανηρ πρεσβυτης, σεμνος τὴν οψιν, την τε ταξιν, ἁτε ἱερατικην ουσαν, σεβασμιος,

σεβασμιος, τας τε Φρενας και την παιδειαν τον τε βιον ολον θεολογωτατος· παρα τυτω δε ημεις εν ευτελεια και μετριοτητι βιυ ξενιοθεντες υκ ανδως διετελυμεν, τυτο καθ' ημεραν καταμεμαθηκοτες, ότι το αγαπαν τα παροντα, και το ευθυμειν, κρειττονα εςι τυ πλεονεκτειν και τυ ηδυπαθειν.

Αλλα συ μεν, ατε τα παντα φιλομαθης ων, εοικας μοι ηδη περι των επιχωριων πολλ' επερωταν, ποιοι τινες εισιν

Η δημας, ηδε Φυην, η δε Φρενας, ηδε και εργα;

Αλλ', ω 'τον, υκ εχω ταυθ' εκαςα ακριβως διεξιεναι· (πως γαρ, ξενος γε ων;) εσω δε των επιπολαιων εςι, ταυθ', ως εν παροδω, χειροδεικτειν πειρασομαι.

Περι μεν υν της χωρας αυτης ότως γινωσκε, ως εριβωλακος υσης, και πολυδενδρυ, και θηριωδυς, αλλ' υκ ευ οικυμενης, υδε πολυανθρωπυ. Οι δε ανδρες ενταυθα, ατε υκ ειωθοτες η εμποριων η αλλυ τινος ενεκα αποδημειν, ιδιαζυσιν ως πλειςα, και αυτοχθονες διατελυσιν απειροκαλοι· υδε μην παραδοξον τι πεπονθεναι δοκυσιν, ει εν τω πηλωδει τοσυτω ρυπαρον τι μενεγχθεν, αμα και το των Φρενων οχημα επιμιαινη πυ. Τα υν ηδη υ μεν εισιν ελευθεριωτατοι και χαριεςτατοι· αλλ' υδε βαρβαριζυσι· τα σωματα υ πολυσαρκοι, μαλλον δε ισχνοι και λεπτοσκελεις· την διαιταν ως πλειςα ευτελεις εν οψοποιια υδε φιλοκαλοι υδε φιλοτιμοι οντες μαλιςα των θειων επιμελυνται· και ταυτα δηλαδη ευτεχνως θεραπευσι τω αλμυρω εμβεβαμμενα, και Αιγυπτιοι πως τεταριχευμενα, των οικετων εις χρειαν ασπτα ταμιευσιν· αμα δε εξ αλφιτων μαζαν τινα, τω πηλωδει αυτω ομοιοτατην, και σιδηρου τροπον πυκνυμενην, εψωσιν, αντι αρτυ αμα τω οψω συμπαρεχοντες. Πακοδημια ευρησεις ταυτα. Περι δε της παιδειας και των επιτηδευματων, τι ποτ' αν ειποι τις; υ μεν περι γραμματα

και φιλοσοφιαν σπουδαζουσιν, (ου γαρ πω ταυτα λυσιτελειν οιονται) αλλα την εν κυκλῳ παιδειαν την βουκολικην μελετωντες και εξησκημενοι ούτω διατελουσι, φιλοκερδεις τε οντες, και περι το πλεονεκτειν δεινοι, τα αλλα καταφρονουσι παντα· περι δ' αυ βουτροφιαν και τα τοιαυτα εμπειροτατους νομιζεσθαι, εν τουτῳ ισχυρως φιλοτιμουνται· και βοηλατουντες μαλλον η ἱππηλατουντες γεωργουσι, και ἁρμαμαξας περιαγουσιν· ἑκαστῳ δε, ὡς ειρωνευων ειποι αν τις, Βους επι γλωττῃ· περι τουτου γαρ ἁπασα ἡ σπουδη.

Την διαλεκτον ου μεν Αττικιζουσιν, αλλ' ουδε Βοιωτιζουσιν· ου μεν αγαν αστειως ισχνοτιζουσιν, ουδ' αγροικως ιωτακιζουσιν· αλλ', ὡς επος ειπειν, τα μεν Ιωνικως εκλαλεοντες διαχεουσι, τα δε και Δωρικως πλατυασδοντι, και των ῥηματων αρθρους διαιροντες, ἁμα την φωνην, ὡσει περισπωμενην, οξυτονουσι· και δη ὁλως ἑκαστα διαῤῥηδην και ῳδικως πως αναγορευουσι. Λιγυφωνοτατοι γ' ουν οντες, επι τουτῳ μαλα σεμνυνονται· και εν τῃ εκκλησιᾳ ψαλμωδουσιν ὡς φιλοτιμοτατα, ου το αρχαιον εκεινο, το θ' ἁπλουν μελος, αλλα, καθως τραγικῳ εν χορῳ, και στροφην τε και αντιστροφην, και τα επῳδικα αναχορευουσιν, επιτροχαδην μεν και ευρυθμως, αλλ' ὁμως εσθ' ὁ, τε τα ωτα μοι ενοχλουσιν αναβοωντες εκ περιουσιας, και κατα κρατος αιγειον τι βληχωντες.

Γυναικας δ' εισορων εικοτως επαινοιης αν, ἁτε αιδημονας την οψιν, το, τε σχημα φιλοκαλας, ἁμα δε και φιλοπονους, και τα οικονομικα εμπειρους, τηντε φυσιν και την παιδειαν των ανδρων ὡς πλειστα γενναιοτερας και εμφρονεστερας.

Αγε δε, προβλημα τι τοι, ω 'ταν, Αριστοτελικως πως εκφερω· Δια τι οἱ τε βοες, και ὑες, και γυναικες, και ζωα τα αλλα παρα τοις Σουσηξιοις μακροσκελεστερα εισιν; η δια το δυσανασπαστικον των ποδων εκ του πηλωδους τοσουτου, και δια το ισχυρον της

ανθολκης,

ανθολκης, ὡςε τȣς μυωνας διατεινεσθαι, και δη τα οςεα επιμακρυνεσθ;

Περι μεν ȣν των επιχωριων, ὁσα περ σκοπȣντι εδοξεν, εν βραχει ειρησθω ταυτα· περι δὲ των λοιπων ὡδὲ πως Ὁμηριζων προλογιζω,

Ανδρα μοι εννεπε, μȣσα, πολυτροπον, ὁς μαλα πολλα
Πλαγχθη επι Τρωων ἱερον πολιεθρον επερθε,
Πολλων δ' ανθρωπων ιδεν αςεα και νοον εγνω.

Παραδειγματι τοιῳδὲ χρωμενοι επισεμνυνομεν ἡμιν τὴν αποδημιαν ταυτὴν, ὡς ȣκ εικη περιπλανωμενοις.

Σήρμανβȣριας ȣν απαλλαγεντες, τῃ προς μεσημβριαν και τα παραθαλασσια ελαυνομεν· ἡ δὲ ἱππηλασια εκεινη εδοκει ἡμιν αηδεςατη, και εν τῳ βραχει μακροτατη· εξον γαρ το τερμα εν παραπλησιῳ ομμασι προκαταλαμβανειν, απειργομεθα ὁμως, ȣχ' οἱοι τε εις καιρον αφικνεισθ· αλλ' αναγκη δι' ὁδων τα σφαλερα και δυσβατα, ἁμα προσσω και οπισσω ολισθαινοντας, βραδεως πορευεσθ, τὴν επι τα ορη μεσημβρια αναβασιν επιποθȣντας.

Το τελευταιον δὲ, αναβαντες εικοτως συνηδομεθα, ἁτε εκ τȣ ὑγρȣ εις το της ορεινης ξηρον και ἱππασιμον αναδυντες. Εκειθε δὲ επι μακρον διατεινεται αξιαγαςον θεαμα, απο μεσημβριας εις βορραν ςαδια ὡς διακοσια, ὁπη την οψὶν ἡμιν ὁριζει τα δια Σȣρρίας καθηκοντα, ἡμιν δὲ εκ διαμετρȣ αντικειμενα, ορη τα λευκοπετρωδη. Απο δὲ δυσμων εις ἑω περιωπη τις αοριςος και απερατος· θεωρειται δ' εντευθεν ἡ περιχωρος ἁπασα, ευειδεςατη μεν αυτη, ἁτε πολυληϊος ȣσα, και βȣκολικη, και ἱπποφορβος, και ὑληεσσα, και κωμαις τε και ναοις ενθα και ενθα διαφαινομενοις, και δη φυτοις παντοδαποις δεδαιδαλμενη, ὁσα περ κοσμον περιτι-

θεται τῃ χωρᾳ, και εισορωντι τερψιν εμβαλλει· εκ δεξιων δ' ἁμα προς μεσημβριαν επιφαινεται ἡ γλαυκωπις θαλασσα, αἱ τε νηες ἑκατερωσε παραπλεουσαι.

Αλλ' ἡμιν τῃ τοθ' ἡμερᾳ ἡδονην τοσαυτην εφθονησεν ὁ νεφεληγερετα Ζευς, εξ ὑπογυιου σκοτος τι χειμερινον και ὑετωδες επαγαγων, και το θεαμα καλλιστον ἡμιν παντελως αφανισας· ὡς εμε, καθαπερ αγανακτουντα, Ὁμηριζειν τοιαδε,

Ζευ πατερ, αλλα συ ῥυσαι ὑπ' ηερος υἱας Αχαιων
Αιθρην ποιησας, δος δ' οφθαλμοισιν ιδεσθαι·
Εν δε φαει και — σωσον, εναισιμα σημαλα φαινων.

Εφανη δ' ενταυθα ἡμιν θεαμα τι αξιομνημονευτον· ὡς γαρ ειχομεν εν τῳ ακρῳ καθεστωτες, τας κατωθε νεφελας ειδομεν συμμιγδην, ὡσπερ ὑπ' ανεμου πνεοντος τα κυματα θαλασσια, ενθα και ενθα περιφερομενας, ου μην σποραδην και εικη διασκεδωμενας, αλλ' ὁμοθεν προς την του ορους πλευραν αντικειμενην επειγομενας· και ὁπου δε ὁ λοφος ανιστατο ὑψηλοτερος, ενταυθα και αθρουστεραι συνεγειροντο· ὡσθ' ἡμας καινον τι και φρικωδες πεπονθεναι· ευδιας γαρ ουσης και αιθριας κατα τα πεδινα ὑποκειμενα και την περιχωρον ἁπασαν, ἡμιν, ηδη επι τα ακροτατα αναβασι, ζοφος αυτικα πυκνοτατος περιεχειτο, και μεσημβρινη νυξ· εις δε τα κοιλα των ορων αυθις καταβασι, το, τε φως, ουχ ὡς ουρανοθεν, αλλ' ὡς γηθεν επανελθον ἡμιν ανεφαινετο, και θεαματων απροσδοκητων και πολυδαιδαλων θαυμασια τις αποκαλυψις· μη γαρ εξον τα εγγυτατα και τα προ ποδων διαγινωσκειν, εξην ὁμως τα πορρωθεν απεχοντα δια των νεφελων, καθαπερ δια τινων θυριδιων, ουκ οιδ' ὁπως ανεῳγμενων, σαφως καθοραν, και ταυθ' ἁπαντα ποικιλως εσχηματισμενα και κινεισθαι δοκουντα.

Εντευθεν

Εντευθεν δια των ορων ακρα ευηλατα προχωρȣμεν ςαδια ὡς τριακοντα, ἱππηλασιᾳ μεν ταυτῃ σφοδρα τερπομενοι· ηδη γαρ παντα ην αιθρια· και της τε γης και του ȣρανȣ το προσωπον, καθαπερ εκ λυπης και σκυθρωπιας αρτι απαλλαγεν, πολλαπλασιως φαιδροτερον ἡμιν ανεφαινετο. Εκ τȣτȣ πανθ' ἡμιν ἐτυγχανεν ὡς τερπνοτατα, και τα προ ποδων τα τε πορρωθεν εψυχαγωγει. Εκ δεξιων δ' ἱπποδρομος χωριῳ εν επιτηδειοτατῳ ἁτε μετριως ανωμαλῳ και παραντει· επι τȣς αγωνας δ' ενταυθα πανταχοθεν φοιτωσιν οἱ επιχωριοι· και πολλη τις εςι φιλοτιμια των χαριεςερων, θεωρωντων τε ἁμα και θεωρȣμενων, και δη κατα νυκτα χορȣς τε χορευοντων, και αλλως πως ἡδυπαθȣντων. Ἡ μεν ȣν πανηγυρις εκεινη περιβοητος και αξιοζηλος επι τῳ τε πληθει και λαμπροτητι των κωμαζοντων· ȣχ ἡκιςα δε, ὁτι ενταυθα προεδρευουσιν οἱ ευγενεις Πηλαμιδαι, και ἁπαντα χορηγοι διοικȣσιν ὡς πολυτελεςατα. Ολιγον δε πω προϊοντες (δευτε νυν μοι εις βοηθειαν απορωντι, ω Λεξικογραφοι) ειδομεν μυλας πτεροεσσας ανεμῳ περιφερομενας, πολεως τινος ου πορρωθεν απεχȣσης σημεια ατρεκεςατα· και αρτι δη καταβαινομεν εις Λȣεσσαν.

Εςι δε Λȣεσσα πολις (οἱαι παρ' ἡμιν εισιν) ολιγη μεν, ευδαιμων δε, και ἁπαντων, ὁσα προς τȣ βιȣ χρειαν τε και ωφελειαν και δη ἡδονην συμφερει, ευποριαν εχȣσα, χαριεςατῳ ενι χωριῳ κειμενη, επι γηλοφȣ ζυγον το μεταξυ τοιν φαραγγοιν καθηκον. Αφ' ἑσπερας προς ανατολην καταβασις διηνεκης μεχρι τȣ ποταμȣ, ᾡ το ονομα Ουεσσα, (ὁθεν εικοτως και ἡ πολις ονομαζεται) ὁς εν τῳ πεδιῳ διαρρεων διχοτομει την πολιν· εςι δε πλωϊμος, και ςαδια απεκειθεν ὡς εξηκοντα εις θαλασσαν εμβαλλεται, ὁπη το ςομα τȣ εμποριȣ, το Νεος Λιμην καλȣμενον. Περαν δε τȣ ποταμȣ ορος ανιςαται ορθιον, περιλευκον τε και κρημνωδες, ȣτωσι δε πω ὑπερκρεμωμενον και τα περικειμενα ἁπαντα επισκιαζον ὡςε

πορρωθε

πορρωθε βλεποντι τας κατωθεν οικιας δοκειν ὡς εξ αυτου διωρυγμενας.

Και τὴν μεν αγυιαν, τὴν προς ποταμον καταγουσαν, τις ὁρων ουκ αγασθειη αν; εντευθε γαρ εν ζυγῳ καθεστως, ἑκατερωθεν απο δεξιων ἁμα και ευωνυμων φαραγγα περιβλεπεις ευ οικουμενην, και πλοια ανω και κατω φερομενα, και λειμωνας καταρρυτους, και χωρια εργασιμα επιτηδειων παντοδαπων αναπλεω.

Περι των οικοδομημαλων σκοπων, τα μεν δημοσια ὁρω ἁπλως ὑποσαθρα και ῥυπαρα, ἁτε παλαιοτατα γε οντα, σεμνον δ' εν αυτοις και μεγαλοπρεπες ουδεν· τα δε των ιδιωτων ευαρμοστα παμπολλα και επιφανη· εν δε τουτοις σιδηροπωλειον, πολυτελεστατον τι χρημα και αξιοθεατοτατον· βασιλειον τι φαιης αν, ουκ ανδρος ιδιωτου και σιδηροπωλου εργαστηριον. Ενταυθα δε παντων, ὁσα εκ σιδηρου εξειργασται, θαυμασια τις παρασκευη, οἱαν ισως ου ποθ' εὑροις αν εν ουδεμιᾳ των εν αυτῳ τῳ Λωνδινῳ σιδηροθηκων. Ο μεν ουν οικοδεσποτης ξενους οντας ἡμας φιλοφρονως εδεξατο, παντα χαριζεσθαι βουλομενος, και διᾳ της οπισθοδομου επι κηπους ανηγαγεν, αξιοθαυμαστους μεν εκεινους το, τε ὑψωμα και τὴν διαθεσιν· εν τοπῳ γαρ τῳδε, ανωμαλῳ οντι και αποτομῳ, χωματα παμμεγεθη επικεχωσται, εις το ισοπεδον αναπεπετασμενα, και επ' αυτα περιπατοι παραλληλως διατεινομενοι, των μεν οικιων ἁπασων περικειμενων ὑψηλοτεροι, ὡστε εκειθεν, καθαπερ εκ σκοπιας, εξον ἡμιν τα εν κυκλῳ ἁπαντα, και ταυτα παμπολλα γε οντα, και ευειδεστατα, εναργως πορρωθε καθοραν. Των δε κηπων θαυμασιον το χρημα τουτο επι τα της ακροπολεως παλαιας ερειπια δοκει επῳκοδεδομημενον· ενθαδε γαρ φαινεται τα ιχνη μεγαλου τειχους απερρωγοτος, και τυρσεων ἡλιβατων, και χαρακωματος αδιαβατου, και δη επιτειχισματων παμπολλων προβεβλημενων. *

* Ιστεον δε ὁτι εγω ὡς εν παροδῳ ξενος ων κατα το φαινομενον, καθως τοτ' εχον ετυγχανεν, ὁτως το ἑκαστον απεδειξα· εξ ὁ δε ταυτ' εγεγραπτο, μεταβολας πολλας

και

Εντευθεν δε καταβαντες επι τ. ξενοδοχειον, ὡς εικος, καθ' ἡσυχιαν αριστοποιουμεν· επειτα δε, δια τα πεδινα και ἱππασιμα των χωριων τῃ προς ἑσπεραν ελασαντες, σταδια ὡς ἑβδομηκοντα, ἡμερας ηδη φθινουσης, αφικνουμεθα εις Βρειθηλμστωνην, κωμην παραθαλασσιον, εν πεδιῳ κειμενην μετριως καταντει και ἁμα βαθυκολπῳ, τ. μεγεθος μεν ουκ ευκαταφρονητον, πολυανθρωπος γαρ εστιν ὡς μαλιστα, αλλ' οἱ ενοικουντες ὡς πλειστα ενδεεστεροι, και αθλιοι τον βιον, και τα ἁλιευτικα εξησκημενοι ὑτως διαιτωνται· ερρωμενοι τα σωματα, και φιλοπονοι, τα τε ναυτικα εμπειροι οντες, και, ὡς φασι, περι το τα δημοσια λησταυειν δεινοι.

Το δε της κωμης ειδος, ὡς τα παρα την ακτην, ἁπλως ελεεινον ἡμιν εδοκει. Ειδομεν γαρ οικιας ενθα και ενθα πολλας ερημας ουσας, και τειχων ὑπερρωγοτων ιχνη· πολλακι γαρ ὁ παρ' ἡμιν ανεμος ο ταραχωδεστατος

Λιψ ὁ βαρυπνειων απ' απειρονος ωκεανοιο
Ὑψοθε κυματ' ορινεν, ετρεσσε δε πασα περι χθων
Ποσσιν ὑπο στιβαροισι δυσηχεος Εννοσιγαιου·

Ὡς δ' ἁπλως ειπειν, τα κυματα ενιοτε επ' οχθας βιαιως εμπεσοντα, των θεμελιων τα σαθρα ὑπεκρουσε που, και διελυσεν, ὡστε την καθυπερθε γην διαρραγηναι, και τα επῳκοδεδομημενα ἁπαντα εις θαλασσαν προβιβασθηναι ὁμοθεν κατασπωμενα. Αλλα προς συμφοραν ταυτην μηχανημα τι αντιπαλον εμηχανησαντο· πολλαι γαρ ἱδρυνται γεφυραι τινες ξυλιναι εκ σχεδιων ισχυρως συνηρτημενων,

και τα χωρια, και τας οικιας, και δη τους ανδρας αυτους οιδα πεπονθεναι· το τε σιδηροπωλειον τουτο ηδη ηφανισθαι, αλλα δε οικοδομηματα πολλα μεγαλοπρεπη κεκαινουργησθαι, και εν τῃ ακροπολει πολιτων τινα φιλοκαλον και φιλοτιμον, περι τα αρχαια νεωτερισαντα, μεγα τι διαπραξαι, και ὡς ειπειν, εν ερημῳ παραδεισον, και εν ερειπιοις βασιλειον παρασκευασαι.

απ'

απ' αχτης ες θαλασσαν ως δεκα πλιθρα προβεβλημενα, απ' αλληλων δε ως σταδιον, η επι τι πλεον, απεχουσα, αποσημωσιν δε μηδεμιαν υποτεινουσα, και ως σωστομως ειπειν, τοιουτον δη τω τροπον διακειμενα, ωστε πασαν, την απο θαλασσης συρροην, λιθος τε, και ψαμαθον, και τα τοιαυτα διαδεξαμενας, επιεχειν· ετωσι δε λαθρα ἡ μεν αχτη εις ὑψος, ως δια επιχωματων, αυξανεται, προς την αλος επιδρομην εξ αυτης της αλος εμφυτον τι ερεισμα και αυτοκτιζον προβλημα αντιτεταγμενον επικτησαμενη.

Επειτα δε εις αιγιαλον καταβαινες δια ψαμαθος τα ομαλα και στερεωτερα περιπατεμεν· τη δε τοθ' ἡμερᾳ ευδια επεφαινετο χαριεστατη, και ὁ ἡλιος, ηδη επι δυσμον απευδων, τη της θαλασσης γλαυκοτητι φοινικιδα τι και πορφυρεν επεχυε· μαλακια δε τις ην και γαληνη. Ου μην ἁπλως ναρκωδης και απνοος, αλλ' υπο Ζεφυρε πνεοντος μετριως τεταραγμενη· και τα μεν κυματα παρα ποσι προχωρεντα και αναχωρεντα ἡσυχως παρεκυλινδετο.—— Ω εκ θαυματων και δειματων και ἡδονων συγκεκερασμενον θαυμα! κυμα επι κυμα, επ' εννοιαν εννοια, εφεξης επερχεται προκυλινδομενη. Βαβαι! ποι νυν εισρωντι μοι μεταξυ οιχεται καταποθεισα ἡ ψυχη; αλλ' επι δειπνον ιεναι ὁ τε αγγελος και ἡ νυξ επελθουσα υπομιμνησκει,

Οφρα φαγω τα με θυμος ενι στομαλεσσιν ανωγει·

Εις ξενοδοχειον δη αφικοντες, ἁπερ μετα την μαχην Ἡρωες οἱ Ὁμηρικοι, τ' αυτα και ἡμεις διεπραξαμεν ως ανδρειοτατα· και ωσαυτως επι κοιτην ετραπομεθα ως καθευδησοντες· αλλα το αναθητον και το ἡδυ τουτο εφθονησαν τοθ' ἡμιν ναυται τινες επελθοντες παννυχιοι, και, μεταξυ τε πινειν, βαρβαροφωνον τι επαδοντες,

και

και επικρόβυλες, και παντοτιδν θορυβδντες. Ετι δε και γυναικες ηωχλδν, φιλονεικοι δσαι, και περι ιχθυων διαμαχομεναι,

——— πολλη τε κατ' οικον
Βορβοροπεζα Θετις, θυγατηρ αλιοιο γεροντος.

Τοιγαρδν πρωϊ ανασαντες, παρ' ακτην θαλασσιον τη προς εσπεραν ελαυνομεν. Ὁ δ' αηρ ημιν ανεμιχλος και ανεφελος, και ηδη απ' ανατολης αποςιλβον το βρανδ φαεινον ομμα ἁπασι τοις φαινομενοις φαιδρον τι περιεχεε. Μετ' ολιγον δε ὁ νοτος επεκειτο βιαιοτερως, και το θαλασσιον οιδμα πορφωθε λευκαινομενον απερραγη, και αρτι προς ακτην επιρρεδσα ἡ αμπωτις επεβρισε πω, ἡ τ' ενερθεν γη εξ ὑπονκρδσεως τοιησδε επιναστετο ὑπο ποσι σαλδυομενη, ὡςε τῳ τερπνῳ τετῳϊ ἁμα και φρικωδες τι συμμεμιχθαι. Ην δε ιδειν μεταβολας εν τῳ χωριῳ πολλας γιγνομενας δια τας των κυματων επιδρομας τε και αναχωρησεις, ενθα μεν ηπειρον θαλασσυμενην, ενθα δε και θαλασσαν ηπειρυμενην.

Στραδα δ' ὡδε πως ελασαντες ὡς πεντηκοντα, αφικομεθα εις Σωράμιον, ὁπη ὁ Σὡρ εις θαλασσαν εμβαλλεται, κωμιον, ὡς την ὀψιν, ευκαταφρονητον· αλλ' ὁμως ενταυθα εμπορον τε εστι και τα νεωρια, και οἱ τῳ τα δημοσια τελωναι· ετι δε εις το των Πενταπολιτων μεγα βυλευτηριον τρεσβεις δυο εξαιρετους επιψηφιζουσιν οἱ κωμηται επι τετῳ μαλιστα σεμνυνονται, και δη, ὡς φασι, καθ' ἑκαστην επταετιαν εκ ψηφων τοιωνδε δωροδοκυλες πολιτιζονται.

Επι δε ἡ ενταυθα τε ποταμε διαβασις ετ' επιτηδειος, ετ' ακινδυνος ημιν εδοκει, επι δεξιαν τραπομενοι, και το χωριον εκ πολαμε ανωθε πω διελθοντες, της γεφυρας το ασφαλες ζητεμεν· των τ'ορων τα ὁμαλα και ευηλατα διβαντες ηκομεν εις Φινδωνην, κωμην, ὡς εοικεν, ευδαιμονα· και δη, το τελευταιον, εις Χιχημναν, την των Σκοπελιωτων απαμηχεσπολιν.

Ἅπερ ȣν ἡμιν εν τῃ πορειᾳ ετυχε μεχρι τȣδε, δοκω ηδη περι ἑκαςων εκ περιȣσιας μακρολογησαι. Διο αναςειλαμενος αρτι, και ὡσπερ εξ ὁδοιποριας μακρας απειρηκως, παυομαι ετι πλειω γραφων, ἱνα μη και ταυτολογων ἁλισκωμαι.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΥΝΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ.

ΗΛΙΟΥ ηδη επι δυσμον ῥεποντος, της Βριθελμςωνης απαλλαγεντες ανα της ορεινης τα ομαλα και χλωρωδη ἡσυχως ελαυνομεν ὡς μετ' ολιγον τῃ νυκτι εκεινῃ εν τῳ ΚΑΜΠΙΩΝΕΙΩι δειπνησοντες. Και ςαδια δη προϊοντες ὡς πεντηκοντα επι το ορεος ακρωτηριον, το επιφανεςατον εκεινο, το ὑπερ Διχλιγγιας προβεβλημενον. Και μεχρι μεν τȣδε ἁπαντα καλως ειχεν· αλλ' εξαιφνης ανωρτο πραγματων περιπετεια απροσδοκητος δηλαδη και φρικωδεςατη· και γαρ ὁ πολυωνυμος εκεινος, ὁ ὑψιβρεμετης και τερπικεραυνος και νεφεληγερετα Ζεὺς, (ȣκ οιδ' ὁπως) αυτικα αγανακτων και βρενθρυομενος την ὁδοιποριαν ταυτην παντελως ἡμιν διεταραξε, θυελλαν ομβροφορον θαλασσοθεν επεγειρας, και δη νυκτα επαγαγων αωρον ἁμα και θορυβεςατην και ὁλως των ὁδων σημεια παντα αφανισας. Ειτα επι πονοις πονοι και επι κακοις κακα, και δη φρικτα πανταχοθεν απαντα.

Νερθε τε και καθυπερθεν απ' ȣρανȣ ηδ' απο γαιας
Βροντη τε ςεροπη τε μελαινα τε νυκτος ομιχλη.

Επι

Επι δε ὑετος εκειτο σφοδρος και συνεχης, και σκοτος ἁμα μελαμβαθης ἁπαντα περικαλυψεν ὡςε και των εγγυς ὑποκειμενων και μαλιςα περιβλεπτων ȣδεν ετι αποκαλυπτεον και ορατον επεφανη, ει μη ισως ενιοτε ὁ τερπικεραυνος εκεινος θορυβων και αςραπτων ὡσει δια βλεφαρων τȣ ȣρανȣ νεφελῃφι φαεινα βελη εξακοντισας τα των φοβερων τεως αορατα επιφωτισειε πȣ· αλλ' ὁμως ουχ ἁπλως αθυμȣμεν, αλλα και ἡττωμενοι καρτερȣμεν, ετι τα λοιπα των πονων και δη πλειονα απαντλησοντες. Επειτα ςαδια εκειθεν ὡς τρισκαιδεκα δια της ὑψηλης και ερημȣ κατα κρατος ελασαντες επι τας της ορεινης Πυλας αφικομεθα· κἀκει μεν Εγω μοι συνηδομαι ὡς εν τῳ ασφαλει ηδη καθεςηκοτι, και δομῳ αρτι το ταλαιπωριων τερμα και αναπαυσιν τῃ αγχινοιᾳ προκαταλαμβανειν — Και γαρ απ' αυτȣ τȣ Καμπειωνειȣ απειχομεν ςαδια ȣ πλειω η εκκαιδεκα — Αλλ' ω των ελπιδων ανθρωπινων το ματαιον και επισφαλες! μεταξυ γαρ ἡμιν ȣτωσε διακαμνȣσιν ὁ Ζευς ȣκ επαυσατο θορυβων και αςραπτων ετι δη και δια κοσκινȣ ȣρων, ὡςε δια πλεονασμον τȣ ὑγρȣ τα ςαθρα της λευκοπετρωδȣς διαλυθηναι, και δη τȣς ἱππȣς εν τῳ καταβαινειν ȣκ ορθοποδειν, αλλα σφαλλομενȣς την βασιν και διολισθαινοντας εκατερωθε περιπλανασθαι. Και μην ἡ καταβασις ηδη ὡς πλειςα εδοκει αηδης και λυπηρα, ὁμως δε αλλο τι δεινοτερον επαθομεν ουδεν.

Ενθα τῳ ηνιοχῳ φρενας εξελε μητιετα Ζευς.

Εμβροντητος γαρ εκεινος παρα το διαῤῥηδην τεταγμενον εξημαρτε της ὁδȣ εκλινας επι το δεξιον. Κἀγω δι' αλαοσκοπιην οπȣ το εξημαρτημενον διεγνων ὡςε εν καιρῳ διορθουν· τοιγαρουν ελαθον εις των μονοζυγων αμαξιτον εκπεσων τραχειαν μεν εκεινην και ςενοτατην και ὡς πλειςα δυσβατον· και γαρ τῳ ςενοχωρῳ αμφοτε-

 ρωθε

ρωθε συγκλεισθεντες και περιπεφραγμενοι και καθολως ἁμαξιταλωτοι κατειχομεν ὡςε ȣκ οιοντε ȣδε προχωρειν ȣδ' αναχωρειν. — Εν αποριᾳ τοιαυτῃ πως ȣ δυσχεραινοι τις αν,

Ω Ζευ, ȣτις σειο Θεων ολοωτερος αλλος.

Συνομολογω ὑμιν, ω Ηρωες Ομηρικοι, εν ταλαιπωριων ακμῃ τοιαυτῃ προς ȣρανον αγανακτικως αντιβοωσι — Αλλ' ω 'ταν οικτειρων συνισθι μοι εν τοιαυτῃ πραγματων αποριᾳ και αμηχανιᾳ καθεςωτι· Φευ! Φευ! επικειτο βροντη τε ςεροπη τε και νυξ ερεβεννη· νερθε και ανωθε, προσθε και οπισθε ορατα και αορατα και δη πανταχοθεν θαυματων και δεινατων αναπλεω — ω της δυςυχιας και αμηχανιας! τις η κακων απαλλαγη; ȣκ εφ' ημιν γε ȣδ' ὡς εοικεν αλλοθι πȣ — Τι μεν ȣν ελειπετο μοι ποιητεον; ὁ, τι μονον εδυναμην, τον θεραποντα εφ' ἱππῳ προς το Καμπειωνιον προπεμπω αγγελȣντα το παθος και βοηθειας δεομενον. — Ενταυθα οτε εν τοιȣτοις ην διαπονȣμενος, και Ομηρικως κατα φρενα και κατα θυμον μερμηριζων, και δεινοτατα παντα προνοων, πορρωθε δια της λευκοπετρωδȣς κοιλοςομȣ θορυβος τις ηκȣσθη καθαπερ βροντης ȣρανοθεν επιπεσȣσης εν δε τω εγγυτερῳ πλησιαζειν πολυ βαρυβρομωτερος και τοις ȣασι φοβον επιπνεων. Τι δε τȣτο το φαινομενον αορατον; εικοτως ερεισαν· αμαξα τις, ω 'ταν, σιταγωγος παμμεγεθης κατ' ορεος βιαιως καταβαινȣσα, και δη εφθασε προς ἡμας εγγυς καταφερομενη πριν εμε κατανοησαι τὴν επιβολην. Κἀγω τοτε ουκ εικη φοβουμενος μεγαλαφωνως ανεβοων ωνθρωπ' απιοχ', ανιοχε, μηδ' επικρȣσον· ταυτα εγω ὁ τυφλος τῳ κωφῳ· ὁ γαρ Αμαξηλατης δια πονον εφημερινον κεκμηκως εν ἁμαξᾳ ὑπτιος κατακειτο κοιμωμενος τῳ ἱππῳ πρωτευοντι της πορειας ἡγημονιαν επιτρεψας· τοτ' εγω ἁτε εν' ακμῃ συμφορων ανηπηδησα,

πηδησα, και χειρα επιβαλων τȣς ἱππȣς απειργον επιφερομενους· οδε Αμαξηλατης παυλῃ ταυτῃ διεγερθεις εξιςατο και προθυμως εις βοηθειαν εσπευδεν, ανηρ των εν περιχωρῳ οδων εμπειροτατος, και προς μηχανηματα τοιαυτα ευχειροτατος. Ποια δε αττα επιτηδευματα εν τῳ βοηθειν ὁ ανθρωπος επιτηδευσεν ȣκ εχω πω ελληνιςι ειπειν. Αλλ' ὡς συντομως ερειν — τȣ̓ργον τȣτο δυοχερες θαυμασιως πως εξεπονησε· την γαρ αμαξαν και το αρμα ȣκ οιδ' οπως καθ' υςερον προτερον εις το οπισθεν και ανωθεν ανειλκυσε, και δη το τελευταιον εξω της αμαξιτȣ ελευθερωθεντας εν ασφαλει κατεςησε, και ωσε πως ημιν νυκτι εν ορφναιῃ· φως εξωρτο θεοσδοτον, και δη εκειθεν η σωτηρια οθεν εικοτως τα δεινοτατα αρτι εδεδοικαμεν.

Ενταυθεν ανηλθεν ὁ θεραπων αποςρεφθεις απο τȣ Καμπιωνειȣ συν λυχνοφορῳ τινι εις βοηθειαν. Τοτε δ' αυ ευθυμȣντες και τῃ πολυχειριᾳ πεποιθοτες εις τα αντικρυ χωρια καθαπερ πολεμια εμβαλλομεν, και των αρȣρων τα μοχλια και περιφραξεις και παν ὁ, τιȣν αντικειμενον καθελοντες τα αρωσιμα διοδευομεν εως τȣν λεωφορον διασωθεντες κατηλθομεν. Και εγγυς ηδη επιποθουσιν ἡμιν επεφαινετο το Καμπιωνειον εν νυκτι φαεινος αςηρ, και ἡ πονων αναπαυσις.

Χαιρ' ω μελαθρον οικιας φιλοξενȣ·
Ως ασμενως υμας φιλοι νυν φιλτατοι
Ασπαζομαι, και σωος ων συνηδομαι
Υμιν κἀμοι· και θυω σωτηρια.
Φιλοφρονηθεις και φιλοφρονων αμα
Εν ολβιω συν ολβιοισι τερπομαι·
Χαριν τ' οφειλων ωδε πως επευχομαι·
Εφεςιε Ζευ, Καμπιωνειον δομον
Χαιροντ' εσ' αει σωζε και ευδαιμονα.

ΑΠΟ ΣΟΥΣΣΗΞΙΑΣ.

ΜΩΣΑΩΝ απανευθε, φιλων απανευθεν ἑταιρων,
Αλλα και ὡς Μωσων περικηδομενος και ἑταιρων,
Τίνυο τοι, ω φιλε κωρε, μελύδριον εξεπονασα
Τηλοθι βωκολικᾳ ενι χωρᾳ βωκολιασδων.
Και γαρ εγω ναιων Σουσσιξιδος ὑληεσσης
Αλσεα βορβοροεντα, μετ' ουτιδανοισιν ὁμιλω
Ανδρασιν, αξεινοις, φιλοκερδεσιν, ηπεροπευταις,
Ανδρασι γηγενεσιν, σφετερων αποκομμασι δενδρων,
Οι κε θεους αλεγοντι, θεων θ' ιερυς υποφητας·
Και μωσων το μελισμα, το και μακαρεσσιν αγαστον,
Εκπαγλως ςυγεοντι δυσανεα θυμον εχοντες.
Ουδε τι μοι κιθαρα χραισμει και δωρα θεοιο.
Τουνεκ' εγω πορρωθε βελη φρενος εκτος ιημι
Και πτεροεντα ποθον, δοκεω δε μεθ' υμμιν ομιλειν,
Ω φιλοι Οξονιδαι, προτεροις επι χαρμασι χαιρων,
Ηε που εις αγοραν πωλεσκων κυδιανειραν,
Η μετα συσσιτοις φιλοπαιγμασιν οινοχοευων,

Ηε

Ηε κατ' αμφιρυτας λειμωνας επ' Ισιδος υδωρ.
Νηι φιληρετμοις συν εταιροις ωκα νεεσθ.
Των και μνημοσυνα μοι ιαινεται ενδοθεν ητορ,
Εντε τοθοις τα παλαι βεβιωμενα μαλλον αρεσκει,
Και φευγων παρεοντα, τα μη παρεοντα διωκω.
Καδδε τιν ποτι δωμα λιπων Σκοπηζιδα γαιαν
Ερχομαι εις φιλοτητα και ευξενιαν ερατεινην·
Ως οταν Ηελιος το μεσαμβριμον αρμα τιταινει,
Καυμα φυγων πθεει το βαθυσκιον αλσος οδιτης,
Ενθ' υπο την πελειαν λαθικηδεα μελπει αοιδαν.
Καγω νυν παρα σειο πεταρπομενος φιλον ητορ
Βωκολικα συριγγι μελισδω Δωριδα Μωσαν,
Ασυχα κεκλιμενος. Μελεταν δε μοι ηδε τε φημας,
Ουδε μελυς τοσσθιον, οσον σεθεν εινεκα γαθω.
Χαιρε, μοι, ω τριποθατε, και ειν Αντωνιδι γαια,
Τηλοθ' εμεν απο νοσφιν εων· αδε θυμος οπαζει
Σα επι γηθοσυνα γαθων και παιδικα παιζων.
Κυπρι φιλομμειδης Αντωνιδα καλλιγυναικα
Αμφιπολευσα τυ μοι πολε διξεο ει πυ εφευρης
Δραπετιδαν τον παιδα τον ιμεροεντα Ριχαρδον.
Η γαρ ογ' αμπεδιον περιαλλεται ηυτε ορνις
Ενθα και ενθα θοησιν αγαλλομενης πτερυγεσσιν
Η γαιων αδροτατι παρερχεται ηυτε πωλος

Matera

Ματερα λακτισδων, δολιον βρεφος αγρια παισδει,
Ηε γυναικειȣς μετα παρθενικαισι χορευων
Αντιαα θαλαμȣς, μαλακοις τε παλαισμασι χαιρει
Προσμαξας γλυκεροις γλυκερωτερα χειλεσι χειλη.
Αλλα τυ, Κυπρι, οπȣ τον παιδα πλανωμενον ευρης
Ωε νιν ησυχ' ιαπτε, και αγγελια αμα τηδε
Ημετερας ισον φιλιας ποθον εμβαλε θυμῳ.
Γνοιη πως μαλα πασιν εφιμερος ῳχετ' απευθων,
Και πως νιν τιμησαν ομηρικες ολβιομοιροι,
Παρθενικαι δε μαλις', ας πολλακι τερψε φιλασας,
Καλον παιδα ποθευντι τον ιμεροεντα Ριχαρδον,
Τον λιγυρως λαλαγευντα, και αδυ τι μειδιοωντα,
Χειλεσιν αδυ φιλευντα, και ομμασι τερπνα βλεποντα.
Ω, μακαριςε Ριχαρδε, τυ δην ταδε τερπνα πεπονθας,
Και τυ — τιη δη ταυτ' ευ ειδοτι παντ' αγορευω·
— Αλλα μοι, Οξονιδανδε, λιπων Αντωνιδα γαιαν
Καρπαλιμως επανελθε συναδομενȣς προς εταιρȣς·
Ενθα συναντομενος σ' επιδεξομαι οικαδ' ιοντα
Αυτος αμ' οικαδ' ιων, επι δ' αυ σωτηρια θυσω,
Και πιομαι μαλακως επι νοςιμῳ ηματι χαιρων.

ITER SUSSEXIENSE.

CORN. ÆMIL. S.

AB *Etona* digreſſum itinere tranſverſo in *Suſſexiam*, avocavit ſignificata per literas parentum adverſa valetudo. Eheu! ſatis morborum affert ſenectus ipſa: bis miſeri, quibus aliud quiddam inſuper accedit mali! Facie igitur ad meridiem converſa, progredior lente feſtinans viator, patiens pulveris atque ſolis. Comes adeſt tuus ille meuſque *Johannulus*. Atque adeo per viarum invia, per locorum culta atque inculta, & illa quidem Bucolica magis quam Georgica *(teneant homineſne feræne, incertum)* &, quod in ſolo *Suſſexienſi* jure mireris, per pulveris hinc inde conglomerati nebulas ſequaces, ſylva denique *Anderida* ex obliquo peragrata, ſub occaſum ſolis *Shermanburiam* aliquando tandem attingimus. Hic inter arborum aperta, id ipſum, quod quærimus, proſpicitur reverendi ſenis domicilium: illico accedimus; in propylæo extabat *Virgilianum* illud inſcriptum,

Aude, hoſpes, contemnere opes, & te quoque dignum
Finge Deo; rebuſque veni non aſper egenis.

En epigramma ſacerdotis Chriſtiani moribus & fortunis apprime congruum ! haud fruſtra admoniti humile ſubimus tectum ; occurrit illico in amplexus Patriarcha vetulus, pietatis primævæ aſpectu & placida quadam ſeveritate venerabilis :

Pone ſequens paribus figit veſtigia curis,

repentinæ vix patiens lætitiæ, ſuiſque pene illacrymans gaudiis, Mater propitia. Quid interea mihi erat ſenſus haud facile dixerim : ita mihi animum in divorſum diſtrahebat hinc præſaga mali ſollicitudo, illinc ſollicitudinis illius diſſimulatio ſtrenua ; tum pietas & miſericordia ; & inſuper caſtigatæ cujuſdam hilaritatis ſpecies affectata, dubiique oris ſive in riſum, ſive in lacrymas facilis ſolutio. Verum, quia pleraque meliora ſpe compereram, erat profecto quod dolerem minus. Imo vero, quicquid ibi erat ægritudinum, id omne ipſorum patientia jamdudum ſuperaſſe videbatur. Quid multis ? ad tempus moleſtiarum ſedulo obliti, quod ſupererat noctis colloquio haud inſuavi fefellimus.

Pauperis Evandri domus hoſpita fovit alumnos
Hoſpitio modico ; ſed vultu riſit honeſto
Splendida pauperies, nec opimis invida rebus.

Hic certe illud videor mihi experiundo intellexiſſe, quod præſentibus hilariter uti, neque plura deſiderare, ſit divitiarum inſtar omnium.

Verum etiam ſubiit aliquando & altius ſapere & philoſophari. En adeo tibi ſeptuagenarium hunc ſenem !

nem! eruditionem ſi ſpectes, inter primi ordinis theologos annumerandum: ſi mores, — pietate, fide & ſimplicitate primæva nemini ſecundum; imo vero virtutibus, quotquot ſacerdotem Chriſtianum decent, inſtructiſſimum; ſi fortunas, — en eundem tenui in re, & loco iniquo per luſtra pluſquam ſeptem in ineluctabili luto illo *Suſſexienſi* defixum atque ſepultum, annis fractum atque laboribus, & in *Chriſti* eccleſia militem plane emeritum, in ætatis extremæ decurſu inopem, indotatum, militiæque ſuæ Chriſtianæ triumphis jam jam immoriturum: en, inquam, eundem fortunæ ludibrium, ſuorumque, pene dixerim, opprobrium!

Illum intuens quam protinus ipſe mihi jure diſplicui, quam præ illo ego me contempſi, me nitidum & bene curata cute pinguem, & quaſi reverendo de grege porcum? quam protinus ignaviæ me meæ & luxuriæ puduit? imo vero, inquam, pereat potius quicquid eſt lautitiarum elegantiorum, illa vitæ decurrentis juxta & exeuntis damna ſimul & dedecora! Imo potius tuarum de virtutum lumine mihi quoque aliquod accendatur lumen! accendatur ille generoſus ardor, — illa nequitiæ triumphantis ultrix indignatio, — illa quidlibet pati audax conſtantia, — ille demum fortunæ mortiſque contemptor & victor, animus! Imo tecum denique, reverende ſenex, ſplendide eſurire mallem, quam *Pelhamidarum* conviva inempto luxu deliciari; tecum porro ita vivere tanquam indies moriturus. Iſthoc profecto eſt ſapere!

Felix, qui potuit vitæ cognoſcere cauſas,
Qui ſpes atque metus & inexorabile fatum
Subjecit pedibus, rabiemque Acherontis inermem:
Nil ultra quærens mortale, Deoque vocanti,
Cujus ſacra gerit tanto lætatus honore,
Impendit curas, animamque reliquit in aſtris.

An videor tibi fruſtra philoſophari? mihi certe vehementius animus commovebatur: illico calamum arripio; & protinus in chartam effunditur incompoſita meditatio.

Sed ut ad alia veniam, Homerica uſus compellatione,

Dic mihi, muſa, virum,
Qui mores hominum multorum vidit & urbes.

Heus, inquam, mi *Johannule*, Ulyſſis tui ad inſtar, id age ut non tam temere circumvagari quam peregrinando ſapere videaris. Heus, arrige oculos animumque! ecquid novi, ecquid memorabilis tibi exhibet Regio hæc ſylveſtris? ecquid juvat hominum locorumque viciſſitudo? ſylvarum longe lateque proſpectus, & quicquid demum rura habent amœnitatum? Quanta ubique pecudum frequentia, hominum vero quam mira ſolitudo? Et certe, ut quod res eſt loquar, natura ſoli videtur illis longe accommodatior quam his. Si Bucolica tibi ſint curæ, boum gentem admirare nitidam plane & liberalem: en terga boum titulo equeſtri & Prætoris urbani menſis digniſſima! Sed heus

Tu,

Tu, porcini gregis aliquando moderator futurus, *Eumelus* alter, quem Homerus honorifice appellaverit δῖον ὑφορβόν, tu formarum hujuſmodi ſpectator elegans, ecquid vidiſti unquam porco *Suſſexienſi* invenuſtius? ecquid turpius inhoneſtiuſque? vah! ne quid tale ad haras tuas *Grenovicenſes* unquam devenerit!

Sed audire videor interpellantis vocem mitiſſimam, "quid de bobus & porcis? quid de re odioſa tam "multa, & quidem mihi? expectaram potius aliquid "de fœminis honeſtioribus, de Armigeris veſtris, aut "ſiquid forte liberalius rura uſpiam exhibuerint." —

Verum heus! delicatula mea, noli tu aut nos hoſpites minus curioſos aut regionem hanc elegantiarum prorſus ſterilem exiſtimare. En tibi, illa ruris decora invidenda, Armigeros! haud ſane, quales fœminei conventus veſtri mirantur, ſimiarum ritu ornatos & ineptientes; aut, quales tu tibi fingis, literato florentes otio, juriſque tum civilis tum divini ſtudioſos; ſed incultos ſimpliceſque, patriarcharum ritu in Bucolicis atque Georgicis unice verſatos, moribus & inſtitutis, perinde ac operibus, ruſticos; tum diſciplinæ *Academicæ*, tum urbanitatum veſtrarum *Londinenſium* prorſus rudes. Vides adeo melioris notæ agricolas Armigerorum loco haberi. Hi tamen gentilitios jactitant honores, &, tanquam inter arbuſta Quercus, agreſte vulgus deſpiciunt; mireris hominum dignitatem indecoram & ſuperbiam plane ridiculam: neque ſane minus miraberis eorundem compotantium humilitatem, &, popina vel culina plaudente, ingenii dominantis

nantis triumphos — in conviviis abnormem lautitiam & ſordidam luxuriem — in colloquiis aſperitatem inconcinnam & hilaritatem inficetam — aſſidua cum ſervis & animalibus, rara cum hominibus clericis aut ingenuis commercia; literatos fugiunt illiterati, ſobrios bibaculi. Id interim agunt ut pingue pecus ſibi comparent, & cætera omnia; — ingenium certe non excipio. — Satin' hæc de Armigeris? de fœminis ultra ne quære. Qui Latine ſciunt, hæc ſentient ad ſe non pertinere; qui neſciunt, eorum cenſuram minime revereor.

Veniam dabis ſi, peregrinantibus quodcunque occurrerit novum & ſingulare, illud ſtylo liberius notaverim. Scias itaque æſtivum hocce tempus hoſpitiotum, quæ jamdiu intercluſerat viarum ineluctabilium iniquitas, commercia aperuiſſe. Nos adeo ab amico quodam reverendo paſſibus abhinc IIII mille ad convivium vocati, joculare iter ornamus: Curru *Suſſexienſi* ſive plauſtro bijugali vehimur; auriga pedes ad latus flagello & balatu quodam diſſono caballis imperitabat: nos, tanquam captivi tergis terga obverſi, protrahimur, diſtrahimur, confundimur. Hui! quid hoc eſt novæ geſtationis? Hui? qualis iſthæc eſt inimica quidem ſomnis, at non injucunde moleſta vehiculi titubantis ſubſultatio? qualis mehercle invito riſum ſubinde excuſſerit? Imo macte eſtote virtutibus*,

* Jam tum S. Cto. Curribus quadrigis rhediſque Vectigal imperabatur grande ſatis. Itaque infirmus noſter & inops ſenex, quem rhedæ admoverat non luxuria, ſed neceſſitas, ad agreſte vehiculum relegatur.

Patres

Patres conſcripti; quod plauſtro vehimur, id ſapientiæ veſtræ ſingulari debetur. Verum heus! mi *Johannule*, juvet aliquando in vitæ decurſu rerum viciſſitudines experiri nec ingratas prorſus nec inutiles. Interea vobis, O Fortunæ filii, vehiculorum luxuriem pretioſam minus invidemus, dum ſic, futuri præſaga, muſa docet philoſophari:

Quid juvat aurati phalerata ſuperbia currus?
Hei mihi! inæqualis per plana, per aſpera vitæ,
Una omnes metam lente properamus ad unam,
Una omnes mortis communi claudimur umbra!

Hei mihi! in diſcrimine illo ancipiti & ſupremo quis non illico optaverit didiciſſe ſe ritu Chriſtiano indies mori, vitæ beatioris & ſempiternæ candidatum? — In trepidatione illa ſuprema quis non, inquam, Tibi, O contempte ſimul & venerande ſenex, ſimplicitatem iſtam tuam & innocentiam jure inviderit?

Hæ quidem mihi, atque aliæ viciſſim atque aliæ, pro eo, qui tum erat, animi colore progredienti meditationes exciderunt: verum quicquid ſeveritatis aut ſollicitudinis inſediſſe videbatur illico diſcuſſit amicorum conſpectus jucundiſſimus, hoſpitalis menſa, & priſtinæ conſuetudinis renovatæ gratia.

Poſtridie cœlo, &, quod mirere magis, ſolo etiam favente, ad littus auſtrale & regionem maritimam contendimus; & per diverticula complura & viarum umbracula hinc inde obducta VI millia fallente greſſu pro-

provecti, & acclivia collium aſſecuti, in lucem illico, & diei quaſi recens obortæ claritatem emergimus. Ibi demum converſi placido quodam cum ſtupore ſingula circumſpicimus; ſubjectas valles ſylvaſque diſcedere miramur, per arborum opaca villas & templa paſſim exſurgere, mille amœnitates derepente enaſci, & novæ demum regionis faciem pulcherrimam aperiri. Juxta enim pro pedibus ab Oriente in Occidentem patet ſaltus Anderidus, omnis illa concava & ſylveſtris regio, in longitudinem pene infinitam producta; a ſeptentrione montes *Surriani* millia abhinc circiter xxx parietis inſtar objecti, excelſi quidem illi & albicantes, longeque ſpectabiles, & ſoli meridiano jam illuminati, ſylveſtrem ſcenam interjacentem limite haud inamœno claudunt.

Age vero illam alteram, qua tendimus, partem animadverte: en tibi, quæ jure admireris, undequaque objecta! Eccubi uſpiam vidiſſe contigit totidem oculorum oblectamenta, tam eximia magnitudine, tam locis disjuncta, tam diverſa genera, in unam quaſi tabulam ſimul congeſta? certe ſicubi uſpiam,

Largior hic æther campos & lumine veſtit
Purpureo.

En levi in ceſpite equitatio quam mollis & amœna, & ille quaquaverſum terſæ viriditatis nitor! en illa longe lateque porrecta montium dorſa, & magnifica quædam vaſtitas! en porro inſtar omnium illa æquabilis & cærula planities, cœlo ſuo, quo unice terminatur, concolor, & ſpectaculi volubilis mire variatus ſplendor? En

En jam auditur fragor quidam rauciſonus; erat enim in conſpectu *Brighthelmſtona* piſcatorum nautarumque ſedes opportuna, africo quidem incumbenti nimis obnoxia, & ſinu leniter reducto irati maris incurſum haud fruſtra reformidans. Juvat illico in littus deſcendere: ſpectantur ibi mœnium ſubrutorum fragmina, & ita quidem, ut ipſis e ruinis conſurgant objecta fluctibus munimenta. Neque vero interea deſunt aggeres tabulati in tranſverſum producti, qui alluviem marinam quotidie advectam excipiant, unde nova quædam ripæ periclitanti accedunt fundamenta.

Illuxit jam cœli ſerenitas plane Aſiatica, lenis adſpiravit aura, mobilemque rerum objectarum faciem ſolis ſuperfuſi ſplendor illuſtravit. Interim ad pedes alluſit placide allabens relabens unda, & ſubinde quaſi jocoſa fraude ambulantium incauta obruit veſtigia. Age jam, tiro, tu ſpectator inſolens ecquid unquam vidiſti glorioſius, ecquid amœnius, ecquid demum formidoloſius?

Hoc mare fluctivagum ſunt qui formidine nulla
Imbuti ſpectent? quæ vaſti pompa theatri
Arrectos varia percellit imagine ſenſus?
Alternis ſubeunt ſtupor, exultatio mentem, &
Haud inamabilis horror, & haud tranquilla voluptas.

Juvat quidem uſque & uſque morantes ſpectaculo tam admirabili inhiare. Interea animus contemplantibus una fluctuat æſtuatque affectibus reciprocis agitatus.

Cogitatio uſque cogitationem ſubit, velut unda ſupervenit undam: in obtutu hæret oculus plane obſtupeſcens, & voraginis immenſitate quaſi abſorpta fatiſcit meditatio.

Sed invitos jam diſcedere tempus admonet, prandiique propioris deſiderium; itaque priora itineris veſtigia relegimus, oculo interim ad oram maritimam ſæpius retorto; & horam circiter tertiam hoſpites excipit expectatos *Hen. Campioni* beata villa, montium radicibus ſubjecta. O quam mihi unice plaudo, gaudeoque, quoties vidiſſe contigit aliquem antiquæ laudis & melioris ævi patrem-familias, fortunis, moribus, eruditione vere liberalem, qualem nobis hodierna dies obtulit? ſingulare prorſus exemplum! Armigerorum agreſtium decus ſimul & opprobrium! neque enim illo homine quiſpiam operum ruſticorum intervalla otio literato elegantius diſpunxit, ſemper inter agriculturæ & literarum ſtudia, & amicorum officia, cum magna laude ſua ſuorumque fructu, verſatus.

O felix ſtudii, qui non inglorius exul,
Urbe procul ſtrepituque receſſit in otia ruris!
Securus rixæ civilis & inſcius ultro,
Ipſe ſibi plaudens, turbantibus æquora ventis,
Proſpicit alterius magnos impune labores:
Ambitionem, iraſque, metuſque, & gaudia, & omnem
Fortunæ ludum crudelem ridet inultus.

Interea,

Interea, quicquid dignum ſapiente bonoque,
Tædia quod fallat, quod ſe ſibi reddat amicum,
Hoc amat, huic ſtudet, & bene temperat utile dulci,
Splendida diſtinguens agreſtibus otia curis,
Arva docens animumque pari miteſcere cultu,
Invideat quod & ipſe Sabino Flaccus in agro.

Me quidem virtutum tantarum recordatione ipſa admodum delectari fateor; & ſane libentius ea commemoro quæ ſentio cum laudibus tuis eſſe conjuncta. Sit igitur mihi idem chartæ, qui & vitæ hodiernæ, finis; præcipue cum is ſit, in quo jucundiſſime mihi conquieſcat meditatio.

ΑΠΟΔΗΜΟΥΝΤΟΣ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ.

ΑΠΟ Δȣβριδος πλευσοντες ὡς Καλαϊσην τὴν επιστολαγωγον εισβαινομεν αμφ' ἡλιον ανατελλοντα, τȣ λιβυος δε κατα νοτον πνεοντος χειμερινον τι και ταραχωδες· ὡσθ' ἡμιν, απειροναυτικοις γε ȣσι, τȣτονι τον πλȣν φοβερον οντως και απλοον φαινεσθαι. Ω θαυματων και δειματων αναπλεω θαλασσαν· επι κυματι κυμα, επ' εννοιᾳ εννοια αθροως προκυλινδεται· βαβαι· ποι κεν οιχεται μεταξυ εισορωντι μοι καταποθεισα ψυχη· πη μεν, καθαπερ ὑπ' αγαλλιασεως, μετεωριζομενη, πη δε εις τον απονοιας βυθον καταβιβαζομενη· αλλοτε δ' αυ, φροντισι διαστροφοις κυμαινȣσα, επι κλυδωνι διαρρηξομενῳ ανακρεμαται, και ὑπ' ελπιδος δυσελπιδος ολλυται τηκομενη·

Πολλα δ' αναντα, καταντα, παραντα τε, δοχμια τε, περιπλανωμεθα, και βραδεως δη σπευδομεν μογις τῳ ανεμῳ αντεχοντες.

Αψ' ανεχαζετο γαια, και ωλετο Δȣβριδος ακτη,
Ασυ τε και πετραι προβλητες, μηκετι λευκαι,
Ενθα και ενθα φοβοι μελανοπτεροι αμφεποτωντο,

Νερθε

Νερθε τε και καθυπερθε βαρυπνειοντες αηται,
Και νεφελαι, και κυμα πολυφλοισβοιο θαλασσης.
Ὡς τοτε μοι θυμον ποθος ἱκετο πατριδος αιας·
Φευ, φευ· πατρις ολωλε παλιντροπω οσσε φυγουσα.

Ενταυθα δε χειμων επεκειτο σφοδρος και ὑετος πολυς κοσκινηδον διαῤῥεων· ὡς' αναγκη μεν ἡμας ηδη εις τα κατωτερα του πλοιου καταβαινειν δεινον και παραδοξον τι αυτικα πεισομενους· ευθυς γαρ ανεστρεφετο και περιεφερετο παντα, ουδ' αυτος συνοιδα μοι μεθυων, και δη τω ποδε και τον νουν διασφαλλομενος.

Ω του γελοιου ἁμα και ελεεινου θεαματος· φευ, φευ της σκυθρωπιας, τουτ' εμετου και στεναγμων και ——

Ὡς τοτε μοι φιλον ητορ ενι πραπιδεσσιν ορινθη,
Σπλαγχνα τε μοι τρομεεσκε, και εντερα παντ' ελελιχθη
Βυσσοθεν. ——

Εικοτως αν συγνωμης τυχοι τις δια ναυτιασεως ὡδε ατακτα πως Ὁμηριζων. —— Παρεστω νῦν μοι Λουκιανος τις, η Ὡγαρθος, και ὁσοι περ εισι Γελωτοποιοι, ἱκανοι η λογοις η αλλως πως γραψαι το ποικιλον του παθους· το δε συντομως ειπειν, ὡρας ὡς δεκα σαλευομενοι και ναυτιωντες περιφερομεθα. Και μην εγγυς ηδη φαινεται προ ποδων ἡ Κελτικη, αλλ' ὁμως μαλα δυσκαθεκτος ἡμιν και πορρωθεν απεχειν δοκουσα· δεον γαρ δια χρονου παραμειναντας την επιῤῥεουσαν αμπωτιδα συνακολουθον λαβειν, και ὑτωσι τῳ αιγιαλῳ προσοκελλειν.

Εστι δε εκατερωθεν εκει τειχη ξυλινα απο της πολεως εις θαλασσαν προβεβλημενα, σταδια ὡς τεσσαρα· καθ' ἑκατερων δε εσχατια τυρσεις ξυλιναι επῳκοδομημεναι, και δη επεκεινα Βροντη

τε Στεροπη τε, τατ' ἐκηβολȣ και εριγδȣπȣ Διος ὁπλα, ὡν ουδ' ονοματα ειπειν εχοι τις αν των παλαι Ἑλληνων, εις τȣ ὁρμȣ, και των νεωριων Φρȣραν αντιτεταγμενα.

Και δη εκ τȣ πλοιȣ εις το δαπεδον ασμενοι καταβαινομεν.

Χαιρε Φιλη μοι γαια και αλλοδαπη περ εȣσα.

Ενθα γαρ ευθεως και μην θαυμασιως ανανηφοντες ὑγιαινομεν, της ναυτιασεως απηλλαγμενοι· ενι δε νυν ορθῳ τε και Φαιδρῳ ομματι τȣς Φιλȣς προσβλεπειν, και ποδι βεβαιῳ σκιρτωντας αλληλοις συνηδεσθαι. Και νυν αυτικα συνισμεν ȣκετι εν Αγλιᾳ οντες· ȣ γαρ εξον κατα τὴν πολιν αυτονομȣς περιπλανασθαι· αλλα, στρατιωτȣ τινος ὡπλισμενȣ καθ' ἡσυχιαν προπεμποντος, ὑπευθυνοι αγομεθα Φερομεθα, πρωτον μεν προς Ἁρμοστην, ειτα προς Στρατηγον, επειτα δε προς Ναυαρχον· ȣτοι δε παντες εξετασται καθισταμενοι ολιγα πως συνεπερωτωσιν.

Ω ξενε, τις; ποθεν ει; τινος εἱνεκα δευρο κατηλθες; τινος εν οικῳ σοι διατριβη; και πȣ σοι ἡ ὁδος; και ποτε; και αλλα πολλα τοιαυτα.

Επει δε ταυτα καλως ειχεν, απιεμεν, ὡς εικος, επι το δειπνον. Εν τȣτῳ δε εισιν οἱ Κελται ὡς πλειστα Φιλοκαλοι· οψωνιων μεν και εμβαμματων πολλη τις παρασκευη και Φιλοτιμια· ἁπλȣν δε και ευτελες παρεχȣσι μηδεν. Οινος παρ' αυτοις, οἱον περ εστι και το Φρενων σχημα, λεπτος και Φαιδρος, ȣκ ισχυρος δε και γλυναιος. Τας δε εν τῳ ξενοδοχειῳ παιδισκας ȣ παυομαι ποτε θαυμαζων, γυναικων γενος ὡς πλειστα πολυλαλον και πολυπραγμονȣν, αἱτινες παρεισι σοι ακλητοι, και δη χορευȣσι, και επᾳδȣσιν αυτοκελευστοι, και γελωντι δε σοι ἁμα συνεπιγελωσι· Φαιη τις αν εικοτως μαινεσθαι, η μωραινειν αυτας, εννοων εν τοιαυτῃ του

βιȣ

βιου ταλαιπωριᾳ τοιουτο το ἱλαρον ἁμα και το γελοιον των τροπων.

Των μεν επιχωριων ηθη και πολιτειαι οἱαι εισιν ȣκ εχω σαφως ειπειν· τα δε περι Θεον, τα εν ναοις λειτȣργȣμενα, ἁτε πολυτελη οντα και θαυμαστα, ταυτα μαλλον εξεταζειν αξιω· ȣ μην καθεκαστα χωρις διεξιων, ἱνα μη ισως ταυτολογειν δοκω· (επειδη και Φλανδριαν και τὴν περιχωρον ὁπȣȣν διοδευοντες πλεονακις τοις αυτοις εντετυχαμεν καιτοι σεμνοτερως ενιοτε καλλιερȣμενοις) αλλα το ἁπαξ λεγομενον και αντι μυριων ἡ εν βραχει μια διηγησις εξαρκεσει των Ποντιφικιων τὴν περι τα ἱερα θεσμοθεσιαν ὡς εν τυπῳ εξαποφαινȣσα.

Τῃ μεν ȣν ὑστεραιᾳ (Κυριακη γαρ ην) αμφι πληθȣσαν Εκκλησιαν, εἰς τον νεω ιοντες επιτετυχαμεν Ἱερευσι παμπολλοις, εν κυκλῳ ἱερον τινα ὑμνον ὑμνȣσι μαλα σεμνως δηλαδη και ευσεβως·

Ὁς ψυχην μοι ὑψοθ' εν ȣασι πασαν ιαπτεν
Ἡσυχα τερπομενῳ.

Οἱ δε εις τον εσωτερω προϋχωρȣν συνεχως ὑμνȣντες, οἱ μεν καθημενοι, οἱ δε και περιπατουντες. Ενταυθα τις προεστως, δυοιν ἁμα αυτῳ διακονȣντοιν, επι θυσιαστηριον προσευχομενος, ὡς ἑοικεν, ολιγον πως, και τȣτο δε μαλα επιτροχαδην και ωδικως εκαλλιερησατο. Επει δε ταυτα τελος ειχεν, επι δημηγοριαν ὁ λαος συνηλθε· και ευθυς επι βηματι προισταμενος εφανη Ῥητωρ τις, ȣκ ὁ τυχων ανηρ, αξιοθεατον δηλαδη το χρημα·

Αστεμφης τὴν οψιν, αϊδρεϊ φωτι εοικως·
Φαιης γρηϊδιον τινα εμμεναι αφρονα θ' αὑτως,

Το

Το μεν αχημα τυνδρος αθλιωτατον εμβλεπων. Καππαδοκινος δε τις ην, ως οιμαι, των περι Φραγκισκον, ξυλην δασειαν και περικεφαλιον ενδεδυμενος, τω τε σκελη και τω παδε γυμνος, τω τε ωμω καλωδιω περιδεδημενος· τω μεν κεφαλην εν κυκλω απεξυρημενος, το δε γενειον βαθυπωγων ως μαλιστα,

Αλλ' οτε δη ρ' οπα τε μεγαλην εκ στηθεος ιει,
Και ρ' επεα νιφαδεσσιν εοικοτα χειμεριησιν,
Ουκετ' επειτ' εριζοις Καππαδοκινω βροτος αλλος.

Λιγυφωνοτατος γαρ ην, και προς το λογοποιειν δεινοτατος, ολος ενθουσιαζων ομμασι, χερσιν, ωμοις, πωγωνι, τω θ' ολω σωματι διαγωνιζομενος εδημηγορει· ωστε μοι Αγλαω γε οντι θαυμα πολυ αμα και τερψιν εγγινεσθαι· και μην αγνοων τα ειρημενα ομως ηχαθην τον ανδρα.

Μετα ταυτα ο Ιερευς επι τω θυσιαστηριω τω μεγαλω ωδησας Μισαν, ως καλουσι, τον μεγαλην ηρξατο καλλιερων· ποια δε αυτα εκει διαπεπραγμενα ραδιως διαγνοιη αν ξενος τις ων και των Ποντιφικιων παντελως αμυητος. Και γαρ διαλεκτω τη Λατινη ετως παρεχρησατο, ωθ' ετερογλωσσον φαινεσθαι· και δη ευχομενος, και παν οτιουν λεγων, ετωσι συντονως ηδεν, τον μεν φωνην εις μακρον διατεινων, των δε ρημαιων τα αρθρα διακοπτων, ως ε φθασαι τις των ακροωμενων τον γνωμην διανοια καταλαβων, αλλα σφαλοιη εξαπατωμενος τω ωτε, και, παν ευφωνιαν τινα συνεχη, σαφες αισθομενος μηδεν.

Επει δε ταυτα τελος ειχε, προς το ξενοδοχειον αυθις απιεμεν πολλα μεν ενθυμουμενοι· και το μεσημερινον, ως εικος, αριστησαντες αυθις εις το δημοσιον εξιμεν ως ακουσοντες τα ακουστα, και ορασοντες τα ορατα. Και τοτε δη καινον τι θεαμα ετυγχανε παρον,

ρον, οἱον περ ȣτε καταγελαςον εγω ȣδ' ὁμως σεβαςον ονομαζοιμ' αν· πορρωθε γαρ ὑψȣμενον διελαμπεν επισημον τι και περιβλεπτον εξ αργυρȣ ςαυροειδες, και αλλα αττα, καθαπερ τροπαια αναπεπταμενα, και τ' μαλιςα αξιομνημονευτον, αναθημα τι θαυμασιον φιλοτιμως περιφορȣμενον· ανεφαινετο δε μοναχων κεφαλιδια φαλακρα παμπολλα, και πωγωνες ανασειομενοι· και δη ὁ Ἱερεων χορος ὡσει Παιανα τινα ἑορτικον παιανιζοντων, και οχλος πολυς συμπαρακολȣθων· και εμοι μεν ὁλως θορυβος τις εδοκει μεγαλοπρεπης.

Ιςεον γȣν, ὁτι οἱ Καπȣχινοι τȣ ἱερȣ ςαυρȣ τȣ αρχετυπȣ δηλαδη μεριδιον τι παρ' Αρχιεπισκοπȣ (τȣ επι Βȣλλοιγνιας) δεδομενον λαβοντες, κειμηλιον, ὡς φασι, πολυτιμεςατον, επι τȣτῳ σεμνυνομενοι τῃ τοθ' ἡμερᾳ πομπην επομπευον μεγαλην·

Πολλοι μεν ναρθηκοφοροι, παυροι δε τε Βακχοι.

Οι μεν ȣν, το νομιμον ὑμνησαντες και των αγυιων το πλειςον διελθοντες, εις τον ναον επανερχονται· ην δε ιδειν εκει τȣ λαȣ πανηγυριν επι τῃ θεᾳ συγκαλȣμενην· και μεςος ην ὁ ναος ανδρων τε και γυναικων ςεντοροφωνικως ᾳδοντων και ἑορτωδες τι συγκροτȣντων· Επειτα Ῥητωρ τις πανηγυρικος, προς τȣτο τεταγμενος, επι βηματι τα προς καιρον ηρξατο δημηγορων περι των τȣ Παυλȣ, προς Κορ. επ. β.

Ἡμεις δε κηρυσσομεν τον Χριςον εςαυρωμενον.

Περι δε των ενταυθα δημηγοριων ȣτως γιγνωσκε, ὡς αλλως πως η των παρ' ἡμιν ὡς πλειςα δημηγορȣμενων· ȣ μεν γαρ ἡσυχαζει ὁ Ῥητωρ εκ τȣ βιβλιȣ το ηδη γεγραμμενον παρεργως αναγινωσκων, μονοτονος τὴν φωνην, ακινητος το σωμα, και ὡς εοικεν, απαθης τὴν ψυχην, των τε ακροατων μεταξυ καθ' ἡσυχιαν ανα-

 κειμενων,

κειμενων, ῥεγκοντων τε ισως και καθευδοντων, αλλα φανερος εςι τον τε νȣν και ἁπαν το σωμα εξησκημενος, και τεχνικως ἁπαντα εφεξης εκπονων· το μεν πρωτον πραως και διδακτικως προλογιζων, ἐπειτα δε βαδην ανορθωσας ἑαυτον μαλα εμφατικως ἁπαντα διιχυριζεται, και ταυτα ȣκ εκ προμελετησεως, αλλ' αυτοσχεδον και αυτοματως ὡς εοικε ῥεοντα προχεων, και ὁμοιοπαθης γινομενος τῳ λογῳ των ακροατων φρενας ὡσει εξ επιβȣλης πολιορκων κατακυριευει, ὡς ȣδενα κοιμωμενον η σχολαζοντα καθησθαι (πολλȣ δε και δει) αλλα γρηγορειν ἁπαντας, τὴν αγχινοιαν κεντȣμενȣς, ȣασι τε και ομμασι απο τȣ Ῥητορος απηρτημενȣς.

Προσετι εν τῃ Εκκλησιᾳ, μεταξυ τȣ δημηγορειν, ȣποτε τις ιδοι των πλȣσιων προεδριαν και προτιμιαν, ȣδε των καθηδρων, ὡς παρ' ἡμιν τα πλειςα συμβαινει, πλεονεξιας και περιφραξεις, ὡςε τον δεσποτὴν λανθανειν οκνȣντα, η καθευδοντα· αλλα πανταχȣ ισονομιαν τινα και ισοτιμιαν, εκαςȣ, ὡσπερ ειχεν η καθημενος η ἑςως, εκει αδεως διαμενοντος.

Και τα μεν περι τας δημηγοριας ὡς επι το πολυ αξιεπαινα· περι δε των αλλων παρ' αυτοις αλλως πως γινωσκειν χρη.

Οι μεν ȣν Ποντιφικιοι οἱοι εισι τα προς τον θεον εκ πολλων ενι και πορρωθεν τεκμαιρεσθαι· ȣκ ἡκιςα δε εξ αυτȣ τȣ των ναων σχηματος· δοκει γαρ αυτο τα των ανθρωπων ηθη ȣκ αδηλως σημαινειν. Και γαρ ενταυθα, ὁπȣ δηποτι περιβλεπων τυγχανης, ȣκ αν εὑροις το εν σωφροσυνῃ μετριον, και το εν απλοτητι σεμνον, αλλα τȣναντιον εκ περιȣσιας και φιλοτιμιας ἁπαντα μοιχαλιδος τροπον καθ' ὑπερβολην κεκαλλωπισμενα, και ποικιλην τινα των ασυςατων παρασκευην, την τε μετα σπȣδης φλυαριαν, και εν τῃ αγαν φιλοτιμιᾳ και φιλοκαλιᾳ πολλην ακοσμιαν. —— Βαβαι· ποσα μεν και ποια ταυτα προ οφθαλμων ἱςαται φαντασματα; βωμοι τε — και ςηλαι — και εικονες — και αν-

δριαντες

δριαντες — τȣ τε Θεȣ και της Θεοτοκȣ, και Ἡρωων τινων των ἁγιων, ȣκ οιδ' ὁπως ὑπερ αξιαν ἡγιασμενων, τα τε περιπετασματα, τα τε εκ κηρȣ και αργυρȣ χαριςηρια, και κειμηλιων και αναθηματων το πληθος τȣ Θειȣ ἁπλως αναξιον, — αἱ τε εν πινακιδιοις γραφομενα (ȣκ οιδ' ὡντινων) θαυματȣργιαι μυθωδεις δηλαδη και απιθανοι· ὡς' εικοτως τα μεν πλειςα ὡς παραδοξα οντα ενδεχεται θαυμαζειν, τα δε πολλα γελαν ὡς παιδικα και φλυαρωδη, τα δ' ενια εισορωντι και αγανακτειν.

Και εμοι μεν τα εν τοις ναοις λειτȣργȣμενα κατανοωντι ξενῳ γε οντι και Αγλῳ ἡ θεα εκεινη εδοκει παντελως θαυμασια, ποικιλη γαρ ην και θορυβοειδης, των μεν εξιοντων, των δε καθαπερ εις την αγοραν, αθροως εισιοντων, — ἀλλο μεν τȣ Ἱερεως, — αλλο δε τȣ λαȣ μελετωντος· και των μεν ὡς ταπεινοτατα θεοσεβȣντων, —— τωτε χειρε και τα προσωπα διαςρεβλȣμενων, — των δε και σχολαζοντων, και αλλο ὁτιȣν μαλλον η το σπȣδαιον, και το ευσεβες μελετὰν δοκȣντων.

Και προσετι ȣκ επι το αυτο παντες ὁμοθυμαδον συνερχονται· αλλ' επι θυσιαςηριοις διαφοροις (παρεςι δε τȣτων ὑπερ τȣ δεοντος ευπορια) γονυπετȣσι, οἱ μεν ενθα, οἱ δε και ενθα διανενημενοι· ὡς' εν τῃ λειτȣργιᾳ ȣδ' ὁμονοιαν, ȣδε πω ευταξιαν φαινεσθαι.

Πως μεν ȣν σοι διηγησαιμι των τελετων την ὑπερογκον παρασκευην, και πραγματειαν ȣ̓τω πραγματωδη, και εν των εργων μερει τα παρεργα; — Παπαι· ποιαν δεισιδαιμονιαν, — και αγαλματων προσκυνησεις, — και σωματος σχηματοποιαν αγυρτικην, — και ςροφας τε και αντιςροφας, — και παρακυψεις, — και ανακυψεις, — και δη χειρȣργιαν τινα τερατωδη, τȣ τε Αρτȣ τȣ Ἱερȣ, τȣ ȣκ οιδ' ὁπως αποτεθεωμενȣ, δια φιλοτιμιας πομπην και αναβιβασιν, — και ὁλως τα πολλα ὁμοια παρ' αυτοις νομιζομενα θρησκειας θαυματα.

Και τα μεν αυτων ακριβως τις σκοπων καταμαθοι τα πολλα καθ' ὑπερβολην παρ' αυτοις ποιητικως εννενοημενα· τατε * μυθωδη λαμπρως εψευσμενα· ὡς δε ἁπλως ειπειν δοκουσι μοι οἱ ανδρες ὑτοι παντων δεινοτεροι προς το επιβουλευειν των Λαϊκων τοις ομμασι και ουασι, παντάχοθι παντα προς την τε ευφωνιαν και μεγαλοπρεπειαν παρασκευασαμενοι.

Και μην δοκει ἡ παρ' αυτοις θεοσεβεια τ' αυτο πεπονθεναι ὁπερ και ἡ Οψοποιϊα· ὁποτε δηλαδη οἱ Μαγειροι τινες, οἱ λιαν φιλοκαλοι, μυρια ἁττα παρεχουσι και ταυτα πολυτελη, και δη ποικιλως μεμιςυλμενα και εμβεβαμμενα, καὶ ταυτα παντα προς το τρυφερον και ηδυπαθειαν μαλλον, η προς το θρεπτικον και ὑγιες συμφεροντα.

Περι δε των Ἱερεων τι δηποτ' αν τις εροι αυτους ὁρων τα μεν πλειςα καταγοητευοντας, και ενιοτε, καθαπερ εν τῃ σκηνῃ ὑποκριτας ποικιλως σχηματοποιουμενους· και μην αληθως ὑποκριται εισιν, αλλα και πανουργοι, κατα παντα δεινοτατοι προς το ψυχαγωγειν και εξαπαταν, και διὰ ταυτα των Λαϊκων κατακυριευειν· ὡςε ταυτα εισορωντι ενην μοι πολλακις τα του Ἱερεμιου κατα των ψευδοπροφητων και ψευδιερεων λεγομενα αυτοις προσαπτειν, Εκ-

* Και μην εντευθα ουκ απροσδιονυσον τι λεγειν δοκω τα του Λυρικου προσφερειν Ολυμπ. α'.

Η θαυματα πολλα
Και που τε και βροτων φρενας
Ὑπερ τον αληθη λογον
Δεδαιδαλμενοι ψευδεσι ποικιλοις
Εξαπατωντι μυθοι.
Χαρις δ' ἁπερ ἁπαντα τευ-
χει τα μειλικα θνατοις,
Επιφεροισα τιμαν
Και απιςον εμησατο πιςον
Εμμεναι το πολλακις·
Ἁμεραι δ' επιλοιποι
Μαρτυρες σοφωτατοι.

ςασις

ςασις και φρικτα εγενηθη επι της γης· οἱ Προφηται προφητευουσιν αδικα και οἱ Ἱερεις επεκρατησαν ταις χερσιν αυτων, και ὁ λαος μου ηγαπησεν ουτως· και τι ποιησετε εις τα μετα ταυτα;

Και μην των παρ' αυτοις τελετων πληθος τοιουτο και την ταξιν ἁμα και απρεπειαν εννοων εικοτως αν φαιης, τα αρτι ὁρωμενα τοις παλαι αντιπαραβαλλων, την νυν Ῥωμην ετι Ῥωμαϊζειν, και ονοματι μεν Χριςιανιζουσαν, τῳ δ' εργῳ τα περι θεοσεβειαν, ετι, ὡς επος ειπειν, τα πολλα Εθνικιζειν. Και δη τινες παρ' ἡμιν φιλολογουντες τουτο εξελεγχειν επεχειρησαν τα περι τα Αναθηματα και Εικονολατρειαν, και τα τοιαυτα εν τεκμηριων μερει παραςησαντες. — Αλλ' εμοι μεν ἁπαντα ες το ακριβεςατον απεικαζοντι δοκουσι μαλλον οἱ Ποντιφικιοι τα περι τον Θεον ὡς πλειςα Ιουδαϊζειν· τα μεν Μωσεως ἑνια δηλονοτι, τα δι' Ευαγγελιου ηδη καταργουμενα, παμπολλα δε των Φαρισαιων, τα ὑπο Ιησου Χριςου εναργως κατακρινομενα, πολιτευματα και επιτηδευματα εις την Εκκλησιαν επεισφεροντες· ὡς' ει τις των κατ' αρχας Χριςιανων εις τινα παρ' αυτοις ναον εισελθων τα εκει τελετωμενα θεωρῳη, — τι ποτ' αν οἰεαι αυτον γιγνωσκειν; — ου μεν ουν εαυτῳ συνειδειη αν εν των Χριςιανων Εκκλησιᾳ τινι αναςρεφομενος, αλλα μαλλον εν τῳ παρα Σολυμοις ἱερῳ, ενταυθα δηλονοτι κατανοων ου την κατα Χριςον γνησιον εν αληθειᾳ και πνευματι θεοσεβειαν, αλλα εθελοθρησκειαν τινα σωματικην, και λατρειας θαυματα τοσαυτα, οἱα περ ουδε πω Ἱερευσι Λευϊτικοις ὁ κατα Μωσην νομος επετελλεν. Επισκεψωμεθα δη. Θυσιαςηριον ὁρωμεν μεγαλοπρεπες και δη επ' εκεινῳ πολλα Ιουδαϊκως λειτουργουμενα· και μεν το παντων κυριωτατον, την της θυσιας της φρικοδεςατης, της ηδη ὑπερ σωτηριας ανθρωπινης επι συντελειᾳ των αιωνων ἁπαξ προσφερομενης, εκ περιττου καθ' ἡμεραν προσφοραν, ου μεν ὑπομνημονικην

εκεινην

εκεινην και ευχαριςικην, αλλ', ȣκ οιδ' όπως, φυσικως σωματικην και αἱματωδη.

Προσετι τι κεν αλλο βȣλεϑ τοτε θυμιατηριον και ἡ ευοσμιων δυσωδεων περιχυσις — τοτε περιῤῥαντηριον — και λυχνοφοριαι — και ἱερον ελαιον — και προθεσις των αρτων, ητις λεγεται ἁγια· — αἱτε χειρων και ποτηριων λȣσεις· — αἱτε σκευων, και εσθηματων ἱερατικων προς φιλοτιμιαν πολυτελειαι· — και ἡ περι ἑορτας, και βρωματα, και πομματα, και διαφορȣς βαπτισμȣς, και δικαιωματα σαρκος επιμελειαι.

Και δη προσευχαι και αλλα ἁττα διαλεκτῳ, ὡς επι το πολυ αγνοȣμενη, λειτȣργȣμεναι, ἁτε Ἱερεως ὑπερ τȣ λαȣ καθαπερ θυσιαν τινα προσφεροντος· και τοιαυτα παμπολλα.

Αγε δη επισκεψωμεθα το εν αυτοις Φαρισαϊκον των τροπων και επιτηδευματων. Το μεν πρωτον και τȣτο κυριωτατον, το διδασκειν διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων· — τοτε αφελειν τὴν κλειδα της γνωσεως, — εν τῳ Λαϊκȣς απο γραμματων ἱερων απειργειν· — τοτε φιλοτιμον οἱον το περιπατειν εν ςολαις, — το φιλειν ασπασμȣς εν αγοραις, και πρωτοκαθεδριας — και το καλεισθαι ὑπο ανθρωπων Ῥαββι· — και το σεμνυνεσθαι διαι το καθιζειν επι Μωσεως καθεδρας· — τοτε των Λαϊκων της πιςεως κατακυριευειν, — και επιθεσθαι φορτια δυσβαςακτα, και αυτους μη ἑνι των δακτυλων προσψαυειν.

Και δη και το Κενοδοξον εν τῳ νηςευειν και δικαιοσυνας ποιειν, και το δικαιȣν ἑαυτȣς ενωπιον των ανθρωπων, και ὁλως παντα παρασκευαζειν εις το θεαθηναι και δοξασθηναι ὑπ' ανθρωπων. Τοτε Κακοζηλον — δηλονοτι το περιαγειν τὴν θαλασσαν και ξηραν ποιησαι ἑνα προσηλυτον, ἁμα δε και τȣς ορθοδοξως αντιλεγοντας αναθεματιζειν και αποσυναγωγȣς ποιειν· και εν τῳ

αποκτεινειν

αποκτεινειν δοξαντας λατρειαν προσφερειν τῳ Θεῳ. Τοτε ὑποκριτικον και κιβδηλον των ηθεων το διϋλιζειν τον κωνωπα, τὴν δε καμηλον καταπινειν· — το μεν ες ακριβεστατον αποδεκατȣν τον τε ἡδυοσμον και τον ανηθον, και κυμινον και τα τοιαυτα· τα δε βαρυτερα τȣ νομȣ παραμελȣντας τὴν κρισιν, και τον ελεον, και τὴν πιστιν· — τοτε μεν εν προφασει μακρα προσευχεσθαι μεταξυ το κατεσθιειν τας οικιας των χηρων.

Εω τας αυτων περι τα της συνειδησεως λυσεις και δεσεις ὡς επι το πολυ αυτοβȣλȣς ȣσας και παρανομȣς· οἱον το αυτων περι το Κορβαν αντι τȣ τιμαν και ωφελειν τȣς τοκεας επιδεικνυν αυτων το αστοργον και θεοσεβειαν ἁπλως ασεβη· ὁθεν τοις μεν αυτων ναοις συνεγειρεται αναθηματα παμπολλα και δωρα αδωρα, και ὁπλως πλȣτιζεται ἡ πανδοκος μητηρ Εκκλησια. Εω τας περι το θειον λεπτολογιας και ψευδοσοφισματα, και το εν ορκοις επιορκιον, και εν πιστοις απιστον· — και δη το * δημαγωγικον και το στασιαστικον και τοις αρχȣσιν εναντιως διακεισθαι· το τελευταιον δε, ὡς συντομως και συλληβδην το παν επιδειξαι, εννοησον τας παρ' αυτοις των Πρεσβυτερων Παραδοσεις, τȣτο το παμπονηριας αρχηγικον συστημα, ιδȣ τȣτονι τον παρανομον νομον τὴν τȣ Θεȣ εντολην ακυρȣντα· αλλ' εννοησον ἁμα τȣ Θεȣ περι αυτων μαρτυριον ελεγχτικον, Αλλα ματην με σεβονται, διδασκοντες διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων.

Συ δε τι ποιων ταυτα παντα κατενοησας εροιτο τις αν; —— αλλ' ω 'ταν μεμνησας ποτ' ακȣσας περι Πελοπιδȣ, ὡς οιμαι, η Ισμηνιȣ τȣ παρα των Θηβαιων προς τον Αρταξερξην πρεσβευοντος; δεον γαρ αυτῳ περι των κοινων συμβȣλευοντα μεγα τι διαπραττειν

* V. Joseph. Ed. Hudſ. p. 587, 588, 753 &c.

και τȣτȣ γ' ἑνεκα τον μεγαν Βασιλεα προσκυνειν (ὁπερ ἐςι παρα τοις Περσαις νομιμον, τοις δ' αυ Ἑλλησι βδελυκτον) εκεινος γ' ȣν τι εποιησεν; ȣ μεν αξιων ες τȣμφανες τον Βαβαρον προσκυνειν ȣδ' ὁμως βȣλομενος των πραγματων ατυχειν μηχανημα εξευρε τοιȣτο· ὡς εγγυς εςη παρων τȣ δακτυλιȣ επι το δαπεδον ȣκ απρονοητως εκπεσοντος· ὡς αντιλαμβανων ανεκυψε, και ȣ̓τωσι δη τοντε Περσην ελαθε παρανομων και σωζων ἁμα το της πολεως αξιωμα.

Περι μεν ȣν των Ποντιφικιων ταυτι μεν ειρησθω ταυτα· Εγω δε εκ της παρ' αυτοις αποδημιας ἐν τȣτο κερδαναι δοκω ὁτι εις την πατριδα επανειμι φιλικωτερως προς τα ἡμετερα διακειμενος.

JUVENTUTI ACADEMICÆ

Literarum Græcarum ſtudioſæ

S.

EN vobis aliud in duplici ſcriptionis genere exemplum! hoc etiam vobis ita placere cupio ut etiam proſit. Haud ſane eſt diſſimulandum Epiſtolam hanc, quam aliquando tandem publici juris facio, fuiſſe à me annos abhinc retro circiter XXIII ad hominem Ἀτικωτατον Græce, (hoc erat quod volui) &, quoad potui, Κριτικωτατον Critice conſcriptam: ad hæc perpauca quædam illius exemplaria amicorum quorundam opera in lucem quaſi furtim prodiiſſe; ita ut haud integrum mihi fuerit, aut, quæ privati erant juris, in omnium ora manuſque emittere, aut, quæ jam erant emiſſa, prorſus revocare. Atque adeo, quod de libello quodam ſuo ad Socratem in Parmenide Zeno, idem ad me transferre licet, à re haud alienum mea. " Δια τοι-
" αυτην δη φιλονεικιαν ὑπο τυ νευ οντος εγραφη, και τις αυτο
" εκλεψε γραφειν ὡς τε μηδε εμε βυλευσαθαι εξεγενετο ειτ' εξοισεον
" αυτο εις το φως ει τε μη· ταυτη γαρ λανθανει σε, ω Σωκρατες,
" ὁτι γε ὑπο νευ φιλονεικιας οιει αυτο γεγραφθαι αλλ' ὑπο πρεσ-

"Ευεργε φιλοτιμιας." Utut vero hæc ſint, quia pauca admodum in hoc ſcribendi genere exempla reperiri ſentio, ideo libentius hæc noſtra qualiacunque vobis impertio.

Græca quidem cum Latinis ſimul exhibenda cenſui, ut, quæ diſciplinæ communis cognatio quædam conjunxerat, linguæ utriuſque ſtudia communi opera ſimul excolenda commendarem. Imo vero, ſiquid adhortationis noſtræ aut exempli valuerit autoritas, adoleſcentes Academicos ad literarum præcipue Græcarum monumenta revocari velim; ut in hoc laudis genere priſtina Oxonienſium conſervetur fama, nec in Athenis hiſce noſtris deſiderentur unquam τα Αττικωτατα.

—— Vos exemplaria Græca
Nocturna verſate manu, verſate diurna!

En vobis quod Flaccus veſter haud fruſtra præcipit! Ecquid enim illis reperitur uſquam aut uberius, aut elegantius, aut denique εμφατικωτερον? Et vos quidem in hac palæſtra Græca ita verſari jubeo, ut lectionibus aſſiduis accedat inſuper frequens ſtyli exercitatio: ut non modo induſtriæ, verum etiam aliqua ingenii quæratur laus. Quod Famianus Strada in Latinis, idem ego in Græcis faciendum arbitror. Ad ſcriptoris cujuſlibet laudati exemplar elaboretur ſtyli conformatio: in ſcriptionibus, perinde ac in moribus, quod ſibi quiſque admirandum proponit, id ipſum æmulando aſſequi ſtudeat. Ingenium alet hæc æmulatio; acumen criticum excitabit; & vera mentis judicia confirmabit. In hoc

hoc potiſſimum laudis curriculo, illud quod omnium animis eſt inſitum, exerceatur το μιμητικον. Mira enim eſt in omni re imitationis recte inſtitutæ vis; virtutes alienas ad ſe transfert; ad pulchri ſenſum atque ſapientiam quodammodo inopinantes compendiaria ducit via: quod uſque & uſque legentibus minus feliciter inculcat præceptionum Grammaticarum labor & mora, id ipſum felicius citiuſque ſibi tradit ſcribentis ſtylus: elegantias Atticas, quas experiundo ſenſit, dum probe imitatur, facit ſuas; in alienæ laudis ſocietatem admittitur; &, ut ita dicam, inquilino tali, cujus virtutes cognatas agnoverint, civitatis ſuæ jus non invidebunt Attici.

Quare ſubit identidem haud ſine querela mirari, quod in inſtitutionibus Græcis, ſtyli, quem tamen Cicero ipſe agnoſcit optimum dicendi magiſtrum, rarior adhibeatur exercitatio: & profecto cur non in his, perinde ac Latinis, locum habere debeat, nullus video. Re ipſa intelligetis nec inutilem eſſe illam nec injucundam: intelligetis porro illud opus quam non ſit arduum & difficile quod facili negotio vir otioſus expediverit. Quæ adeo hac in parte jam olim præluſeram, veſtros in uſus pauca quædam libenter emitto, plura itidem, ſi veſtra poſtulavit expectatio, emiſſurus. Et ſane prout in ſuperioribus id egeram ut ſtyli Xenophontei colorem & χαρακτηρα aliquatenus exprimerem, utpote hominum, locorum, rerumque deſcriptionibus accommodatiorem; ita in diſquiſitione Philoſophica Platone uſus ſum dicendi magiſtro. An id, quod vo-

lui, fuerim aſſecutus judicabunt homines Critici; quorum fortaſſe cenſuram videor mihi haud fruſtra provocâſſe, qui ipſe neſcio quomodo hac in Epiſtola Critici perſonam induerim. Erat quidem illa ad Joh. Gul. Thomſon jam olim ſcripta, juvenem doctiſſimum, gente Boruſſum, in literis Græcis & philoſophia præcipue Platonica verſatiſſimum; qui, cum hortatu meo Academicorum, quorum ordini fuerat aſcriptus, gratiam opere quodam publico demereri ſtuderet, Platonis Parmenidem, qui dialogos inter omnes θεολογωτατος habebatur, edendum atque illuſtrandum ſuſceperat. Atque is adeo, cum pro ſpecioſo Editorum more annotationes adornaret paulo operoſiores, ad eruditionis ſuæ infinitæ oſtentationem magis quam ad Lectoris imperiti adjumentum comparatas, & è Codd. MSS. Græcis ineditis, & antiquitatum philoſophicarum ruderibus materiem erueret pretioſam fortaſſe, at hercle non explicitam ſatis, aut captui accommodatam meo; Ego, qui me e multis unum & prorſus αμυητον profitebar, rogavi tandem ut ακροαματα hæc εσωτερικα & dogmata recondita populariter nobis expoſita daret, atque obſcuritati huic noſtræ aliquod lucis affunderet. Atque adeo hac, quam vides, epiſtola hominem aggreſſus ſtimulos ſubdidi, & pene convitiis provocavi, ut philoſophiæ Platonicæ ſubtilitates metaphyſico-theologicas diſſertatione quadam præmiſſa fuſius explicaret, & Parmenideæ demum hujuſce de Ideis doctrinæ ſyſtema integrum exhiberet. Id quod fecit ſedulo; atque vobis Prolegomena elaboravit ſua, induſtriæ ſingu-

laris

laris & ingenii monumentum haud leve, quæ philoſophi mentem aperire potuerint, & reconditioris illius doctrinæ ſtudioſis ſubſidio eſſe & adjumento.

Siquis porro me in adhortando & increpando nimia uſum παῤῥησίᾳ cenſuerit, idem ſciat de hominis amiciſſimi fama ſollicitum pro familiaritatis jure paulo liberius me egiſſe; &, eo quidem conſilio, ut, qui forte inciderint, corrigi aut ſuppleri poſſent defectus, &, quæ poſtea alii reprehenderint, errata comperirentur pauciora. Ad hæc ſciat parcius hæc à me notata fore, niſi in eodem homine plura agnoviſſem laudanda, et hanc cenſuram noſtram tantum abfuiſſe a malignitate, quantum ab adulatione abſunt encomia.

Hæc præfanda duxi, tum ut virum de Academiâ, de Republica literaria benè meritum præconio debito cohoneſtarem, tum ut opuſculum hoc, tanquam ſobolem, Parente ſuo orbatum, publicæ Fidei atque Patrocinio commendarem.

ΘΩΜΨΩΝΙ

Χαίρειν και ευπραττειν.

ΠΟΛΛΑ μεν ηδη και πολλακις περι Παρμενιδε γεγραφως, πειρα δε σε ακηκοως ωδεν, θαυμαστον τι και αμα νεμεσητον πεπονθεναι δοκω. Συ δ', ω βελτιστε, τι παθων εως αρτι μηδεν δι' επιστολης αποφθεγξεσθαι ηξιωσας; αλλ', ωσπερ τις αχθομενος και αγαναχτων, καθησαι, ωδ' απαιτουντι φιλω φιλικον αποφηνας ωδεν, ωδε δια φιλονεικιας προκαλουμενος ανταποκρινομενος ωδεν.

Ει δε πως εξημαρτηκα τι τον Αττικωτατον ανδρα τη των Αττικων πατρωα και βαρβαρικη διαλεκτω προσφωνησας, μεταβαλων ηδη σμικρα αττα Ελληνιστι γραφειν επεχειρησα, βουλομενος σοι χαριζεσθαι, ως εδυναμην, καλλιστε.

Ει δε πως απηρεσα σοι ποτε γραφων, ατε τα παρα σε εξημαρτημενα διελεγχων, και κατορθουν αξιων, ευ ισθ' ότι ότως απαρεσκων σοι ωδεποτε παυσομαι· Ακαδημικος ων κολακευειν ουκ οιδα· τοιγαρουν, καθαπερ προτερον, ωσαυτως και νυν διατελω γραφων· τα μεν επιμεμφομενος, τα δε και διακελευομενος, τα δε παντα, καθαπερ επρεπεν Αττικον οντα, παρρησιαζων, και φιλον οντα, τα βελτιστα συμβουλευων.

Αμ

Αγε δη επι της τρωτερας ὑποθεσεως επανελθων, ει ἐξηκοσα σοι εις το φως τυτο το Πλατωνος βιβλιον, σκεψομενοι ὁπως αν βελτιστα διαπραχθειη το ἐργον τυτο, και τι δη ποτε σοι συμβησεται προς τε σαυτυ φιλοτιμιαν, και Παρμενιδυ φιλοσοφιαν, και δη των κριτικων ἀπαντων δοξας.

Και μην περι συ ὁπερ προς Σωκρατην τοτε ὁ Παρμενιδης, τυτο εικοτως αν λεγοιμι· ω θωμαστον, ὡς αξιος ει αγασθης της ὁρμης της επι τυς Πλατωνος λογυς· αλλ' εμοι μεν δοκεις αμηχανον τινα πραγματειαν πραγματευεσθαι, ὁ τε αορισα διοριζειν, και τα ασαφη βεβαιυν, και τα μυστηρια αποκαλυπτειν πειρωμενος· ὡστε πολλακις εμε δεησειν περι τυ φιλυ, μη πως εις αβυθον τινα φλυαριαν εμπεσων τον νυν διαφθαρη. Εγω μεν γαρ τυτυνι τον διαλογον αναγνωσκων, και καταγνους ἐκαστε, υ σαφως καταμεμαθηκεναι δοκω ποια απια εστιν, ἀ βυλονται οι λογοι, αλλ' εις απεραντον τινα αμφισβητησιν και απριαν φερομενος περιπλανωμαι· ὁποτε δ' αν τι γε τον συγραμματιον, ὁπερ βοηθειαν τινα τοις Παρμενιδυ λογοις ὑπεθετο, μετα ταυτης αναγνωσκω, υκ οιδ' ὁπως, υδεν ἑλαττον πασχω, αλλ' αει εμε επιζητυντα λανθανει και διαφευγει ἡ αληθεια· ὡστε ταυτο πεπονθεναι εμε, ὁπερ και ὁδοιπορος τις, ὁς δια τα ὁδων δυσβατα και τριβη πονυμενος, επετυχεν ισως ανδρι τινι ὁμοιην πλανην πλανωμενω, αλλα δια το πρωτερω πεπλανησθαι των χωριων εμπειροτερω δοκυντι, περι μεν της περιχωρυ πολλα σεμνως διηγεμαι, αλλ', εφ' ἁ βυλομαι, ορθως αφικνεισθαι υ διναμαι. Και σοι μεν εγω δια τα φιλοσοφιας Πλατωνικης δυσκολα ἡγεμονευτι ανηλυθησας, αλλο τι σοφες και βεβαιον ευρηκεναι δοκω, ἡ ὡς αδηλα εστι πολλα και παραδοξα, αινιγματων τε και μυστηριων αναπλεω;

Αλλα συ μεν επι τυτω μαλιστα σεμνυνεσθαι δοκεις, ὡς μεγα τι διαπραξας, ὁτι σοφιστων παμπολλων ὑποθεσεις παραλληλας

και

και μαρτυρια συλλεξας φιλομαθιας τινος αξιεπαινε, και φιλοπονιας αληθως Γερμανικης παραδειγμα θαυμαστον αποφηναι· αλλα τι τωνδε οφελος; τι δε χρησιμον απεδειξας, παιδιαν ετω πραγματειωδη παιζων, Κριτικω ανδρι αυτιω τε Πλατωνος γνωμην ακριβως εξεταζοντι τινα βοηθειαν παρεχει η σοφιστων απροσδιονυσος λεπτολογια, και αδολεσχης φλυαρια; τι δ' αν σοι ποιητεον συμβελθω; τετο δηλονοτι οπερ και Σωκρατες απομνημονευει ο Πλατων, ευ μεταθειν και ακριβως ιχνευειν παντα τα λεχθεντα· τον Πλατωνα εαυτω ερμηνευτιω παρασκαι, και λογισμω τω ελευθερω μαλλον η τοις Λεξικογραφοις, χρησαμενον, τα φιλοσοφιας Πλατωνικης ιδιωματα τεχνικα διασαφηνιζειν, και δογματων δε μαλλον διαλογιζομενον, η περι ρηματων σκιαμαχοντα παντα παντασι τον αυτον τε Πλατωνος νυν απεκαλυμμενον επιδεικνυναι. Τετ' εκπονειν χρη τον ανδρειως φιλοσοφοντα. Ετι δε τετο κατανοησον, οτι εγω, καθαπερ και οι πολλοι, ιδιωτης τις ειμι, Οιδιπες δ' ε. Διο και επερωντι μοι σαφως εξηγεισθαι χρη τι πο' εστι το πολυθρυλλητον τετο το ΕΝ, τι δε και τα ΠΟΛΛΑ, και ωσαυτως εφεξης εκαστα, τα εν Παρμενιδε κατα θεσιν παραδοξα οντα και δυσνοητα. Τι γαρ αν ποιησεις φιλοσοφιας περι; πη δε τρεψαιτ' αν αναγνωσης αγνοημονων τετων; Συ μεν ειν, ω Λεξικογραφων εξεταστα φιλοπονωτατε, σαυτον εμοι λεξικογραφον τινα παρασκευαζε και ηγεμονα διδακτικον.

Προς τετοις, εχ ηκιστα σε αποβλεπειν δει προς τας Ακαδημικων δοξας· οι γαρ πολλαι μοι μαλα φιλοσοφοι τε εισι, και ακηκοασι δη ότι ξενος τις εκ Βορεαδας πολλα μοι εντετυχηκε, δεινος τις νομιζομενος προς τα Ελληνικα· καγω μεν αυτοις απαδαιως παντα συνωμολογουν, πολλα περι σε και μεγαλα υπισχνεμενος· ωστε εικοτως αν δοκειν εμε ε μονον τη αλλη σε φιλια ωκειωσθαι, αλλα και τω εργω τετωι· ευ γαρ οιδα, ει σοι τετο κακως συμ-

βησεται,

βησεται, ὁτι κἀγω, ὁ τὴν περι σȣ ελπιδα εψευσμενος, και δη πολιτας παμπολλȣς δι' επαινων εξαπατησας κινδυνευω γελωτα παρ' αυτων και ονειδισμον οφλισκανειν. Αλλ' ȣκ εσται ταυτα, ȣκ εσται· αλλ' ὁμως, ἁτε εν κινδυνῳ ὀντα προνοειν δει ἑκαστα τα συμβησεσθαι δοκȣντα, και δοξᾳ προκαταλαβειν, ὁπως αν ευκοπωτερως δυνωμεθα τα παντα επι βελτιστον διορθωσαι. Ουκȣν εικοτως αν συγνωμην εχω προς σε περι πραγματων παῤῥησιαζων και επιτιμων τα πολλα, και ενιοτε σοι ονειδιζων τὴν δυσαναπειστον φιλαυτιαν και ὑπερηφανον τινα αμελειαν. Πως γαρ ȣκ αχθομαι ιδων σφαλματα τυπογραφικα τοσαυτα, ὡστε ατοπον τι πεπονθεναι Παρμενιδην, ἑαυτῳ ὁμοιον τε και ανομοιον γεγενημενον; εν δε τῳγε τῳ συγγραμματι δογματων αλλοτριων συλλογην τοσαυτὴν, και παρασκευην ανωφελη, ὡστε δοκειν σε τοις λεγομενοις βοηθειαν ȣδεμιαν ȣδε το φως επιχευσαι, αλλα μειζον ετι σκοτος και βαρος προσθειναι οὑτω ματαιως πολυπραγμονȣντα. Βȣλομην μεν αν τα σαυτου δογματα αποδειξαντα μαλλον η αλλοτρια συλλεξαντα ȣ̓τω τον Παρμενιδην εις το φως εξενεγκεναι. Αλλ' επειδηπερ ȣχ οἱον τε εστι το πεπραγμενον ηδη απρηκτον αποκαθισταναι, το λοιπον σκεπτεον σοι οἱος ηδη προτιθεται αγων· τα ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ μελετᾳς, ωφελειας τινος πολλης ἁμα και πραγματειας εργον· αυτων δε σκοπος τις εστιν; ȣ̓τος δηλονοτι, τας Παρμενιδȣ ὑποθεσεις φανερως εκδιηγεισθαι, και δη Πλατωνικης περι Ιδεων φιλοσοφιας τα ασαφη δοκȣντα και δυσνοητα διακριναμενον σαφηνιζειν· εν τȣτῳ γε μαλιστα σοι επιμελητεον εστι· τȣτο κεν ορθως διαπραξαντι σοι μεγαλη τις Ακαδημικων ευνοια, και χαρις, και επαινος εικοτως αν ἑποιτο.

Εγω μεν και Χλωροδιος Ακαδημιας απαλλαγεντες εις τȣς εν Βȣκλανδιᾳ βαρβαρȣς απεδημησαμεν· κακει μετα βȣκολων και

 ἱππο-

ἱπποφορβων, και ποιμενων, (δύο ποιμενε λαων) δωδεκαταιω ηδη κατεμειναμεν· και αρτι μεν νυκτας διατριβομεν αληθως Αττικας· παρων γαρ ἡμιν τυγχανει, ὁ εκ της Δανιας, Μεγας Κρεσσιος· εκ αηδως και χρονον διαγομεν περιπατουντες, ἐζομενοι, και μεταξυ τε πινειν και διαλεγεσθαι πολλακι τε Θωμψωνος μεμνημενοι. Και νυν δη, ὡς ορας, πεωομαι χαλεπαινων, επι το τερπνον επιστρεφομενος· αλλα τὐτο το επιτιμαν σοι, διελεγχειν, και συμβουλευειν νομιζε εμης της προς σε ευνοιας σημειον ατρεκεςατον. Τελος δε, περι εμε, ὡς Φιλοξενε τινος, και ανδρασι σοφοις καἰαθοις, αφ' ὁποιης δηποτε χωρας αποδημουντες προσελθωσιν, ευεργετειν προθυμουμενε ὑτως γινωσκε, και δια τὐτο τω Θωμψωνι Φιλου οντος.

SENTIO hâc in parte præmuniendam esse mihi orationem, quam jam olim præter scribentis spem atque consilium in quorundam offensiones incurrisse videram. Sentio quam difficile sit Criticorum hominum fastidiis satisfacere; immò & præ nimio placendi studio non displicere. Utut verò hæc fuerint, pro certo scias nihil pro animi malignitate, aut obtrectationis studio dictum excidisse, verum singula, quæ quidem non sine risu miranda occurrebant, ab hospite rudi adhuc & elegantiarum Bathonienſium *imperito,* κατα το φαινομενον, *pro eo qui tum erat rerum colore descripta exhiberi. Vides adeo rebus de levibus prolusionem levem tenuemque, haud sane Petronii cujusdam Satyricon, sed neque salem aut styli elegantiam; desideratur certe illa ingenii Petroniani vivida vis & ubertas, quæ in locorum rerumque descriptiones liberius se effundens frigidæ nugarum historiolæ condimentum quoddam & leporum gratiam afflaret. Quid ni autem in tantâ ineptiarum celebritate scribenti itidem liceat impune ineptire, innocuo verborum lusu gaudere, atque animum pictura pascere inani? Proludere volui, non philosophari, & quidem mallem cum riden-*

tibus una ridere, quam cum Homine Critico fruſtra ſapere & ringi, & nodum in ſcirpo quærere. Hanc modo, quam Epiſtolarum recipit patiturque familiaritas, licentiam mihi indulgeri cupio. At ſatis mihi placeo, ſi noſtra hæc qualiacunque tibi, Lector benigne, aut uſui fuerint aut oblectamento.

ITER BATHONIENSE,

CORN. ÆMIL. S.

TANDEM aliquando valere vos jubeo, male officioſi *Bathonienſes*, nobile juxta ac ignobile vulgus, & quicquid eſt ineptiarum elegantiorum. Jam tandem aliquando domum redeo uxorius ille exul, hocce meum, quicquid eſt, montani ruris & mihi me reddentis agelli, quàm libenter reviſens! Quàm juvat ex urbano ſtrepitu & mundi plane muliebris inani pompâ in hanc regni mei vegetabilis tranquillitatem recedere, per hortorum amœnitates curis vacuum expatiari, & quaſi poſtliminio reſtitutum vitâ priore frui! Hîc videor ego mihi tanquam in *M. Tullii* Tuſculano pauliſper commorari, ibi hominum doctiſſimorum colloquiis intereſſe, & cum iis unà philoſophari. Subinde porrò *Flaccum* tuum mihi adhibeo, ruſticantis comitem longe jucundiſſimum; juvat ingenii ſive laſcivientis luſus elegantiſſimos, ſive philoſophantis gravitatem & argutias admirari, & cum illo unà ridere ſimul & ſapere.

Interea

Interea quàm mihi plaudo hæc qualiacunque circumſpiciens,

—— manuum monimenta mearum,
Arboreos late fœtus, & amœna vireta,
Hortenſis tugurî congeſtum ſtramine tectum,
Dulce domicilium ſcribenti, dulce legenti.
Hîc tacitus meditor quod iniquas pectoris ægri
Tranquillet curas, & me mihi reddat amicum.

Subit interea Horatianum illud à re haud alienum meâ.

Hoc erat in votis: modus agri non ita magnus,
Hortus ubi, & tecto vicinus jugis aquæ fons,
Et paulum ſylvæ ſuper his foret — hic ego, *Flacce*,
Et vivo & regno tecum; ſimul iſta reliqui
Ad cœlum quæcunque ferunt rumore ſecundo
Semiviri Nymphæ, fœmineique Viri.

Thameſis ripas prope *M . . . a*
Sit meæ quondam requies ſenectæ,
Sit modus laſſo pedis, & caballi,
Remigilque!
Ille terrarum mihi præter omnes
Angulus ——

At mihi jam illico *Cynthius* aurem vellit, & incompoſitæ orationis viâ ulterius divagantem *Flaccus* deſtituit.

Ergo

Ergo ad me redeo, quem noſti aliquandiu *Bathoniénſem*, urbis urbaniſſimæ hoſpitem inurbanum. Atque hîc ego Te videor videre nequiter illudentem multa ſciſcitari, & cum riſu mirantem expoſtulare, "Heus, "mi Amicule, ſiccine è Monachorum clauſtris, è ſi- "lentio & ſolitudine, ſiccine ex obſcuri ruris otio & "ſqualore in hominum belliſſimorum celebritatem & "frequentiam, in muliebres cœtus ornatiſſimos, & "quicquid uſpiam reperitur ſplendoris & elegantiæ? "ſiccine prodis illico attonitus & ignotus hoſpes? — "iſthæc intuenti qui tibi erat oculorum obtutus? qui "ſenſus? quæ mens? ——

Quin Tu, ſi lubet, finge modo quempiam ex intimâ *Bæotiâ* in fabuloſam illam regionem Spencerianam ſubito delatum, ibi ædium gemmis auroque micantium aliquandiu hoſpitem, Equites inter Virgineſque regias, imo Reges ipſos verſantem: Qualem tum credis eſſe hominis ſenſum, cui jam ſtupor acceſſit plane novus, ſpectaculi ſingularis novitate commoto? — En *Bæotius* ego veſter! at certe non *Oedipus*.

Sed eccum! gregaria inter capita longe ſpectabilis eminet *albeſcens Galerus*. Procul, O procul eſte, cordati, & quicquid eſt ſapientiæ ſeverioris! En Theatrum ingreditur Archichoragus ipſe, egregius ille morum Cenſor, decori Arbiter, & ineptiarum Moderator.

Hic vir, hic eſt, ſibi quem monſtrari gaudeat hoſpes!

Hui

Hui vero! — effœtus ille & edentulus ſenex! quid iſthoc eſt hominis? Ubi illa orationis elegantia & lepor aulicus? Ubi illa morum liberalis facilitas & urbana comitas, quæ in deliciarum *Bathonienſium* communi magiſtro requiritur? Vah! durum os! cui igneſcit uſque ferrugineus ardor, & ſine verecundiâ rubor immutabilis; inſidetque torvus quidam ſtupor, & hilaritas inficeta. — At, O Diſcipulæ belliſſimæ, quales eſſe Vos dicam, talis cum ſit Magiſter? Sed abſit dictis invidia, & læſæ majeſtatis crimen!

Jam vero undique ad *πανδοχειον* concurritur: magnum utique magnis ſuper negotiis reipublicæ concilium celebratur. —— Accedo è multis unus. Verum ipſo in limine, pede paululum repreſſo, ſuſpenſus hæſi; ita mihi animum repente percuſſit hoc multiforme ſpectaculum. Interea forte in parietem adverſum oculos conjicio. En vero ibi, in pomparum opprobrium, ſpeculum ingens obverſabatur; juvabat ibi non ſine tacito riſu Microcoſmum hunc lepidiſſimum contemplari, rerumque circum undique miris modis geſtarum quaſi compendium prælibare. Videbar mihi videre machinas quaſdam geſticulantes, frequentem popellum, mire officioſum, circumcurſitare, otiari, ridere, varioque demum luſu temere laſcivire. Ibi continuo hæc ego mecum "*quot capita, tot ineptiæ!*"

Jam nunc in Scenam progredior, non equidem Hiſtrio, nam quod agam nihil eſt; ſed muta Dramatis perſona, ſive ſpectator otioſus. Hui! quid hoc eſt tumulti atque ornati? quæ tanta celebritas & magnificentia,

ficentia, &, qualem alibi fruſtra quæſieris, ex omni quaquaverſum *Britanniâ* congeſtus nugarum ſplendor? —— Singula circumſpicio inſidiante vigil oculo, ille ego, quem noſti, elegans formarum ſpectator. Juvat modo Bellulos inter Bellulaſque commorari, confabulantibus aſſiſtere: Vah! quàm ſibi placent omnes, arrident, plauduntque, felices errore ſuo! O beatos lepores, facileſque ſine mente facetias! *proh! quanta ſpecies cerebrum non habet!*

Ergo ad alteram partem tranſeo; verùm ibi quoque occurrunt iidem, & eædem; diverſa quidem, ſed & eadem ineptiarum facies. Et ſane quicquid ubivis ſpectabatur, aut audiebatur, fœminei erat generis. Verum interdum ſubiit aliquid quod curioſus miretur hoſpes, ingeniorum perinde ac formarum concertatio, & æmulatio plane ridicula; — mille lenocinia, mille placendi artificia, — obliquum meditantis ictum ocelli mobilis petulantia, — retortæ cervicis compoſita jactatio, — delicata & faſtidioſa mollities, — vultûs aut veſtitûs laudati conſcia dignatio, — importune faceta vociferatio, — & improba riſûs male caſtigati protervia. En tibi puellarum, pene dixerim, Encyclopædiam, ſive, prout nomine ficto appellaveris, *Coquettriam!* proh! quantæ eſt inſtar laudis tam ſplendide ineptire! —— at deſideratur interim, quod vir bonus & ſapiens laudaverit: una tot in millibus fruſtra quæritur *Æmilia.*

At iſto certe in angulo, ſicubi uſpiam, ſapientiæ cujuſdam profundioris ſpecies reperitur. En adverſâ

fronte compoſitus capitum graviſſimorum quaternio! Reveremini, hoſpites, hunc Quatuorviratum, modo plane ſingulari philoſophantem! En in vultu moroſa quædam conſtantia & ſeveritas prorſus *Hiſpana*: circum undique alta quies & taciturnitas plane Pythagorea: in aure, in oculo, vigil animus excubat, ad omnia erectus, quoſlibet rerum caſus, viciſſitudines, momenta dinumerans penſitanſque: hinc magnanima & grande quiddam moliens Ambitio, periculorum ſecura, & ante victoriam triumphos præſumens; illinc cauta nimis & humi ſerpens Avaritia, opportunitatibus quibuſcunque inſidians, & quaſi furtim ad ſe trahens omnia & corradens; utrinque mira ſtudiorum contentio, & anxia futuri ſollicitudo. Profecto ſeria quædam res agitur! imo vero Drama quoddam tragicum mihi videor videre: en Hiſtrioniam exhibet Chironomia, diverſicoloris populi regumque fataque fortunaſque regens: non ſine artificii mirabilis laude celebratur hæc operoſa & involuta Fabula; brevis quidem illa, nec ultra tres Actus producenda, ſed negotiorum & viciſſitudinum plena; mobiles vero Scenæ pro re natâ variantur. Jam illico magis magiſque tumultuari Epiſodia, & ad rerum certamen anceps atque diſcrimen ultimum properare: hinc inde erigitur & caſtigatur expectatio; interea hanc tantam magna ſibi pollicentium, magna quoque metuentium trepidationem videt, & irridens ictu quodam improviſo machinationes eludit omnes *Hoylæo* major Fortuna. En aliquando ſubit

errorum

errorum ἀναγνωρισις, περιπετεια, καταστροφη. Jam tum rerum facies oritur, hui! quàm diverſa? ubi nunc illa Philoſophantium conſtantia, & ſeveritas? en utrobique ſubita tumultuatio, & incontinentia quædam animorum! hinc cum clamore plaudunt victores; illinc ſero ſapiunt *Phryges:* hinc exultatio quædam & inſolentia triumphi; illinc rixatio importuna, & male diſſimulata indignatio, imo forſan & impiæ preces, & ſibi & hoſti pariter iratæ, &c.

Verum quid illa ex adverſa parte meditatur frequens circumſtantium, circumſedentium Corona, ore, oculis, animiſque ſpectaculo cuidam volubili inhiantium? hinc inde loculi excutiuntur: aureis cumulantur aurei. Quis novus hicce Trapezitarum ordo? quid hoc eſt tumultuantis commercii? — Hic profecto, ſicubi uſpiam, O *Bathonienſium* Regina,

Te facimus, Fortuna, Deam: tibi ponimus aras,
O Fati laſciva ſoror: tibi nobile vulgus
Vota facit, contempta Deorum templa relinquens,
Præcipuoque tuum veneratur numen honore.
Invida nequicquam frendet ſapientia Patrum
Dira minans, at tu victrix impune triumphas,
Mille novas artes & mille capeſſere formas
Callida, & emuncti rides edicta ſenatûs.
Quid ſi fatalis crepitanti jacta fritillo
Alea conticuit, nec hiantem blanda popellum

Sollicitat damnoſa vocans ad præmia *Faro?* .
Scilicet unus abeſt: at non tibi deficit alter,
Et ſimiles alia fallunt ſub imagine ludi.
En ille ante omnes, qui rite volubile numen
Inſtabilemque rotam non vano nomine monſtrat,
Rowley-Pouli tuus, magni pars magna triumphi!
Alternis diſcreta locis, diſcreta colore,
Lubrica planities aperitur margine ſummo
Leniter acclivis, media omnis & æquoris inſtar
Strata jacet, fluitante ſinu, devexa, reſurgens,
Perpetuo lapſu, velut unda ſupervenit undam.
Miſſilis orbiculus nunc alter, & alter, & alter
Proſiliens rapida peragit vertigine gyrum;
Hic tu præcipuè gaudes, Fortuna, jocari,
Alterno vultu mutabilis, alba vel atra,
Spemque, metumque regens, per aperti lubrica campi
Huc illuc greſſu fallente volubilis erras,
Per cava, per convexa, per alba, per atra recurrens,
Mille domos laſciva petis, laſciva relinquis,
Suſpendens dubio mentemque oculoſque rotatu.

Hæc aliquandiu non ſine riſu quodam indignabundo miratus continuo ego mecum, "*profecto nos homun-*
"*ciones Fortuna quaſi pilas habet!*" — Verum enim-
vero

vero quid hoc eſt amabilis inſaniæ, quæ capita tot honeſta vertigine quadam ridicula corripit, circumagitque temere ſequacia ſphærulæ volubilis ludibria? Unde iſthoc omnium fere animis inſidens ludendi cacoethes inſanabile? vah! ſiccine juvat uſque nummos, otia, famamque luſu prorſus puerili diſperdere? — Hæ tibi ſunt artes, hæ deliciæ, hæc oblectamenta, O eleganter inepta, & damnoſe ingenioſa *Thermopolis!* digna quidem illa, quæ in *Britanniam* à gente nugaciſſimâ eâdem & inimiciſſimâ inveherentur, ab iſtâ malorum fere omnium blandiſſimâ opifice, *Galliâ:* imo digna itidem, quæ *Neronianus* ille deliciarum *Arbiter* ſtylo nequiter laſciviente deſcriberet *Petronius!* — O miram, & plane ſingularem, neque vero invidendam hujuſce loci felicitatem! ubi Omnes fere quaſi ex pacto & dedita opera, (valetudinis ſcilicet gratia) nec ſine aliqua ingenii laude ſedulo deſipiunt; adeo ut homini homo non ita multum præſtet, ſtulto intelligens! ubi plurimus ſine gaudio plauſus, ſine facetiis riſus, ſine tranquillitate otium, ſine fructu negotium, nec ſine periculis nugatio, & denique in maxima hominum frequentia ſolitudo maxima. — Sed aliquando tandem manum de tabula, — ne forte, quarum imaginem adumbrare cœpi, ad me quoque ineptiarum contagio pertigiſſe videatur.

P. S. Sed heus εὕρηκα! tandem inveni Virum; inſtar mille unum. Facile ſcias eum mihi placuiſſe quem acceperam teſtimonio commendatum tuo; Virum, inter

Bathonienſes

Bathonienſes ſuos facile principem; quem undiquaque præſentem parietes ipſi medius fidius loquuntur: quem illuſtrat glorioſa natalium obſcuritas, fortunæ eundem & virtutis filium, τον αὐτοφυη, τον αὐτοδιδακτον, και αυτοτελη· Virum, quem non ego ſane doctiſſimum, at certe omnium, quotquot fere uſpiam reperiuntur, *Literatiſſimum* appellare auſim, & ex commercio ſuo *literario* fructus pro merito ſuo uberrimos ſine invidia conſecutum.

Matronæ Ornatiſſimæ

CORNELIÆ ÆMILIÆ,

Hoſpitii memor benigniſſimi,
Virtutumque Singularium Admirator,
Ὁ Δεινα
Hoc benevolentiæ — & ευχαριστιας μνημοσυνον
D. D.

ITA rure veſtro diſceſſi tanquam continuo reverſurus; animi oculorumque acie retortâ juvabat uſque domum amiciſſimam reviſere, ſingula relegere, & admirari, & hoſpitio priore frui; videbar mihi adhuc conviva menſæ aſſidere, aderam ambulationum comes, colloquiis interfui, ſive mitis illius ſapientiæ tacitus laudator, ſive etiam lætitiæ communis particeps, & adjutor. Et —

O carminum dulces notas
Quas ore pulchra melleo fundis,
Lyræque ſuccinis!

Hæc

Hæc adeo & illa diſcedenti animum demulſit imago; & profecto viarum tædia fefellit jucundiſſima conſuetudinis veſtræ recordatio. — At tu, inquam, Jupiter Hoſpitalis, hanc Domum Dominamque ſalvam uſque & incolumem tuere!

Interea lente feſtinanti alias ſubinde aliaſque cogitationes excuſſit caballus; & quidem uſque nova oculis occurrebant ſpectacula; ſed eadem cito neglecta & evanida tranſierunt; nam, ut, quod res eſt, fatear, ita mihi animus in præteritis hæſit, ut obvia quæque & præſentia minus curaret.

O quam mihi placeo, cogitatione recolens, ſi quid præter ſolitum amabile & laude dignum vidiſſe contigerit! Ego quid meditabar, rogas? — Quicquid illud erat, ſcias fuiſſe a laudibus haud alienum tuis; ita tamen, ut tu ſola omnium illud ultro neſcias. En ergo noſtram, quæ fœminis invidiam movere poterit, hiſtoriolam! integræ inſtar fabulæ, Epiſodiam!

Nuper in argo Hertfordienſi, haud procul ab Anglicani Proto-Martyris oppido, Domum quandam hoſpes non expectatus inviſi: ibi in Matronam incidi, haud certè, qualem hodie ubivis reperias, ſeria leviter, & levia ſerio meditantem; ſed compoſito decoram vultu, animique, qui cœlorum penetralia rimari poterit, obtutu defixam. Stipabant latus aliquot non infimi nominis ſcriptores, erat in manu præcipuus comes Horatius — Ego rei novitate commotus, & vix pauca quædam ritè præfatus, inopinantem illico aggredior —

Heus

Heus itane te habeo confitentem ream, in ipſo furto belliſſimo deprehenſam? — At tu, Flacce, ſiccine tandem viſis Britannos hoſpitibus feros? — Et quidem fæmineas inter Cathedras verſari gaudes? — At ille vultu, quo ſolet, urbano ſubridens — En vero illud quod jam olim prædixi, non uſitatâ feror pennâ vates biformis: longinquas nempe regiones peragravi hoſpes non ignotus; &, ex quo in Galliam tranſii, illud certe effecit gentis loquaciſſimæ officioſa ſedulitas, & opella, ut in omnium fere ora manuſque aliquanto notior venirem. Jam vero quidni Ego fæminas ridere & philoſophari doceam, ex quo inceperint viri ſedulo deſipere? —— At enim, mi Flacce, vereor ne multa nimis docendo uxores nobis prorſus corrumpas, jam per ſe abundè ſapientes, & facundas — ne rei domeſticæ cura negligatur, & in contemptum illico abeamus literarum rudes & indocti conjuges. At tu iſtum, bone vir, dimitte metum, ſiquidem, qualis hæc noſtra eſt, contigerit Diſcipula. Qualem vero iſtam mihi prædicas? — Singulare prorſus exemplum — ω της φιλομαθιας ἁμα και πολυμαθιας! En illa dulces docta modos & citharæ ſciens; at eadem mecum quid verum atque decens rogat & curat: amica muſis, nihilo ſegnius bonæ matris-familias obit munia, utriuſque Minervæ artes feliciter exercens, docta ſermones non unius linguæ, nullius ſibi laudem arrogat: decora quædam invigilat labellis, eloquii fræna moderans, taciturnitas. En quod in fæminâ, & quidem liberali,

maxime mireris, ſingularem & linguæ et animi conſtantiam, & præclaram quandam fortitudinem, quâ virtutes ſedulò diſſimulat ſuas! ab omnibus laudata ſurdeſcit illico, munitam opponens aurem, laudeſque non agnoſcit ſuas.—Hui! rem miram narras, fœminam quantivis pretii! dignam ſane, quam carmine novo Horatiana celebret Muſa. Tum continuo hæc Ego mecum. Beate Flacce, diſcipulam ſortite talem, ingenio tali præditam! quid Chloen, quid Lydiam mihi prædicas? Jam ſteriles abite nugæ, et quicquid eſt fœminei generis molle et ineptulum vulgus! At tu unicè felix animi, Matrona, quæ, tui potens, intervalla negotiorum tam commode literato diſpungis otio, tecum auſa verſari et philoſophari, in ſolitudine nequaquam ſola! Ex hâc ſapientiæ ſpeculâ quâdam mecum una paulatim deſpice ſemiviros fœmineoſque greges, quos aut ſtrenua exercet inertia, aut ignobile conſumit otium. Hui! quid iſthoc eſt recentis elegantiæ, & delicliarum muliebrium, quod degener hæc ætas æmulante quodam ſtudio proſequitur celebratque, quam inficetum prorſus et illiberale! Quin vide jam paſſim importune obſtrepentes, circumcurſitantes, ambitioſa veſtium ornamenta fingentes, refingentes, animum oculoſque inani Chartarum pictura paſcentes & macerantes, miſerè nugis invigilantes, in multam lucem dormientes, officioſe demum ineptientes, ut ſui forte admirationem excitent, ſui ſimillimis vel placituræ, vel invidendæ — quid hoc eſt aliud quam vitam continuo diſperdere?

Effingent

Effingent aliæ ſpirantia mollius ora,
Pandoræque novos ducent e pyxide vultus,
Tu regere affectus animumque ornare memento;
Hæ tibi erunt artes!

Plura meditanti repentè metri curſum turbavit importuna caballi titubatio, & placidiſſima animi vigilantis ſomnia abrupit.

EPISTOLA ad Amicum *Oxonienſem*, ſive *COMMENTARIOLUS* THOMÆ SECKER Archiep. Cantuar. Memoriæ ſacer.

DESINE jam ultra flagitationibus tuis ſolitos ingenii luxuriantis luſus provocare, aut alia neſcio quæ Ruſticantis *μελετηματα*, inania illa otii ignobilis oblectamenta, expectare. Eheu! iſthæc profecto omnia animo penitus excuſſit luctuoſus Archiepiſcopi Cantuarienſis interitus; omneſque adeo cogitationes in uno hoc obtutu defixas occupavit. Permulta illico mentem percuſſerunt meam; — mortalitatis veluti propius admotæ ſenſus acerbior; — Eccleſiæ laborantis orbitas; — literatorum, clientum, et bonorum omnium comploratio. Subit itidem conſuetudinis, quæ mihi cum illo interceſſit, recordatio; virtutumque, quarum etiam ad rempublicam fructus redundavit, deſiderium inexplebile. Et quidem ſentio mihi moleſtam quandam ſolicitudinem incuti ſive præterita recolenti, ſive etiam proſpicienti futura. Verum ex ipſa doloris cauſa juſtiſſima aliquam etiam ſolatii materiem

a Nat. in vico Sibthorpe prope Newark in Com. Nottingh. 1693. Ob. Lambethæ Aug. 3. 1768.

elici

elici poſſe video, dum res ab Illo geſtæ animo obverſantur; præclaræ illæ et magnificæ, quarum beneficia non ad præſens modo ſæculum pertingere, ſed etiam ad poſteros derivanda eſſe, cenſeo.

Quidni itaque ego te ad honores ſupremos hoſce, ad Parentalia perſolvenda vocem, ad hæc ſive luctus publici, ſive gratulationis, officia, ad ſupplicationes, et, quales ad Martyrum primævorum ſepulchra celebrari ſolebant, pietatis Chriſtianæ triumphos?

Te præcipue in curarum conſortium voco, quippe mecum una eodem pariter uſum et Amico et Patrono.

Rogas interim quæ mea ſint ſuper hac re μελετηματα? En illa tibi αυτοσχεδιασικα potius quam elaborata, & pro pietatis privatæ officio, potius quam pro materiæ dignitate, expreſſa.

Me quidem juvat in præterita ætatis ſpatia redire, & amicitiæ, cum illo jam ultra quadraginta quatuor retro annos initæ, memoriam recordari ultimam: quo tempore in Academiam Oxonienſem adſcriptus, a rei Medicæ ſtudiis, quibus apud Leidenſes [a] inclaruerat, ad Theologica ſe tranſtulit, inde uſque repetens video illum inter primos ſui ordinis atque loci, inter Dunelmenſes ſuos, Theologum ingenii & eruditionis fama, & gratia inſuper & honoribus, florentem. [b] —— Eo

a Theſes de Medicina Statica publicavit Lugd. Bat. Anno 1721. Eodem Anno in Coll. Exon. admiſſ. & propter merita a Cancellario commendatus, A. B. creatur. Febr. 23, 172$\frac{3}{4}$ creatus eſt A. M. et Anno 1733. LL. D.

b Gul. Talbot Epiſcopo Dunelm. a Sacris domeſticis. Eccleſ. Cathed. Præbendar. &c.

quippe

quippe animo ad rem literariam acceſſit, ut Encyclopædiam univerſam amplecti vellet, φιλομαθης ων αμα και πολυμαθης, ingenio verſatili ita inſtructus, ut, in quamcunque partem ſe converteret, illam omnem ſatis exploratam haberet et perſpectam. Inerat certe in illo magna vis animi, incredibilis patientia, & indefeſſa ſedulitas; in veritate inveſtiganda ſingularis quædam αγχινοια, in ſententiis expendendis acumen vere criticum; in iiſdem caſtigandis mira animi continentia & moderatio, qualis hominem liberalem et vere Chriſtianum decebat; in controverſiis ſine offenſione partium arbiter potius quam litigator, non tam ad doctorum hominum judicia, quam ad Sacræ Scripturæ auctoritatem, provocabat; in his explicandis applicandiſque præcipue verſabatur; denique quicquid ſcientiarum animo conceperat, quod certe latiſſime patuit, id omne in partes ſuas Theologiæ famulans adhibebat.

In literaturæ vero Hebraicæ ſtudiis utplurimum elaborabat: in hac materie recondita et difficili operam navabat nec inſtrenuam nec infructuoſam. Quæcunque adeo ad textum S. S. originalem elucidandum afferri poterant, ſubſidia ſedulo conquiſivit: Criticorum hominum varias interpretationes, animadverſiones, & quicquid hac in parte uſui foret, delectu habito congeſſit, recenſuit, caſtigavit, & επιχρισιν inſuper ſuam adjecit. Proh! quantum eruditionis hujuſce reconditæ theſaurum ipſis Bibliorum πολυγλωτ[illegible]ων marginibus, quæ illi fere ſemper in manu erant, confertim inſcriptum

tum vidimus! Illud denique industria sua effecit, ut in hoc laudis genere inter Criticorum principes accenseretur; neque prius quidquam potiusve haberent operum Hebraicorum Editores, [a] quam ut Illo uterentur auctore & adjutore, qui opes suas literarias perinde ac nummarias in reipublicæ usus libenter impenderet: Notitias profecto hujusmodi nemo habuit magis in promptu, aut magis expeditas.

Hæc in genere de facultate Theologica dicta sunto. Non est itaque quod miretur quispiam virum, tali indole atque ingenio præditum, in reipublicæ lucem & celebritatem fuisse evocatum [b], omnium votis designatum, utpote dignissimum, qui Rectoriam Sancti Jacobi Westmonaster. [c] provinciam, dignitatis quadam specie eminentem, sed cum invidia & difficultate conjunctam, administraret; illum præcipue virum nominis honesti, scientia Theologica instructissimum, rerum usu exercitatum; qui Parœcianorum negotiis non interesset modo, sed etiam præesset, singula dirigeret consilio, moderaretur auctoritate. Quæ porro ibi in longo administrationum decursu præclara præstiterit non opus recensere; quippe notiora, quam quæ nostra commemoratione egeant, majora vero, quam quæ præconio nostro ornari possint. Adhuc profecto manent laudum tantarum vestigia hominum judiciis atque sensibus impressa.

a Vide cl. Jac. Merrick Annot. ad Psalmos.
b Jul. 1732. Regiæ Majestati a Sacris.
c 1733.

Adeste

Adeſte animis quotquot hac in urbe regia Parœciarum curam geritis: admiremini, Londinenſes, ſingulare hoc Diligentiæ, Moderationis, Solertiæ, & Sanctitatis exemplar! exemplar, in officiis Sacerdotalibus obeundis, ſi quid aliud, hiſce certe temporibus conſummatiſſimum, quale vobis aut documento fuerit aut opprobrio!

Meminiſtin' Comitia Oxonienſia publice celebrata A. D. 1733? Ecquid ibi Noſter ille, noviſſime LL. D. creatus? Imo vero id ipſum præſtitit, quod Academiæ fuit honori & Sibi. Audivimus illum inter Doctores diſputantem [a] tam prompte & ſubtiliter, ut ex hac levi præluſione ſeu velitatione intelligeremus, quid in certamine ſtatario efficere poſſet. Audivimus in frequentiſſimo Academicorum conventu ita concionantem [b], ut Eloquentia in Roſtris nunquam magis triumphare videretur, quam in Academicæ diſciplinæ laudibus prædicandis.

De facultate vero illius Oratoria quid ego porro dicam? Singulari ſane illa, & ad populi cordatioris captum, potius quam Criticorum hominum aures faſtidioſas, accommodata! Utut vero hæc ſint, eſt profecto quod & Reipublicæ & Eccleſiæ gratulemur, hunc oratorem noſtrum & fama & gratia tantum valuiſſe, ut in eo ipſo, quo prodeſſe unice ſtuduit, ſuis etiam placuerit.

Eccum vero! —Quid meditatur ille Ordinum omnium ad Eccleſiam, veluti ad Theatrum, concurſus?

a In Theatro, Comitiorum die.

b Die Dominica, in Templo B. M. V.

Quid

Quid illa ſtipatiſſima frequentia, & cum æmulatione quadam ſubſelliorum præoccupatio? Quid illa omnium arrecta expectatio? Scilicet Orator noſter ille in roſtro prodit,

Nil mortale ſonans, opera vehemente miniſter,
Et vigiles oculos et corda ſequacia raptans.

Quanquam quid iſthoc erat eloquentiæ admirabilis, quod a pleriſque tam magnifice prædicatum accepimus? Non ſane in ſententiis δεινοτης Demoſthenica, non dictionis ardor ſplendorque, non ingenii exultantis luſus, non Rhetoricorum pigmenta, &, quæ aures delinire ſolet, periodi decurrentis clauſula numeroſa & canora; verum erat in ſententiis ακριβολογια plane Ariſtotelica, ſtylique penitus caſtigata luxuries: nihil operoſe elaboratum, nihil temere effuſum: pro re nata ſine fuco, ſine ornatu dictionis caſta ſimplicitas: quicquid illud erat — verbis inerat το πιθανον, & in popularium aures animoſque influebat mitis oratio: geſtus decori gratia, & in vultu placida ſeveritas, ſingula commendavit; imo & dictis quaſi fidem imperavit ipſa dicentis auctoritas. Quod erat Philoſophi & Theologi, ſatis habuit diſtincte, graviter, dicere; quod vero erat Rhetorum, ornate dicere, iſthoc Ille non tam neſcivit, quam ultro neglexit. Quid multis? Orator hic noſter ſine dicendi artificio veram eloquentiæ laudem conſecutus videbatur.

Magna ſane hæc ſunt; ſed aliud quiddam ſupereſt commemorandum, mea ſententia, laude dignum majori.

Quale vero id rogas? Prælectionum Catecheticarum Syſtema — " Hei vero!" (videor enim audire aliquem de Criticorum grege forte exclamantem) " Quod hoc " rei eſt? Siccine inter diſcipulorum cathedras ad ele- " menta prima adultos revocas? Nullus certe hac in " parte Oratori locus, nec ulla in re tam humili doc- " tis auribus digna afferri poſſit oratio." Itane tandem? Imo vero faſtidioſus ille, quod a Paulo ſimili in cauſa Corinthiis, id ipſum ſibi reſponſum putet. Ex eo hominis Chriſtiani tum docentis tum audientis officia intelligat. Neque tam aurium lenocinia quærat λογες πειθες σοφιας ανθρωπινης, quam documenta illa τα δυναμενα σοφισαι εις σωτηριαν. Quanquam quid id eſt, quod diſciplinam hanc Catecheticam quiſpiam ut puerilem & ineptam contemnat? Videat modo Catechiſmum hunc noſtrum: in compendiario illo Syſtemate quid aliud videt, quam ipſam Religionis Chriſtianæ medullam? Materies profecto præclarior nulla reperitur, in qua Theologi ingenium atque induſtria exercitari poſſit; hæc curarum prima eadem atque ultima; in hac potiſſimum noſter ille verſabatur magna cum laude ſua, ſuorumque fructu. Etenim Encyclopædiam Chriſtianam univerſam intellectu penitus conceperat. Erat porro tum animi facultate, tum exercitatione diuturna, apprime διδακτικος: & quidem docentis indoli atque ingenio congruebat ipſa materiæ ratio, quæ deſiderabat non tam Oratoris facundiam, quam docti Interpretis fidem; & materiem viciſſim commendavit Catechiſtæ noſtri Oratio ſimplex, perſpicua,

ſpicua, nervoſa, & audientium captui accommodata. Hac in parte omnes ingenii nervos intendiſſe videbatur; neque ſane fruſtra. Prælectionibus hiſce Catecheticis frequens Auditor, & quidem doctus, interfuit; atque ita, ut etiam inde doctior diſcederet. Dictio temperata & flexanima in hominum ſenſus & judicia mire influebat; ita ut exercitationes haſce Catecheticas etiam gratia popularis comitaretur. Qui Reipublicæ & Religionis Chriſtianæ incremento bene cupio, idem cupio ut Catechetica hæc diſciplina neque gratia neque honore careat, ſed frequentior uſque atque acceptior in Eccleſia celebretur: utque adeo Sacerdos quilibet Parœcialis non ſatis habeat in roſtris triumphare Concionator celeberrimus, ſed gaudeat potius hoc Catechiſtæ officio ſuo, ſtudioſus ſacræ paginæ Interpres, ſive dogmata proponens explicanſque, ſive pietatis præcepta animis inſinuans vel inculcans, eadem opera lac infantibus, ſimul & adultis cibos firmiores, adminiſtrans. Hæc vera erit Theologi Chriſtiani laus, populari omni plauſu longe præſtantior. Quantum hac in parte effici potuerit, noſter Ille exemplo ſuo commonſtravit, quod ipſum & poſteri aliquando agnoſcent, quum Syſtema hoc Catecheticum, quod operum Theologicorum palmarium eſſe deputo, publicos in uſus prodierit.—Hæc de ipſius Oratoria & Theologica facultate breviter dicta ſunto.

Age vero, eundem jam Epiſcopum vide, virtutumque laudem ſimul cum honoribus una ſuccreſcentem.

Briſtolienſes

Briſtolienſes [a] ſicco pede prætereo, ad Oxonienſes [b] noſtros properans. Horum adeo gratulationes ſimul & deſideria mecum una recognoſce. —— Et profecto jure fortunas noſtras laudavimus, illum Præſulem ſortiti, quem Diœceſes cæteræ haud immerito nobis inviderent, in republica literaria, perinde ac in Eccleſia, principem virum; qui nobis non modo præceptionum ſaluberrimarum, ſed etiam exempli honeſtiſſimi, lumen prætulit, ipſe Sacerdos Parœcialis. Nemo certe Clericalem, ut ita dicam, Encyclopædiam univerſam penitius animo perceptam habuit, nemo plenius & melius deſcripſit, aut audientium mentibus παθητικωτερως impreſſam reliquit. Teſtor ad Clerum illas Conciones Monitorias Synodales, quas Trieteride qualibet e cathedra pronuntiatas audivimus. Ex una, quæ in lucem prodiit, diſce omnes. [c] Et Reipublicæ Eccleſiaſticæ cauſa maxime vellem, ut Præceptionum Paſtoralium Syſtema hoc perfectiſſimum in omnium oculos & corda veniat; non Oxonienſium modo, ſed Cleri Anglicani univerſi, uſibus inſerviens; utpote ωφελιμον προς διδασκαλιαν, προς ελεγχον, προς επανορθωσιν, προς παιδειαν τὴν εν δικαιοσυνη· ἱνα αρτιος ἡ ὁ τȣ Θεȣ ἀνθρωπος, προς πασαν εργον αγαθον ἐξηρτισμενος.

a Jan. 19. 173⅔. Epiſc. Briſtol. conſtitut.

b Tranſlat. ad Ep. Oxon. Maii 14. 1737.

c Monendus eſt Lector (jam tandem A. D. 1770.) prodiiſſe inſuper quatuor alias hujuſmodi Conciones habitas ad Clerum Oxon. — Tres ad Clerum Cantuar. — Monita quædam juniorum Theologorum uſibus deſtinata. — Orationem Synodalem ad Clerum Provinciæ Cantuar. — Et, præter iſtas 23 Conciones quas Archiepiſcopus ipſe vivus adhuc ediderat, Conciones 64 quatuor voluminibus comprehenſas.

Et

Et profecto omni in parte ἀξιωμα Epiſcopale moribus, perinde ac eruditione, illuſtravit; in hac provincia adminiſtranda per annos pluſquam viginti, Sanctitatis, Diligentiæ, Moderationis, Benignitatis, tanta cum laude verſabatur, ut bonorum omnium votis & expectationi reſponderit, imo & Academicorum των χαριεστερων offenſionibus ſive faſtidiis ſatisfecerit, & benefaciendo gratiam popularem Sibi & reverentiam conciliaverit. Ego quidem libenter in illa tempora redeo, quæ priſtinæ neceſſitudinis tam publicæ quam privatæ memoriam revocant jucundiſſimam, ſimulque adminiſtrationum Epiſcopalium, quarum beneficia per Diœceſin longe lateque diſſeminata vidimus, redintegrant notitiam.

Cleri interim Oxonienſis quænam de Illo fuerint judicia, en teſtimonium honorificum! officioſum illud, quo de Provincia decedentem proſequebatur, commune deſiderium.

Regis optimi de eo judicium quale fuerit, res ipſa declaravit. Illum adeo præ cæteris eminentem in Hierarchiæ ſede altiſſima collocatum plaudentes venerabamur; hominem artibus imperatoriis inſtructiſſimum: qui in hiſce caſtris noſtris per tot annos ſtrenue militaverat, & diſciplinam omnem Eccleſiaſticam tanta cum laude adminiſtraverat, facile intelliges eundem omnium votis fuiſſe deſignatum, utpote maxime idoneum, qui Provinciæ Cantuarienſis [a] Præfecturam Metropoliticam adminiſtraret.

[a] Tranſlat. ad Archiep. Cantuar. April. 1758.

Ecqua

Ecqua vero in parte ſpem noſtram fefellit? imo vero exſuperavit; ſine offenſione partium, ſine invidia, ſine ambitione, Eccleſiæ principatum adeptus, ſine arrogantia, cum dignitate vera ſuſtinuit; magni vir animi, & vere ἀρχικος, qui Politiam Eccleſiaſticam animo complectebatur, conſilio dirigebat, auctoritate tuebatur, exemplo ornabat; in negotiis impiger & indefeſſus, nihil a ſe alienum putabat quod ad Clericorum jura, mores, famamque pertinebat; auctoritate ita uſus, ut nihil pro libidine aut inſolentia imperii affectaret, ſed omnia ad οικοδομὴν communeſque Eccleſiæ utilitates referret; — ita fortunis uſus, ut quicquid ἐκ περισσιας accreverat, id omne non ad luxuriem aut ſplendorem, ſed ad neceſſitates pauperum ſublevandas & in commoda publica, erogaret. Lucelli perinde ac gloriolæ contemptor, bono communi ſtudebat unice. — Itaque Hetæriis quibuſcunque nominis honeſti, iis præcipue, quæ ad Religionem Chriſtianam ſive apud exteros propagandam ſive domi promovendam, aut rempublicam Clericalem ſpectabant, adfuit, præfuit; in primis Fautor & Patronus exemplo ſimul & eloquentia commendavit, munificentia locupletavit: nulla in re, in qua Reipublicæ prodeſſe potuit, laboris parcus aut pecuniæ, bene præcavit ne divitiæ ſibi oneri eſſent aut opprobrio. Sed interim magnificentiam hanc præclaram prudentiæ & moderationis laus comitabatur; cum ab eo nihil temere aut ad oſtentationem ſolam eſſet inſtitutum; tali Patrono placuiſſe non exigua erat meritorum commendatio. Judicii teſtimonium

nium munificentiæ pretium arrogavit. Vide in collato beneficio quanta ſit gloria, cum in accepto tanta fuerit laus.

Quæ autem hac in parte præclara fecerit, ſingula recenſere perlongum ſane foret, ſed nec ingratum: at, cum meminerim me non Hiſtoriam ſed Epiſtolam ſcribere, inhibeo manum; ſatis habens ad capita nonnulla in genere, quorum explicatio uſuſque ad poſteros pertinebit, quaſi ex intervallo digitos intendiſſe: — mecum itaque per hæc ſumma laudum compendia ad ſpatia ampliora progredere.

Quid itaque prius potiuſve commemorandum habeo, quam incredibilem illam in vitæ totius curſu conſtantiam & æquabilitatem? Si cui uſpiam homini ad amuſſim præſcriptam bene vivendi rationes omnes fuerint compoſitæ, hæc profecto Illi præ cæteris debetur laus. Etenim de die in diem idem uſque morum tenor colorque, idem curarum & ſtudiorum ordo, nulla conſiliorum diſcrepantia aut inconſtantia; ſed omnia Illi methodo certa erant ordinata, & ad finem certum deſignata: itaque Illi in negotiis quibuſcunque obeundis mira facilitas, & ſine tumultu & trepidatione ſtrenua expeditio.

Superioribus ſæculis majores noſtri ἀξιομνημονευτα quælibet, quæ quoque die aut facere aut pati contigerat, in commentariolos breviter notata referre ſolebant. Laudabile ſane inſtitutum! quod homines neque ſui neque reipublicæ immemores eſſe ſinit. Hac in parte Archiepiſcopus noſter neque Sibi neque Suis defuit, ſed

ſed rerum a Se tum geſtarum, tum gerendarum, capita compendiaria ſubnotavit; Ipſe Sui monitor, forſan & virtutum invitus præco. Ridebunt fortaſſe Aulici recentiores hujuſmodi conſuetudinem obſoletam, quam quidem ipſorum mores non patiuntur. Quotuſquiſque enim eorum diarium hujuſmodi conficere auſit? aut in vitam, tanquam in ſpeculum, inſpiciens, objecta ſibi vitiorum opprobria non pertimeſcat? Opus hoc erat Eo unice dignum, cui cujuſlibet diei rationes ſtabiles & intaminatæ conſtabant; qui priori vita ita frui poterat, ut cum gaudio proſpiceret futuram.

Sæpe mecum una admirari ſoles ſingularem illam indolis lenitatem & moderationem, quæ in moribus, perinde ac ſcriptis, conſpiciebatur. — At vero id ipſum impenſius admiraberis, cum intellexeris laudem hanc Ipſum Sibi merito ſuo ſingulari peperiſſe. Cum enim a natura indoles Illi eſſet præfervida, & ingenii vivida vis, & acris & juvenilis ardor, & offenſionum ſenſus irritabilis, vir prudens rerumque gnarus & decori conſcius, mutato jam vitæ colore, probe intellexit quam arduum Sibi νεοφυτῳ ονῖ certamen erat ineundum. Itaque miles Chriſtianus Ipſe Sibi ultro bellum indixit, affectus refrænavit omnes, & diſciplinæ ſeverioris normam Sibi præſtituit inviolabilem. Nemo demum, magis ſui potens, animo fortius imperavit ſuo; id agens ſedulo ut omni in re το πρεπον tueretur, nec quidquam in Se admitteret viro ſapiente bonoque, aut nomine Clerico, indignum. Hanc animi continentiam & fortitudinem vere Chriſtianam jure admiror prædico-

dicoque; victoriam, ingenii luxuriantis triumphis omnibus longe potiorem. Profecto cauſas præjudicare aut in partium alterutrarum favorem propendere, animi eſt impotentis aut iniqui: at vero omnia examinare & perpendere, & ex utraque parte judicia moderari, Hoc eſt veræ fortitudinis & prudentiæ, Hoc virtutis opus. Vide adeo diſciplinæ ſalubris, quam Ipſe Sibi præceperat, fructum; illam nempe, quam admiramur, judicii moderationem. Nihil igitur ab Illo temere aut intemperanter effuſum, nihil illiberaliter dictum factumve; ſed omnia ex æquo penſitata, & lenitatis temperamento quodam præmunita & commendata. Non eſt itaque quod quiſquam ingenii hebetioris Illum, & in deliberando tardiorem, arbitretur. Erat profecto Illi in perceptionibus mira celeritas & comprehenſio, & acumen vere criticum; non faſtidioſum illud & irritabile, ſed liberale & ingenuum, & candore miro temperatum; ita ut ipſius diſſenſio, aut etiam cenſura, in adverſantium offenſiones invidiamque minus incurreret.

Dicendi genere plerumque utebatur haud quidem contentioſo: ſed diſputanti non deerat ſubtilitas ſcholaſtica; parcius autem eam adhibuit, quum maluerit populariter, potius quam Philoſophice, diſſerere, & omnia non tam ad ingenii ſui oſtentationem, quam ad audientium οἰκοδομην, referret.

Ab arrogantia tantum abfuit, ut etiam laudes ſedulo diſſimularet ſuas: adeo non ingenii aut eruditionis famam affectans, aut ſuperbiam ſumens quæſitam

meritis, ut ultro detrectaret; de dignitate deſcendens ſua, et popularibus faſtidiis, potius quam invidiæ, Se ſubmittens.

Munificentiam[a] quoque ſuam, qua potuit, diſſimulavit; non magna loqui voluit, ſed facere; prodeſſe maluit, quam conſpici.

Ut tacito lapſu nocturni guttula roris
Recreat effœti morituram graminis herbam,

Illius beneficentia clanculum, et quaſi cœlitus delapſa, hominum neceſſitatibus ſe inſinuavit, ſine teſte, ſine præconio, faſtuque omni Phariſaico. Ὁ πατηρ ὁ βλεπων εν τῳ κρυπτῳ αποδωσει εν τῳ φανερῳ.

Quin vide porro in ipſo collocationis delectu modoque non tantum bonitatis ſed & miram providentiæ laudem: nihil ab Eo inconſiderate, pro libidine aut faſtidio, ſed omnia in uſus honeſtos, αγαθους, et cum conſilio maturoque animi deliberantis judicio, conſtituta. — Cum itaque Bibliothecæ Lambethanæ, quam in omni genere inſtructiſſimam eſſe oportuit, inopiam

a Conſtat ex indubiis monumentis Eum, ſingulis annis, poſt expenſas Tranſlationis ejus ad Sedem Cantuar. peractas, ultra 2000 libras *ſterling.* in actibus privatæ beneficentiæ annuatim, de ſuo, erogâſſe: ſpeciatim contulit fere libras 600. ad Capellam de *Stockwell* in Paroec. Lambeth. extruendam & ornandam.

Ex Teſtamento, præter donationes privatæ charitatis, legavit 11,000 libras, piis uſibus publicis deſtinatas.

Scil. Societati de Propaganda Fide Chriſtianâ ——	2000 £.
Aliis Societatibus religioſis & Ptochotrophis Londin. —	4500.
Aliis alibi Ptochotrophiis —— ——	2500.
Ad reficiendas Ædes Paroeciales pauperioris Cleri in Diœceſ. Cant. — — — — —	2000.

perſpiceret,

perſpiceret, inde adeo quod fere per centum retro annos vix ulla acceſſerat locupletatio, et proinde librorum recentiorum penuria eſſet, et in ſcriniis hiatus plane indecorus; hæc Ille vidit eo animo, ut, qua poſſet, omni ope defectus hoſce ſuppleret. Quamobrem librariæ ſupellectilis non modo domeſticæ, ſed etiam exteris in regionibus, ſumptu curaque non levi conquiſitæ, quicquid erat rarius aut pretioſius congeſtum, huc tranſtulit, κτημα ες αει, perenne monumentum tum honori ſuo, tum poſterorum uſibus, conſecratum.

Quocunque te converteris, jure admiraberis magnitudinem illam animi univerſa fere cogitatione & benevolentia complectentis, omnique in re bono conſulentis publico.

Huc ſtudia ſua contulit omnia: in hoc curriculo laudis uſque verſatus, rempublicam tum Literariam tum Eccleſiaſticam, in utraque princeps vir, promovit, auxit, ornavit, conſilio, patrocinio, exemplo. — Cum itaque, pro ſolertia rerumque uſu diuturno, penitus perſpiceret quid potiſſimum in omni parte deſideraretur, pro auctoritate curavit, ne qua in re idonea præſidia aut ſubſidia deeſſent: profecto omnia circumſpiciens præcavenſque fideliter Eccleſiæ rebus invigilabat, haud inani titulo Metropolitanus. Proinde ſi forte aut Pontificiorum calumniæ, aut Schiſmaticorum aut rebus novis ſtudentium obtrectationes, in vulgus paſſim jactarentur, non Sibi Suiſque defuit, ſed propugnatorem Se objecit, ſuiſque auſpiciis & ſub ſignis ſuis militantium ope vicaria uſus, Eccleſiæ Anglicanæ

Politiam temperate ſimul & ſtrenue vindicabat: ita ut Illi immota conſtarent ſtabilitatis ſuæ fundamenta, neque interim Laicis invidiam provocarent dignitatis ornamenta. Literatus Ipſe, & Literatorum Fautor, conſilio ſimul & exemplo ingenia excitavit, munificentia fovit; conſulens non modo ne quid detrimenti caperet reſpublica literaria, ſed ut cum incolumitate aliquod etiam famæ & dignitatis lumen accederet. Denique in quantum illius valebat gratia & auctoritas, vidimus Illum inter Literatos ſtudiorum ducem eundem ἐργοδιώκτην καὶ μισθοδότην.

Quid interim in Academiâ? cujus res communi quodam cognationis vinculo cum Eccleſiæ rebus conjunctæ videntur. Nihil certe horum a Se prorſus alienum putavit; ſed in quantum intelligi poteſt animus Partium nullarum ſtudio addictus, ſed commodi publici unice ſtudioſus, in tantum laudabitur illius benevolentia, quæ in univerſum ſe effudit, præſens omnes conſilio, quoſdam etiam munificentia, adjuvare; id ipſum denique, quod Academiæ eſt vitale, curans promovenſque, Literarum nempe, & Religionis, Morumque bonorum, culturam. Hanc diſciplinam qui tuetur inviolatam atque florentem, Illum ego non modo nomine tenus, ſed re ipſa, Fautorem veſtrum atque Patronum cenſeo.—Ecquem igitur (libet enim, quoniam in hanc materiem incidi, id quod ſentio eloqui) ecquem, inquam, Academici adſciſcere potuerant Patronum illo homine potiorem? — qui, Eccleſiaſticorum princeps, res Eccleſiaſticas tanta cum laude admi-

adminiſtravit, idem in Republica Literaria vir princeps, literas atque literatos coluit uſque fovitque, atque etiam exemplo honeſtavit; cujus & fortuna & auctoritas id habuit, ut poſſet, benigna autem indoles ut vellet, utilitatibus publicis omni in cauſa inſervire.

Αλλα τιη τοι ταυτα ματην ανεμωλια βαζω;

Quid porro in re Theologica, cujus diſciplinam omnem Ille animo perceptam penitiſſime intellexit? Nullamne illius curam geſſit? imo vero et maximam: mea quidem ſententia, id curavit ſedulo, eo ipſo, quod, pro ea qua apud Regem valebat gratia, in Cathedra Profeſſoria Oxonienſi præſidere curavit Virum, de quo quid ſentiam, ad te ſcribens, parcius mihi dicendum eſſe video; ſed, quod res ipſa loquitur, nefas fuerit diſſimulare: Virum certe laboris patientem, Tutorem emeritum, longoque rerum uſu atque exercitatione διδακτικον, ita animatum, ut, quæ in inſtitutionibus Academicis ad officium Paſtorale ſpectantia deſiderabantur, ſupplere vellet, non nomine modo Profeſſor, ſed re ipſa Theologiæ Præceptor. Hunc Virum Archipræſul providus conſiliis & hortationibus excitatum, nec quidem invitum, perpulit, ut opus ab Academicis diu deſideratum (quod Ego[a] jam antea ſpe frigida ſterilique voto conceperam) ultro aggredi vellet. Is adeo præceptionum Theologicarum ſeriem ordinatam inſtituit, non ſermone aut more Scholaſtico ad erudi-

a Vide Append. ad Samuel.

tionis

tionis reconditæ oſtentationem, ſed vernaculo, & populari, & Catechetico, ad Juventutis Academicæ captum uſuſque accommodatam: materiem Theologicam univerſam εν συνοψει deſcriptam exhibuit; ſupellectilem omnem ſeriatim explicavit; οικοδεσποτης εκβαλλων εκ των θησαυρων τα καινα και τα παλαια· porro componendi, diſponendi, proponendi, exponendi, artificium, diverſi generis inſtrumenta uſuſque commonſtravit; id agens ut Theologus ille futurus non rudis prorſus & imperitus Roſtra invaderet, ſed prævia hac diſciplina imbutus atque formatus, uti miles armorum uſu & præluſione quadam exercitatus, e caſtris in aciem paratior & melioribus auſpiciis prodiret.

En id ipſum, quod in diſciplinæ Academicæ curriculo deſiderabatur maxime! Theologorum gentem futuram condere, Hic labor, hoc opus!

Quamobrem ab Academicis gratiæ debentur maximæ tum Illi, qui auctor conſilium hoc dedit, tum Illi, qui ultro præſtitit obſequium, præclara & aggreſſus & conſecutus.

Quin & Hominis magnanimitatem laudo, qui, Deriſorum faſtidia non veritus, diſcipulorum inter cathedras, veluti priſtino iterum ludo, includi Se pateretur: laudo etiam abſtinentiam artificis, qui Reipublicæ operam locat non venalem, ſed ſine dote, ſine mercede, gratuitam, merceſque ſuas pretioſas diſcipulis ſine pretio proponit; inſigni hoc documento clare ſignificans Se commoda publica privatis ſuis rationibus quibuſcunque anteponere.

Euge,

Euge, mi homo! (videor enim Profeſſorem ipſum jam alloqui) Euge, inquam, perge quo cœpiſti pede; ſcientiæ theſauros accumulare, accumulatos communicare velle, ſit iſthoc ambitionis tuæ crimen invidendum: pro mercede interim erit tacita bonorum omnium approbatio & recte factorum conſcientia.

Videre jam videor Præſulem hunc noſtrum in Cathedra ſua Cantuarienſi, velut in ſpecula ſublimi, tranquilla quadam ſolicitudine de ſumma rerum conſulentem; ſingula circumſpicientem, explorantem, dirigentem. Jure mireris hac in parte Hominis providentiam & perſpicacitatem, ad remotiſſima quæque pervadentem; induſtriam in inveſtigando acrem atque indefeſſam; in cognoſcendo ſolertiam; in ignoſcendo benignitatem; in toto demum adminiſtrationum decurſu Pietatis ſimul & Prudentiæ laudem ſingularem.

Quam antea in Oxonienſi inſtiterat, eandem jam in Diœceſi Cantuarienſi ſua ingrediebatur viam; dignatus pro more priſtino Synodos celebrare; regionem non itineribus modo, ſed etiam internuntiis, peragrare; &, quæcunque ad rem Clericam pertinebant, animadvertere, aut ſciſcitationibus exquirere; miniſterio uſus tum ſuo tum alieno; atque adeo curavit abſens, præſens ut eſſet, ſingula paſſim exquireret, notaret, & tanquam in Faſtos redigeret: ita Illi ex hac diſquiſitione notitiæ Parœcialis Syſtema conficiebatur pleniſſimum; & ex hoc Hiſtoria quædam Provincialis, cujus in Succeſſorum manus ut theſauri deſideratiſſimi aliquando hæreditas erat derivanda.

Quid

Quid verò dicam de illa, quæ latiſſime patebat, rerum Americanarum cura? Hac profecto in parte video Illum ſedulo elaborâſſe, neque quidquam fuiſſe prætermiſſum quòd ad Religionem Chriſtianam tum propagandam tum promovendam aliquid momenti conferret. Teſtor indefeſſam ejus in [a] Hetæriarum, quibus præſidebat, officiis defungendis ſedulitatem: Teſtor acrem illius ſolertiam, ne quid detrimenti caperet ſincera Pietas, ſive ex Atheorum aſſultibus, ſive ex Pontificiorum fraudibus, aut ex Fanaticorum deliramentis: Teſtor porro ſolicitam ejus curam de idoneis verbi divini Miniſtris providendis, vigilemque ab Eo habitam de illorum vita, moribus, & diligentia, diſquiſitionem.

Intellexerat Vir ſagaciſſimus, Literarum monimentis edoctus, Epiſcopale Eccleſiarum regimen ab ipſis Chriſtianiſmi primordiis originem duxiſſe, Apoſtolicaque auctoritate fuiſſe comprobatum. Senſit illud cognatione quadam connexum eſſe cum Monarchia. Cum itaque ii inter Americanos, qui Fidem & Diſciplinam Eccleſiæ Anglicanæ eſſent amplexi, beneficia Epiſcopalium adminiſtrationum propius ad ſe, & intra domeſticos Provinciarum ſuarum limites, admoveri cuperent; quid mirum Archipræſulem noſtrum tam piis deſideriis annuiſſe? Ne qua interim Tyrannidis, neſcio cujus Papiſticæ, affectatæ ſuſpicio Diſſentientium tumultus excitaret, illud caverat [b], ut Politia hæc Ec-

a Soc. de Propagand. Relig. — & Soc. de Promovend. Relig.

b Legatur de hoc Inſtituto Epiſtola Ejus ad Hon. *Horat. Walpole* conſcript. A. D. 1750.

cleſiaſtica

cleſiaſtica deſiderantibus et volentibus indulgeretur, non autem aliis invitis obtruderetur; utque poteſtas Epiſcopalis, intra fines adminiſtrationis mere Eccleſiaſticæ incluſa et conſtricta, nullum invidiæ aut offenſionis etiam apud iniquos et malevolos locum relinqueret. Hoccine itaque memorabile eſt aut credibile, contra hoc conſilium tam lene, tam moderatum, tam utile, tantos invidiæ & contumeliarum fluctus potuiſſe concitari? Fremunt tamen illico & tumultuantur Diſſentientium greges quidam irritabiles & pervicaces; iidem in Republica Cives ſeditioſi, in Eccleſia Principatum adepti, Tyranni intolerabiles. Iniqui homines & maligni! qui Libertatis, quam ipſi ſibi arrogant effrænatam, jus aliis a ſe diſſidentibus concedi nolunt!

Vana ſcilicet opinione conceperant Diſſentientes *Sccckerum*, qui manſuetudinis & lenitatis partes tuebatur, qui Tolerationis jura iis conceſſa ſacra eſſe & inviolata ſemper contendiſſet, aliquando olim ſtabilitæ Eccleſiæ Anglicanæ Privilegia & Auctoritatem ipſis ultro proditurum fore, nec veniam ipſorum erroribus, ſed laudem & præmia, ultro conceſſurum. Quid mirum homines pervicaces falſa ſpe deceptos ad convitia & ad ſpecioſarum criminationum terriculamenta in vulgus jactanda ſe convertiſſe? Neque tamen Sibi Ipſi, aut Eccleſiæ Anglicanæ dignitati, defuit Archiepiſcopus.[a] Vide adeo certamen impar plane & iniquum, temeritatis cum prudentia, furoris & pervicaciæ cum

a Reſponſ. ad D. Mayhew.

moderatione & æquitate, malignitatis Puritanicæ cum charitate Chriſtiana! Sit illud aliis opprobrio, conſilium tam ſalutare fuiſſe fruſtra commendatum: Archipræſul noſter certe conſcientiæ ſuæ teſtimonium pulcherrimum reliquit, ſimul & ſuæ erga Eccleſiam atque Americanos benevolentiæ pignus pretioſum; laudabilis fautor inſtituti, atque illius adjutor atque auctor munificentiæ,[a] quæ olim in Hierarchiæ uſus eroganda aliquando etiam invitis profuerit.

Age vero, jam mecum redi ad Lambetham, virtutumque domeſticarum admirationem.

Χαιρ' ω μελαθρον οικιας φιλοξενε.

Ingredior — quam reverenter, tanquam in Templum! quam vero familiariter, tanquam in domum meam! — Mire animum commovet ipſe loci conſpectus: occurrunt antiquæ laudis & artis monumenta — ſpatiorum tum vaſtitas, tum magnificentia — liminis tum ſolitudo, tum etiam frequentia — otii & negotiorum juſta per intervalla viciſſitudo — idem de die in diem officiorum ordo revolubilis—ea demum omni in parte ευταξια και ευκοσμια, ut intra Collegii, potius quam Domus privatæ, parietes verſari videar. Et profecto quocunque paſſim oculos & cogitationes converto,

Multa Viri virtus animo multæque recurſat
Laudis honos.

a Legavit 1000 *l.* in hunc uſum Epiſcop. conſtituend.

Subit

Subit imprimis illa, quæ Virum principem maxime decebat, in conſiliis omnibus Gravitas & Conſtantia, & mitis quædam Sapientia, Judiciorum temperans ſeveritatem — illa in Suos Lenitas plane paterna — illa porro in Colloquiis, in Conviviis, in Congreſſibus quibuſcunque, Urbanitatis, Liberalitatis, & Benevolentiæ gratia ſingularis — illa ſine levitate Hilaritas tranquilla — ſine faſtu Severitas reverenda —— & quodcunque demum Patrifamilias, aut propter bene merita, amorem, aut propter dignitatem, reverentiam, conciliare potuerit. — Quanquam quid iſta domeſtica commemoro, quorum recordatio ipſa cum deſideriis una renovat dolores?

At vero ipſe mei prorſus immemor, & certe inſignis beneficii immemor, arguerer, ſi non illam in Republica Literaria Judicis atque Cenſoris, quam mihi ſæpe plurimum profuiſſe ſentio, laudem recognoſcerem prædicaremque: non enim ignoras me ſcripta mea fere omnia, illa præcipue quæ in lucem publicam erant producenda, Illius judicio ſive approbanda ſive caſtiganda permiſiſſe; quæ quidem Ille dignabatur recenſere, examinare, corrigere, pro conſueta Humanitate ſua benigne, pro Amicitia libere, pro Jure Critico acriter, & κατ' ακριβειαν. Si quid adeo occurreret in dictione acrius aut ardentius, ſiquid juveniliter exultans aut alioqui minus accuratum, ſiquid in ſententiis minus explicatum aut definitum, ſiquid εκ περισσιας και απροσδιονυσον — ſiquid invidiæ & offenſionibus obnoxium

— id omne Cenſor ille fidelis tranſverſo calamo notavit, correxit, emendavit, & temperamento quodam adhibito mitigavit & præmunivit; ut in hominum oculos aureſque commendatior acceptiorque prodiret oratio. — Et profecto in toto Criticorum grege Scriptorum quorumlibet Cenſorem Caſtigatoremque tam idoneum aliunde fruſtra quæſieris; eundem ingenio tam acri & perſpicaci, ut nihil non animadvertere potuerit; indole interim tam liberali & benigna, ut voluerit curas & labores alienos ultro ad ſe transferre, aliena curare, emendare, ornare; quod quidem noſter Ille præclare præſtitit, eadem opera & rei Literariæ incremento ſimul & Amicorum famæ proſpiciens. Scias adeo Aliorum ſcripta permulta, quæ ad poſteros aliquando devenerint, Archiepiſcopi adjutoris memoriam ſecum una trahere ſuæ comitem laudis.

Jure mireris talis tantique Viri patientiam & ſolertiam in alienis corrigendis limandiſque verſatam. Ego certe hoc nomine me Illi plurimum debere fateor, neque ſatis pro merito prædicare poſſum inſigne illud erga me Benevolentiæ teſtimonium, quæ ſe toties ultro noſtris immiſcuit curis, effecitque ut mea mihi magis placerent. Hoc profiteor de me reipſa ſæpe expertus: & profecto, ſiquidem omnino ulla res aliquem Superbiæ aut Arrogantiæ ſenſum animo meo afflare potuerit, en id ipſum, de quo gloriari libet: nempe me Illo fuiſſe uſum ſtudiorum Duce, Adjutore, Patrono! Quidni ego Terentiana hæc ad me transferam, a re mea certe haud aliena?

Nam

Nam quod iſti dicunt malevoli, homines nobiles
Eum adjutare aſſidueque una ſcribere,
Quod illi maledictum vehemens eſſe exiſtimant,
Eam laudem hic ducit maximam, quum illis placet
Qui vobis univerſis & populo placent.

Itaque opis hujuſce Cenſoriæ, quam Ille ſedulo diſſimulavit, fructum lubens recognoſco: tum in aliis pleriſque, tum præſertim in illa ad Samuelem noſtrum Appendice, de qua Lectorem monitum velim, ut ea, quæ ibi diſputata repererit ad diſciplinam Academicam & officium Paſtorale ſpectantia, ita intelligat, ut Archiepiſcopi conſilio aliquatenus præſcripta, & judicio comprobata. Atque hæc ideo a me commemorantur, tum ut dictis aliqua Auctoritatis commendatio accedat, tum ut in tranſcurſu ad illam Præceptionum Theologicarum Inſtitutionem recentem digitos intendam, quam video cum Profeſſoris noſtri laudibus eſſe conjunctam.

Sed nec illud prætereundum reor, in quo quidem cernitur vera animi magnitudo, Cleri inferioris, cujus miniſterio utplurimum res Eccleſiaſtica tranſigitur, curam plane paternam. Ad humiliora hæc deſcendens adeo nihil de dignitate remiſit ſua, ut etiam amplius quiddam laudibus addiderit. Cupiit quidem Ille, quoad temporum iniquitas patiebatur, omnia in ordinem priſtinum revocari: aliquid adeo Sibi hac in parte elaborandum eſſe cenſuit: proinde, ſicut ſupra monuimus, curavit abſens præſens ut eſſet; vigil e longinquo

longinquo ſpeculator & explorator adminiſtrationibus fere omnibus interfuit, admonens, increpans, adhortans, remunerans, conſiliis, auctoritate, munificentia: præſens providere ut Paſtores gregibus pabula præberent idonea, infirmos atque pauperes opibus adjuvare, induſtriam reſuſcitare, præmiis accendere, de Eccleſia bene meritos ad altiora promovere; providere demum ne qua in re per Cleri incuriam vel pervicaciam aliquid detrimenti caperet res Eccleſiaſtica, Hæ illi erant imperii artes, Hæc ſtudia. Hæc ad extremum uſque animo inſidebat cura. Quali denique affectu omnia pietatis & humanitatis officia coluit & colenda commendavit, cætera ſi defuiſſent argumenta, ſupremæ Tabulæ teſtantur, *& mortuus adhuc loquitur.*

Jure mireris Unius animum tot tantiſque laboribus tam longe lateque disjunctis ſuffeciſſe: idem vero ſimul admiraberis ſingularem, quam Ipſe ſibi in adminiſtrationibus omnibus præſtituerat, diſciplinam; quæ effecit ut ſingula prævisa & explorata, & ordine certo diſpoſita, magis in promptu occurrerent, facilius in uſus proprios accommodanda.

Itaque Ille unus in univerſis tanta cum laude ſua & Reipublicæ fructu verſabatur. Vide adeo in negotiis tranſigendis Methodus quantum valeat, atque in eo ipſo ſummam Archiepiſcopi prudentiam & ſolertiam recognoſce. Quid multis? in provincia omni quæſtor fidelis, in commercio ſuo Eccleſiaſtico diſpenſator providus, ita ſemper ſe geſſit ὡς ὑπεύθυνον ὄντα, rationis coram Deo & hominibus aliquando reddendæ memorem.

rem. Proinde depoſitum adeo non prodidit, ut uſque conſervaverit inviolatum : rem fidei commiſſam adeo non per ignaviam neglexit, aut per luxuriem diſſipavit, ut etiam reddiderit auctiorem, ut ſine fraude Talentum inſuper Talento accumulaverit, a Deo meritorum judice ſupremo diligentiæ & probitatis teſtimonium honorificum ſimul & mercedem ampliſſimam reportaturus. Ευ αγαθε δουλε πιστε, πιστος ης επ' ολιγα, καταστησω σε επι πολλα· εισελθε εις την χαραν του Κυριου σου.

Profecto indignabundus miraberis virtutum tantarum obtrectatores ullos extitiſſe. Sed non eſt diſſimulandum in caſtris noſtris Eccleſiaſticis, perinde ac militaribus, gregarios quoſdam exiſtere, qui, cum militiæ ſuæ graviora negotia detrectent, per ignaviam vel proterviam contra Imperatorem ſeditionibus graſſantur ; in illum unice criminationes omnes rejiciunt, dicta factaque omnia in ſiniſtram partem rapiunt ; rati ſcilicet in tantum infamiæ ſuæ excuſationem accedere, quantum de illius virtutibus detraxerint. Iſtiuſmodi hominum offenſiones provocare & contemnere non minima eſt fortitudinis commendatio : ſunt hæc opprobria laudi.

Quid porro ? nulloſne egregio hoc in corpore nævos conſpicis, & omnino nihil quod reprehendere poſſis ? Immo vero quiddam ſingulare, & forſan id ipſum quod plerique laudant potius & admirantur ; nimiam ſcilicet facilitatem illam & επιεικειαν. Equidem in Magiſtratu potius pertinaciam quandam imperii & arrogantiam requiro : & ſane ſic exiſtimo, Siquidem Ille in

Republica ſimul & Eccleſia princeps vir, dignitatis ſuæ conſcientia fretus, plus auctoritatis Sibi arrogaſſet, minuſque de jure ſuo temporibus conceſſiſſet, fuiſſe multo melius Bono communi conſultum: Siquidem, inquam, Ille Eccleſiaſticorum Princeps, Bonique adeo ſimul omnes, pro ea qua valent auctoritate & gratia, ſub Regis pientiſſimi auſpiciis, ſeſe palam & aperte Religionis contemptæ & violatæ ſtrenuos vindices & ſatellites objeciſſent, non jam amplius per omnium fere hominum ordines impune graſſaretur illa Impietatis Bellua Centiceps, ſed repreſſa ſenſim audacia, impetuque fracto, profligata ſuccumberet. Turpitudinis enim inſitæ Impietas omnis notam gerit impreſſam, & vitiorum conſcientiam neſcio quæ Timiditas comes premit, veritatis adverſæ lucem refugiens: quod ipſum arguit illa Simulatio ſive Diſſimulatio prætenſa. Omnes itaque, qui Religioni bene cupiunt, veluti claſſicum canens, hortor, ut animoſius, omni ope ſtudioque, ingruenti malo oppugnatores ſe objiciant: Hoc ſi eſſet, certe exularet illa Reipublicæ peſtis teterrima, ſua legibus conſtaret auctoritas, pietati honos, ordini Eccleſiaſtico reverentia; neque Americanis forſan deeſſet Hierarchia. Me quidem fateor ſapientiam illam abnormem & obſoletam tueri, quæ unice recta progrediens via deflectere & temporibus ſervire neſcit; atque adeo nihil quod deſiderari ſentio, diſſimulandum puto. Interim animo ancipitem quandam curam injici video, dum aliud fortitudo Chriſtiana ſuadet, aliud prudentia Civilis. Si cui vero minus culpabile videa-

tur

tur illud quod notavi, integra nobis & ſalva res eſt: Sin ſecus, quæ dixi omnia, ita intelligi velim, ut ſiquid minus laudabile videatur, id non Hominis conſilio aut voluntati, ſed Temporum iniquitati aut neceſſitati cuidam Politicæ tribuatur. —— Hæc autem ἐν τῇ παροδῷ.

Sentio equidem hac in cauſa dicenti copiam non deeſſe, ſed modum potius in dicendo teneri oportere. Sed antequam manum de tabula penitus ſubtraham, ſingulare quiddam occurrere ſentio, neque temere prætereundum neque commemorandum; nempe frequens illud officiorum, tum Sacerdotalium tum Archiepiſcopalium, cum Majeſtate Regia commercium. Vide quam multæ res, eæque momenti graviſſimi, genere, loco, temporibuſque disjunctæ, in unum quaſi coierint, unius & ejuſdem hominis auſpiciis & miniſterio tranſigendæ: ita providente Deo, ut, quæ GEORGIUM Infantem per lavacrum Regenerationis Chriſto conſecraverat,[a] eadem manus Regem jam inauguratum, Diademate cæteriſque regiis inſignibus ornatum, Eccleſiæ & Reipublicæ Bono conſecraret,[b] — utque eadem porro Conjugii fœdere inviolabili conjunctum CHARLOTTÆ ſuæ dedicaret,[c] ſobolemque deinceps regiam regeſque futuros[d] Baptiſmate Deo ſimiliter conſecraret! En adminiſtrationum, qualem anteceſſorum nulli hactenus unquam contigiſſe novimus, honorem plane invidendum! En ſimul fe-

a A.D. 1738, b 1761. c 1761. d 1762.

licitatis, tum Domesticæ, tum Publicæ, in hoc uno capite historiam compendiariam!

Jam tandem videor una cum Illo in curriculi quasi extrema spatia devenire. En spectaculum Deo dignum! virum bonum cum doloribus fortiter conflictantem, & de fati terroribus triumphantem, in vitæ exitu perinde ac decursu admirabilem! Videor assidere, alloqui, philosophari, Christianæ fortitudinis & patientiæ documenta haurire: cerno circumstantium sedulitatem officiosam aut sollicitudinem taciturnam, Illarum præcipue, quas Ille semper merito charissimas habuit,

Αι μεν ετι ζωον γοον Εκτορα ᾧ ενι οικῳ.

Cerno demum omnia trepidatione & mœrore concussa, præter Ipsius animum: Illum vero in his rerum asperitatibus ad extremum usque, inter corporis exesi cruciatus acerbissimos, tranquillum & sibi constantem. — O crudelia Amicorum vota, quæ vitæ, non jam vitalis, diuturnitatem pollicebantur! Illi profecto, qui satis Naturæ, satis etiam Gloriæ, vixerat, nihil fere ad felicitatis cumulum desiderabatur præter ευθανασιαν: Hanc rite comprecati non tam querimur ereptam illi vitam, quam immortalitatem donatam gratulamur.

Vereor sane ne, si, quæ ανθρωποπαθως sentio, singula commemorem, in mollitiem plane muliebrem deflueret oratio. Itaque missa faciens hæc domestica & quidem leviora, ad ea potius, quæ ad rem communem pertinent, transeo; & tanquam publica voce gratulationem

tionem hanc juſtiſſimam recognoſco prædicoque, nempe in Republica & Eccleſia talem tantumque virum aliquando extitiſſe, utriuſque ſingulare decus & præſidium.

Equidem de me cogitans, quoties recolo fuiſſe me Amicorum, & quoque familiarium, ejus numero adſcriptum, toties id ipſum video, quod mihi ſummo & honori fuerat & felicitati. Et hunc ſaltem longævitatis meæ fructum cepi, quod ſuperſtes adhuc & incolumis jam quaſi in funere ad tumulum Laudator prodeam, idem ego qui adfuerim in longo vitæ decurſu per tot annos virtutum teſtis & admirator: atque adeo hoc nomine λογων επιταφιων editori me trado, inter ſcriptores ſuos corrigendum atque emendandum.

Poſtremo Reipublicæ cauſa cupio, ut vigeat uſque & celebretur honorata exempli tam laudabilis memoria, poſteris etiam profutura. Ego quidem hac in cauſa, quod potui, ſedulo effeci; atque adeo hoc tum privatæ pietatis & amicitiæ, tum etiam publicæ venerationis & obſervantiæ, teſtimonium libenter conſignavi. Quod ſupereſt, veniam dabis ambitioni meæ (vanæ forſan, certe non inhoneſtæ) quæ nihil majus potiuſve petit, quam ut in laudum tantarum comitatu hæc amicitiæ noſtræ recordatio conſervetur; utque monumentum hoc qualecunque, quod Archiepiſcopi Cantuarienſis honori conſecratum vides, ſibi una inſcriptum gerat nomen

JOHANNIS BURTON.

Etonæ,
Kal. Octob. 1768.

LECTORI S.

NON dubito fore pleroſque, qui leviores ingenii juveneſcentis luſus libentius excipient, quam operoſiora illa & elaborata, quæ meditatio ſevera extuderat: juxta Horatianum illud,

Diſcit enim citius, meminitque libentius illud,
Quod quis deridet, quam quod probat & veneratur.

Illorum itaque deſideriis ut aliquâ ex parte ſatisfaciam, pauca quædam in hoc ſcriptionis genere proluſionum exempla prodire patior, quæ cupio, ut tibi placeant legenti, perinde ac olim mihi placuerant ſcribenti. Profecto Epiſtolas ſcribentium pro familiaritatis jure Stylus ipſe licentiam quandam ſibi indulgeri poſtulat. Scilicet in hujuſmodi commercio familiari liberior ſe effundit ſpiritus; & dum ſibi unice ſuiſque placere properat, orationis ornatum, & Criticorum faſtidia minus curat. Hæc adeo levia & innocue ludicra Lector benignus facile condonabit, & fortaſſe non invitus arripiet deſcripta, quæ ad ſe ſuoſque transferri poſſe viderit.

Me quidem antiqua hæc recoquentem haud piget in præterita retro-actæ ætatis ſpatia redire, & ea præcipue, quæ Amicorum, quos uſque merito chariſſimos habui, memoriam revocant; cum nihil potius vellem, quam ut extare poſſit, tum erga Viventes benevolentiæ, tum erga Mortuos pietatis meæ teſtimonium.

THO. HAYTER[a] ab Academiâ diſcedentem, & jam tum *Lancelot. Eborac.* Archiep. a ſecretis deſignatum, G. GREENWAY[b] & J. B. Hungerfordiam uſque comitantur in itinere: deinde digreſſum hâc valedictoriâ Epiſtolâ compellat J. B. 1724.

O Quali refugus circum præcordia ſanguis
Subſiliit motu, cum te complexus euntem
Supremumque affatus adhæſi, multa tumenti
Corde premens, & te ſuper, O chariſſime Thoma,
Neſcio quid meditans quod Gaudia ſive Dolorem
Excutiens variâ deluſit imagine ſenſus.
Quid vero interea, quid credis, Amice, precantem
Compreſſis agitaſſe labris? "Dii te mihi ſervent
Incolumem, memoremque Tui, memoremque Sodalis!
Qui pius auriculis hoc inſtillare videtur,
"Cautius ut velles blandæ te credere ſorti."

a O Μακαρίτης Epiſcop. Londin. In Republicâ, in Eccleſiâ, tantâ cum laude verſatus, ut noſtro non egeat præconio.

b De quo vide Epiſt. ad *Ed. Bentham.* p. 183.

— O Ego

— O Ego quàm metuo Fortunam dona ferentem!
Et quodcunque mihi te ſurripit, invidus odi!
Ah mihi credula mens! quidquid timet affore, fingit.
Si bene te novi, ſcio lene potentis Amici
Quid valet imperium, Patruique arrecta voluntas,
Et plauſura ſuper crudeli Mater honore.
Sis, precor, felix, ubicunque vivis!
Blanda quo te Sors vocat, i ſecundo
Omine; et Noſtrî memorem tabellis
Sculpe querelam.

Hæc ego dum tacitus meditor, Tuus ille Meuſque
Chlorodius paribus reſpondens pectore curis
Haud tenuit vocem, ſed, ut olim, ſolvere miris
Ora diſerta modis, atque omnia magna ſonare,
Πολλαθ' ὑπερ φιλιας και Εταιρȣ αποιχομενοιο,
Οια περ ȣδ' ο Πλατων μεγαληγορος, ȣδ' Ιοαννης
Νοῤῥισιος διελεξε Πλατωνιζων εν ερωτι,
Ουδ' ὁ Φλακκος επευξατ' εȣ περι Βιργιλιοιο.

Pergimus interea dicenda tacenda locuti
Milliaque impranſi tria repimus: inde latentem
Venimus Inkpennam—ſed honos erit huic quoque Pago:
Namque ibi ſe nobis infert πολυωνυμος Αννη
Ομματι μειδιοωντι, και ἀδυ τι εψιθυρισδεν·

Εν

Εν μεγαροισι φιλευσα γλυκεια τις εζετο Πειθω
Χειλεσιν αμφιχυθεισα, ποθον δε σευ εκβαλε θυμῳ.

Φιλομειδες ὑγρον ομμα,
Ελεφαντινον τραχηλον,
Απαλοχροον τε χειλος,
Ῥοδοειδες, οια Πειθους,
Τινι σοι τροπῳ γραφοιμι;

Hic felix mihi plaudo: frui juvat uſque benignæ
Hoſpitis alloquio, & placido ſuper omnia vultu:
Et jam menſa dapes irritamenta palati
Explicat opportuna: O quam placare juvabat
Innocuo luxu queruli jejunia ventris,
Et cyathis haurire oblivia longa laborum!

Δαινυμεθ', ουδε τι θυμος εδευετο δαιτος εεισης·

Nam nec riſus abeſt, dum raucâ voce facetus
Sacrificus pagi, totus teres atque rotundus,
Rogerus lepide fabellas garrit aniles,
Antiquoſque jocos, intra Collegia natos,
Incolumi gravitate refert pinguique Minerva.

Ah! quid opus chartis? — quas ſolus tangere neſcit
Chlorodius? quis ei cernenti talia ſenſus?
Poſthabuit tamen Illarum ſua ſeria ludo.

Illum ibi cum magno riſuque jocoque videres

Sollicite

Sollicite pictis ſuper impalleſcere chartis;
Et loculos, ubi ſucceſſum Dea dira negavit,
Tractantem trepidante manu fugientia retro
Æra ſequi.—Quid multa?— ſupremo fine laborum,
Omnia, quæ dudum metuit præſaga mali mens,
In riſum vertit gaudens Fortuna jocari:
Namque bonus, miſerans non digna ferentis amici,
Rogerus loculi deflendum ſupplet hiatum,
Inſtaurare animos cupiens vimque addere victo.
Dulcia jam triſti ſuccedunt otia ludo,
Molliter exhauſtos riſu fallente labores
Inter vina jocoſque & lætæ ſeria mentis.
Inde facetarum poſt tot diſcrimina rerum
Linquimus averſum ſolem: reduceſque deinceps
Excipit Oxonium, finis chartæque viæque.
Sic tibi, Χαγφοριδων ω εν ϗρεσι κυδος αριςον,
Deſcribens iter omne loquaciter, ut meus eſt mos,
Quidquid nugarum mens concipit, illino chartis
Proludens, patiorque vel inconſultus haberi.
Eſt tibi nota tui ſententia Dia Maronis:
" Aude, Hoſpes, contemnere opes, et te quoque dignum
"Finge Deo." Hæc recolens memor eſto monentis amici

J. B.

Equi δραπετευοντος ad Magiſtrum J. Jones[a].

Epiſtola Apologetica 1724.

QUAM præſens domino mallem donare ſalutem,
Montibus a patriis mitto fidelis equus.
Dum tu cum ſocio fumas fumante camino,
Meque ſuper memori plurima corde premis;
Longe ego Devoniæ prærupta per ardua terræ,
Injuſſam pelago devius erro viam.
Peccavi; tamen uſque licet deſiderer abſens,
Non ego te linquam tranfuga ſervus herum.
Ne tamen amiſſus præconis voce requirar,
Et vulgi fiam fabula, pauca volo
Dicere; præfatus veniam (ſed nec meus hic eſt
Sermo, ſed qualem Carolus[b] ille tuus

a Coll. Bal. Soc. Vir elegantis ingenii; Poetices artiumque cognatarum feliciter ſtudioſus. Oppiani Αλιευτικα in Rythmum Anglicanum Metaphraſi pulcherrimâ donavit.

b *Carolus Godwin*, Coll. Bal. Soc. Vir eruditione multiplicî & quidem reconditâ imprimis clarus. Verecundiâ interim quâdam ineluctabili; quæ ſcientiarum, quas ille hauſerat uberrimas, reipublicæ literariæ fructum invidit. Per annos ibi quadraginta Tutoris optimi το αξιωμα adimplevit,

 propter

Auribus inſtillans præcepit) Et O mihi cura
Siqua tui fuerit, ſit tibi cura mei!
Singula commendes Domini fidiſſime teſtis,
Dixit, ut in riſum deſinat ira brevis.
O here, ſiqua fides, vivo valeoque beatus
Errore, atque novâ mobilitate vigens.
Mox reducem cernes bene curatâ cute pinguem,
Et nitidum & ſolitâ cum gravitate levem:
Cætera diſſimulem Domino fortaſſe — ſed hoc te
Scire velim cautus quam mihi favit Eques;
Non latus indigno violavit vulnere calcar,
Caſtiganſve pigram verberis ira moram.
Ah! mihi ne teneras rupes ſecet aſpera plantas,
Sæpius ipſe pedes triſte levavit iter,
Sollicitus metuenſque mihi ne forte tumentes
Defluus in calces humor obeſus eat.
Quam juvat & prodeſt peregrina per arva vagari,
Sit mihi ab exemplo fas didiciſſe tuo.

propter morum ſeveritatem venerabilis, propter indolis ſuavitatem amabilis. Singulari munificentiæ exemplo, Academiæ Oxonienſi ſupellectilis tum librariæ tum numiſmaticæ, quæ utraque in ſuo genere erat pretioſiſſima, hæreditatem legavit. Juvat hoc honore ſupremo virum amiciſſimum profequi, & cenotaphio quodam Virtutum memoriam poſteris commendare. Diem obiit ſupremum 1770, & in Eccleſiâ Paroch. de Wolvercott ſepultus jacet.

Jejunus

Jejunus miſere vidi Portlandica Saxa:
Ah! miſer huc quiſquis mittitur exul equus!
Longum iter exhauſi: nam quæ ſub ſole cadente
Non noſtri regio plena laboris erat!
Nunc me Devon habet: placet hæc χραναη περ εσσα:
Ah! juvat in patrio luxuriare ſolo.
Herboſos colles ſubjectaque prata retorto
Invidus aſpicio lumine, ſæpe morans.
Iſca viæ jam finis adeſt; ibi ſiſtere detur,
Hayteroque tuo dicere ſæpe, Vale!
Me vero quo fræna trahunt retrahuntque ſecutum,
Quæ ſors cunque manet, non tamen ulla dies
Arguet immemorem Dòmini: teque oro viciſſim
Da veniam, utque ſoles, ſis memor uſque mei,
Si forſan poſt funus erit mihi poſthuma vita,
Quam tu ſeu Pictor, ſive Poeta dabis.
Interea ut notâ claudatur Epiſtola formâ
Reſto tibi fidus ſervus ad uſque necem.

In Comitiis 1733.

Veræ Magnificentiæ Laus.

O Diva, magni prodiga ſpiritûs
Deſcende, feſto te celebrat die,
Tuoſque Patronos recenſens,
Commemorat Rhedycina laudes.
Te Pompa fulgens, te ſequitur comes
Tollens ſuperbum Gloria verticem,
Te vidit, atque abdit recedens
Pauperies caput obſoletum.
Quo Tu per hortos cunque feras pedem
Impreſſa tellus prole viget novâ,
Exoticas mirata plantas,
Atque Aſiam propius virentem.
Seu Tu per urbes tramite lucido
Incedis, urbes ſplendidius nitent,
Ædeſque Muſarum, ac Deorum
Templa novo decorata ſaxo.

Radclivienſem

Radclivienſem Tu potes aream,
Tu Matris almæ turrigerum caput
Attollere: hoc Sheldonus amplum,
Diva, Tibi poſuit Theatrum.
Diſrupta turpi mœnia vidimus
Pendere hiatu; Tu ſimul aureum
Vultum extuliſti, Carolinæ
Juſſa ferens, properare ſaxa,
Pulchræque formam ſumere Porticûs.
Non Illa vano nomine Regiæ
Patrona ſedis, non Philippæ
Immemor, Illa domûs avitæ
Decus reponit munificè pia;
Dixitque tandem; ſurgite, mœnia,
Urbeſque felix inter omnes
Splendidior Rhedycina ſurgat.
Sed fauſta doctis fata nepotibus
Hac lege dico, ne male publicos
Privata ſumptus æmuletur
Vita gravi ruitura luxu.
Indignus hoſpes cur Monachus domos
Reliquerit, ſi barbaries nova,
Gallique cultus inquinarint
Pollicitam meliora Pubem.

Haud

Haud talis olim Pontificum minas,
Haud talis auſus Schiſmatici gregis
Retorſit, aut haſtâ Juelli
Nobilis, Hookeriique ſcuto;
Sed literato pulvere ſordida,
Incompta pubes & docilis pati
Cultus ſeveros, & modeſto
Magna gerens animo futuris
Legenda ſæclis. Divitis ingenî
Laus invidendam pauperiem tulit,
Et priſca Mortales, Deoſque
Demeruit Pietas faventes.

Nummus Hiſtoricus.

QUÆ cura Patrum, quæve Academiæ,
Dignum paternâ laude Georgium
Æternet? At non vatis audax
Ingenium, Hiſtoricique faſti
Nomen tuentur ſoſpes ab invidâ
Oblivione. Heu perfida Principis
Fruſtra celebrati caducam
Charta trahet peritura laudem.
Sed dedicato rite Numiſmate
Sculptum, Georgi, tempus in ultimum
Te fama clarabit, volentes
Per Populos dare jura lætum.
Et Te nitentem plenius aureo
Vultu decoram, Te titulus ſacer
Laudabit inſcriptus beatam
Perpetuo Carolina ſæclo,
Omenque verax, Hæc Patria, Hic Amor,
Legent nepotes; Anglia te ſuam
Agnoſcet, agnoſcet Patronæ
Religio ſtabilita laudes.

Miratus

Miratus hæc compendia Gloriæ
Pompam Columnæ ſprevit inutilem
Trajanus, & famam fideli
Credidit, effigiemque Nummo.
Pleroſque fortes Roma tulit duces
Parthis timendos: Hiſtoricus frequens
Stylo triumphavit; ſed omnes
Longa dies ſine laude merſit.
Donec ſepultum reſtituit decus
Suo reponens ore ſuperſtites
Vallantus, & miram retexit
Sculptilis hiſtoriam metalli.
Impreſſa jam veſtigia cernimus
Victoriarum; fulget adhuc honos;
Adhuc triumphatis ſuperbit
Roma ferox dare jura Parthis.
Ars mira! Quo te carmine conſecrem,
Æternitatem non meritis mori
Donare præſens, atque honores
Præteriti revocare ſæcli!
Felix laborum, qui Tenebris dare
Lucem peritus, Temporis invidi
Sarcit ruinas, & vetuſtæ
Elicit Hiſtoriam monetæ!

Macte O Spanheimî! Poſtera te manent
Priora doctum ſæcla recludere,
Suæque famæ reſtitutus
Te comitem trahet omnis Heros.
Vulgus profanum ducat amor malus
Currentis Auri: Tecum ego ſplendide
Avarus hos Nummos in arcâ
Conſpiciens mihi jure plaudo.
His uſque curis invigilem libens,
Non indecoro pulvere ſordidus;
Nec ære mutem literato
Divitias pretioſiores.

Hortus Botanicus.

O LITERATO nobilis otio,
Flores & herbas inter amabili
Gaudens receſſu! Quis recenti
Auſpicio Tibi Danbyanos
Ditavit hortos? O vegetabilis
Regina mundi, ſume ſuperbiam,
Verſuque votivo Sherardi
Pande memor, Rhedycina, laudes.

Hunc vidit olim Smyrna reconditas
Antiquitates quærere ſedulum:
Sigeia tam docti laboris
Uſque gerent monumenta famam.
Seu per locorum devia ſedulus
Erravit hoſpes, noſcere callidus
Quaſcunque Phryx hinc inde plantas
Sole videt meliore natas;
Vel quot per agros latè Aſiaticos
Naſcuntur herbæ; floribus e ſuis
Ipſi invidendam Tourneforto
Impoſuit capiti coronam,
Donare præſens vel brevibus roſis
Vitam perennem; ſiccus ubi viret
Et floret hortus, jam nec imbres,
Nec metuens hyemes iniquas.
Felix Alumno tali Academia!
Felix Patrono! ſic Aſiæ tuos
Florent in uſus horti, & omnes
Omnis alit tibi terra plantas.
Quin Tu viciſſim prome reconditas
Benigna gazas; eſt animus tibi
Contemptor auri, publicorum
Et decorum pretioſus emptor.

Jam verſa pulchras terra ſubit vices;
Pulſum recedit vulgus edulium
Venale plantarum; Gigantes
Jam trepidant propiore fato;
Et larga voti Muſa Colonias
Exoticarum ſurgere conſpicit
Plantarum, & omnes Elthamenſis
Divitias tibi ſpondet horti.
Peruvianum Diva Salus agrum
Relinquet, his ſe ſedibus inſerens,
Fluetque, Galeno jubente,
E medicis Panacæa ſuccis.
Couleius alter divitias ſoli,
Decuſque Leydæ cedere neſcium,
Plantaſque laudet rariores
Chelſeïis minus invidentes.
Non illa noſtræ conveniunt lyræ;
Dignus Sherardo Dillenius ſuo
Hæc ille ſolers explicabit
Hiſtoriâ melior pedeſtri.

Vernonus Triumphans.

JAM nunc triumphos rite tumentibus
Ornate velis, ſumite gloriam,
O Nautæ, et Hiſpanis timendos
Auribus ingeminate plauſus.
Antehac per obſeſſum mare devio
Mercator Anglus tramite Cantabrum
Vitavit hoſtem, vel retentas
Flevit opes ſpoliatus exul.
Ergon' inultus (proh pudor) ingemet
Aures reciſas? Ergo Britannicas
Impune prædator carinas
Diripiet ſine clade victor?
At O tonantis filia, cæruli
Regina mundi, prome recondita
Ultricis iræ tela, longe
Occiduis metuenda terris.

En!

En! jam miniſter fulminis impiger
Vernonus, Euri lene ſonantibus
  Invectus alis, jura vindex
    Aſſerit Angliaci Tridentis.
Repente pulſum cedere Cantabrum,
Contracta retro tendere carbaſa,
  Fugâque fidentem remotos
    Claſſe citâ reparare portus,
Fruſtra remotos; Ilicet advolans
Mirum negatâ tentat iter viâ
  Ille, auctor haud vanus minarum,
    Impavidus per acuta belli;
Multo vibrati fulminis impetu
Disjecit arces arcibus additas:
  Turreſque captas *Porto-bello*
    Angliacis rutilare ſignis
Mirata vidit. Tuque, Hoſierie,
Jam non inulto funere concidis;
  Has victor iratis tuorum
    Manibus inferias rependit.
Et jam propinquâ clade perhorruit
Labens retorto Chagria flumine;

Quin

Quin Ipſa Carthago recentis
Contremuit ſonitu ruinæ.
Dixitque tandem Baſſius, Heu malè
Martis Britanni diſſimulo metum:
Nec ſaxa, nec fluctus, nec ignes
Magnanimos remorantur auſus.
Hiſpaniæ jam non Ego nuntios
Mittam ſuperbos: Tu mea concidis,
Carthago; fruſtra Anglis et arma
Objicis, ignivomaſque turres.
Nil Anglicæ non efficient manus;
Agetque noſtris cladibus altior
Impune Vernonus triumphos
Fluctivagi dominator orbis.

In Honorem

Muſices & D. Cæciliæ.

DUM tuos et Cæciliæ magiſtræ
Muſa ſolennes celebrat triumphos,
Muſice, feſtum graviore plectro
Præcipe cantum;
Non loquax olim neque grata; ſed nunc
Spiritum vocemque dedit canoram
Ingenî felix et in omne Virgo
Nobilis ævum.
"Surge, quæ dixit, nova vis ſonorum
"Cælitum cognata choris"— vocanti
Æolus ſervit, melos omne ſpirans
Omnibus auris.
Macte Tu divina Melodiarum
Artifex Virgo! Tibi plena laudum,
Plena centenis animata plaudunt
Organa linguis,

Omnium

Omnium complexa modos ſonorum,
Et Fides, unaque Lyram, Tubamque, et
Tibiam, atque uno Melos univerſum
Ore triumphans.
* Acris hinc arguta, loquax acuto
Tinniens ictu, penetrat medullas
Molliter, ceu virgineo medullas
Mulcet amore.
Surgit hinc Baſſus grave bellicoſo
Murmurans paſſu, tremulus laborat
Pecten, & concuſſa fremit profundo
Æthra fragore.
Arbiter litis Tenor hinc et inde
Dulce diſcordes numeros amicâ
Temperat ſuadâ, facilique junctos
Lege maritat.
En Fugam rurſus parat Acris Illa,
Ludit exultim, metuenſque tangi

* Vocis humanæ ſonus altiſſimus & acutiſſimus apud Muſicos Thuribilarius appellatur, Anglicè, *Treble*. Jure mecum una miraberis vocabuli hujuſce rationem, verùm rem ipſam mihi auribus atque oculis aliquando percepiſſe contigit. Cum enim in Flandriâ apud Pontificios Miſſam celebrantibus juxta altare aſſiſterem, vidi puerulos quoſdam, quales apud nos Choriſtæ vocantur, lineis albis indutos; Thuribulum geſtantes, & dum ritu planè Levitico altare purificabant, *Gloria Patri*, voce acutiſſimâ cantitantes. Inde adeo a Perſonis ad Tonum vocis denominatio transferebatur; Inde adeo Thuribilarius, Thurible, Treble.

Differit

Deſerit Baſſum, veluti protervum
Nympha maritum,
Qui laborantes operoſus artus
Pone provolvens ſimilis prementi
Imminet, jam jamque gravi coercet
Compede vinctam:
Cum Tenor, ſpirans ſocios amores,
Ingerit ſeſe medium, fluitque
Miſtus unà, miſta fluit ſonorum
Gratia triplex.
Omnis extemplo mihi mens in aurem
Avolat, gaudens ſibi ſurripi ſe,
Et choros inter Superûm ſonorâ
Veſcier aurâ.
Dulcium ſuadela potens ſonorum,
O potens quocunque velis ſequaces
Ducere affectus, ſine fraude Siren
Blanda placere,
Me mihi reddens ades O vocanti,
Leniens æſtus animi tumentis!
Ceſſit irati Tibi blandienti
Ardor [a] Eliſhæ:

a 2 Reg. 3. 15.

Recreat [a] Saulum lyra Davidæa:
Erigit laſſum caput Ægritudo;
Ridet invitus Dolor, & Furorum
Turbo quieſcit.
Suavis O vitæ Labor otioſæ,
O Quies jucunda laborioſæ,
Muſice! Tu gaudia, Tu dolores
Rite ſerena.

a 1 Sam. 16. 23.

In Regiis prope *Richmondiam* Hortis Eremitæ Domicilium, — famæ monumentum alienæ ſimul et ſuæ, Regina CAROLINA poſuit 1729. Spectaculi novitate commotus et ſcribentium exemplo excitatus ſcripſit ; Δεια Eccleſ. Anglic. Sacerdos Parœcialis.

Aude, Hoſpes,
Contemnere opes Pompamque
Regalis Aulæ !
In ſeceſſu hoc amabili
Pauliſper factus Eremita,
Splendide obſcurus,
In ſolitudine tali nequaquam ſolus.
Pauliſper ſapere aude inter hos magni nominis
Philoſophos quatuor,
Non tam Britanniæ quam literati orbis Cives,
Quos fecit ſuos Carolina !
Orbi gratulare literato
Extitiſſe tanta ingeniorum lumina !

Patriæ gratulare tuæ
Extitiſſe talem literatorum fautricem
Reginam!
Quanquam O!
Si quâdam parte erraverint
Veritatis indagatores tam acuti,
Imbecillitatis humanæ
Documento tam ſingulari admonitus
Precare,
Religioni ne noceat Philoſophia!

FINIS.

Alia quædam Opuſcula J. B. *Theologica Latina, ſeorſim edita.*

Heli: ſive Exemplum Magiſtratûs intempeſtivâ Lenitate peccantis. *Concio Lat. eo animo conſcripta, ut Academicæ Diſciplinæ ſalubris Adminiſtratio ſtrenuè exerceatur.* A. D. 1725.

Hophni et *Phinees*: ſive Impietas Sacerdotum publicæ Impietatis cauſa.

Concio Lat. pro Gradu S.T.B. cum Appendice, de Vitiis quibuſdam in Rerum Sacrarum Adminiſtratione tollendis. A. D. 1729.

Samuel triplici nomine laudatus, Propheta; Populi Iſraelitici Judex; Scholarum Propheticarum Rector.

Conciones duæ Latinæ, cum Additamentis, et Appendice de Studiis Theologiæ inſtituendis; quo quidem pertinent aliæ duæ Conciones ſeu Diſſertationes. ſc.

De Fundamentalibus Diſſertatio Theologica. 1756.

De Praxeos Theologicæ Abuſibus. Concio Lat. 1760.

Appendicis loco addi poteſt

Concio *Johannis Bear* de Primævorum Patrum auctoritate cum Præfatione Commendatoriâ *Johannis Burton.*

Two

Two Volumes of *Occaſional Sermons* by Dr. *J. Burton.*

Printed at OXFORD 1764 and 1766.

Vol. I. Containing,

A General Preface on Preaching and Publiſhing Sermons.

General Faſt, 1741. The Time of War a Special Call to Piety.

On the Martyrdom of K. Charles I. 1743. Principles of Chriſtian Loyalty.

General Faſt, 1744. The Folly and Wickedneſs of Miſplacing our Truſt.

General Faſt, 1757. God's Call of the Jews to Repentance applied.

General Faſt, 1762. Moral uſes of Faſting conſidered and applied.

General Thankſgiving, 1746. The Expoſtulation, *&c.* of Samuel applied.

Inauguration, June 22. 1752. The Duty and Intereſt of a Chriſtian Subject conſidered.

Inauguration, 3 Sermons. Univerſity-Politicks; or the Study of a Chriſtian, Gentleman, Scholar.

Nov. 5. 1752. The Regulation of Zeal in Controverſies of Religion.

Vol. II. Containing,

Aſſize, 1746. Principles of Religion the only ſufficient Reſtraint from Wickedneſs.

Meeting of Charity Schools in London, 1759. Religious Education of poor Children recommended.

Before the Sons of the Clergy in London, 1761. Zeal for our Conſtitution in Church and State recommended.

Before the Aſſociates of Dr. Bray and Truſtees of Georgia, 1732. The Duty and Reward of propagating Principles of Religion.

Before the Univerſity of Oxford, 1733. The Extenſive Propagation of Abraham's Religion repreſented.

Inauguration, 1764. The Uſe and Neceſſity of Religion in Perſons of High Stations.

Conſecration of a Chapel.

Confirmation. God's Word the young Man's Guide.

Homily on Iſa. 53. with a Preface on Homily-Preaching.

Diſſertatio

Diſſertatio et Notæ Criticæ ſpectantes ad Tragœdias quaſdam Græcas editas in Πιττακολογίᾳ. 1758.

The Genuineneſs of Lord *Clarendon*'s Hiſtory, &c. Vindicated. 1744.
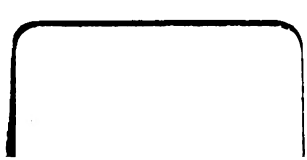
The Preſent State of the Navigation of the River *Thames* conſidered, and certain Regulations propoſed. 1765. 4to. 2d Edit. with Appendix, 1767.